

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 2018

ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ 01 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Δηλώσεις Μελών Διοικητικού Συμβουλίου	5
II. Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2018 έως 31.12.2018	6
1. Χρηματοοικονομικές εξελίξεις και επιδόσεις χρήσης 2018	7
2. Σημαντικά γεγονότα κατά τη χρήση 2018 και η επίδρασή τους στις Οικονομικές Καταστάσεις	8
3. Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων	12
4. Στρατηγική της Εταιρείας και μελλοντικές προοπτικές του Ομίλου	18
5. Παράθεση σημαντικών συναλλαγών του εκδότη με συνδεδεμένα προς αυτόν μέρη	21
6. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	22
7. Μερισματική πολιτική της ΟΠΑΠ Α.Ε. - Διάθεση καθαρών κερδών	66
8. Αριθμός και ονομαστική αξία μετοχών.....	67
9. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης 2018 και μέχρι την ημερομηνία ανακοίνωσης της ετήσιας οικονομικής έκθεσης.....	67
10. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	69
III. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις	73
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή	75
1. Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	83
2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων	84
3. Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	85
4. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	86
4.1. Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	86
4.2. Ατομική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	87
5. Κατάσταση Ταμειακών Ροών	88
6. Πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο	89
6.1. Γενικές πληροφορίες	89
6.2. Φύση δραστηριοτήτων	89
7. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	93
7.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	93
7.2. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές	101
7.3. Μεταβολές στις λογιστικές αρχές	103
7.4. Αναμόρφωση κονδυλίων συγκριτικής οικονομικής πληροφόρησης	106
8. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	108

8.1. Ενοποίηση και συμμετοχή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	108
8.2. Μετατροπή ξένου νομίσματος.....	110
8.3. Λειτουργικοί τομείς.....	110
8.4. Αναγνώριση εσόδων και εξόδων.....	111
8.5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	112
8.6. Ασώματες ακινητοποιήσεις.....	113
8.7. Υπεραξία.....	114
8.8. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	114
8.9. Μισθώσεις	115
8.10. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	116
8.11. Αποθέματα	119
8.12. Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	119
8.13. Ίδια κεφάλαια	119
8.14. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενος φόρος.....	120
8.15. Προβλέψεις, ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις.....	121
8.16. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	122
8.17. Κόστος παροχών αποχώρησης.....	123
8.18. Επενδύσεις σε ακίνητα	124
9. Δομή του Ομίλου	125
10. Διανομή μερισμάτων	126
11. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα	126
12. Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων	128
12.1. Ασώματες ακινητοποιήσεις	128
12.2. Ενσώματες ακινητοποιήσεις.....	130
12.3. Επενδύσεις σε ακίνητα	132
12.4. Υπεραξία	132
12.5. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	136
12.6. Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	137
12.7. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	138
12.8. Αναβαλλόμενη φορολογία.....	139
12.9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	141
12.10. Αποθέματα	141
12.11. Εμπορικές απαιτήσεις	142
12.12. Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	143
12.13. Μετοχικό κεφάλαιο	143
12.14. Αποθεματικά	144

12.15. Ίδιες Μετοχές.....	144
12.16. Μη ελέγχουσες συμμετοχές.....	145
12.17. Δάνεια	147
12.18. Προγράμματα παροχών προσωπικού	148
12.19. Προβλέψεις.....	150
12.20. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	151
12.21. Εμπορικές υποχρεώσεις.....	151
12.22. Υποχρεώσεις από φόρους	152
12.23. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	152
12.24. Μερίσματα	153
12.25. Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	153
12.26. Προμήθειες πρακτόρων.....	154
12.27. Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	154
12.28. Λοιπά λειτουργικά έσοδα	154
12.29. Λοιπά λειτουργικά κόστη	155
12.30. Κόστος μισθοδοσίας.....	155
12.31. Έξοδα προβολής και διαφήμισης	156
12.32. Άλλα λειτουργικά έξοδα	156
12.33. Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα).....	157
12.34. Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα	157
12.35. Φόρος εισοδήματος	157
12.36. Κέρδη ανά μετοχή	159
12.37. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	160
12.38. Λοιπές γνωστοποιήσεις	162
12.39. Χρηματοοικονομικά μέσα, παράγοντες και διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	164
12.40. Ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές.....	174
12.41. Αναταξινομήσεις κονδυλίων	174
12.42. Μεταγενέστερα γεγονότα	174
IV. Στοιχεία και πληροφορίες χρήσης 2018	176
V. Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου για την περίοδο από 01.01.2018 έως 31.12.2018	177
Έκθεση ευρημάτων από τη διενέργεια προσυμφωνημένων διαδικασιών επί της Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων	179

I. Δηλώσεις Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

(σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε., μητρικής εταιρείας (η «Εταιρεία»):

1. Kamil Ziegler, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,
2. Damian Cope, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος,
3. Michal Houst, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και Επικεφαλής Οικονομικής Διεύθυνσης

βεβαιώνουμε και δηλώνουμε, εξ όσων γνωρίζουμε, ότι:

- α) Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις (ενοποιημένες και ατομικές) του Ομίλου της ΟΠΑΠ Α.Ε. (ο «Όμιλος») για την περίοδο από 01.01.2018 έως την 31.12.2018, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως του Ομίλου και της Εταιρείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 έως 6 του άρθρου 4 του Ν. 3556/30.4.2007 και των κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.
- β) Η έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση του Ομίλου και της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 έως 6 του άρθρου 4 του Ν. 3556/30.4.2007 και των κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2019

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

**Το Μέλος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος**

**Το Μέλος του Δ.Σ., Αναπληρωτής
Διευθύνων Σύμβουλος και
Επικεφαλής Οικονομικής
Διεύθυνσης**

Kamil Ziegler

Damian Cope

Michal Houst

II. Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2018 έως 31.12.2018

(σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007)

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στην κλειόμενη χρήση 2018 και συντάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 43α, 43ββ, 107α και 136 του Κ.Ν. 2190/1920 όπως αντικαταστάθηκαν από 01.01.2019 από τις διατάξεις των άρθρων 150-154 του Ν.4548/2018. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 καθώς και την απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 8/754/14.04.2016 άρθρο 2 και το Καταστατικό της Εταιρείας, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη χρήση από 01.01.2018 έως 31.12.2018, την ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία περιλαμβάνει τις ελεγμένες Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις, τις σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων και την έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή. Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται συνοπτικά πληροφορίες του Ομίλου, χρηματοοικονομικές πληροφορίες που στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση των μετόχων και του επενδυτικού κοινού για την οικονομική κατάσταση (οικονομική θέση, συνολικά εισοδήματα κλπ), τη συνολική πορεία και τις μεταβολές που επήλθαν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης εταιρικής χρήσης (1.1.2018 – 31.12.2018), σημαντικά γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα και την επίδραση αυτών στις Οικονομικές Καταστάσεις της ίδιας περιόδου. Επίσης, περιγράφονται οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος και η Εταιρεία στο μέλλον, η προβλεπόμενη πορεία και εξέλιξη των εταιρειών του Ομίλου, η εταιρική διακυβέρνηση, η μερισματική πολιτική και τέλος παρατίθενται ο αριθμός και η ονομαστική αξία των μετοχών καθώς και οι σημαντικές συναλλαγές της Εταιρείας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα τους μέρη.

1. Χρηματοοικονομικές εξελίξεις και επιδόσεις χρήσης 2018

Οικονομικές επιδόσεις

Τα βασικά οικονομικά μεγέθη του Ομίλου αναλύονται κατωτέρω:

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	Δ %
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	1.547.015	1.455.514	6,3%
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	507.080	482.578	5,1%
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	1.039.935	972.936	6,9%
Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA)	353.600	306.455	15,4%
Κέρδη προ φόρων	215.900	193.115	11,8%
Κέρδη μετά φόρων	145.301	131.538	10,5%
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμειακών ροών			
Εισροή από λειτουργικές δραστηριότητες	253.110	244.925	3,3%
Εκροή από επενδυτικές δραστηριότητες	(109.316)	(123.769)	(11,7%)
Εκροή από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(198.442)	(148.578)	33,6%

Τα βασικά οικονομικά μεγέθη της Εταιρείας αναλύονται κατωτέρω:

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	Δ %
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	1.294.097	1.201.589	7,7%
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	442.800	416.874	6,2%
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	851.297	784.715	8,5%
Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA)	288.942	259.971	11,1%
Κέρδη προ φόρων	200.008	180.687	10,7%
Κέρδη μετά φόρων	135.190	125.563	7,7%
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμειακών ροών			
Εισροή από λειτουργικές δραστηριότητες	236.071	245.120	(3,7%)
Εκροή από επενδυτικές δραστηριότητες	(50.835)	(79.590)	(36,1%)
Εκροή από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(177.943)	(136.691)	30,2%

2. Σημαντικά γεγονότα κατά τη χρήση 2018 και η επίδρασή τους στις Οικονομικές Καταστάσεις

VLTs

Έναρξη εμπορικής λειτουργίας

Στις 11.01.2017 λειτούργησαν τα πρώτα καταστήματα παιγνιομηχανημάτων (Gaming Hall). Στις 31.12.2018, είχαν τεθεί σε λειτουργία 18.944 παιγνιομηχανήματα (VLTs) σε 351 Gaming Halls και σε 1.915 πρακτορεία ΟΠΑΠ. Βασικός στόχος της Διοίκησης είναι να εκπληρώσει την υποχρέωσή της σχετικά με την εμπορική λειτουργία 25.000 παιγνιομηχανημάτων σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης μέχρι τις 31.12.2019 στην Ελλάδα.

Χρηματοοικονομικά

Αναδιάρθρωση δανεισμού ΟΠΑΠ Α.Ε.

Στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας επίτευξης ευνοϊκότερων όρων δανεισμού, κατά το διάστημα Μαρτίου - Απριλίου 2018 η Εταιρεία προέβη στην αναδιάρθρωση του χαρτοφυλακίου των δανείων της. Πιο συγκεκριμένα, αποπλήρωσε πρόωρα και χωρίς επιπλέον κόστος δάνεια διάφορων εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων συνολικού ύψους € 290.500 χιλ. το επιτόκιο των οποίων είχε διαμορφωθεί σε 3,9% (κυμαινόμενο) και ταυτόχρονα εξέδωσε νέο ομολογιακό δάνειο ύψους € 250.000 χιλ. 5ετούς διάρκειας με σταθερό επιτόκιο 3,1%.

Επιπλέον, με την από 15.11.2018 πρόσθετη πράξη, η Εταιρεία μείωσε το επιτόκιο ομολογιακού της δανείου ύψους € 50.000 χιλ. σε 3% σταθερό από 3,9% κυμαινόμενο.

Έκδοση ομολογιακού δανείου από την ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.

Η ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. με την από 26.07.2018 συνεδρίαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, αποφάσισε την έκδοση κοινού ομολογιακού δανείου ποσού € 5.000 χιλ., το οποίο διαιρείται σε 5.000 ομολογίες ονομαστικής αξίας ευρώ € 1.000 εκάστη. Οι ομολογίες καλύφθηκαν από την ΟΠΑΠ Α.Ε., κατά το ποσό των € 50 χιλ., και από την ΟΠΑΠ INVESTMENT, κατά το ποσό των € 4.950 χιλ. στις 07.09.2018, ενώ οι σχετικές συμβάσεις κάλυψης του ομολογιακού δανείου υπογράφηκαν στις 03.09.2018.

Αναδιάρθρωση δανεισμού ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.

Στις 09.03.2018, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. προέβη σε αναδιάρθρωση του ομολογιακού της δανείου και στην εκταμίευση επιπλέον € 10.000 χιλ., διαμορφώνοντας το υπόλοιπο του δανείου σε € 50.000 χιλ. στο τέλος της περιόδου. Επιπρόσθετα, στις 05.12.2018, υπήρξε αναδιαπραγμάτευση των όρων του δανείου, με μείωση του επιτοκίου από 3,9% μεταβλητό σε 3,0% σταθερό και επέκταση της διάρκειας του δανείου μέχρι 01.09.2020.

Μετοχικό κεφάλαιο

Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου TORA DIRECT A.E.

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της TORA DIRECT A.E. που πραγματοποιήθηκε στις 18.12.2017 ενέκρινε την αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου κατά το ποσό των € 1.001 χιλ. με καταβολή μετρητών και με έκδοση 1.390.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 0,72 η καθεμία. Η καταβολή των μετρητών πραγματοποιήθηκε στις 11.01.2018.

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 30.01.2018 αποφάσισε την αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου κατά το ποσό των € 5.000 χιλ. με καταβολή μετρητών και με έκδοση 500.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 10 η καθεμία. Η καταβολή των μετρητών πραγματοποιήθηκε στις 05.02.2018.

Επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.

Κατά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 10.04.2018, εγκρίθηκε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 18.972 χιλ. με κεφαλαιοποίηση μέρους του ειδικού αποθεματικού «διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» χωρίς την έκδοση νέων μετοχών και με ταυτόχρονη αύξηση της ονομαστικής αξίας των μετοχών. Το ποσό αυτό στη συνέχεια επιστράφηκε στους μετόχους μέσω ισόποσης μείωσης της ονομαστικής αξίας των μετοχών.

Επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου από την ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD

Κατά την Έκτακτη Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 02.05.2018, εγκρίθηκε μείωση μετοχικού κεφαλαίου ποσού € 19.017 χιλ. μέσω ακύρωσης μετοχών. Το ποσό αυτό στη συνέχεια επιστράφηκε στον μοναδικό μέτοχο (ΟΠΑΠ Α.Ε.).

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 13.07.2018 αποφάσισε την αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου κατά το ποσό των € 5.000 χιλ. με καταβολή μετρητών και με έκδοση 5.000.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 1 η καθεμία. Η καταβολή των μετρητών πραγματοποιήθηκε στις 21.08.2018.

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD

Ο μοναδικός μέτοχος της εταιρείας ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, ΟΠΑΠ Α.Ε., ενέκρινε στις 05.10.2018 την αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου κατά το ποσό των € 30.000 χιλ. με έκδοση 30.000 νέων κοινών

μετοχών ονομαστικής αξίας € 1 και τιμή υπέρ το άρτιο € 999 η καθεμία δυνάμει της από 05.10.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Η καταβολή των μετρητών πραγματοποιήθηκε στις 11.10.2018.

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου TORA WALLET A.E.

Στις 05.10.2018 η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της TORA WALLET A.E αποφάσισε την αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου κατά το ποσό των € 3.600 χιλ. με καταβολή μετρητών και με έκδοση 3.600.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 1 η καθεμία. Η καταβολή των μετρητών πραγματοποιήθηκε στις 17.10.2018.

Μερίσματα

Διανομή μερίσματος χρήσης 2017

Η 18η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας στις 25.04.2018 αποφάσισε τη διανομή συνολικού μερίσματος € 0,40 ανά μετοχή για την εταιρική χρήση 2017. Υπενθυμίζεται ότι κατόπιν σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας είχε διανεμηθεί προμέρισμα για τη χρήση 2017 ύψους € 0,10 ανά μετοχή. Το υπόλοιπο μερίσματος για τη χρήση 2017 που διανεμήθηκε, ανήλθε σε € 0,30 ανά μετοχή και έγινε παρακράτηση φόρου 15% σύμφωνα με τα άρθρα 36 & 64 του Ν. 4172/2013, όπως τροποποιήθηκαν από το Ν.4387/2016.

Πληρωμή προμερίσματος χρήσης 2018

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στην από 11.09.2018 συνεδρίασή του αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2018 ύψους € 31.782 χιλ. ή € 0,10 ανά μετοχή προ παρακράτησης φόρου και εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών. Το ποσό του προμερίσματος των € 0,10 ανά μετοχή υπόκειται σε παρακράτηση φόρου 15% σύμφωνα με το Ν.4387/2016, ήτοι € 0,015 ανά μετοχή. Συνεπώς οι μέτοχοι έλαβαν καθαρό ποσό μετά την ανωτέρω αναφερόμενη παρακράτηση € 0,085 ανά μετοχή.

Αδειοδότηση της TORA WALLET A.E. ως Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος από την Τράπεζα της Ελλάδος

Στις 12.02.2018 ολοκληρώθηκε η διαδικασία αδειοδότησης της TORA WALLET A.E. από την Τράπεζα της Ελλάδος ως Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος. Η εξέλιξη αυτή σηματοδοτεί την επίσημη έναρξη των δραστηριοτήτων της TORA WALLET A.E. στον κλάδο των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, μέσω του δικτύου πρακτορείων ΟΠΑΠ.

Απόφαση διαιτησίας υπέρ της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.

Τον Μάιο 2017, η εταιρεία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου ΑΕ» (ΤΑΙΠΕΔ) άσκησε διαιτητική αγωγή κατά της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. ενώπιον του Δικαστηρίου Διεθνούς Διαιτησίας του

Λονδίνου (LCIA). Το ΤΑΙΠΕΔ ισχυρίστηκε ότι η ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. είχε υποχρέωση να καταβάλει τόκο 10% (ίσο με € 2.025 χιλ.) επί της τελευταίας δόσης του συμβατικού ανταλλάγματος (€ 20.250 χιλ.) που προέβλεπε η από 24 Απριλίου 2015 Σύμβαση Παραχώρησης.

Η ακροαματική διαδικασία έλαβε χώρα στις 23-24 Απριλίου 2018 και η διαιτητική απόφαση εκδόθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2018. Το Δικαστήριο δίκαιωσε την ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. και απέρριψε την αξίωση του ΤΑΙΠΕΔ για δήθεν επιπρόσθετο συμβατικό τίμημα περίπου € 2.000 χιλ.. Το ΤΑΙΠΕΔ υποχρεώθηκε επίσης να πληρώσει όλα τα νομικά έξοδα της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. (περίπου € 400 χιλ.).

Τροποποίηση Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Ο Ν.4579/2018 (ΦΕΚ Α' 201/03.12.2018), τροποποίησε τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Νόμος 4172/2013) σχετικά με τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων, μειώνοντας τον φορολογικό συντελεστή ως εξής:

- 28% για τη χρήση 2019
- 27% για τη χρήση 2020
- 26% για τη χρήση 2021
- 25% για τη χρήση 2022 και έπειτα.

Αυτή η τροποποίηση επηρέασε τον υπολογισμό του αναβαλλόμενου φόρου του Ομίλου και της Εταιρείας.

Συγκεκριμένα, η επίδραση στην κατάσταση αποτελεσμάτων ήταν αναβαλλόμενο φορολογικό έσοδο ύψους € 1.605 χιλ. και € 2.508 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα, ενώ στα λοιπά συνολικά έσοδα αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενο φορολογικό έξοδο ποσού € 47 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

Επένδυση στον Όμιλο Stoiximan

Στις 18.12.2018 η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD A.E. ολοκλήρωσε την εξαγορά ποσοστού 36,75% στην TCB Holdings Ltd («TCB»), έναντι συνολικού τιμήματος € 50.000 χιλ.. Η Εταιρεία έχει επίσης προσυμφωνήσει με την TCB να κάνει μια επιπλέον επένδυση, ώστε να αποκτήσει τον από κοινού, με την TCB, έλεγχο των δραστηριοτήτων του Ομίλου Stoiximan στην Ελλάδα και την Κύπρο. Η επένδυση αυτή τελεί υπό την πλήρωση διάφορων προηγούμενων όρων, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης των αρμόδιων αρχών ανταγωνισμού και ρύθμισης της αγοράς τυχερών παιγνίων.

3. Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων

Στη συνέχεια παραθέτουμε τους κυριότερους κινδύνους και τις αβεβαιότητες στις οποίες ενδεχομένως να εκτεθεί ο Όμιλος.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με πολιτικές και οικονομικές συνθήκες, καθώς και με τις συνθήκες της αγοράς και τις εξελίξεις στην Ελλάδα

Σε μακροοικονομικό επίπεδο, στην ελληνική οικονομία καταγράφεται τάση εξισορρόπησης αναφορικά με το δημοσιονομικό και εμπορικό ισοζύγιο ενώ συνεχίζεται η ανάκαμψη, με ρυθμό ανάπτυξης στην περιοχή του 2%. Παράλληλα, η βελτίωση στην απασχόληση συνέτεινε στην περαιτέρω κάμψη της ανεργίας το 2018, ιδιαίτερα για τον κλάδο του Τουρισμού και του Λιανικού Εμπορίου, που προήλθε κυρίως από τη σημαντική βελτίωση των καταναλωτικών προσδοκιών και της χαλάρωσης των capital controls. Παρόλα αυτά, η ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας συνέπεσε με μια συγκυρία όπου τόσο η ευρωπαϊκή, όσο και η παγκόσμια οικονομία δείχνουν να εισέρχονται σε μια περίοδο κόπωσης, ενώ δεν απουσιάζει η ανησυχία για τον κίνδυνο ήπιας ύφεσης. Η εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας την τρέχουσα χρονιά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ανάκτηση της εμπιστοσύνης και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας που θα αποτελέσουν τη βάση για διατηρήσιμη ανάπτυξη.

Η δραστηριότητα του Ομίλου επηρεάζεται σημαντικά από το ύψος του διαθέσιμου εισοδήματος και της καταναλωτικής δαπάνης που με τη σειρά τους επηρεάζονται από τις κρατούσες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα, όπως τα επίπεδα της ανεργίας, τα επιτόκια, τα επίπεδα πληθωρισμού, τα ποσοστά φορολόγησης και το ύψος της αύξησης του ΑΕΠ. Περαιτέρω, η οικονομική ύφεση, η οικονομική αβεβαιότητα και η τυχόν αντίληψη μέρους των πελατών του Ομίλου ότι οι οικονομικές συνθήκες χειροτερεύουν, μπορούν να προκαλέσουν μείωση στη χρήση των υπηρεσιών διεξαγωγής παιγνίων υπό τις διάφορες μορφές που τις παρέχει ο Όμιλος στο κοινό.

Η επιστροφή στην οικονομική σταθερότητα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ενέργειες και τις αποφάσεις θεσμικών οργάνων στη χώρα και στο εξωτερικό, καθώς επίσης και από την αξιολόγηση της ελληνικής οικονομίας από τους διεθνείς πιστωτές στο πλαίσιο των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής.

Τυχόν επιπλέον αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία θα επηρέαζαν την ομαλή λειτουργία της ωστόσο, η Διοίκηση προσαρμόζεται διαρκώς στις καταστάσεις και διασφαλίζει ότι πραγματοποιούνται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για να διατηρήσει ανεπηρέαστες τις δραστηριότητές της.

Αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις

Ο κλάδος των τυχερών παιγνίων στην Ελλάδα ρυθμίζεται ενδελεχώς από την Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων. Οι ελληνικές αρχές έχουν το δικαίωμα να τροποποιούν μονομερώς, τήρουμένων των υποχρεώσεων που απορρέουν από έγκυρες συμφωνίες παραχώρησης, το νομοθετικό και ρυθμιστικό

πλαίσιο που διέπει τον τρόπο και τις μεθόδους λειτουργίας των παιγνίων που παρέχει ο Όμιλος. Οι εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο της Ελλάδας δημιουργούν νέες κανονιστικές προκλήσεις για τον Όμιλο. Τυχόν αλλαγές στο κανονιστικό περιβάλλον ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση, είτε μέσω περιορισμού των στοιχηματικών δραστηριοτήτων, είτε μέσω αλλαγής του κόστους συμμόρφωσης.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. συμμορφώνεται διαρκώς με τα κανονιστικά πρότυπα, κατανοώντας και αντιμετωπίζοντας τις αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις με αποτελεσματικό τρόπο. Τυχόν αποτυχία συμμόρφωσης του Ομίλου με τους εφαρμοστέους κανόνες και το ρυθμιστικό πλαίσιο, καθώς και η θέσπιση νέων νόμων ή/και περαιτέρω επιβολή ρυθμίσεων θα μπορούσε να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου. Επιπλέον, περιορισμοί στη διαφήμιση μπορούν να μειώσουν την ικανότητα στην προσέγγιση νέων πελατών και να επηρεάσουν αρνητικά τους στρατηγικούς στόχους, οι οποίοι περιλαμβάνουν την επικέντρωση στη διαρκή αύξηση της αξίας.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. συνεργάζεται ενεργά και συζητάει με τις αρμόδιες αρχές, τους νομοθέτες και κάθε ενδιαφερόμενο, παρακολουθεί διαρκώς το μεταβαλλόμενο κανονιστικό και νομικό περιβάλλον και μέσα από τις κατάλληλες διαδικασίες και ελέγχους, έχει επιτευχθεί ένας ορθολογικός και ισορροπημένος κανονισμός παιγνίων.

Κίνδυνος μεταβολής φορολογικής νομοθεσίας

Η εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου και ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται υπόκεινται σε διάφορους φόρους, τέλη και εισφορές όπως οι εισφορές επί των Καθαρών Εσόδων προ εισφορών (GGR), ο φόρος επί των κερδών των παικτών και ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων.

Ο Όμιλος εκτίθεται στον κίνδυνο αλλαγής του υπάρχοντος φορολογικού καθεστώτος παιγνίων ή των συντελεστών φορολόγησης παιγνίων, η οποία μπορεί να επιφέρει απρόσμενη αύξηση του κόστους και να επηρεάσει αρνητικά την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων του Ομίλου για αειφόρα έσοδα και πρόσθετες επενδύσεις. Ο Όμιλος επιδιώκει να ανταποκριθεί άμεσα σε κάθε πιθανή αλλαγή φορολογίας, μέσω της διατήρησης των απαιτούμενων για φορολογικό σχεδιασμό πόρων και αναπτύσσοντας σχέδια εκτάκτου ανάγκης, έτσι ώστε να εφαρμοστούν οι απαραίτητες δράσεις μείωσης των κινδύνων και ελαχιστοποίησης των συνολικών επιπτώσεων.

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια, να επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχουν. Η διαχείριση του κινδύνου της αγοράς συνίσταται στην προσπάθεια του Ομίλου και της Εταιρείας να ελέγχουν την έκθεσή τους σε αποδεκτά όρια.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και την Κύπρο και οι συμφωνίες που έχει συνάψει με προμηθευτές σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ είναι ελάχιστες. Τα κέρδη του Ομίλου προέρχονται από τα τυχερά παιχνίδια που πραγματοποιούνται σε ευρώ, οι εταιρικές συναλλαγές και οι εταιρικές δαπάνες εκφράζονται και πραγματοποιούνται σε ευρώ και ως εκ τούτου η Εταιρεία και ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει ουσιαστικό συναλλαγματικό κίνδυνο. Επιπρόσθετα, το μεγαλύτερο ποσοστό της βάσης του κόστους του Ομίλου είναι, είτε ανάλογη με τα έσοδα (ενδεικτικά κέρδη στους νικητές, προμήθεια πρακτόρων) είτε με συναλλαγές με εγχώριες εταιρείες (πχ. πληροφορικής, μάρκετινγκ).

Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο επιτοκίου κυρίως λόγω του δανεισμού του. Οι υφιστάμενες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2018 ανέρχονται σε € 650.450 χιλ. και € 621.361 χιλ., αντίστοιχα. Ο Όμιλος ακολουθεί όλες τις εξελίξεις της αγοράς σε σχέση με το περιβάλλον διαμόρφωσης επιτοκίων και πράττει ανάλογα. Κατά την 31.12.2018, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο επιτοκίου για ποσό € 5.855 χιλ. επί του συνολικού δανεισμού αφού ο κίνδυνος των € 99.513 χιλ. έχει αντισταθμιστεί μέσω σύμβασης ανταλλαγής επιτοκίου (swap) και τα € 545.082 χιλ. έχουν σταθερό επιτόκιο.

Διαχείριση κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη των επιχειρηματικών σχεδίων και την μεγιστοποίηση της αξίας προς όφελος των μετόχων. Ο Όμιλος έχει βελτιώσει σημαντικά την κεφαλαιακή του διάρθρωση όπως αποδεικνύεται από τα επίπεδα του δείκτη Καθαρός Δανεισμός/EBITDA που ανήλθε σε 1,3x στις 31/12/2018. Επιπρόσθετα, παράγει υψηλές ταμειακές ροές που επιτρέπουν την καλύτερη διαχείριση των απαιτούμενων ταμειακών διαθεσίμων για την διασφάλιση της ομαλής καθημερινής του λειτουργίας, ενώ ταυτόχρονα διαφοροποιεί τα ταμειακά του διαθέσιμα ώστε να επιτύχει ευελιξία στην διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης εντός του πλαισίου των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων που έχει επιβληθεί στην Ελλάδα. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και πραγματοποιεί τις αναγκαίες προσαρμογές προκειμένου να εναρμονίζεται με τις αλλαγές στο επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί και επιχειρεί. Για τη βελτιστοποίηση της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει το μέρισμα που καταβάλλεται στους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους ή να εκδώσει νέες μετοχές.

Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο επέρχεται, κατά κύριο λόγο, από τις επισφαλείς απαιτήσεις των πρακτόρων καθώς επίσης και από οφειλές πρακτόρων στις οποίες έχουν γίνει διακανονισμοί, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους πράκτορες καθώς και το οικονομικό περιβάλλον. Η κύρια πολιτική διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου είναι η καθιέρωση πιστωτικών ορίων ανά πράκτορα. Επιπλέον, ο Όμιλος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για να περιορίσει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Επίσης, είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με τους φορείς, με τους οποίους έχει κατατεθειμένα κεφάλαια ή με τους οποίους έχει συμβατικές σχέσεις.

Διαχειρίζεται τον πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από τους πράκτορες με διάφορους τρόπους. Κάθε πράκτορας υποχρεούται να καταβάλει χρηματική εγγύηση προς διασφάλιση των απαιτήσεων του Ομίλου. Οι εν λόγω καταθέσεις συγκεντρώνονται και είναι στη διάθεσή του Ομίλου σε περίπτωση μη πληρωμής οφειλής από τους πράκτορες. Επιπροσθέτως, έχει θεσπιστεί ανώτατο ποσό που μπορεί να οφείλει κάθε πράκτορας ανά λογιστική περίοδο. Στην περίπτωση που τα οφειλόμενα ποσά ανά πράκτορα υπερβαίνουν το αντίστοιχο όριο ανά λογιστική περίοδο, οι τερματικές μηχανές των πρακτόρων κλείνουν αυτόματα και δε δέχονται στοιχήματα.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν δύο κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που ενδέχεται να προκαλέσουν πιστωτικό κίνδυνο:

- τις εμπορικές απαιτήσεις και
- τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Παρόλο που τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεδομένου ότι διατηρούν τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμά τους σε αξιόπιστα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης η αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης ήταν επουσιώδης.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία η πρόβλεψη ζημίας επιμετρύται πάντα σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις εμπορικές απαιτήσεις και τα λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Διευκρινίζεται ότι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα στις ταμειακές ροές που είναι απαιτητές από τους πελάτες (κυρίως πράκτορες) και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος προσδοκά τελικά ότι θα εισπράξει. Όλες οι υστερήσεις ταμειακών ροών προεξοφλούνται.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διατηρεί τον κίνδυνο ρευστότητας σε χαμηλά επίπεδα μέσω της διαχείρισης της απόδοσης των κερδών των νικητών και μέσω του σωστού σχεδιασμού του κάθε παιχνιδιού. Με εξαίρεση τα παιχνίδια

προκαθορισμένης απόδοσης που βασίζονται σε αθλητικά γεγονότα, τα υπόλοιπα παιχνίδια έχουν θεωρητική απόδοση κερδών (που σχετίζεται με τα κέρδη που διανέμονται στους νικητές) και βασίζονται στην απόδοση που έχει βγει βάσει μαθηματικών υπολογισμών. Καθώς η θεωρητική απόδοση κερδών των νικητών υπολογίζεται από ένα μεγάλο αριθμό κληρώσεων, ενδεχομένως να προκύψουν αποκλίσεις στα αριθμολαχεία σε μικρό χρονικό διάστημα. Για παράδειγμα το ΚΙΝΟ είναι παιχνίδι σταθερών αποδόσεων που απονέμει στους νικητές περίπου το 69,5% των ακαθάριστων εισπράξεων, με απόκλιση της τάξης του 1%. Επίσης, διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας περιορίζοντας το μέγεθος των κερδών των νικητών. Για παράδειγμα το ΚΙΝΟ έχει μέγιστο έπαθλο της τάξης του ενός εκατομμυρίου ευρώ. Αντίστοιχα κέρδη ανά στήλη ορίζονται για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ, παιχνίδι προκαθορισμένης απόδοσης του οποίου τα κέρδη καθορίζονται από τη σωστή πρόβλεψη των αποτελεσμάτων των αθλητικών ή άλλων γεγονότων που από τη φύση τους προσφέρονται για στοιχηματισμό. Για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ εφαρμόζεται ολοκληρωμένη μεθοδολογία διαχείρισης του κινδύνου σε διάφορα στάδια του κύκλου των αθλητικών στοιχημάτων, θέτοντας διαφορετικά όρια στοιχηματισμού ανά άθλημα, ανά πρωτάθλημα και ανά παιχνίδι αντιμετωπίζοντας το κάθε γεγονός με διαφορετικό τρόπο. Ανά πάσα στιγμή μπορούν να εντοπιστούν τα στοιχήματα που έχουν παιχτεί, που έχουν ληφθεί και που έχουν γίνει αποδεκτά ή όχι. Επιπλέον, η ομάδα που εκδίδει τις αποδόσεις μπορεί να παρακολουθεί κάθε στοιχήμα μεγάλου χρηματικού ποσού και να διαπραγματευτεί με τον παίκτη ούτως ώστε το ποσό στοιχηματισμού να είναι εντός των ορίων έγκρισης. Τέλος, χρησιμοποιείται λογισμικό για να εντοπίσει σε πραγματικό χρόνο τα στοιχήματα που είναι ύποπτα καθώς επίσης και περιπτώσεις στημένων στοιχημάτων ή πιθανές ευκαιρίες κερδοσκοπίας.

Κίνδυνος ασφάλειας

Η αξιοπιστία και η διαφάνεια σε σχέση με την λειτουργία των παιχνιδιών του Ομίλου διασφαλίζονται με διάφορα μέτρα ασφαλείας τα οποία είναι σχεδιασμένα να προστατεύουν τα δεδομένα των πληροφοριακών συστημάτων από τυχόν παραβιάσεις ασφαλείας όπως ανάκτηση και παράνομη αποθήκευση δεδομένων καθώς επίσης και τυχαία ή σκόπιμη καταστροφή δεδομένων. Τα μέτρα ασφαλείας καλύπτουν το σύστημα επεξεργασίας δεδομένων, τις εφαρμογές του λογισμικού, την ακεραιότητα και την διαθεσιμότητα των δεδομένων και την λειτουργία του online δικτύου. Όλες οι επιχειρησιακά κρίσιμες εφαρμογές που σχετίζονται με τη διεξαγωγή και διάθεση των παιγνίων φιλοξενούνται σε συστήματα που εξασφαλίζουν υψηλή διαθεσιμότητα αλλά και μετάπτωση σε Δευτερεύον Μηχανογραφικό εφόσον κριθεί απαραίτητο. Επίσης, διεξάγεται αξιολόγηση της κρισιμότητας όλων των συστημάτων, είτε σχετίζονται ευθέως με τη διάθεση των παιγνίων είτε όχι, ώστε να ενταχθούν στο σχέδιο ανάκαμψης από καταστροφές (Disaster Recovery Plan) εφόσον, κριθεί απαραίτητο. Όλες οι εφαρμογές εντάσσονται σε σχήμα λήψης αντιγράφων ασφαλείας με συχνότητα που επιβάλλει η κρισιμότητά τους.

Κίνδυνος καταλογισμού πρόσθετων επιβαρύνσεων – ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD

Τον Οκτώβριο του 2017, ο Γενικός Εισαγγελέας επέδωσε στον Γενικό Ελεγκτή, κατόπιν σχετικού αιτήματός του, γνωμοδότηση, σύμφωνα με την οποία η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD δήθεν δεν καταβάλλει στην Κυπριακή Δημοκρατία τα ποσά που οφείλονται βάσει της Διμερούς Διακρατικής Συμφωνίας, προβαίνοντας σε μία νέα ερμηνεία της τελευταίας, τελείως διαφορετική από την ερμηνεία που έχει αποδώσει η Κυπριακή Δημοκρατία καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της Διμερούς Διακρατικής Συμφωνίας από το 2003. Ο Γενικός Λογιστής της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο οποίος είναι αρμόδιος σύμφωνα με τη Διμερή Διακρατική Συμφωνία να ελέγχει τους λογαριασμούς της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD, διαφοροποίησε τη θέση του από τον Γενικό Εισαγγελέα, υποστηρίζοντας τη μέθοδο με την οποία η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD υπολόγιζε τις αποδόσεις της στην Κυπριακή Δημοκρατία. Καμία αξίωση δεν έχει εγερθεί μέχρι σήμερα κατά της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD και η ΟΠΑΠ Α.Ε. είναι πεπεισμένη ότι η ερμηνεία του Γενικού Εισαγγελέα είναι αβάσιμη.

Νέο σχέδιο νόμου αδειοδότησης τυχερών παιχνίγων στην Κύπρο

Η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD λειτουργεί στην Κύπρο βάσει της Διμερούς Διακρατικής Συμφωνίας του 2003 («Συμφωνία») μεταξύ της Κυπριακής και της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τη Συμφωνία μπορεί να καταγγείλει οποιοδήποτε από τα δύο Κράτη, εφόσον έχει ειδοποιήσει το άλλο Κράτος 12 μήνες πριν την καταγγελία. Ο Νόμος 51(I) 2018 με τίτλο «Νόμος του 2018 για Ορισμένα Τυχερά Παιγνία» ψηφίστηκε από το Κυπριακό Κοινοβούλιο στις 18 Μαΐου 2018 και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο, ειδική επιτροπή θα διενεργήσει τη διαδικασία παραχώρησης και θα υποβάλει πρόταση στον Υπουργό Οικονομικών για την επιλογή του κατάλληλου παρόχου, στον οποίο θα χορηγηθεί η αποκλειστική άδεια για την παροχή ορισμένων αριθμοπαιγνίων στην Κυπριακή Δημοκρατία. Η Επιτροπή αυτή, αρχικά, θα προβεί στην αξιολόγηση της καταλληλότητας του υφιστάμενου παρόχου, δηλαδή της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD. Αν ο υφιστάμενος πάροχος δεν κριθεί κατάλληλος για να του χορηγηθεί αποκλειστική άδεια, η Επιτροπή θα ζητήσει την εκδήλωση ενδιαφέροντος από μέχρι πέντε (5) ενδιαφερόμενα μέρη. Ο υποψήφιος πάροχος θα υπογράψει σύμβαση παραχώρησης με την Κυπριακή Δημοκρατία και θα του χορηγηθεί μια αποκλειστική, μη εκχωρήσιμη άδεια. Τα προς αδειοδότηση παιχνίδια, όπως αυτά θα οριστούν στη σύμβαση παραχώρησης, θα υπάγονται στις ακόλουθες κατηγορίες: (α) παιχνίδια κατηγορίας αριθμολαχείου, τα οποία αφορούν στην ορθή πρόβλεψη τυχαίων αριθμών που προκύπτουν με κλήρωση, και (β) παιχνίδια με μεταβλητές αποδόσεις, που βασίζονται στη σωστή πρόβλεψη συνδυασμών αποτελεσμάτων αθλητικών γεγονότων με μεταβλητές αποδόσεις.

4. Στρατηγική της Εταιρείας και μελλοντικές προοπτικές του Ομίλου

Με στόχο την υλοποίηση του οράματός μας για το 2020 να καθιερώσουμε τον ΟΠΑΠ ως μία εταιρεία διασκέδασης και τυχερών παιγνίων παγκόσμιου επιπέδου, συνεχίσαμε να εργαζόμαστε με γνώμονα τις οκτώ στρατηγικές μας προτεραιότητες που θα μας βοηθήσουν να δημιουργήσουμε, να αποτυπώσουμε και να διατηρήσουμε αξία για την κοινωνία, την αγορά και τη λειτουργία μας. Αυτές ακριβώς οι στρατηγικές μας προτεραιότητες λειτουργούν σαν το πλαίσιο υποστήριξης του οράματός μας για το 2020.

<p>1</p> <p>Τα πάντα για τον Πελάτη</p>	<p>2</p> <p>Επένδυση στο Δίκτυο</p>	<p>3</p> <p>Ανάπτυξη των Ανθρώπων μας</p>	<p>4</p> <p>Δημιουργία Προϊόντων & Υπηρεσιών παγκόσμιων προδιαγραφών</p>
<p>5</p> <p>Αξιοποίηση των Ψηφιακών & Τεχνολογικών Δυνατοτήτων</p>	<p>6</p> <p>Δέσμευση στην Κοινωνία</p>	<p>7</p> <p>Ενίσχυση της δυναμικής της Εταιρικής Εικόνας μας</p>	<p>8</p> <p>Βελτίωση σχέσεων με το Κράτος, τη Ρυθμιστική Αρχή και άλλους αρμόδιους φορείς</p>

1. Τα πάντα για τον πελάτη

Ο πελάτης βρίσκεται στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων της Εταιρείας. Στόχος της είναι να εντείνει τις δράσεις για να κατανοεί τον πελάτη βαθύτερα και να ανταποκρίνεται συνεχώς στις ανάγκες και απαιτήσεις του.

2. Επένδυση στο δίκτυο

Το δίκτυό μας αποτελεί το θεμέλιο των επιχειρηματικών μας δραστηριοτήτων. Στόχος μας είναι τα πρακτορεία ΟΠΑΠ να γίνουν τοπικοί προορισμοί διασκέδασης, μέσω σημαντικών επενδύσεων στα καταστήματα, σε προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και στην υποστήριξη και εκπαίδευση των πρακτόρων διασφαλίζοντας ότι τα συμφέροντά τους είναι ευθυγραμμισμένα με εκείνα της Εταιρείας.

3. Ανάπτυξη των ανθρώπων μας

Οι άνθρωποί μας αποτελούν το σημαντικότερο κεφάλαιο της Εταιρείας μας. Φιλοδοξούμε να δημιουργήσουμε μια ομάδα υψηλής απόδοσης, προσελκύνοντας νέα talenta, αναπτύσσοντας τους εργαζόμενούς μας μέσω του διευρυμένου προγράμματος εταιρικής ακαδημίας και δημιουργώντας

ισχυρότερους δεσμούς μεταξύ της Εταιρείας και των ανθρώπων μας μέσα από πρωτοβουλίες που περιλαμβάνουν συχνότερη αμφίδρομη εσωτερική επικοινωνία.

4. Δημιουργία χαρτοφυλακίου προϊόντων και υπηρεσιών παγκόσμιου επιπέδου

Στόχος μας είναι να προσφέρουμε μια μεγάλη γκάμα ελκυστικών, νέων και αναβαθμισμένων προϊόντων και υπηρεσιών για τους πελάτες και το δίκτυό μας, αναζητώντας ιδέες στον κόσμο των τυχερών παιχνιδιών παγκοσμίως.

5. Αξιοποίηση των ψηφιακών και τεχνολογικών δυνατοτήτων

Προχωράμε προσηλωμένοι στο μετασχηματισμό του ρόλου της τεχνολογίας στην Εταιρεία, συνεχίζουμε να επενδύουμε σε σύγχρονες λύσεις, οι οποίες θα μας προσφέρουν αυξημένο επίπεδο ελέγχου και ευελιξίας αναφορικά με την προσφορά των προϊόντων μας στους πελάτες, θέτοντας παράλληλα τα θεμέλια για μελλοντικές στρατηγικές.

6. Η δέσμευσή μας στην κοινωνία

Αυτή η στρατηγική προτεραιότητα υπάρχει ως βασικό στοιχείο της συνολικής στρατηγικής της Εταιρείας μας. Ο ΟΠΑΠ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις κοινότητες όπου αναπτύσσει επιχειρηματική δράση τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο. Υπηρετώντας πραγματικές ανάγκες και προβαίνοντας σε αποτελεσματικές παρεμβάσεις, η Εταιρεία αποτελεί ζωντανό και αναπόσπαστο κύτταρο της ελληνικής κοινωνίας.

Με στόχο τη δέσμευση όλων των ενδιαφερόμενων μερών, υλοποιεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στο οποίο συμμετέχουν οι άνθρωποι της Εταιρείας και οι πελάτες της, γεγονός που συμβάλλει στην περαιτέρω ενίσχυση της επικοινωνίας με τους πελάτες σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Επιπρόσθετα, η Εταιρεία υιοθετεί και αναπτύσσει τα υψηλότερα πρότυπα ακεραιότητας και υπευθυνότητας, που αποτελούν μέρος της ολοκληρωμένη στρατηγικής για το Υπεύθυνο Παιχνίδι. Η διαρκής βελτίωση των πολιτικών και των διαδικασιών μας στον Όμιλο, η επένδυση στην εκπαίδευση για την προστασία των παικτών και την ενημέρωση για την προώθηση του Υπεύθυνου Παιχνιδιού, καθώς και η διεθνής αναγνώριση με τη χρήση σαφών Δεικτών Μέτρησης Απόδοσης πλαισιώνουν τη στρατηγική προσέγγιση αυτού του πυλώνα.

7. Ενίσχυση της δυναμικής της εταιρικής εικόνας μας

Η εταιρική μας εικόνα είναι από τα πιο σημαντικά περιουσιακά μας στοιχεία με το εταιρικό μας σήμα να έχει ένα αξιοσημείωτο επίπεδο αναγνώρισης σε Ελλάδα και Κύπρο. Η Εταιρεία επιθυμεί να επεκτείνει

περαιτέρω την εμβέλεια και επίδραση της ταυτότητας του ονόματός της και του ήδη δυνατού λογότυπου «Ανθρωπάκι» διατηρώντας με αυτό τον τρόπο μια ισχυρή συναισθηματική σύνδεση με τους πελάτες.

8. Βελτίωση σχέσεων με το Κράτος, τη Ρυθμιστική Αρχή και άλλους αρμόδιους φορείς

Προσβλέπουμε σε μια διαρκή και αποτελεσματική συνεργασία με τη Ρυθμιστική Αρχή και άλλους βασικούς δημόσιους φορείς, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, διατηρώντας ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας και διασφαλίζοντας αμοιβαία κατανόηση σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Επωφελούμενη από τα θεμέλια που έχουν τεθεί τα δύο προηγούμενα χρόνια, η Εταιρεία, μαζί με τις 8 στρατηγικές προτεραιότητές της, επικεντρώνεται περαιτέρω στο 2019 και πέρα σε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες στους ακόλουθους 5 πυλώνες:

Διασκέδαση: Η ομάδα του ΟΠΑΠ εργάζεται για να προσφέρει συνεχώς βελτιούμενη διασκέδαση στον πελάτη με στόχο να ενισχύσει την εταιρική του ταυτότητα με τον ορισμό της διασκέδασης. Στον πυρήνα αυτής της πρωτοβουλίας βρίσκεται η προσφορά περισσότερο συναρπαστικών προϊόντων, η συνέχιση του προγράμματος REX 2020 προκειμένου να προσφέρεται εξαιρετική παικτική εμπειρία στα πρακτορεία μας, καθώς και η περαιτέρω ανάπτυξη της εταιρικής μάρκας σε μία μάρκα διασκέδασης.

Διαδίκτυο: Επικεντρωνόμαστε στην επιτάχυνση της δέσμευσης των πελατών μας στο διαδίκτυο και στην πρόσθετη παραγωγή εσόδων μέσω της αλλαγής του παιχνιδιού διαδικτυακά, προσφέροντας ανώτερη ψηφιακή εμπειρία και επιταχύνοντας τις δυνατότητες προσφοράς των προϊόντων μας στους πελάτες.

Νέα εγχειρήματα: Έχουμε ως στόχο να αναπτύξουμε και να εισάγουμε νέες υπηρεσίες συμπληρωματικές ως προς τα παιχνίδια μας, καθώς και να προσελκύσουμε νέους πελάτες ολοκληρώνοντας την εφαρμογή των έργων που σχετίζονται κυρίως με τις εταιρείες TORA DIRECT A.E. και TORA WALLET A.E., αξιοποιώντας πλήρως το δίκτυό μας και κερδίζοντας τους πελάτες.

Πληροφορίες: Η δημιουργία βάσεων δεδομένων καταγεγραμμένων πελατών και η μεγιστοποίηση αξίας από την ανάλυση των δεδομένων και τη δημιουργία γνώσης για τον πελάτη στοιχειοθετεί την έννοια αυτού του άξονα.

Υψηλή απόδοση: Ψάχνουμε συνεχώς περαιτέρω βελτιώσεις τόσο εσωτερικά όσο και σε όλο το εύρος των διαφόρων λειτουργικών καναλιών μέσω της ολοένα και μεγαλύτερης ανάπτυξης των λειτουργιών του δικτύου μας, βελτιώνοντας τον τρόπο που δουλεύουμε εσωτερικά καθώς και ψηφιοποιώντας τις λειτουργίες μας.

5. Παράθεση σημαντικών συναλλαγών του εκδότη με συνδεδεμένα προς αυτόν μέρη

Τα ποσά των εξόδων και εσόδων το 2018 και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στις 31.12.2018 για τον Όμιλο και την Εταιρεία, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη εμφανίζονται ως εξής:

Συναλλαγές Εταιρείας με συνδεδεμένες εταιρείες (απαλειφόμενες για σκοπούς ενοποίησης)

Εταιρεία	Έξοδα	Έσοδα	Αγορές παγίων	Υποχρεώσεις	Απαιτήσεις
	(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)				
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	5.174	112	-	408	14.677
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	-	836	-	-	-
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	157	28.487	-	20.549	7.107
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	208	-	-	6.249	-
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	-	6.238	-	11	3.487
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	3	481	-	-	688
TORA DIRECT Α.Ε.	297	233	-	87	3.542
TORA WALLET Α.Ε.	66	76	-	79	65
NEUROSOFT Α.Ε.	6.741	-	1.992	1.653	-

Συναλλαγές των εταιρειών του Ομίλου με τις συνδεδεμένες εταιρείες με αυτές (μη απαλειφόμενες για σκοπούς ενοποίησης)

	Έξοδα	Υποχρεώσεις
	(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)	
Συνδεδεμένες εταιρείες	3.620	380

Συναλλαγές και υπόλοιπα με μέλη του Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)		ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κατηγορία	Περιγραφή	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2018
ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ	Μισθοί	4.222	4.222
	Λοιπές αποζημιώσεις & παροχές	135	135
	Κόστος Κοινωνικής Ασφάλισης	<u>239</u>	<u>239</u>
Σύνολο		4.596	4.596

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)		ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κατηγορία	Περιγραφή	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2018
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	Μισθοί	893	371
	Κόστος Κοινωνικής Ασφάλισης	<u>107</u>	<u>66</u>
Σύνολο		1.000	436

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)		ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υποχρεώσεις από αμοιβές Δ.Σ. και μισθοδοσία		31.12.2018	31.12.2018
Μέλη Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη		<u>278</u>	<u>186</u>
Σύνολο		278	186

Από τα ανωτέρω, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές εταιρείες έχουν απαλειφθεί από τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου.

6. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Δήλωση Προέδρου σχετικά με την Εταιρική Διακυβέρνηση

Ο Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΚΕΔ) που εκδόθηκε από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) τον Οκτώβριο του 2013 και υιοθετήθηκε από την Εταιρεία το 2014, εξακολούθησε να εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια των οικονομικών ετών 2015, 2016, 2017 και 2018. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ευθύνη του για την αποτελεσματική Εταιρική Διακυβέρνηση και την παράδοση της μακροπρόθεσμης αμοιβής των μετόχων και των ενδιαφερομένων, ενώ οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση αυτά τα δεδομένα. Είμαι στην ευχάριστη θέση να σας υποβάλω αναφορά άμεσα σχετικά με τις δραστηριότητες της Διακυβέρνησης της ΟΠΑΠ Α.Ε..

ΟΠΑΠ και Διακυβέρνηση

Το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύει ότι η εφαρμογή και η τήρηση υψηλών προτύπων διακυβέρνησης στηρίζουν τους επιχειρηματικούς στόχους μας και την προσπάθειά μας για δημιουργία και μεγιστοποίηση της αξίας των μετοχών. Παράλληλα, η αποτελεσματική διαχείριση της Εταιρείας με υπευθυνότητα και ακεραιότητα, θα βοηθήσει ώστε να επιδειχθεί ευθύνη και να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη όλων των ενδιαφερομένων μερών. Βρισκόμαστε σε συνεχή επιδίωξη ανάπτυξης των πρακτικών μας και του πλαισίου διακυβέρνησης, ώστε να εξασφαλίσουμε ότι η διαφάνεια και η χρηστή διακυβέρνηση αποτελούν τους πυλώνες του Ομίλου σε όλα τα επίπεδα. Εκτός από τη συμμόρφωση με τις συμβουλές των ρυθμιστικών και διοικητικών οργάνων για τις βέλτιστες πρακτικές, το Διοικητικό Συμβούλιο επιθυμεί να διασφαλίσει ότι τα υψηλά ηθικά πρότυπα απεικονίζονται στην επιχειρηματική συμπεριφορά και νοοτροπία μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς του

Ομίλου ΟΠΑΠ, ο οποίος εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο το 2015 και τροποποιήθηκε το 2016. Η Διοίκηση και οι εργαζόμενοι της Εταιρείας επιβεβαίωσαν εγγράφως ότι έχουν διαβάσει και κατανοήσει τον Κώδικα και ότι θα συμμορφώνονται με τις αρχές και τις διατάξεις του, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν. Η Εταιρεία προχώρησε στην ανανέωση του Κώδικα Δεοντολογίας το 2018. Ο ανανεωμένος Κώδικας, ο οποίος καθιερώνει ένα δομημένο πλαίσιο που ισχύει για τον ΟΠΑΠ και τις θυγατρικές του και αποδεικνύει ότι ο ΟΠΑΠ είναι ένας διαφανής οργανισμός που ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες του Κώδικα Δεοντολογίας του αλλά και τις νομικές και κανονιστικές υποχρεώσεις του, εγκρίθηκε δυνάμει της από 13-12-2018 Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Περαιτέρω, τον Μάιο του 2016, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενέκρινε το νέο Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας, ο οποίος έχει ως σκοπό τη ρύθμιση της οργάνωσης και της λειτουργίας της Εταιρείας, προκειμένου να διασφαλίζονται:

- α) η ακεραιότητα της επιχείρησης,
- β) η διαφάνεια της επιχειρηματικής δραστηριότητας,
- γ) ο έλεγχος της Διοίκησης της Εταιρείας και ο τρόπος λήψης αποφάσεων,
- δ) η συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση Παραχώρησης.

Επισημαίνεται ότι ο Εσωτερικός Κανονισμός, το Καταστατικό και πλείστες Πολιτικές και Διαδικασίες της Εταιρείας είναι υπό αναθεώρηση στο πλαίσιο συμμόρφωσης με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Η Εταιρεία έχει καθιερώσει ένα δομημένο πλαίσιο πολιτικών, διαδικασιών, αρχών και ρόλων ώστε να διασφαλιστεί ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. και οι θυγατρικές της συμμορφώνονται με το εφαρμοστέο νομικό, κανονιστικό και συμβατικό πλαίσιο και ότι λαμβάνει προληπτικά μέτρα για τον περιορισμό των πιθανών κινδύνων προτού υλοποιηθούν.

Στο πλαίσιο αυτό η ΟΠΑΠ Α.Ε. εφαρμόζει πολιτική καταγγελιών (Whistleblowing) στον Επικεφαλής Ρυθμιστικών Θεμάτων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης για παραβάσεις του Κώδικα Δεοντολογίας, και για σοβαρές νομικές παραβιάσεις, σύμφωνα με την οποία οι εργαζόμενοι του Ομίλου ΟΠΑΠ μπορούν και οφείλουν να αναφέρουν καλόπιστα στην Εταιρεία ισχυρισμούς περί γνωστών ή εικαζόμενων αθέμιτων δραστηριοτήτων.

Επιπλέον, η Εταιρεία έχει θεσπίσει Επιτροπή Ελέγχου, η οποία, μεταξύ άλλων, ελέγχει την αποτελεσματικότητα και την επάρκεια του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, των πολιτικών και των συστημάτων της Εταιρείας και του Ομίλου. Ελέγχει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα του συστήματος για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους νόμους και τους κανονισμούς και τα αποτελέσματα της έρευνας της Διοίκησης και την παρακολούθηση των πειθαρχικών μέτρων των καταγγελιών μη-συμμόρφωσης.

Οδεύοντας προς την επίτευξη του Οράματος μας για το 2020 και στη δημιουργία μια ενιαίας κουλτούρας στον ΟΠΑΠ, και με την ενεργή συμμετοχή των εργαζομένων από όλο τον Όμιλο, πετύχαμε να ορίσουμε τις 4 βασικές μας αξίες, Διασκέδαση, Δυναμισμός, Πάθος, Ακεραιότητα. Στη διάρκεια της διαδικασίας

αυτής, δημιουργήθηκε ένα δυναμικό σχέδιο δράσης προτεινόμενων ενεργειών με στόχο την επικοινωνία των αξιών μας. Έκτοτε οι βασικές αξίες έχουν δυναμική παρουσία στη λειτουργία της Εταιρείας μας.

Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Η τρέχουσα και μελλοντική σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου παραμένει ένα ζήτημα στο οποίο εγώ και τα υπόλοιπα μέλη του Συμβουλίου αποδίδουμε ιδιαίτερη σημασία. Λαμβάνουμε διαρκώς υπόψη το σύνολο των συστάσεων του Κώδικα και στόχος μας είναι να συμμορφωθούμε με τις συστάσεις αυτές, χωρίς να διακυβεύεται η νοοτροπία που προάγει την επιτυχία της Εταιρείας μας. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο προχώρησε στο διαχωρισμό του ρόλου του Προέδρου από αυτόν του Διευθύνοντος Συμβούλου. Περαιτέρω, προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η υπευθυνότητα απέναντι στους Μετόχους, υπάρχουν δύο μη εκτελεστικοί Αντιπρόεδροι.

Αξιολόγηση και Διαχείριση Κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί το επίπεδο κινδύνου μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης σημαντικών κινδύνων του Ομίλου, η οποία υποστηρίχθηκε από ειδικό λογισμικό του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, με τη συνεργασία της Ομάδας Διαχείρισης Κινδύνων και Ασφάλειας, παρουσιάστηκε στην Επιτροπή Ελέγχου και υποβλήθηκε στον Δ/ντα Σύμβουλο και στον Πρόεδρο. Διατηρούμε τη δέσμευσή μας για μεγαλύτερη και καλύτερη κατανόηση των βασικών κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και οι επιχειρηματικές του δραστηριότητες, και βελτιώνουμε συνεχώς την ανοχή μας απέναντι σε αυτούς τους κινδύνους.

Αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τον Κώδικα, οι εισηγμένες εταιρείες θα πρέπει να προβαίνουν σε αξιολόγηση του Διοικητικού τους Συμβουλίου, τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο χρόνια με βάση μια προκαθορισμένη διαδικασία. Το Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποιεί εσωτερικά την ετήσια αξιολόγησή του.

Ίσες ευκαιρίες εκπροσώπησης

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. ως εργοδότης παρέχει ίσες ευκαιρίες, προάγει μια κουλτούρα ένταξης και διαφορετικότητας και δεσμεύεται να προωθή την ισότητα μεταξύ των εργαζομένων, παικτών, συνεργατών και ευρύτερα στην κοινωνία. Το Διοικητικό Συμβούλιο επαναλαμβάνει την άποψή του ότι η στήριξη και η προώθηση της διαφορετικότητας, με την ευρύτερη έννοια, έχει συμβάλει στην επιτυχία της Εταιρείας μέχρι σήμερα. Μένει ακόμα να διασφαλιστεί στην πράξη ότι, κυρίως οι ιεραρχικά ανώτερες θέσεις των εκτελεστικών στελεχών της Εταιρείας είναι ανοιχτές σε νέους τρόπους σκέψης και πρέπει να περιλαμβάνει εργαζομένους με διαφορετικό παγκόσμιο υπόβαθρο που θα εισάγουν νέες ιδέες. Είναι πολιτική της ΟΠΑΠ Α.Ε. να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τις προσλήψεις και την επιλογή, την αμοιβή, την επαγγελματική εξέλιξη και την εκπαίδευση, τις μεταθέσεις, προαγωγές και τα σχέδια διαδοχής

αποκλειστικά με κριτήριο τα προσόντα, ήτοι τις δεξιότητες, την εμπειρία και την ικανότητα του κάθε ατόμου που σχετίζονται με την εργασία, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το φύλο, η ηλικία, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, οι οικογενειακές συνθήκες, η οικογενειακή κατάσταση, οι ειδικές ανάγκες, η θρησκεία, οι πολιτικές προτιμήσεις, η συμμετοχή σε σωματεία ή σε οποιαδήποτε άλλα συλλογικά όργανα που προστατεύονται από το εφαρμοστέο δίκαιο. Αναφορά στην ως άνω πολιτική γίνεται και στον Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς του Ομίλου ΟΠΑΠ, που είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της Εταιρείας <https://investors.opap.gr/~media/Files/O/Opap-IR/documents/code-of-conduct/greek/code-of-conduct.pdf>.

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018:

- τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι άνδρες και το 77% αυτών είναι ξένοι υπήκοοι (Ιταλοί, Τσέχοι, Γάλλοι, Ελβετοί, Κύπριοι, Βρετανοί),
- Το Top Management (Chairman, CEO, Chief Officers) αποτελείται από άνδρες και γυναίκες (83,3% και 16,7%, αντίστοιχα) και το 66,7% του Top Management είναι ξένοι υπήκοοι,
- το 30,1% των Team Directors & Team Heads είναι γυναίκες.

Επεξήγηση σχετικά με τη μη συμμόρφωση με τον Κώδικα

Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι ο στόχος του Κώδικα είναι να διευκολύνει την επιχειρηματική επιτυχία της Διοίκησης με διαφανή και υπεύθυνο τρόπο. Ο Κώδικας δεν επιβάλλει ένα άκαμπτο σύνολο κανόνων και αναγνωρίζει ότι ορισμένες ενέργειες και συμπεριφορές δε σημαίνουν αυτομάτως κακή οργανωτική διακυβέρνηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο παραθέτει εξηγήσεις για τους ακόλουθους τομείς:

- Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρείται ικανοποιητική, εφόσον αποτελείται κατά πλειοψηφία από μη εκτελεστικά διοικητικά στελέχη από διάφορους κλάδους, εθνικότητες και ηλικίες. Επίσης έχουν οριστεί 3 ανεξάρτητα μέλη, ενώ η ελληνική νομοθεσία απαιτεί την ύπαρξη τουλάχιστον 2 ανεξάρτητων μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς αυτοί πληρούν τις απαιτήσεις του Νόμου 3016/2002 και του Ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.
- Ορίστηκαν δύο μη εκτελεστικοί Αντιπρόεδροι στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου είναι ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος διεθνούς αναγνώρισης στον ελεγκτικό χώρο.
- Η Επιτροπή Αμοιβών και Διορισμών αποτελείται από μη Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από εκτελεστικά καθήκοντα, συμπεριλαμβανομένων των δύο Αντιπροέδρων του Διοικητικού Συμβουλίου, και θεωρείται επαρκής για την εκπλήρωση του σκοπού της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μου έχει αναθέσει να επιβεβαιώσω ότι, με την επιφύλαξη των προηγούμενων δημοσιοποιήσεων, διασφαλίζεται η ανεξαρτησία της σκέψης και των ενεργειών του κάθε Συμβούλου και όλες οι αποφάσεις ελήφθησαν για την προώθηση της επιτυχίας της ΟΠΑΠ Α.Ε. στο σύνολό της.

Δήλωση Συμμόρφωσης με τον Κώδικα

Η Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης στις επόμενες σελίδες περιέχει μια περίληψη των κανονισμών διακυβέρνησης της Εταιρείας και των ρυθμιστικών εγγυήσεων που απαιτούνται βάσει του Κώδικα. Εκτός των όσων εξηγήθηκαν στην αμέσως προηγούμενη ενότητα, η Εταιρεία δηλώνει ότι συμμορφώνεται πλήρως με τον Κώδικα (δηλαδή τις τρέχουσες νομικές απαιτήσεις και πρόσθετες προαιρετικές ορθές πρακτικές) κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2019

Kamil Ziegler, Πρόεδρος του Δ.Σ.

Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Οι μετοχές της Εταιρείας διαπραγματεύονται στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών και ως εκ τούτου, απαιτείται η σύνταξη μιας Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης η οποία θα περιέχει τις πληροφορίες που ορίζονται στην παρούσα Έκθεση. Η παρούσα Έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (Κώδικας) ο οποίος ισχύει για τις οικονομικές χρήσεις με έναρξη από τον Οκτώβριο του 2013 και μετά. Η παρούσα έκθεση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία έχει εφαρμόσει τις βασικές αρχές του Κώδικα κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης.

A: Ηγεσία

A.1: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρείας που διαμορφώνει κατά κύριο λόγο την πολιτική στρατηγικής και ανάπτυξης της Εταιρείας, ενώ εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση και τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων και την επιδίωξη του εταιρικού σκοπού της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διαχείριση του ενεργητικού, τη διοίκηση, την εκπροσώπηση και τη λειτουργία εν γένει της Εταιρείας, λαμβάνοντας όλα τα κατάλληλα μέτρα και τις αποφάσεις που βοηθούν την Εταιρεία στην επίτευξη των στόχων της. Αυτά τα ζητήματα τα οποία, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ή του Καταστατικού, εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης είναι εκτός της αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα έχει συγκεκριμένα την εξουσία να αποφασίζει για την έκδοση κάθε είδους χρεογράφων, με εξαίρεση εκείνων που από το νόμο υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί επίσης να αποφασίζει σχετικά με την έκδοση ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και την παροχή εξουσιοδότησης προς το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου.

Τα ζητήματα του 2018 για τα οποία απαιτήθηκε η λήψη αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνουν τα εξής:

- Σημαντικά επιχειρηματικά έργα,
- Συμμετοχές και σχέδια κεφαλαιακών δαπανών,
- Τελική έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών, επιχειρηματικών σχεδίων, οργανωτικής δομής, και προγράμματος διαφήμισης και χορηγιών,
- Έγκριση των οικονομικών καταστάσεων και των ανακοινώσεων των Μετόχων,
- Κεφαλαιακές πολιτικές και αλλαγές στις δυνατότητες δανεισμού ή στις συναλλαγές σε συνάλλαγμα,
- Θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης και συναφείς πολιτικές,

- Σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη,
- Εξέταση και έγκριση των συστάσεων από τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου, και
- Προστασία εννόμων συμφερόντων της Εταιρείας

Συνεδριάσεις

Οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να επιτρέπουν την ανοικτή συζήτηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά, κατά κανόνα, τουλάχιστον μία φορά τον μήνα και καλεί επιπλέον συνεδριάσεις (συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων μέσω τηλεφώνου, τηλε-διάσκεψης ή αλληλογραφίας) για την εξέταση ειδικών θεμάτων που ανήκουν στην αρμοδιότητά του. Το 2018, έλαβαν χώρα δεκατρείς τακτικές συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (συν δώδεκα πρόσθετες συνεδριάσεις δια περιφοράς). Έλαβαν χώρα δέκα συνεδριάσεις της Επιτροπής Ελέγχου και πέντε συνεδριάσεις της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συμμετοχή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε προγραμματισμένες συνεδριάσεις Συμβουλίου και Επιτροπής κατά τη διάρκεια του 2018.

Όνομα μέλους Δ.Σ.	Θέση	Παρουσία στο ΔΣ	Εκπροσώπηση στο ΔΣ	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Αμοιβών και Διορισμών
Kamil Ziegler	Εκτελεστικός Πρόεδρος	13	-	-	-
Damian Cope	Μέλος – Εκτελεστικό, Διευθύνων Σύμβουλος	13	-	-	-
Σπυρίδων Π. Φωκάς	Α' Αντιπρόεδρος - Μη Εκτελεστικό	13	-	-	5
Pavel Horak	Β' Αντιπρόεδρος - Μη Εκτελεστικό (*)	12	1	-	5
Michal Houst	Μέλος – Εκτελεστικό, Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας	13	-	-	-
Pavel Saroch	Μέλος - Μη Εκτελεστικό (**)	10	3	-	5
Robert Chvatal	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	13	-	-	-
Χρήστος Κοπελούζος	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	12	1	-	-
Marco Sala	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	-	13	-	-
Στυλιανός Κωστόπουλος	Μέλος - Μη Εκτελεστικό (***)	7	2	-	-
Δημητράκης Ποταμίτης	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό	12	1	10	-
Rudolf Jurcik	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό	10	3	10	-
Igor Rusek	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό	9	4	8	-
Γεώργιος Μελισσανίδης	Μέλος - Μη Εκτελεστικό (****)	-	4	-	-

Σημείωση:

Κατά το έτος 2018, δώδεκα (12) επιπλέον συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν δια περιφοράς, στις οποίες συμμετείχαν όλα τα μέλη.

(*) Από την 25.04.2018, ορίστηκε Β' Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. ο κ. Pavel Horak.

(**) Ο κ. Pavel Saroch διετέλεσε ως Β' Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. έως την 25.04.2018.

(***) Από την 25.04.2018, ο κ. Στυλιανός Κωστόπουλος εκλέχθηκε ως Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.

(****) Ο κ. Γεώργιος Μελισσανίδης διετέλεσε ως Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. έως την 25.04.2018.

Ασφάλεια και αποζημιώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου επωφελούνται από τη διάταξη του Καταστατικού της Εταιρείας που αφορά την αποζημίωσή τους. Κάθε άτομο, το οποίο είναι Στέλεχος της Εταιρείας ή και οποιασδήποτε Εταιρείας εντός της ΟΠΑΠ Α.Ε. από τον Οκτώβριο του 2013 κι έπειτα, επωφελείται από μια μονομερή πράξη αποζημίωσης όσον αφορά το κόστος υπεράσπισης των αξιώσεων κατά του ατόμου του και αστικής ευθύνης προς τρίτους. Επιπλέον, η ασφαλιστική κάλυψη αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Στελεχών διατηρήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με έξοδα της Εταιρείας.

A.2: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Υπάρχει σαφής διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων μεταξύ του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου στο Καταστατικό της Εταιρείας και στον Εσωτερικό Κανονισμό. Και οι δύο ρόλοι είχαν ανατεθεί αρχικά από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη Γενική Συνέλευση σε ένα άτομο, όμως την 01.07.2016 ανέλαβε τη θέση και τα καθήκοντα του Διευθύνοντος Συμβούλου ο κ. Damian Cope, ενώ ο κ. Kamil Ziegler παρέμεινε Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος προεδρεύει όλων των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, οργανώνει και διευθύνει το έργο αυτού, και αναφέρεται επ' αυτού στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Οι αρμοδιότητες του Προέδρου περιγράφονται ενδεικτικά κατωτέρω:

- Προεδρία του Δ.Σ. και διασφάλιση ότι οι συνεδριάσεις αυτού αποτελούν ένα φόρουμ στο οποίο ενθαρρύνονται ο ανοιχτός διάλογος και η αποτελεσματική συνεισφορά των επιμέρους μελών, ενώ αφιερώνεται επαρκής χρόνος σε βασικά ζητήματα,
- Ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ της Εταιρείας, των μετόχων αυτής και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, και διευκόλυνση της κατανόησης των ανησυχιών των μετόχων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών από το Δ.Σ.,
- Επίβλεψη του εισαγωγικού προγράμματος, της ενημέρωσης και της στήριξης που παρέχεται στα μέλη του Δ.Σ.,
- Ηγετική θέση στην ετήσια αξιολόγηση της απόδοσης του Δ.Σ. και των Επιτροπών αυτού,
- Καθορισμός των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης (συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που ενδέχεται να έχουν προταθεί από τον Αντιπρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο μέλος του Δ.Σ.), ο προγραμματισμός των συνεδριάσεων με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η παρουσία της πλειονότητας των μελών του Δ.Σ. και η έγκαιρη αποστολή στα μέλη του απαραίτητου υλικού για την υποβοήθηση του διαλόγου και της λήψης αποφάσεων,
- Διασφάλιση της συμμόρφωσης του Δ.Σ. με τις υποχρεώσεις του απέναντι στους μετόχους, την Εταιρεία, τις εποπτικές αρχές, το νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας, και
- Εκπροσώπηση και δέσμευση της Εταιρείας, όταν εκδίδεται σχετική απόφαση του Δ.Σ..

A.3: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Ο Διευθύνων Σύμβουλος επιφορτίζεται με όλες τις εξουσίες που είναι απαραίτητες για να ενεργεί εκ μέρους της Εταιρείας σε όλες τις περιστάσεις. Ασκεί τις εξουσίες αυτές εντός των ορίων του εταιρικού σκοπού, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από το νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας και βάσει των σχετικών αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το ρόλο του, ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι επίσης υπεύθυνος για όλα τα τμήματα της Εταιρείας, διευθύνει τις εργασίες τους, λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις βάσει του πλαισίου που διέπει τις λειτουργίες της Εταιρείας, των εγκεκριμένων έργων και των προϋπολογισμών, των αποφάσεων του Δ.Σ., καθώς και του Επιχειρηματικού και Στρατηγικού Σχεδιασμού.

Οι αρμοδιότητες του Διευθύνοντος Συμβούλου περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- Εποπτεία της επιχειρηματικής και οικονομικής πολιτικής της Εταιρείας,
- Παρακολούθηση και ανάληψη ευθύνης για τα οικονομικά αποτελέσματα και την κερδοφορία της Εταιρείας,
- Παρακολούθηση της εσωτερικής οργάνωσης και λήψη κατάλληλων μέτρων για την προαγωγή και την αξιοποίηση του προσωπικού, προτείνοντας την έγκριση από το Δ.Σ. της κατάρτισης νέων κανονισμών και οργανογραμμάτων,
- Έγκριση πρόσληψης προσωπικού, κατά περίπτωση,
- Καθορισμός, σε συνεργασία με το Δ.Σ. και τα Διευθυντικά Στελέχη, των στρατηγικών στόχων της Εταιρείας,
- Καθορισμός των στόχων και των ΚΔΕ, καθώς και παρακολούθηση των επιδόσεων της Διοίκησης της Εταιρείας,
- Εξουσία ανάθεσης της καθημερινής διαχείρισης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της Εταιρείας σε κάθε ένα από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, ενεργώντας μεμονωμένα, από κοινού ή ως υποεπιτροπή,
- Εξουσία απόκτησης και διάθεσης επιχειρήσεων, και έγκρισης μη προϋπολογισθέντων έργων κεφαλαιουχικών δαπανών, σύμφωνα, σε κάθε περίπτωση, με το όριο ανά συναλλαγή που καθορίζεται από το Δ.Σ.,
- Εξουσία εκπροσώπησης και δέσμευσης της Εταιρείας έναντι τρίτων για την υπογραφή ενταλμάτων πληρωμής, τραπεζικών επιταγών, πληρωμή μισθών, ασφαλιστικών εισφορών, πληρωμή φόρων και τελών οποιασδήποτε φύσης στο Κράτος,
- Εξουσία δικαστικής και εξωδικαστικής εκπροσώπησης της Εταιρείας, και υπογραφής κάθε εγγράφου από ή προς την Εταιρεία, καθοδήγηση συμβούλων και εκκίνηση νομικών διαδικασιών εκ μέρους της Εταιρείας σχετικά με ζητήματα για τα οποία δεν απαιτείται περαιτέρω συλλογική εξουσία του Δ.Σ., σύμφωνα με το νόμο ή το Καταστατικό,

- Σε γενικές γραμμές, ο Διευθύνων Σύμβουλος ελέγχει τις καθημερινές λειτουργίες της Εταιρείας και επιβλέπει τον τρόπο με τον οποίο κάθε Μονάδα εκτελεί τα καθήκοντά της.

Τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνει ο Διευθύνων Σύμβουλος. Τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνει ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.

A.4: ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ Δ.Σ.

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. δεν ασκούν εκτελεστικά ή διοικητικά καθήκοντα, αλλά συνεισφέρουν συνδράμοντας το Δ.Σ. με τους ακόλουθους τρόπους:

- Κάνοντας εποικοδομητικό διάλογο και συνδράμοντας στην ανάπτυξη προτάσεων στρατηγικής,
- Εάν είναι απαραίτητο, υποβάλλοντας εκθέσεις, μεμονωμένα ή από κοινού, ανεξάρτητες από τις εκθέσεις του Δ.Σ., στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων,
- Εφόσον διοριστούν από το Δ.Σ., συμμετέχοντας σε Επιτροπές του Δ.Σ. ή άλλες ομάδες εργασίας ή ad hoc Επιτροπές, που συστήνονται από καιρού εις καιρόν, και εκτελώντας τα καθήκοντα που τους ανατίθενται στο πλαίσιο τέτοιων Επιτροπών,
- Παρέχοντας διεθνή και επιχειρησιακή εμπειρία και γνώση, και κατανόηση του παγκόσμιου οικονομικού γίνεσθαι και των τομέων στους οποίους δραστηριοποιείται ο ΟΠΑΠ, καθώς και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει,
- Διαχειριζόμενα συγκρούσεις συμφερόντων.

Βιογραφικά σημειώματα μελών Δ.Σ.

Kamil Ziegler

Εκτελεστικός Πρόεδρος

Ο κ. Kamil Ziegler είναι ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Γεννήθηκε στην Ceska Lipa της Δημοκρατίας της Τσεχίας. Το 1984 ο κ. Ziegler αποφοίτησε από τη Σχολή Εμπορίου του Οικονομικού Πανεπιστημίου της Πράγας. Το 1996 αποφοίτησε από το Southern Graduate School of Banking του Southern Methodist University στο Ντάλας του Τέξας.

Ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα στην Κρατική Τράπεζα της Τσεχοσλοβακίας (State Bank of Czechoslovakia) και στη συνέχεια ανέλαβε πολλές διευθυντικές θέσεις ως κορυφαίο στέλεχος: εργάστηκε ως Εκτελεστικός Διευθυντής Οικονομικών στην Komerční Banka, στην Πράγα, και ως αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας του Τσεχικού Ταμιευτηρίου (Czech Savings Bank). Διορίστηκε επίσης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων

Σύμβουλος του κρατικού πιστωτικού ιδρύματος Konsolidacni Banka, που είχε ως αντικείμενο την εξυγίανση και ενοποίηση του τραπεζικού τομέα της χώρας. Διετέλεσε Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος στην Raiffeisenbank Τσεχίας. Κατείχε επίσης τη θέση του Εκτελεστικού Διευθυντή Οικονομικών και μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της ομάδας PPF. Ο τελευταίος διορισμός του, ήταν στη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου και πληρεξούσιου εκπροσώπου στην SAZKA A.S., του μεγαλύτερου τσέχικου οργανισμού κληρώσεων (λοταρία), όπου κατέχει μέχρι και σήμερα θέση μέλους στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο κ. Ziegler έχει διατελέσει επίσης μέλος Διοικητικών Συμβουλίων και Εποπτικών Συμβουλίων πολλών εταιρειών στην Τσεχία, στην Ολλανδία και στην Κύπρο.

Damian Cope

Διευθύνων Σύμβουλος

Ο κ. Cope ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος και εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της ΟΠΑΠ Α.Ε. με ημερομηνία έναρξης ισχύος των καθηκόντων του τον Ιούλιο 2016.

Ο κ. Cope διαθέτει περισσότερο από είκοσι έτη εμπειρίας στον κλάδο των τυχερών παιγνίων, έχοντας αναλάβει ανώτερους ρόλους τόσο σε δίκτυα λιανικής όσο και σε διαδικτυακές δραστηριότητες. Πριν ενταχθεί στον ΟΠΑΠ, ο κ. Cope ήταν Γενικός Διευθυντής Διεθνών Δραστηριοτήτων και Διευθυντής Στρατηγικής Ομίλου της ηγέτιδας αγγλικής στοιχηματικής εταιρείας Ladbrokes (τώρα μέλος της GVC Group). Στη Ladbrokes ήταν υπεύθυνος για όλες τις δραστηριότητες στοιχηματισμού και τυχερών παιγνίων εκτός Ηνωμένου Βασιλείου, σε κανάλια λιανικής αλλά και σε ψηφιακά κανάλια. Ο ίδιος ήταν αρμόδιος για ρυθμισμένες δραστηριότητες στην Ισπανία, το Βέλγιο, τη Δανία, την Ιρλανδία και την Αυστραλία.

Επίσης, διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Sportium Apuestas Deportivas, ισπανικής κοινοπραξίας αθλητικού στοιχηματισμού με τον Όμιλο Cirsa. Στο παρελθόν είχε διατελέσει Επικεφαλής Τεχνολογιών Πληροφορικής και Γενικός Διευθυντής Ηλεκτρονικού Εμπορίου του Ομίλου Gala Coral, του κορυφαίου αγγλικού φορέα εκμετάλλευσης δραστηριοτήτων στοιχηματισμού, μπίνγκο και καζίνο.

Επίσης, κατείχε ανώτερες διοικητικές θέσεις στις Rank Group Plc και Blue Square.

Ο κ. Cope είναι πτυχιούχος Νομικής του Πανεπιστημίου Bristol του Ηνωμένου Βασιλείου.

Σπυρίδων Φωκάς του Παναγιώτη**Αντιπρόεδρος Α', Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Γεννήθηκε στον Πειραιά, όπου και ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές του σπουδές φοιτώντας στην Ιωνίδειο Πρότυπο Σχολή.

Το 1977 αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ την περίοδο 1977-1978 πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Ναυτικό Δίκαιο στο Πανεπιστήμιο University College του Λονδίνου.

Δικηγόρος και μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά από το 1980. Ασκεί τη δικηγορία με εξειδίκευση στους τομείς του ναυτικού και εταιρικού δικαίου ενώ είναι μέλος της Ελληνικής Ένωσης Ναυτικού Δικαίου. Ο κ. Φωκάς είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και από το έτος 2005 μέλος του Δ.Σ. και Νομικός Σύμβουλος της εταιρείας Aegean Marine Petroleum Network Inc.

Pavel Horak**Αντιπρόεδρος Β', Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Ο κ. Pavel Horak είναι εταίρος και Επικεφαλής Επενδύσεων της EMMA Capital. Ο κ. Horak ταυτόχρονα εκπροσωπεί την EMMA Capital στο Δ.Σ. του Ομίλου Sazka, του βασικού επενδυτή της Emma Delta. Πριν αρχίσει να εργάζεται για την EMMA Capital, από το 2012, είχε διατελέσει Γενικός Οικονομικός Διευθυντής του Ομίλου Home Credit, ενώ προηγουμένως, από το 2006, είχε διατελέσει Γενικός Οικονομικός Διευθυντής του Ομίλου PPF.

Ο κ. Horak απέκτησε εμπειρία σε θέματα οικονομικής διαχείρισης κατά τη θητεία του ως Ελεγκτής στην Deloitte & Touche, και ως Γενικός Οικονομικός Διευθυντής στην TV NOVA, κατά τα έτη 2001-2006. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Masaryk του Βrno της Τσεχίας και της Σχολής Οικονομικών του Οικονομικού Πανεπιστημίου της Πράγας.

Pavel Saroch**Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Αποφοίτησε από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Πράγας. Με ειδίκευση στις Τραπεζικές Επενδύσεις και στην Οικονομική Διαχείριση Επιχειρήσεων από το 1995, έχει αναλάβει διευθυντικές θέσεις σε χρηματιστηριακές εταιρείες, όπως η Ballmaier & Schultz CZ και η Prague Securities. Από το 1999 έως το 2001, διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας I.F.B., η οποία εξειδικεύεται στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα επιχειρηματικής οργάνωσης, οικονομικής διαχείρισης καθώς και διαχείρισης ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων. Το 2001, ορίστηκε Αναπληρωτής Πρόεδρος του

Εποπτικού Συμβουλίου της ATLANTIK finanční tržby και στη συνέχεια έγινε μέλος του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Ο κ. Sargoch είναι μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων της μητρικής εταιρείας του επενδυτικού Ομίλου ΚΚCG, ΚΚCG AG καθώς και επιμέρους εταιρειών συμμετοχών του Ομίλου. Είναι επίσης ο Επικεφαλής Επενδύσεων της ΚΚCG a.s.

Επιπλέον είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της SAZKA Group a.s. και των θυγατρικών αυτής.

Michal Houst

Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Houst ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα στην εταιρεία JM Engineering ως Οικονομικός Διευθυντής, προτού μεταβεί στον Όμιλο PPF ως Οικονομικός Αναλυτής με εστίαση στην τραπεζική χρηματοδότηση & στην καταναλωτική πίστη. Το 2010 έγινε Επικεφαλής Τραπεζικός Αναλυτής στην PPF Ρωσίας, με επίκεντρο αρμοδιοτήτων στη Nomos Bank, συμβάλλοντας στην επιτυχημένη Πρώτη Δημόσια Προσφορά και όντας υπεύθυνος για την προετοιμασία όλης της οικονομικής μονάδας. Αργότερα ορίστηκε Υπεύθυνος Διαχείρισης Έργων, αρμόδιος για πληθώρα προγραμμάτων ανάπτυξης & αναδιάρθρωσης μέσα στην Τράπεζα.

Το 2013 ανέλαβε τη θέση του Διευθυντή Επενδύσεων στον Όμιλο Emma και αποτέλεσε ένα από τα βασικά στελέχη που συνέβαλαν καταλυτικά στην ιδιωτικοποίηση του ΟΠΑΠ. Αργότερα, το ίδιο έτος, ορίστηκε ως Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. και Επικεφαλής Οικονομικών στην Εταιρεία, συμβάλλοντας, έκτοτε, στην αποτελεσματική αναδιάρθρωση και ανάπτυξη. Τον Ιανουάριο του 2019 ανέλαβε το ρόλο του Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου, πέραν των αρμοδιοτήτων του Επικεφαλής Οικονομικών, για την περαιτέρω βελτιστοποίηση των επιχειρηματικών διαδικασιών και την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου επιχειρησιακών επιδόσεων.

Χρήστος Κοπελούζος

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Κοπελούζος γεννήθηκε στην Αθήνα και σήμερα είναι ο CEO του Ομίλου Κοπελούζου ο οποίος δραστηριοποιείται επιχειρηματικά στους τομείς του Φυσικού Αερίου, των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, της Παραγωγής και Συναλλαγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, του Real Estate, των Συμβάσεων Παραχώρησης, των Αεροδρόμιων και των Τυχερών Παιχνιδιών.

Το 2002 ο κ. Κοπελούζος, ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο City/Business School, στον τομέα των Επενδύσεων και της Διαχείρισης Χρηματοοικονομικού Κινδύνου.

Marco Sala**Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Ο κ. Marco Sala είναι Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος του Δ.Σ. της International Game Technology PLC (IGT). Είναι υπεύθυνος για την εποπτεία της στρατηγικής κατεύθυνσης της εταιρείας, η οποία είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Συνεργάζεται απευθείας με το Δ.Σ. και άλλα ανώτερα διευθυντικά στελέχη για τον καθορισμό στόχων, στρατηγικών, σχεδίων και πολιτικών μεγάλης εμβέλειας.

Από τον Απρίλιο του 2009 έως τον Απρίλιο του 2015, ο κ. Sala διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της GTECH S.p.A. (γνωστή παλαιότερα ως Όμιλος Lottomatica) και ήταν υπεύθυνος για την επίβλεψη όλων των τομέων της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων του τομέα Αμερικής, του Διεθνούς τομέα, του τομέα της Ιταλίας και του τομέα Προϊόντων και Υπηρεσιών. Ξεκίνησε να εργάζεται στην GTECH S.p.A. ως Γενικός Διευθυντής το 2003 και από τότε διετέλεσε μέλος του Δ.Σ.

Τον Αύγουστο του 2006, διορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος, αρμόδιος για τις δραστηριότητες της εταιρείας στην Ιταλία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Προηγουμένως είχε διατελέσει Διευθύνων Σύμβουλος της Buffetti, ηγέτιδας αλυσίδας καταστημάτων λιανικής πώλησης εξοπλισμού γραφείου της Ιταλίας. Πριν από την Buffetti, ο κ. Sala υπηρέτησε ως επικεφαλής της ιταλικής Διεύθυνσης του Καταλόγου Επιχειρήσεων για τη SEAT Pagine Gialle. Αργότερα προήχθη σε επικεφαλής της Διεύθυνσης Καταλόγου Επιχειρήσεων, με ευθύνη για μια σειρά από διεθνείς εταιρείες όπως η Thomson (Μεγάλη Βρετανία), η Euredit (Γαλλία) και η Kompass (Ιταλία). Νωρίτερα είχε εργαστεί ως επικεφαλής της Διεύθυνσης Ανταλλακτικών στη Magneti Marelli (μια εταιρεία του ομίλου Fiat) και λίγο αργότερα έγινε επικεφαλής της Διεύθυνσης Λιπαντικών της ίδιας εταιρείας.

Επιπρόσθετα, κατείχε διάφορες θέσεις στο marketing της Kraft Foods. Ο κ. Sala αποφοίτησε από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οικονομικών του Πανεπιστημίου Bocconi του Μιλάνου.

Robert Chvátal**Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Γεννηθείς το 1968, ο κ. Robert Chvatal αποφοίτησε από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Οικονομικών της Πράγας. Ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα το 1991 στην Procter & Gamble και αργότερα στην Benckiser. Στη συνέχεια και για 15 έτη δραστηριοποιήθηκε στον κλάδο τηλεπικοινωνιών κατέχοντας θέσεις ευθύνης ως Γενικός Διευθυντής Marketing στην T-Mobile Czech και αργότερα ως Διευθύνων Σύμβουλος στις T-Mobile Σλοβακίας και T-Mobile Αυστρίας.

Το 2013 δραστηριοποιήθηκε στον κλάδο των τυχερών παιγνίων ως Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος Δ.Σ. της Szarka a.s. η οποία, μετά την υλοποίηση προγράμματος εξαγοράς της, κατέστη μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρείες τυχερών παιγνίων παγκοσμίως.

Το 2017 τοποθετήθηκε Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου SAZKA και παράλληλα το ίδιο έτος ορίστηκε μέλος του Δ.Σ. της ΟΠΑΠ. Επίσης, ο Robert κατέχει από το 2015 τη θέση του πρώτου Αντιπροέδρου της Ένωσης Ευρωπαϊκών Λοταριών (European Lotteries).

Στυλιανός Κωστόπουλος

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Κωστόπουλος ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ανατόλια της Θεσσαλονίκης και αποφοίτησε από τη Σχολή Θετικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και είναι κάτοχος πτυχίου Εφαρμοσμένων Μαθηματικών. Από το 1989 είχε εργαστεί σε πολυάριθμες διευθυντικές θέσεις στο χρηματοοικονομικό και τραπεζικό τομέα, κυρίως στην BNP Paribas και την Omega/Proton Bank, ως υπεύθυνος για τη Διαχείριση Περιουσιακών Στοιχείων, την Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική, την Πιστωτική Ανάλυση, τη Διαχείριση Δανείων και τις Υπηρεσίες Πελατών.

Από το 2006, συμμετέχει στην Aegean Oil, ως επικεφαλής του Οικογενειακού Γραφείου των Ιδρυτών, ενώ υπηρετεί ως μέλος Δ.Σ., Γενικός Οικονομικός Διευθυντής, Οικονομικός Σύμβουλος και Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων σε διάφορες εταιρείες. Παράλληλα, από το 2013 υπηρετεί ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της EMMA DELTA VCIC και των συνδεδεμένων εταιρειών αυτής.

Rudolf Jurcik

Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Jurcik είναι Γάλλος πολίτης, γεννημένος στην Πράγα της Δημοκρατίας της Τσεχίας. Είναι παντρεμένος και έχει δύο παιδιά. Ο κ. Jurcik σπούδασε Αρχαίες, Ανατολικές Γλώσσες και Ιστορία στο Πανεπιστήμιο Charles IV της Πράγας.

Σήμερα, είναι Ιδιοκτήτης και Executive Director της εταιρείας Prestige Oblige, Private Management & Consultants FZ LLC στο Ντουμπάι. Έχει διατελέσει Διευθύνων Σύμβουλος της MAF Hospitality (Property) στο Ντουμπάι και ως Πρόεδρος του Ομίλου Oberoi International στο Νέο Δελχί. Έχει επίσης εργαστεί ως Ειδικός Σύμβουλος του Διευθύνοντος Συμβούλου του Ομίλου της Air France στο Παρίσι καθώς και Managing Director της Forte/Meridien Hotels στο Παρίσι.

Επιπλέον, ο κ. Jurcik έχει διατελέσει Senior Vice President της Meridien, με έδρα την Αθήνα. Έχει επίσης εργαστεί, ως Σύμβουλος Εξωτερικών Συναλλαγών και Εμπορίου της Γαλλίας και ως Chief Operating Officer του Casino Royal Evian της Γαλλίας.

Δημήτρης Ποταμίτης**Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Ο κ. Ποταμίτης γεννήθηκε στην Κύπρο. Είναι απόφοιτος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (πρώην Α.Σ.Ο.Ε.Ε.).

Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία, το 1968, στην εταιρεία Pricewaterhouse Coopers International Limited (PwC) ως ελεγκτής (junior auditor), με εξειδίκευση στον έλεγχο των ναυτιλιακών εταιρειών και των τραπεζικών οργανισμών. Στην PwC, από το 1982 έως το 2004, ήταν Partner- Επικεφαλής του γραφείου της εταιρείας με έδρα τον Πειραιά, ενώ κατά τα έτη 2004 έως 2008 συνεργάστηκε με την εταιρεία ως Σύμβουλος. Από 2008 έως και σήμερα ο κ. Ποταμίτης είναι Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Aegean Baltic Bank S.A., Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και Μέλος της Επιτροπής Αμοιβών (από το 2012) της ανωτέρω τράπεζας.

Ο κ. Ποταμίτης εξειδικεύεται ως σύμβουλος σε θέματα που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων ναυτιλιακών εταιρειών.

Είναι μέλος του Ελληνικού Σώματος Ορκωτών Λογιστών-Ελεγκτών.

Το 2017, ο κ. Ποταμίτης ορίστηκε Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου στην Εταιρεία Resolute Asset Management S.A., μια εξειδικευμένη εταιρεία διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και παροχής υπηρεσιών μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Επιπλέον ο κ. Ποταμίτης έχει οριστεί τακτικό μέλος του Συμβουλίου Ποιοτικού Ελέγχου της Ελληνικής Επιτροπής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), ενεργώντας ως ελεγκτής ποιότητας των οικονομικών καταστάσεων των μη εισηγμένων εταιρειών.

Igor Rusek**Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Ο Δρ. Igor Rusek αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Βασιλείας στην Ελβετία, όπου πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Διεθνές Ιδιωτικό Δίκαιο. Διετέλεσε για πολλά χρόνια μέλος Διοικητικών Συμβουλίων σε διάφορους διεθνείς ομίλους εταιρειών και διηύθυνε για δύο δεκαετίες, υπό την ιδιότητα αυτή, την οργάνωση του εσωτερικού ελέγχου, των λογιστικών προτύπων και της εταιρικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα. Από το 1994 έως το 2001, εργάστηκε ως Συνεργάτης στην εταιρεία λογιστών και συμβούλων ATAG Ernst & Young στη Βασιλεία. Το 2001 έγινε Εταίρος και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ATAG Private & Corporate Services Ltd (ATAG PCS).

Την περίοδο κατά την οποία διατελούσε Διευθύνων Σύμβουλος της ATAG PCS, από το 2007 έως το 2018, ο Δρ. Rusek ήταν επίσης Πρόεδρος της Ομάδας Ελέγχου Κανονιστικής Συμμόρφωσης και ήταν κυρίως υπεύθυνος για τους ελέγχους και τις διαδικασίες φορολογικού ελέγχου σε επιχειρήσεις τις οποίες

διαχειρίζεται η ATAG, καθώς και για την εταιρική διακυβέρνηση αυτών. Ταυτόχρονα, ο Δρ. Rusek είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και εταίρος της ATAG Attorneys Ltd, μιας δικηγορικής εταιρείας με ρίζες που ανάγονται στο 1917, έτος κατά το οποίο ιδρύθηκε η ATAG, μια κορυφαία ελβετική συμβουλευτική εταιρεία, ενώ συνεχίζει να είναι υπεύθυνος για τις διαδικασίες ελέγχου και φορολογίας της ATAG PCS.

Ελένη Κουρλιμπίνη

Εταιρική Γραμματέας

Η κ. Κουρλιμπίνη ορίστηκε Εταιρική Γραμματέας. Πρόκειται για έμπειρο Δικηγόρο με εξειδίκευση στο Εταιρικό και στο Εμπορικό Δίκαιο. Πριν ενταχθεί στον ΟΠΑΠ εργάστηκε ως Δικηγόρος στην MJMAILLIS GROUP και στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

B: Αποτελεσματικότητα

B.1: ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από δέκα μη-Εκτελεστικά μέλη και τρία Εκτελεστικά μέλη, τον Kamil Ziegler, Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Damian Core, Διευθύνοντα Σύμβουλο και τον Michal Houst, Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας. Πληροφορίες σχετικά με τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και τον Εταιρικό Γραμματέα οι οποίοι θητεύουν κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης παρουσιάζονται στη σελίδα 31.

B.2: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Όλα τα μη-Εκτελεστικά μέλη επιβεβαιώνουν ότι είναι σε θέση να διαθέτουν επαρκή χρόνο για να ανταποκριθούν στις προσδοκίες του ρόλου και στην απαίτηση να γνωστοποιήσουν οποιαδήποτε πραγματική ή δυνητική σύγκρουση συμφερόντων.

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., δεν ασκούν εκτελεστικά ή διοικητικά καθήκοντα, αλλά συνεισφέρουν συνδράμοντας το Δ.Σ. με τους ακόλουθους τρόπους:

- Κάνοντας εποικοδομητικό διάλογο και συνδράμοντας στην ανάπτυξη προτάσεων στρατηγικής,
- Εάν είναι απαραίτητο, υποβάλλοντας εκθέσεις, μεμονωμένα ή από κοινού, ανεξάρτητες από τις εκθέσεις του Δ.Σ., στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων,
- Εφόσον διοριστούν από το Δ.Σ., συμμετέχοντας σε Επιτροπές του Δ.Σ. ή άλλες ομάδες εργασίας ή ad hoc Επιτροπές, που συστήνονται από καιρού εις καιρόν, και εκτελώντας τα καθήκοντα που τους ανατίθενται στο πλαίσιο τέτοιων Επιτροπών,

- Παρέχοντας διεθνή και επιχειρησιακή εμπειρία και γνώση, και κατανόηση του παγκόσμιου οικονομικού γίνεσθαι και των τομέων στους οποίους δραστηριοποιείται ο ΟΠΑΠ, καθώς και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει,
- Διαχειριζόμενα συγκρούσεις συμφερόντων.

Οι περιορισμοί που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο των μη εκτελεστικών μελών ΔΣ αναφέρονται λεπτομερώς στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΟΠΑΠ.

B.3: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνουν εγκαίρως εκθέσεις σχετικά με τα στοιχεία που προκύπτουν κατά τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, ώστε να ληφθούν δεόντως υπόψη τα στοιχεία πριν από τις συνεδριάσεις. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που δεν μπόρεσαν να παραστούν σε μια συγκεκριμένη συνεδρίαση κατά τη διάρκεια του έτους είχαν την ευκαιρία να επανεξετάσουν και να εγείρουν τυχόν ζητήματα επί των σχετικών ενημερωτικών εγγράφων.

Κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει πρόσβαση στις συμβουλές και υπηρεσίες του Εταιρικού Γραμματέα, ενώ υπάρχει μια διαδικασία που επιτρέπει στα μέλη να λαμβάνουν ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές με έξοδα της Εταιρείας στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους.

Εταιρικός Γραμματέας

Ο Εταιρικός Γραμματέας διασφαλίζει ότι ακολουθούνται οι σωστές διαδικασίες του Διοικητικού Συμβουλίου και τηρούνται τα κατάλληλα αρχεία. Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν πρόσβαση στη Γραμματεία της Εταιρείας.

B.4: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Αξιολόγηση Απόδοσης

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε συνεχή αναθεώρηση των διαδικασιών και της αποτελεσματικότητας του ίδιου και των Επιτροπών του όλη τη διάρκεια του έτους. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκτελεί μια αυτοαξιολόγηση για την επίτευξη του προγράμματος δράσης που έχει συνταχθεί στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης για το προηγούμενο έτος. Η απόδοση κάθε Επιτροπής αξιολογείται ετησίως από την ίδια. Η Εταιρεία εξετάζει την εισαγωγή τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών κριτηρίων για την αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του.

B.5: ΕΠΑΝΕΚΛΟΓΗ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Σύμφωνα με τις συστάσεις του Κώδικα, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τους Μετόχους με θητεία τεσσάρων ετών το μέγιστο. Η εν λόγω θητεία παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι την εκλογή των νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση των

Μετόχων, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν απεριόριστη δυνατότητα επανεκλογής και μπορούν να απομακρυνθούν ελεύθερα. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου απομακρύνονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αντικαθιστά οποιοδήποτε από τα εκλεγμένα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ακόμη και πριν λήξει η θητεία τους.

Τα μέλη του ορισθέντος Διοικητικού Συμβουλίου έχουν τετραετή θητεία. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Καταστατικού της Εταιρείας, η θητεία των μελών δύναται να παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με τις διατάξεις 1,2 και 3 του ίδιου άρθρου.

Η θητεία του τρέχοντος Διοικητικού Συμβουλίου άρχισε στις 25.04.2018 και είναι τετραετής, και θα παραταθεί αυτοδικαίως μέχρι την εκλογή νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Καταστατικού της Εταιρείας.

Γ: Ευθύνη

Γ.1: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την ακεραιότητα των ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και αναγνωρίζει την ευθύνη του να παρουσιάσει μια δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του ότι οι Οικονομικές Καταστάσεις και οι αναφορές προς τους ρυθμιστές παρουσιάζουν μια δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της ΟΠΑΠ Α.Ε..

Για να διευκολύνει την υποβολή οικονομικών αναφορών και τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Οικονομική Μονάδα διατηρεί μια σειρά λογιστικών και ταμειακών πολιτικών, πρακτικών και ελέγχων, με σκοπό τη διασφάλιση του προσδιορισμού και της γνωστοποίησης των αλλαγών στα λογιστικά πρότυπα, και της εναρμόνισης των βασικών οικονομικών συστημάτων. Το τμήμα αποτελείται από ομάδες ενοποίησης και χρηματοοικονομικής λογιστικής, αλλά και από μια ομάδα τεχνικής υποστήριξης που αποτελείται από Ανώτερα Στελέχη της Οικονομικής Μονάδας, τα οποία μελετούν εξωτερικές τεχνικές εξελίξεις και ζητήματα λογιστικής πολιτικής.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους η ΟΠΑΠ Α.Ε. διατηρεί μια συνεχή διαδικασία αξιολόγησης της διαδικασίας οικονομικής αναφοράς και της κατάρτισης των ενοποιημένων λογαριασμών. Οι βασικές

αρχές κατάρτισης των ενοποιημένων λογαριασμών, ορίζονται στη σελίδα 108, υπό την ενότητα Λογιστικές Πολιτικές.

Μετά από εισήγηση της Επιτροπής Ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο συμφωνεί σε μια επιστολή με τους Ελεγκτές σε σχέση με τον έλεγχο του έτους και την επισκόπηση του εξαμήνου, καθώς και την έκθεση των Ελεγκτών για τις ευθύνες τους σχετικά με το έργο τους και την υποβολή εκθέσεων.

Πληροφορίες σχετικά με το επιχειρηματικό μοντέλο της ΟΠΑΠ Α.Ε. και τη στρατηγική της για τη δημιουργία και διατήρηση μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και την ανταπόκριση στους δεδηλωμένους στόχους της Εταιρείας, παρατίθενται στην ενότητα Επιχειρηματική Στρατηγική της Ετήσιας Έκθεσης στη σελίδα 18.

Στη διαδικασία έγκρισης προστέθηκε ένα επιπλέον στάδιο, το οποίο περιλαμβάνει πρόσθετη εξέταση της Ετήσιας Έκθεσης, έτσι ώστε η ολομέλεια του Διοικητικού Συμβουλίου, ενεργώντας από κοινού, να μπορεί να επιβεβαιώσει ότι η Ετήσια Έκθεση ήταν δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή.

Περαιτέρω, ανάλυση των αμοιβών για τις προσφερόμενες ελεγκτικές και μη υπηρεσίες που παρέχουν οι ελεγκτές στον Όμιλο ΟΠΑΠ, περιλαμβάνεται στη σελίδα 174 της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης.

Όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που προβλέπει το άρθρο 10, παρ.1 στοιχεία γ', δ', στ', η' και θ' της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση και στο Καταστατικό της Εταιρείας, στα οποία παραπέμπουμε.

Γ.2: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει δημιουργήσει δομές διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου με σκοπό να διαχειριστεί την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων. Έχει τη συνολική ευθύνη για το σύστημα εσωτερικού ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε. και για την αποτελεσματικότητά του εν λόγω συστήματος.

Η μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του ΟΠΑΠ αποτελεί μια δραστηριότητα σχεδιασμένη κατά τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχει διασφάλιση για τη συμμόρφωση με τις πολιτικές και τις διαδικασίες με σκοπό την δημιουργία προστιθέμενης αξίας και τη βελτίωση των λειτουργιών της Εταιρείας. Η αποστολή του εσωτερικού ελέγχου είναι να ενισχύσει και να προστατεύσει την αξία της Εταιρείας παρέχοντας αντικειμενικές και βασισμένες στον κίνδυνο διαβεβαιώσεις, συμβουλές και διορατικότητα. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου βοηθά τον Όμιλο ΟΠΑΠ να επιτύχει τους στόχους του θέτοντας μια συστηματική και επαγγελματική προσέγγιση για την αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των συστημάτων ελέγχου.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρεται λειτουργικά στην Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΑΠ και διοικητικά στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Επικεφαλής της

Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου είναι άτομο με επαρκή προσόντα και εμπειρία και διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΠΑΠ.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου είναι διοικητικά ανεξάρτητη από τις λοιπές Μονάδες του ΟΠΑΠ και στελεχώνεται από προσωπικό το οποίο:

- απασχολείται αποκλειστικά στον ΟΠΑΠ με σχέση πλήρους απασχόλησης, χωρίς εκτελεστικά ή λειτουργικά καθήκοντα που σχετίζονται με οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα του Ομίλου ΟΠΑΠ και
- δεν είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή Διευθυντής που έχει άλλες αρμοδιότητες πέραν αυτών του Εσωτερικού Ελέγχου ή συγγενείς μέχρι β' βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας των ανωτέρω.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί και οργανώνει τις εργασίες και τις αρμοδιότητές της σύμφωνα με ένα πρόγραμμα ελέγχων που βασίζεται στην εκτίμηση κινδύνων και εγκρίνεται ετησίως από την Επιτροπή Ελέγχου και σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Επαγγελματικής Πρακτικής του Εσωτερικού Ελέγχου. Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αντίστοιχα οργανωμένη διαθέτουν οι τρεις θυγατρικές εταιρίες ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., TORA WALLET Α.Ε., και NEUROSOFT Α.Ε..

Το περιβάλλον ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε. υποστηρίζεται από τις αρχές της Επιχειρηματικής Δεοντολογίας που περιλαμβάνονται στο σχετικό εταιρικό κώδικα, και από μια σειρά από πολιτικές και διαδικασίες ISO για την εταιρική, κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη και την ασφάλεια των πληροφοριών. Άλλα βασικά στοιχεία της δομής εσωτερικού ελέγχου συνοψίζονται ως εξής:

- **Διοικητικό Συμβούλιο και Διοίκηση** - Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει τη στρατηγική και εκτελεί συμβουλευτικό και εποπτικό ρόλο, ενώ την καθημερινή διοίκηση της Εταιρείας έχει αναλάβει ο Διευθύνων Σύμβουλος, με την υποστήριξη του Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας και της Εκτελεστικής Διοίκησης. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και άλλα Στελέχη έχουν διαβιβάσει με σαφήνεια στο σύνολο του Ομίλου το όραμα, τη στρατηγική, το επιχειρησιακό μοντέλο, τις αξίες και τους επιχειρηματικούς στόχους της ΟΠΑΠ Α.Ε. και παρακολουθούν σε συνεχή βάση την εξέλιξη τους.
- **Οργανωτική Δομή** - Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, παρουσιάστηκε η νέα δομή της Εκτελεστικής Ομάδας Διοίκησης, καθώς και το νέο οργανόγραμμα της Εταιρείας. Σε ολόκληρο τον οργανισμό, η επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων και η δημιουργία κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου, ανήκουν στις ευθύνες των προϊσταμένων των επιχειρησιακών μονάδων.
- **Προϋπολογισμός** - Υπάρχει μια ετήσια διαδικασία σχεδιασμού με την οποία οι λειτουργικοί προϋπολογισμοί (λειτουργικές και κεφαλαιακές δαπάνες) του επόμενου οικονομικού έτους, καταρτίζονται και εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Καταρτίζονται, επίσης, μακροπρόθεσμα επιχειρηματικά σχέδια και εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε ετήσια βάση.

- **Αναφορές Διοίκησης** - Υπάρχει ένα πλήρες σύστημα αναφορών Διοίκησης. Η οικονομική απόδοση της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των επιμέρους λειτουργικών της μονάδων παρακολουθούνται σε σχέση με τον προϋπολογισμό σε μηνιαία βάση και ενημερώνονται από περιοδικές προβλέψεις.
- **Διαχείριση Κινδύνων** - Στο πλαίσιο της διαρκούς διαδικασίας κινδύνων και ελέγχου, η Εκτελεστική Επιτροπή αξιολογεί τους κινδύνους για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων και η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνεται για τους σημαντικούς κινδύνους που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επίτευξη των εταιρικών στόχων. Μια περίληψη των σημαντικότερων κινδύνων που αντιμετωπίζει η ΟΠΑΠ Α.Ε. περιλαμβάνεται στην ενότητα Επιχειρηματική Στρατηγική, στη σελίδα 18, ενώ οι λεπτομέρειες των σχέσεων της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των κυριότερων κινδύνων της παρατίθενται στις σελίδες 12 έως 17.
- **Έλεγχοι Επιχειρηματικών Μονάδων** - Κάθε επιχειρηματική μονάδα διατηρεί ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων που αρμόζει στο δικό της επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι έλεγχοι αυτοί θα πρέπει να είναι σύμφωνοι με τις πολιτικές του Ομίλου και να περιλαμβάνουν διαδικασίες διοικητικής εξουσιοδότησης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. αναλαμβάνει δεσμεύσεις μόνο μετά από κατάλληλη έγκριση.
- **Έλεγχοι Συμμόρφωσης** - Ο Όμιλος διατηρεί ένα πρόγραμμα συμμόρφωσης, που στοχεύει στο να καταδείξει ότι η Εταιρεία διαθέτει την οργανωτική δομή, τους ανθρώπους, τις πολιτικές, διαδικασίες και την τεχνολογία προκειμένου να συμβάλει στη διαχείριση κινδύνου και στην επιβολή συμμόρφωσης. Ενδεικτικά ελέγχει τη συμμόρφωση με τις Αρχές του Υπεύθυνου Παιχνιδιού με τους κανονισμούς παιγνίων, τα διεθνή πρότυπα ασφάλειας παιγνίων (WLA-SCS/ISO 27001), παίρνει δράση για την πάταξη των παράνομων παιγνίων, διεξάγει ετήσιους ελέγχους διαχείρισης ειδικά για την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και για την πιστοποίηση συμμόρφωσης με τα λοιπά συστήματα ISO. Ο Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου ΟΠΑΠ θεσπίζει μια διαδικασία υποβολής καταγγελιών (Whistleblowing Policy), μέσω της οποίας δύναται να αναφερθεί οιαδήποτε παράβαση του Κώδικα Δεοντολογίας στον Διευθυντή Ρυθμιστικών Θεμάτων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης μέσω επίσημης έγγραφης ή προφορικής καταγγελίας ή ανωνύμως. Ο Διευθυντής Ρυθμιστικών Θεμάτων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης αναμένεται να παρέχει στην Επιτροπή Ελέγχου τακτικές ενημερώσεις σχετικά με τους ελέγχους κανονιστικής συμμόρφωσης του Ομίλου και συστάσεις για συνεχή βελτίωση, και
- **Παρακολούθηση** - Η αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων παρακολουθείται τακτικά μέσω ενός συνδυασμού ελέγχου διαχείρισης, αυτοαξιολόγησης, ανεξάρτητου ελέγχου μέσω ελέγχων διασφάλισης ποιότητας, περιβάλλοντος, υγείας και ασφάλειας, ρυθμιστικών ελέγχων, καθώς και ενός ανεξάρτητου εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα των αναφορών εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου υποβάλλονται στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία τα εξετάζει και λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν σημαντικών προβλημάτων ελέγχου που έχουν εντοπιστεί. Η Επιτροπή Ελέγχου εγκρίνει, επίσης, τα ετήσια

προγράμματα εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου και είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή συνεχούς αναθεώρησης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι οι μελέτες για την καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων καθ' όλη τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης έως την ημερομηνία έγκρισης της Ετήσιας Έκθεσης Διακυβέρνησης και των Χρηματοοικονομικών Αναφορών έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς.

Έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής

Γ.3: ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Γενικά

Η Επιτροπή Ελέγχου δημιουργήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΠΑΠ Α.Ε. τον Οκτώβριο του 2013. Ως ανεξάρτητο όργανο, η Επιτροπή Ελέγχου είναι σε θέση να επιβλέπει τις υποθέσεις της ΟΠΑΠ Α.Ε. με δεοντολογία και με υπευθυνότητα. Αυτό το καθήκον είναι ο κύριος ρόλος της σήμερα και θα είναι και στο μέλλον. Η δραστηριότητα της Επιτροπής Ελέγχου συμπεριλαμβάνει δραστηριότητες σε διάφορους τομείς όπως παρακολούθηση οικονομικών πληροφοριών που υπόκεινται σε κανονισμούς, έλεγχο των κινδύνων αγοράς, εποπτεία του μοντέλου διαχείρισης, παρακολούθηση της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή και αξιολόγηση της δραστηριότητας του τμήματος εσωτερικού ελέγχου.

Σύσταση Ελεγκτικής Επιτροπής

Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από τρία ανεξάρτητα και μη εκτελεστικά μέλη. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου διορίστηκαν στην υπηρεσία για περίοδο τεσσάρων ετών, η οποία ανανεώθηκε για περαιτέρω περίοδο τεσσάρων ετών με απόφαση από τους Μετόχους τον Απρίλιο του 2018, στο πλαίσιο της τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

Τα μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής είναι τα ακόλουθα:

- 1. Δημήτρης Ι. Ποταμίτης – Πρόεδρος**
- 2. Dr. Igor Rusek – Μέλος**
- 3. Rudolf Jurcik – Μέλος**

Γραμματέας Ελεγκτικής Επιτροπής

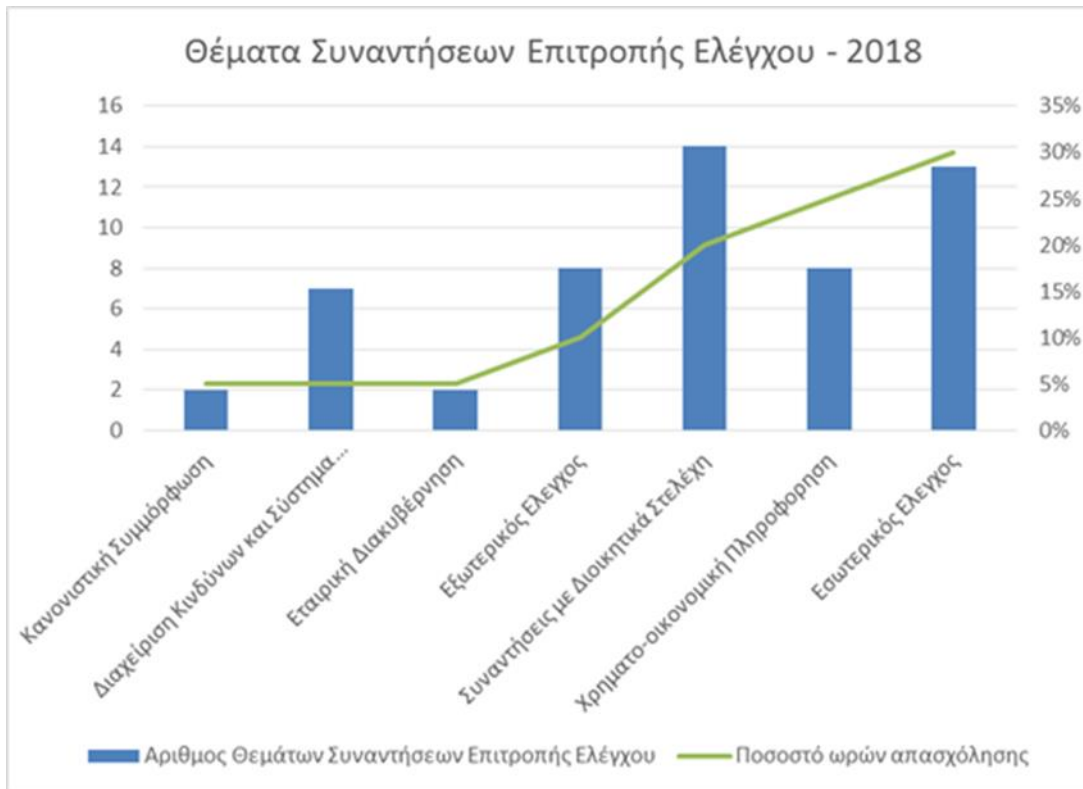
Ο Γραμματέας της Επιτροπής Ελέγχου είναι υπάλληλος της Εταιρικής Γραμματείας.

Κύρια καθήκοντα Ελεγκτικής Επιτροπής

- Να παρακολουθεί την επιμελή προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τις ετήσιες, εξαμηνιαίες και τριμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις.
- Να ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο της ελεγχόμενης οντότητας για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου και επεξηγεί πώς συνέβαλε ο υποχρεωτικός έλεγχος στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ποιος ήταν ο ρόλος της επιτροπής ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία.
- Να παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς της,
- Να υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο κάθε μεταβολή των λογιστικών πολιτικών σχετικά με τους κινδύνους εντός και εκτός ισολογισμού.
- Να προτείνει το διορισμό ορκωτών ελεγκτών στο Διοικητικό Συμβούλιο για μεταγενέστερη παραπομπή στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Να επιβλέπει το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης της ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της επιχείρησης και, κατά περίπτωση, του τμήματος εσωτερικού ελέγχου της, όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της ελεγχόμενης οντότητας, χωρίς να παραβιάζει την ανεξαρτησία της οντότητας αυτής. Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου υποβάλλει έκθεση σχετικά με τη διαδικασία επιλογής, διορισμού, επαναδιορισμού, απομάκρυνσης και αμοιβής του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου και του προϋπολογισμού του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.
- Να έχει πλήρη επίγνωση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.
- Να επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών ή των ελεγκτικών εταιρειών.
- Να είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών ή ελεγκτικών εταιρειών
- Να επικοινωνεί με τους εξωτερικούς ελεγκτές ώστε να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με θέματα που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία τους και για όποια άλλα θέματα σχετίζονται με τη διαδικασία χρηματοοικονομικού ελέγχου.

Συναντήσεις Ελεγκτικής Επιτροπής στο 2018

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε 10 φορές το 2018 στις εγκαταστάσεις της Εταιρείας. Η γνωστοποίηση της συνάντησης παρέχεται εγγράφως και περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη τρεις ημέρες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία.

Δραστηριότητες Ελεγκτικής Επιτροπής στο 2018

- Παρουσίαση του πλάνου ελέγχου της KPMG και επιβεβαίωση ανεξαρτησίας
- Επιβεβαίωση και πρόταση για έγκριση ελεγκτικών και μη ελεγκτικών αμοιβών στο Δ.Σ.
- Έγκριση Πλάνου Εσωτερικού Ελέγχου
- Επισκόπηση των ενδιάμεσων, μη ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων και των τριμηνιαίων λογαριασμών
- Παρακολούθηση του Πλάνου Εσωτερικού Ελέγχου και των εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου
- Συνεδριάσεις με προσωπικό σε θέσεις κλειδιά (Τμήμα Πληροφορικής, Νομικό, Λογιστικής και Χρηματο-οικονομικής Πληροφόρησης, Καταπολέμησης Ξεπλύματος Χρήματος και Συμμόρφωσης, Προστασίας Δεδομένων, Ψηφιακών Παιγνίων και Τερματικών Αυτοεξυπηρέτησης κ.λπ.)
- Πληροφόρηση για εργασίες εξωτερικών ελεγκτών σε σημαντικά θέματα
- Συνάντηση με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου
- Συνάντηση με τον Διευθυντή Επενδυτικών Σχέσεων
- Συνάντηση με τον Επικεφαλής Εξωτερικό Ελεγκτή
- Μηνιαία συνάντηση με την Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου

Συμπέρασμα

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω δραστηριοτήτων, πιστεύουμε ότι η Ελεγκτική Επιτροπή εκτέλεσε το ρόλο της και τις αρμοδιότητές της αποτελεσματικά. Καμία ασυνήθιστη συναλλαγή, παράνομη πληρωμή, παραβίαση του νόμου και των κανονισμών δεν υπέπεσε στην αντίληψη μας, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Επιπλέον, η Επιτροπή Ελέγχου πιστεύει ότι η Εταιρεία έχει θέσει πολιτικές και εσωτερικούς ελέγχους για την πρόληψη και εντοπισμό πιθανής απάτης και διατηρεί επαρκές σύστημα εσωτερικού ελέγχου και κινδύνων επί των οικονομικών αναφορών, σύμφωνα με τη φύση και το μέγεθος των εργασιών της.

Δημήτρης Ι. Ποταμίτης, Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής

Δ: Αποδοχές

Δ.1: ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Το πρόγραμμα αμοιβών της Εταιρείας βασίζεται στην απόδοση και αποσκοπεί στην προαγωγή της καινοτομίας και επιχειρηματικής νοοτροπίας της ΟΠΑΠ Α.Ε.. Από την ιδιωτικοποίηση της ΟΠΑΠ Α.Ε. και έκτοτε, το Διοικητικό Συμβούλιο έθεσε ως στόχο τη δημιουργία μιας πραγματικά πολυεθνικής Εταιρείας και, ως αποτέλεσμα αυτής της προσέγγισης, στελέχη διαφόρων εθνικοτήτων, δεξιοτήτων αλλά και επαγγελματικής εμπειρίας συνεργάζονται σε κάθε τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η ΟΠΑΠ Α.Ε.

Το επίπεδο και οι συνιστώσες των αποδοχών σε όλο το δίκτυο της ΟΠΑΠ Α.Ε. έχουν σχεδιαστεί για τη διευκόλυνση της κινητικότητας και πολυμορφίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι μισθολογικές κλίμακες βασίζονται στην εγχώρια και κλαδική συγκριτική αξιολόγηση και την ετήσια δομή των επιπρόσθετων αμοιβών της ΟΠΑΠ Α.Ε., ενώ προσφέρονται μακροπρόθεσμα κίνητρα και άλλες παροχές.

Λεπτομέρειες σχετικά με την πολιτική αποδοχών της Εταιρείας και το διακανονισμό της αμοιβής του Διοικητικού Συμβουλίου αναφέρονται παρακάτω:

ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ Δ.Σ.

Η Επιτροπή Αμοιβών και Διορισμών όπως μετονομάστηκε με την από 26.05.2016 απόφαση του Δ.Σ, είναι επιφορτισμένη με τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις αμοιβές που ενθαρρύνουν την καλή εξυπηρέτηση των πελατών μας, είναι δίκαιες για όλους τους εργαζομένους μας και ευθυγραμμίζονται με τα συμφέροντα όλων των μετόχων μας.

Πρωταρχικός στόχος της Επιτροπής Αμοιβών & Διορισμών είναι να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκτέλεση των καθηκόντων του στους ακόλουθους τομείς:

- Διασφαλίζει ότι υφίστανται οι κατάλληλες διαδικασίες για την αξιολόγηση των αμοιβών του Προέδρου, των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ., των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ., των άμεσα

αναφερόμενων στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, των Επιτροπών του Δ.Σ. και του Διοικητικού Συμβουλίου στο σύνολό του,

- Διασφαλίζει ότι η Εταιρεία υιοθετεί, παρακολουθεί και εφαρμόζει κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες αμοιβών,
- Διασφαλίζει ότι οι γνωστοποιήσεις αναφορικά με τις αμοιβές ανταποκρίνονται στους στόχους γνωστοποιήσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και σε όλες τις σχετικές νομικές απαιτήσεις,
- Επανεξετάζει σχέδια διαδοχής των στελεχών του Δ.Σ. και των διευθυντικών στελεχών σε τακτική βάση για να διατηρηθεί κατάλληλη ισορροπία αναφορικά με τις δεξιότητες, την εμπειρία, την τεχνογνωσία και την ποικιλομορφία στη διοίκηση της Εταιρείας, παρέχοντας συμβουλές στο Διοικητικό Συμβούλιο αναλόγως και
- Αξιολογεί τους υποψηφίους και προτείνει νέα μέλη για το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Διοικητική ομάδα μας είναι πολυεθνική και προσαρμόσιμη και, επομένως, οι βασικές αρχές της φιλοσοφίας μας περί αμοιβών είναι οι εξής:

- Διαφάνεια
- Ευθυγράμμιση συμφερόντων μεταξύ μετόχων και Διοίκησης
- Ευθυγράμμιση συμφερόντων μεταξύ εργαζομένων και Διοίκησης
- Προσέλκυση και διατήρηση των κατάλληλων στελεχών
- Αμοιβή βάσει απόδοσης

Καθεστώς αμοιβών

- Έχουν υιοθετηθεί συστήματα πρόσθετης αμοιβής (bonus) που δημιουργούν κίνητρα μέσω ειδικών ΚΡΙ (Ειδικός Δείκτης Απόδοσης). Τα καθιερωμένα κριτήρια περιλαμβάνουν ποσοτική συγκριτική αξιολόγηση με βάση τη συνολική απόδοση της Εταιρείας, λαμβάνοντας υπόψη βασικές μετρήσεις παραγωγικότητας.
- Ισχύουν επίσης ποιοτικά κριτήρια, με έμφαση στις διοικητικές δεξιότητες, στην εκπαίδευση και ανάπτυξη των ομάδων εργασίας, στην υλοποίηση παραδοτέων projects, στην εξωτερική επικοινωνία κ.λπ..

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι πρόσθετες αμοιβές (bonus) καθώς και άλλες μεταβλητές αμοιβές είναι συνήθως πρακτική για εταιρείες που είναι εισηγμένες στον δείκτη FTSE100. Έρευνες καταδεικνύουν ότι το 99% των στελεχών που εργάζονται σε εταιρείες του δείκτη FTSE100 σε επίπεδο Διοικούσας Επιτροπής (Executive Committee) και άνω έχει μια αναλογία μεταβλητών προς σταθερών αποδοχών η οποία υπερβαίνει το 1:1, ενώ αυτό δεν συμβαίνει στην Εταιρεία μας, όπου τέτοια αναλογία εφαρμόζεται σε πολύ περιορισμένο αριθμό θέσεων (επί του παρόντος στον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο).

Η Πολιτική Αμοιβών της Εταιρείας ισχύει για τις αμοιβές όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Σχεδιάζεται και στοχεύει σε ένα δίκαιο πλαίσιο αμοιβών για όλους τους εργαζόμενους καθώς και στην ευθυγράμμιση των αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου με τα συμφέροντα των μετόχων. Συνεπώς, η στόχευση της Πολιτικής Αμοιβών είναι να εναρμονίζει τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς, να εξυπηρετείται το στρατηγικό όραμα της Εταιρείας, των μετόχων, των πελατών και όλων των ενδιαφερομένων μερών (stakeholders) ευρύτερα.

Η λεπτομερής πολιτική αποδοχών θα υποβληθεί για έγκριση από τους μετόχους κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2019.

Μακροπρόθεσμο πρόγραμμα παροχής κινήτρων

Κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στις 28.03.2017, ενέκρινε τη θέσπιση ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος παροχής κινήτρων, με την καταβολή μέρους των καθαρών κερδών της Εταιρείας σε εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ και σε ανώτερα διοικητικά στελέχη της Εταιρείας, εξαιρώντας τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 3 έτη, για τη χρονική περίοδο 2017-2019. Οι στόχοι σχετίζονται α. με την κερδοφορία της Εταιρείας κατά την προαναφερθείσα τριετή χρονική περίοδο και β. με την αύξηση της τιμής της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Τέλος, το πρόγραμμα ορίζει ότι το μέγιστο ποσό που θα διανεμηθεί σε έως και 30 δικαιούχους ανέρχεται σε € 7.000 χιλ..

Δ.2: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η Επιτροπή Αμοιβών και Διορισμών προεδρεύεται από τον Pavel Saroch, και αποτελείται από τρία μέλη. Όλα τα μέλη της επιτροπής είναι μη εκτελεστικά και θεωρούνται ανεξάρτητα από εκτελεστικά καθήκοντα (Pavel Saroch, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Σπυρίδων Φωκάς, μη εκτελεστικό μέλος και Α΄ Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, και Pavel Horak, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Β΄ Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου), αλλά δεν είναι ανεξάρτητα όσον αφορά όλα τα κριτήρια του Κώδικα. Οι εισηγήσεις και οι εκθέσεις τους υποβλήθηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Ελπίζουμε ότι η έκθεση αυτή επιτυγχάνει τον στόχο της βελτίωσης της διαφάνειας και της σαφήνειας με βάση τις νέες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων, και ότι μπορούμε να υπολογίζουμε στην υποστήριξή σας κατά την προσεχή Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2019, τόσο για την πολιτική Αμοιβών όσο και για την απόφαση που έχουμε λάβει ως επιτροπή κατά τη διάρκεια του έτους.

Pavel Saroch, Πρόεδρος της Επιτροπής Αποδοχών

Ε: Σχέσεις με τους Μετόχους

Ε.1: ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει δεσμευτεί για την αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ της Εταιρείας και των Μετόχων της. Τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στελέχη της Διεύθυνσης Επενδυτικών Σχέσεων συναντώνται τακτικά με μετόχους, θεσμικούς επενδυτές και οικονομικούς αναλυτές, για να συζητήσουν θέματα που σχετίζονται με την επιχειρηματική στρατηγική της Εταιρείας και την τρέχουσα απόδοσή της. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ., ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας λαμβάνουν από το Τμήμα Επενδυτικών Σχέσεων μηνιαίες και ετήσιες ενημερώσεις σχετικά με εξελίξεις στις τιμές των μετοχών, σημαντικούς αγοραστές και πωλητές των μετοχών, ανάλυση λοιπών εταιρειών του κλάδου, απόψεις επενδυτών και εκθέσεις αναλυτών σχετικά με τον κλάδο και την Εταιρεία ειδικότερα. Τα σχόλια και οι παρατηρήσεις για τις παρουσιάσεις και τα road shows με θεσμικούς επενδυτές παρουσιάζονται στα Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε λοιπά ενδιαφερόμενα μη Εκτελεστικά μέλη. Το πρόγραμμα επενδυτικών σχέσεων περιλαμβάνει:

- Επίσημες παρουσιάσεις εξαμηνιαίων και ετήσιων αποτελεσμάτων και τριμηνιαίες ενδιάμεσες καταστάσεις πληροφόρησης,
- Τακτικές συναντήσεις μεταξύ θεσμικών επενδυτών και ανώτερων Διοικητικών Στελεχών, για να διασφαλιστεί ότι η επενδυτική κοινότητα λαμβάνει μια ισορροπημένη και ολοκληρωμένη εικόνα της απόδοσης της ΟΠΑΠ Α.Ε., των ζητημάτων που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και τυχόν θεμάτων που προκαλούν ανησυχία στους επενδυτές
- Απάντηση σε ερωτήματα θεσμικών και ιδιωτών Μετόχων μέσω της ομάδας επενδυτικών σχέσεων της Εταιρείας, και
- Ένα τμήμα ειδικά για τους Μετόχους στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.

Συνολικά, οι κύριες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Επενδυτικών Σχέσεων είναι να:

- αναπτύσσει στρατηγικές και να εφαρμόζει πρωτοβουλίες σε θέματα επενδυτικών σχέσεων, για να στοχεύει και να προσελκύει επενδυτές και να αυξήσει την αξία των μετόχων.
- επιτρέπει την αποτελεσματική αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της οικονομικής κοινότητας για την επίτευξη εύλογης αξιολόγησης.
- φιλτράρει την κριτική της αγοράς προς τη Διοίκηση.

Το 2018, η Εταιρεία συμμετείχε σε εννέα διεθνείς επενδυτικές εκδηλώσεις και road shows που αφορούσαν είτε στα τυχερά παιχνίδια είτε στις αναδυόμενες αγορές ή και την Ελλάδα - Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η συχνότητα, η διάρκεια και η τοποθεσία των εν λόγω συναντήσεων, καθώς και το επίπεδο της συμμετοχής καθορίζεται στην αρχή του έτους.

Επιπλέον μέσα στο 2018 διοργανώθηκε η πρώτη ημερίδα ενημέρωσης αναλυτών δίνοντας στους αναλυτές που καλύπτουν την Εταιρεία την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με το Executive Committee, και

στον ΟΠΑΠ να επικοινωνήσει τη στρατηγική & την πρόοδο που έχει σημειωθεί, να οικοδομήσει περαιτέρω την εμπιστοσύνη με την επενδυτική κοινότητα και να αναδείξει την ικανότητα υλοποίησης του στρατηγικού σχεδιασμού. Την εκδήλωση παρακολούθησαν 25 επαγγελματίες αναλυτές και equity sales στελέχη από 18 διεθνείς & ελληνικούς οίκους.

Η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων είναι πλήρως αφοσιωμένη στην επικοινωνία με την επενδυτική κοινότητα ενώ, η Ανώτατη Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας και βασικών στελεχών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι διατεθειμένη να συζητήσει θέματα εταιρικής διακυβέρνησης και στρατηγικής με τους βασικούς Μετόχους και θεσμικούς επενδυτές, αν παραστεί ανάγκη ενός τέτοιου διαλόγου.

Ως επιβεβαίωση των καλών πρακτικών που ακολουθεί η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων, ο ΟΠΑΠ διακρίθηκε στα βραβεία "Καλύτερη Ομάδα Επενδυτικών Σχέσεων (IR) 2018" που διοργανώθηκαν από το Χρηματιστήριο Αθηνών, κατακτώντας τη δεύτερη θέση μεταξύ όλων των εισηγμένων ελληνικών εταιρειών μετά από έρευνα που έγινε σε θεσμικούς επενδυτές και συνδεδεμένα με το Χρηματιστήριο Αθηνών μέλη.

E.2: ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση παρέχει σε όλους τους Μετόχους την ευκαιρία να ψηφίσουν για τη λήψη αποφάσεων. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση δίνει την ευκαιρία στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να συναντηθούν απευθείας με τους ιδιώτες επενδυτές. Παρίστανται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ όλοι οι παρόντες Μέτοχοι έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν ερωτήσεις στον Πρόεδρο, στους Προέδρους των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου και στο Διοικητικό Συμβούλιο ως μονάδα.

Η Εταιρεία διαθέτει στο κοινό όλες τις πληροφορίες που σχετίζονται με τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, κατά τρόπο που να εξασφαλίζει σε όλους εύκολη και ισότιμη πρόσβαση. Ειδικότερα, αναρτά στην ιστοσελίδα της έγκαιρα την πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης, τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης. Επιπλέον, ενημερώνει σχετικά με τα δικαιώματα μειοψηφίας των μετόχων, όπως αυτά προβλέπονται στο νομοθετικό πλαίσιο.

Το Καταστατικό της Εταιρείας ορίζει τις αρμοδιότητες και τον τρόπο σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και τα θέματα συνήθους και εξαιρετικής απαρτίας και πλειοψηφίας της Γενικής Συνέλευσης. Κατά την ψηφοφορία, κάθε μετοχή έχει δικαίωμα μίας ψήφου. Τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας ανακοινώνονται στο Χρηματιστήριο και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Εταιρείας αμέσως μετά την Ετήσια Γενική Συνέλευση. Κατά τα τελευταία χρόνια, επιτεύχθηκε απαρτία σε όλες τις Γενικές Συνελεύσεις που πραγματοποιήθηκαν, σχεδόν 70%.

ΣΤ: Μη χρηματοοικονομική κατάσταση – Έκθεση βιώσιμης ανάπτυξης

Πιστεύουμε ότι η εταιρική ανάπτυξη συμβαδίζει με την ανάπτυξη και ευημερία της κοινωνίας και με αυτή την αρχή λειτουργούμε στην Ελλάδα εδώ και 60 χρόνια.

Έχουμε υιοθετήσει και ακολουθούμε μια ολιστική προσέγγιση για την Εταιρική Υπευθυνότητα, σύμφωνα με την οποία η διασφάλιση της υπεύθυνης λειτουργίας αφορά κάθε εργαζόμενο και ομάδα του Ομίλου και όχι μια μεμονωμένη ομάδα. Ωστόσο, η διαχείριση των θεμάτων υπεύθυνης λειτουργίας, απαιτεί τη δημιουργία κατάλληλων οργανωτικών δομών.

Σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος έχει τη συνολική ευθύνη για θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας, ενώ, σε οργανωτικό επίπεδο, ο Επικεφαλής Μονάδας (Επικεφαλής Εταιρικών και Ρυθμιστικών Υποθέσεων) είναι αρμόδιος για να εντοπίζει τους στρατηγικούς κινδύνους, να ορίζει πρότυπα και στόχους και να επιβλέπει την επίδοση της Εταιρείας σε θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας.

- Σε επιχειρησιακό επίπεδο, η Διευθύντρια της Ομάδας Εταιρικής Υπευθυνότητας και Δημοσίων Σχέσεων, είναι υπεύθυνη για τη συνεργασία με άλλα τμήματα, προκειμένου να κατανεμηθούν αρμοδιότητες και να διαδοθούν πολιτικές και πρακτικές. Επιπλέον, συνεργάζεται στενά με την Ομάδα Διαχείρισης Συστημάτων Ποιότητας.
- Παράλληλα, έχουν οριστεί συγκεκριμένα στελέχη, υπεύθυνα για καίρια θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας όπως η κανονιστική συμμόρφωση, που οργανώνουν και υλοποιούν συγκεκριμένα προγράμματα και πρωτοβουλίες.

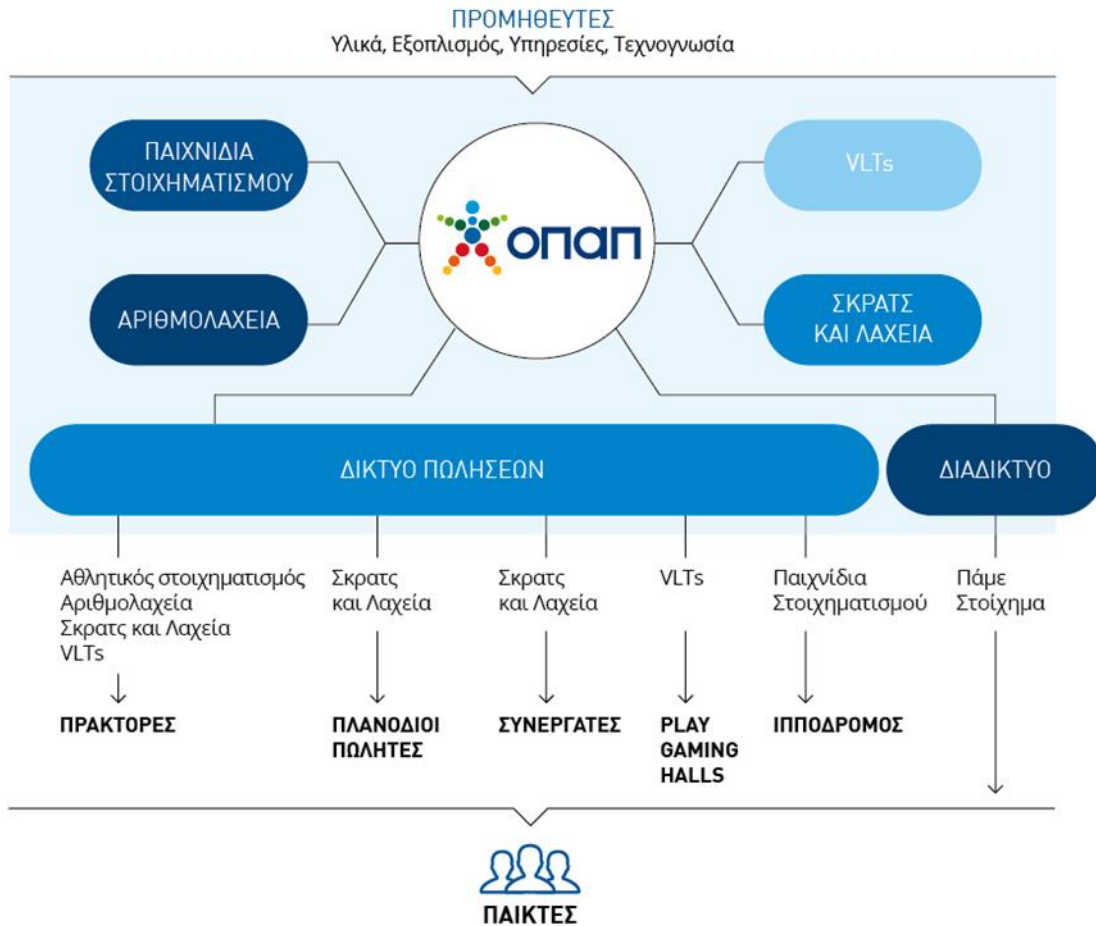
Η δραστηριότητά μας

Προσφέρουμε αριθμολαχεία και παιχνίδια στοιχηματισμού. Τα παιχνίδια στοιχηματισμού έχουν προκαθορισμένη απόδοση, ενώ για τα αριθμολαχεία, συλλέγονται όλα τα στοιχήματα συγκεκριμένου τύπου και στη συνέχεια η απόδοση υπολογίζεται σε συνάρτηση με τα κέρδη που διανέμονται στους νικητές.

Για να παρέχουμε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας, εκτός της λειτουργίας της ίδιας της Εταιρείας χρησιμοποιούμε προμηθευτές (υλικών, εξοπλισμού, υπηρεσιών και τεχνογνωσίας), με στόχο την καλύτερη οργάνωση, λειτουργία και διατήρηση των τυχερών παιχνιδιών που προσφέρουμε.

Όλα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες μας διατίθενται μέσω του δικτύου καταστημάτων μας, το οποίο περιλαμβάνει τα πρακτορεία ΟΠΑΠ (στα οποία παρέχουμε εκτός των άλλων απαραίτητο εξοπλισμό, συστήματα πληροφορικής, εκπαίδευση και άλλες υπηρεσίες), πλανόδιους πωλητές και άλλους συνεργάτες (για την πώληση λαχείων SCRATCH και άλλων προϊόντων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.), καταστήματα παιγνιομηχανημάτων (για VLTs), καθώς και το χώρο υποδρομιών στο Μαρκόπουλο.

Ειδικά για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ, οι παίκτες έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν τα στοιχήματα τους μέσω μιας ειδικά διαμορφωμένης διαδικτυακής πλατφόρμας (www.pamestoixima.gr).

Επιχειρηματικό μοντέλο

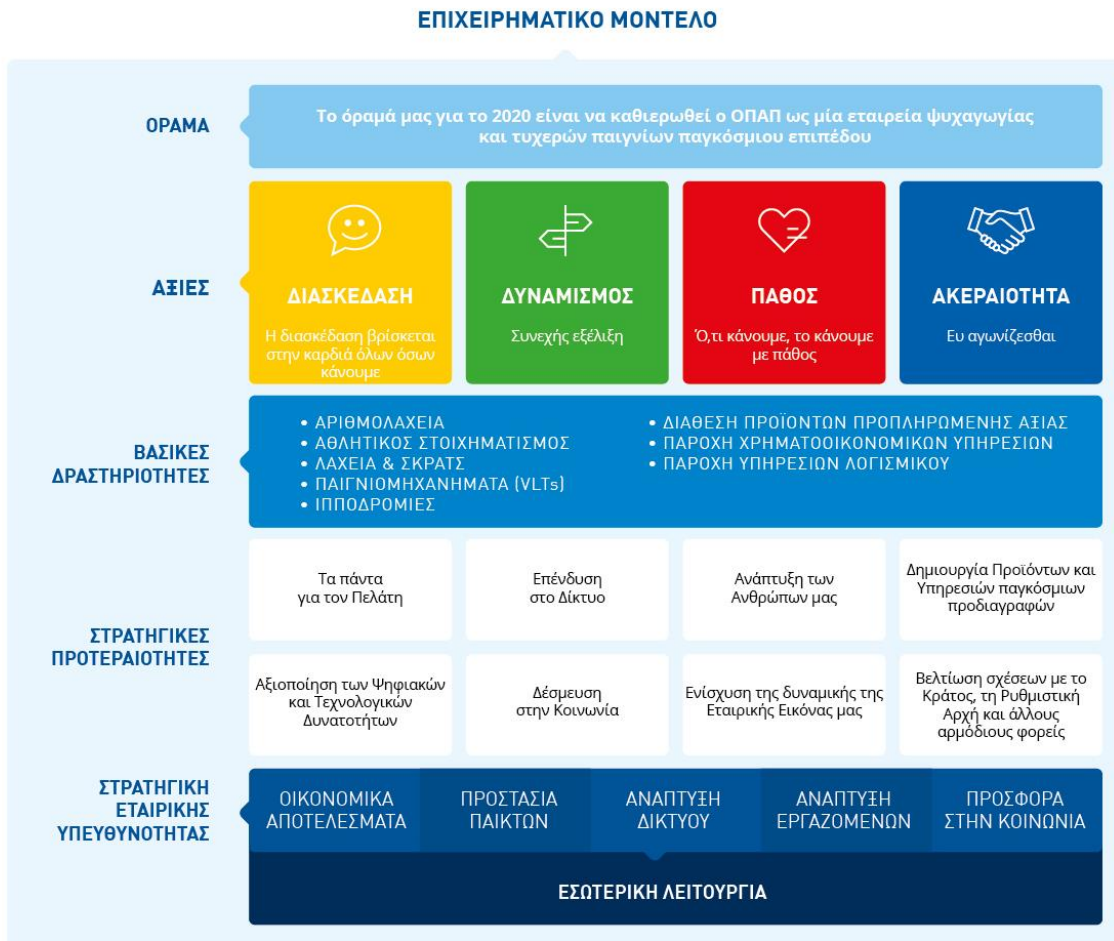
Το επιχειρηματικό μας μοντέλο καθορίζει τις βασικές αρχές λήψης αποφάσεων, οι οποίες διέπουν τις δραστηριότητες και τις πρωτοβουλίες μας για να πετύχουμε τους επιχειρηματικούς μας στόχους, παρέχοντας προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, προωθώντας την εκπαίδευση και ανάπτυξη των εργαζομένων, διατηρώντας ισχυρούς δίαυλους επικοινωνίας με τους πράκτορες και τους προμηθευτές μας και εκπληρώνοντας τη δέσμευσή μας για εταιρική υπευθυνότητα.

Το όραμά μας είναι να καθιερωθεί ο ΟΠΑΠ ως μία εταιρεία ψυχαγωγίας και τυχερών παιγνίων παγκόσμιου επιπέδου, διασφαλίζοντας την ανάπτυξη της Εταιρείας, την επέκταση των δραστηριοτήτων της και την αύξηση των κερδών της. Τα θεμέλια του οράματός μας για το 2020 βασίζονται σε 4 βασικές αξίες (Διασκέδαση, Δυναμισμός, Πάθος και Ακεραιότητα). Αυτές οι αξίες υποστηρίζουν ένα φιλικό εργασιακό περιβάλλον και παρέχουν κίνητρα στους εργαζομένους του Ομίλου.

Έχουμε ορίσει 8 στρατηγικές προτεραιότητες που θα μας βοηθήσουν να δημιουργήσουμε, να καταγράψουμε και να διατηρήσουμε αξία για την Εταιρεία και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μας, τόσο

βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, διαφυλάσσοντας παράλληλα τη μελλοντική επιτυχία του ΟΠΑΠ.

Λειτουργούμε στο πλαίσιο του Διεθνούς Οργανισμού Λοταριών (World Lottery Association – WLA) ακολουθώντας τα πρότυπα για το υπεύθυνο παιχνίδι και προσπαθούμε να μετατρέψουμε την επιχειρηματική μας αριστεία σε κοινωνική συμβολή μέσω μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής εταιρικής υπευθυνότητας, όπως παρουσιάζεται στο παρακάτω μοντέλο.

Στρατηγική Εταιρικής Υπευθυνότητας

Έχουμε αναπτύξει τη στρατηγική εταιρικής υπευθυνότητάς μας γύρω από 6 βασικούς πυλώνες, όπως παρουσιάζονται παρακάτω.

Εσωτερική Λειτουργία

Ο στόχος μας

Στόχος μας είναι να λειτουργούμε με υπευθυνότητα σε όλες τις δραστηριότητές μας και παράλληλα να βελτιώσουμε την ανταγωνιστικότητά μας, δημιουργώντας αξία για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μας.

Η προσέγγισή μας

Έχουμε θεμελιώσει μια σειρά από κώδικες, πολιτικές και διαδικασίες, στο πλαίσιο της εταιρικής διακυβέρνησης, της συμμόρφωσής μας με το κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία μας, και του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης. Μεταξύ των πολιτικών που εφαρμόζουμε είναι και οι παρακάτω:

- Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (έχει υιοθετηθεί από την Εταιρεία)
- Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς
- Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας
- Πολιτική για την καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας
- Πολιτική Υπεύθυνου Παιχνιδιού
- Πολιτική Προμηθειών
- Περιβαλλοντική και Ενεργειακή Πολιτική
- Πολιτική Ποιότητας
- Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας
- Πολιτική Κοινωνικής Μέριμνας
- Ορισμός και Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Πλευρών
- Ορισμός και Αξιολόγηση Κινδύνων για την Υγεία και Ασφάλεια
- Πολιτική Εταιρικής Υπευθυνότητας
- Πολιτική ανάπτυξης Έκθεσης Εταιρικής Υπευθυνότητας
- Πλαίσιο και Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών Ομίλου

Οι πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που ακολουθούμε έχουν αναπτυχθεί σύμφωνα με τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που εξέδωσε το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ). Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς περιγράφει τις βασικές αρχές και τους κανόνες συμπεριφοράς, και παρέχει οδηγίες για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (δηλ. το Διοικητικό Συμβούλιο, τους Επικεφαλής των Μονάδων, τους διευθυντές και τους εργαζόμενους) σε θέματα που ενδέχεται να προκύψουν στο εσωτερικό της Εταιρείας. Όλοι οι εργαζόμενοι υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς και σε περίπτωση που αντιληφθούν τη μη τήρησή τους, οι εργαζόμενοι και το Διοικητικό Συμβούλιο / Διευθυντές μπορούν να αναφέρουν τις ανησυχίες τους στον προϊστάμενό τους και / ή τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης αντίστοιχα, μέσω του μηχανισμού ανώνυμων πληροφοριών (whistleblowing).

Επιπλέον, έχουμε δημιουργήσει ένα Σύστημα Εσωτερικών Ελέγχων που βασίζεται στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και έχει σχεδιαστεί με στόχο να παρέχει διασφάλιση σχετικά με την αποδοτικότητα και την

αποτελεσματικότητα των εργασιών, την αξιοπιστία και την πληρότητα των οικονομικών και διαχειριστικών εκθέσεων, καθώς και τη συμμόρφωση με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Έχουμε αναπτύξει μια συστηματική προσέγγιση διαχείρισης επιχειρηματικών κινδύνων, με βάση την οποία αναγνωρίζουμε, αξιολογούμε και προτεραιοποιούμε τους βασικούς κινδύνους που ενδέχεται να επηρεάσουν την επίτευξη των στρατηγικών μας στόχων σε ετήσια βάση. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί το επίπεδο του κινδύνου μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης των κυριότερων κινδύνων του Ομίλου.

Ο ΟΠΑΠ, προκειμένου να συμμορφωθεί με την ισχύουσα Απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιγνίων αριθ. 129/2/2014, έχει αναπτύξει μια Πολιτική για την 'Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας' (Anti Money Laundering - AML Policy) για τις εταιρείες ΟΠΑΠ Α.Ε. και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., που ισχύει για όλους τους εργαζόμενους, πράκτορες και πωλητές του ΟΠΑΠ. Διεξάγουμε τακτικούς ελέγχους για θέματα AML, προκειμένου να διασφαλίσουμε τη συμμόρφωσή τους με την Πολιτική και τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου. Επιπλέον, διεξάγουμε ενδελεχείς ελέγχους για θέματα AML σε όλους τους υποψηφίους που δηλώνουν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν στο δίκτυό μας.

Όπως επισημαίνεται στον Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς του ΟΠΑΠ, όλες οι μορφές απάτης, δωροδοκίας και διαφθοράς είναι παράνομες και μη αποδεκτές. Τα ενδιαφερόμενα μέρη του Ομίλου ΟΠΑΠ θα πρέπει να αναφέρουν άμεσα τυχόν ανησυχίες για θέματα απάτης, δωροδοκίας και διαφθοράς, σύμφωνα με την Πολιτική Ανώνυμων Πληροφοριών.

Η επιδίωξη της λειτουργικής μας αποδοτικότητας, της ικανοποίησης των πελατών μας, της συνεχούς βελτίωσης καθώς και της διασφάλισης της περιβαλλοντικής και κοινωνικής μας υπευθυνότητας αποτελεί στρατηγική μας δέσμευση. Στο πλαίσιο αυτό έχουμε αναπτύξει και εφαρμόζουμε επιτυχώς ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης για την Ποιότητα, το Περιβάλλον, την Ενέργεια, την Υγεία και Ασφάλεια, έχοντας λάβει πιστοποιήσεις σύμφωνα με τα εξής πρότυπα:

- Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001, πιστοποιημένο από τη Lloyd's Register Quality
- Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001, πιστοποιημένο από τη Bureau Veritas
- Σύστημα Διαχείρισης Ενέργειας ISO 50001, πιστοποιημένο από τη Bureau Veritas
- Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία OHSAS 18001, πιστοποιημένο από τη Bureau Veritas

Οικονομικά αποτελέσματα

Ο στόχος μας

Παράλληλα με τη συνεχή στήριξή μας προς την κοινωνία, επιδιώκουμε να επιτύχουμε υγιή και βιώσιμα οικονομικά αποτελέσματα με στόχο να διασφαλίσουμε τη βιωσιμότητα της επιχείρησης μακροπρόθεσμα. Για το λόγο αυτό σχεδιάσαμε την εταιρική μας στρατηγική με διαφάνεια, στοχεύοντας

στην ικανοποίηση των αναγκών των μετόχων και των επενδυτών, στη δημιουργία αξίας για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, στη συνεισφορά στην ανάπτυξη και την οικονομική βιωσιμότητα της χώρας αλλά και την ενίσχυση της παρουσίας μας στον κλάδο των τυχερών παιχνιδιών.

Η προσέγγισή μας

Ως μέρος της διαφανούς πληροφόρησης για τα χρηματοοικονομικά μας στοιχεία, δημοσιοποιούμε τις σημαντικές συναλλαγές εντός του Ομίλου Εταιρειών ΟΠΑΠ και των συνδεδεμένων μερών (όπως ορίζεται από το IAS 24).

Δεσμευόμαστε να αξιοποιούμε τη θετική αξία που παράγουμε προς όφελος των ενδιαφερομένων μερών που επηρεάζονται από τις δραστηριότητές μας. Ως εκ τούτου, μέσω του κύκλου εργασιών μας διασφαλίζουμε ότι σημαντικοί οικονομικοί πόροι επιστρέφουν πίσω στην κοινωνία, στους παίκτες (μέσω πληρωμών στους νικητές λαχειών και στοιχηματικών παιχνιδιών), στο δίκτυο (μέσω των συμφωνηθέντων πληρωμών), στους μετόχους (μέσω μερισμάτων), στους προμηθευτές (μέσω αγορών), στους εργαζόμενους (μέσω μισθών, παροχών και ασφαλιστικών πληρωμών), στους παρόχους κεφαλαίων (μέσω τόκων που πληρώνονται για δάνεια), στο ελληνικό κράτος (μέσω της συμμετοχής στα Ακαθάριστα Έσοδα τυχερών παιχνιδιών αλλά και του πληρωτέους φόρους και δασμούς) και μέσω επενδύσεων.

Προστασία Παικτών

Ο στόχος μας

Κατανοούμε ότι η υπεύθυνη διαχείριση των προϊόντων και υπηρεσιών μας είναι επιτακτική, λόγω των πιθανών κινδύνων και συνεπειών που μπορεί να προκύψουν από την υπερβολική συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια. Για το λόγο αυτό, επιδιώκουμε να δημιουργούμε ένα περιβάλλον, στο οποίο θα παρέχεται μια δίκαιη, αξιόπιστη και ασφαλής εμπειρία παιχνιδιού σε όσους επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας για την ψυχαγωγία τους.

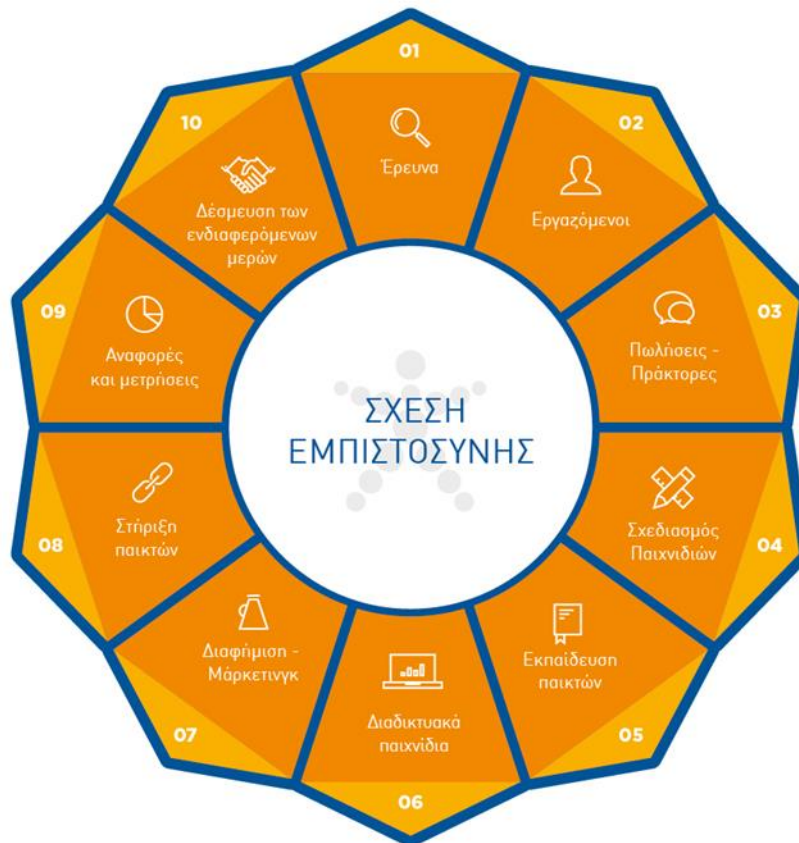
Η προσέγγισή μας

Σε συμφωνία με τον Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς και τις Πολιτικές Επικοινωνίας και Διαφήμισης που περιλαμβάνονται στην Πολιτική για το Υπεύθυνο Παιχνίδι, διασφαλίζουμε ότι όλες οι διαφημίσεις μας αλλά και οι ανακοινώσεις μας για εμπορικά θέματα α) είναι νόμιμες, δίκαιες και ειλικρινείς, β) συμμορφώνονται με το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο και γ) σέβονται τις αρχές για το Υπεύθυνο Παιχνίδι. Όλες οι προωθητικές δράσεις πωλήσεων εγκρίνονται από τον αρμόδιο ρυθμιστικό φορέα (Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων-ΕΕΕΠ και / ή την τριμελής Επιτροπή του άρθρου 28, παράγραφος 3Α του Ν. 4002/2011), είναι αξιοπρεπείς, δίκαιες για τους συμμετέχοντες, δεν προκαλούν δυσφήμιση, σέβονται τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων και συμμορφώνονται με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις ισχύουσες εταιρικές πολιτικές.

Προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι οι μέθοδοι επικοινωνίας μας είναι υπεύθυνες, συμμορφωνόμαστε πλήρως με την ισχύουσα Απόφαση της ΕΕΕΠ αριθ. 163/4Γ/09.07.2015. «Ρύθμιση θεμάτων εμπορικής επικοινωνίας τυχερών παιγνίων» (ΦΕΚ Β' 1824), η οποία καθορίζει το πλαίσιο αρχών που οφείλουν να

εφαρμόζουν οι πάροχοι τυχερών παιγνίων όσον αφορά την προώθηση και προβολή της διοργάνωσης και διεξαγωγής παιγνίων.

Έχουμε δημιουργήσει έναν εσωτερικό και εξωτερικό μηχανισμό για συμβουλές σχετικά με τη δεοντολογική και υπεύθυνη συμπεριφορά των παικτών, καθώς και για την αναφορά παράνομων ιστότοπων τυχερών παιχνιδιών, οι οποίοι θέτουν σε κίνδυνο τον κλάδο τυχερών παιχνιδιών αλλά και τους ίδιους τους παίκτες. Το πλαίσιο λειτουργίας του ΟΠΑΠ για το [Υπεύθυνο Παιχνίδι](#), το οποίο είναι σε συμφωνία με τις αρχές του Διεθνούς Οργανισμού Λοταριών (WLA), περιλαμβάνει μέτρα τα οποία αποσκοπούν στη διασφάλιση μιας υπεύθυνης και βιώσιμης ανάπτυξης, στην προστασία του κοινού και ιδιαίτερα των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων από την υπερβολική έκθεση σε τυχερά παιχνίδια, αλλά και στην πρόληψη τυχόν συμμετοχής ανηλίκων σε τυχερά παιχνίδια.

Αναγνωρίζοντας τις αρχές του Υπεύθυνου Παιχνιδιού που διέπουν τη λειτουργία μας, δύο διεθνείς ενώσεις μας επιβράβευσαν με τις υψηλότερες διακρίσεις παγκοσμίως για τη δέσμευσή μας στην προστασία των καταναλωτών και στην εξασφάλιση ασφαλούς περιβάλλοντος για τους παίκτες μας. Συγκεκριμένα, ο Διεθνής Οργανισμός Λοταριών (WLA) το 2018 μας βράβευσε με το Πιστοποιητικό Υπεύθυνου Παιχνιδιού WLA Κατηγορίας 4, το οποίο είναι το υψηλότερο επίπεδο των Πιστοποιητικών

Υπεύθυνου Παιχνιδιού σε παγκόσμιο επίπεδο, βελτιώνοντας έτσι την πιστοποίηση Επιπέδου 3 που είχαμε λάβει το 2015. Επιπλέον, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Λοταριών (European State Lotteries and Toto Association) μας απένειμε το Πιστοποιητικό Εναρμόνισης με τα Πρότυπα Υπεύθυνου Παιχνιδιού για τη συνεπή αφοσίωσή μας στη δημιουργία αρχών Υπεύθυνου Παιχνιδιού μέσω της στρατηγικής και της λειτουργίας μας.

Ενημερώνουμε, εκπαιδεύουμε και δεσμεύουμε τους εργαζομένους μας για το Υπεύθυνο Παιχνίδι, προκειμένου να διασφαλίσουμε τη συμμόρφωσή τους με τις σχετικές αρχές και τους κανόνες που καθορίζονται από τις πολιτικές και τις πρακτικές μας.

Η εγκυρότητα των διαδικασιών κλήρωσης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της αξιοπιστίας μας και τον σημαντικότερο παράγοντα εμπιστοσύνης στη σχέση μας με τους παίκτες. Επομένως, δίνουμε την ανάλογη σημασία στις συγκεκριμένες διαδικασίες, προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι οι διαδικασίες κλήρωσης θεωρούνται αναμφισβήτητα αξιόπιστες και αντικειμενικές από όλους τους πελάτες μας. Ο ΟΠΑΠ είναι σύμφωνος με τον Κανονισμό Κληρώσεων (ΚΥΑ 7905/27.02.2009 ΦΕΚ Β' 430/10.03.2009), ο οποίος περιγράφει λεπτομερώς όλες τις διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται κατά τη διάρκεια των κληρώσεων καθώς και όλες τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες σε περίπτωση δυσλειτουργίας.

Το ζήτημα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την εξυπηρέτηση των πελατών μας. Για το λόγο αυτό θεσπίσαμε Γραφείο Προστασίας Δεδομένων και ορίσαμε Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων, ανταποκρινόμενοι στις απαιτήσεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) που τέθηκε σε ισχύ. Αναπτύξαμε μια σειρά από νέες πολιτικές και διαδικασίες, και αναθεωρήσαμε όλες τις δηλώσεις εμπιστευτικότητας ώστε να εξασφαλίσουμε την πλήρη διαφάνεια στις δραστηριότητες επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Έχουμε λάβει τα απαιτούμενα μέτρα σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο. Επίσης, σε τακτική βάση, προχωρά σε αξιολόγηση και έλεγχο των κινδύνων, με στόχο την αναγνώριση και την ιεράρχηση τρωτών σημείων ασφάλειας των πληροφοριών, και τον καθορισμό κατάλληλων σχεδίων αντιμετώπισης των κινδύνων.

Τέλος, στο πλαίσιο της προσπάθειάς μας για βελτίωση της εξυπηρέτησης των πελατών μας, παρακολουθούμε συνεχώς τις επιδόσεις μας που σχετίζονται με τους πελάτες μέσω κατάλληλων ερευνών.

Ανάπτυξη Δικτύου

Ο στόχος μας

Αναγνωρίζοντας ότι δραστηριοποιούμαστε σε εξαιρετικά δύσκολες οικονομικές συγκυρίες, επικεντρωνόμαστε στην ανάπτυξη του δικτύου πωλήσεων και στη δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας. Στόχος μας είναι να θέσουμε τους πελάτες μας ως την ύψιστη προτεραιότητά μας και να υποστηρίξουμε τους συνεργάτες μας να βελτιώσουν τη λειτουργία τους.

Η προσέγγισή μας

Το δίκτυο διανομής μας είναι ένα από τα μεγαλύτερα αποκλειστικά εμπορικά δίκτυα στην Ελλάδα, περιλαμβάνοντας 3.910 πρακτορεία για την προσφορά των παιχνιδιών και υπηρεσιών μας σε όλη τη χώρα, 351 Gaming Halls, ενώ άλλα 5.662 σημεία πώλησης και 2.841 πλανόδιοι πωλητές χρησιμοποιούνται για τη διανομή λαχείων και Σκρατς. Στην Κύπρο, 201 πρακτορεία προσφέρουν τα παιχνίδια μας.

Ακολουθώντας τη δέσμευσή μας για συνεχή εξέλιξη και ανάπτυξη του δικτύου μας, παρακολουθούμε καθημερινά τις επιδόσεις των πρακτόρων μας και προτείνουμε δράσεις και πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών και την επίτευξη των κοινών μας στόχων.

Σε συνέχεια της προσπάθειάς μας για την άμεση και ουσιαστική επικοινωνία με τους συνεργάτες του δικτύου μας, λειτουργούμε τις διαδικτυακές πύλες «ΟΠΑΠNET» και «ΟΠΑΠNET | PLAY» για τους πράκτορές μας και τους διαχειριστές των Gaming Halls αντίστοιχα.

Παρέχουμε διάφορα προγράμματα εκπαίδευσης στους πράκτορές μας μέσω της ομάδας εκπαίδευσης πωλητών. Όποτε κρίνεται απαραίτητο, οι υπάλληλοι των πρακτορείων και του δικτύου πωλήσεων προϊόντων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τους κανόνες των παιχνιδιών, το Υπεύθυνο Παιχνίδι, καθώς και τις πρότυπες διαδικασίες και πολιτικές.

Οι πράκτορές μας υποχρεούνται να συμμορφώνονται με την «Προστασία της ελληνικής κοινωνίας από τον εθισμό στα τυχερά παίγνια, την προστασία των ανηλίκων και την προστασία του καταναλωτή». Η μη συμμόρφωση με τις αρχές και τους κανόνες υπεύθυνης λειτουργίας συνιστά λόγο επιβολής κυρώσεων (από προειδοποίηση έως καταγγελία της σύμβασης). Ενημερώνουμε τους πράκτορές μας και τους διαχειριστές των Gaming Halls για την υπεύθυνη λειτουργία τους και διασφαλίζουμε ότι συμμορφώνονται με τις αρχές και τους κανόνες του ΟΠΑΠ.

Μέσω του προγράμματος κατάρτισης του ΟΠΑΠ για το Υπεύθυνο Παιχνίδι οι πράκτορές μας, οι διαχειριστές των Gaming Halls και οι εργαζόμενοί τους είναι σε θέση να αναγνωρίσουν την προβληματική συμπεριφορά παικτών, καθώς επίσης και να παρέχουν συμβουλές για την ελαχιστοποίηση των συνεπειών λόγω υπέρμετρης ενασχόλησης με τα παιχνίδια, αλλά και πληροφορίες αναφορικά με εξειδικευμένα θεραπευτικά κέντρα.

Σύμφωνα με τη δέσμευσή μας να εξασφαλίσουμε τη συμμόρφωση με τους κανόνες και τις αρχές του Υπεύθυνου Παιχνιδιού, παρακολουθούμε τη συμμόρφωση των πρακτόρων μας μέσω τακτικών επιτόπιων επιθεωρήσεων. Σε περίπτωση που εντοπιστεί μη συμμόρφωση ενός πράκτορα, ο ΟΠΑΠ διατηρεί το δικαίωμα να αναστείλει την άδεια του πράκτορα και να καταγγείλει τη σύμβαση.

Ανάπτυξη Εργαζομένων

Ο στόχος μας

Οι Άνθρωποί μας βρίσκονται στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων μας, δημιουργώντας αξία και συμβάλλοντας στην επιτυχία των μακροπρόθεσμων στρατηγικών μας στόχων και στην επίτευξη του

οράματός μας για το 2020. Επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε μια μοναδική εμπειρία για όλους τους Ανθρώπους μας, η οποία αντικατοπτρίζει την κουλτούρα και τις αξίες του ΟΠΑΠ. Εστιάζουμε στη διαμόρφωση ενός ιδανικού περιβάλλοντος εργασίας, θέτοντας τους ανθρώπους μας στο επίκεντρο της στρατηγικής μας.

Η προσέγγισή μας

Με στόχο την ταχεία ανάπτυξη και τη βέλτιστη επιχειρησιακή λειτουργία και εξυπηρέτηση πελατών, ο Όμιλος ΟΠΑΠ εντοπίζει και προσλαμβάνει νέα ταλέντα και εξαιρετικούς επαγγελματίες ενισχύοντας διαρκώς την ομάδα μας.

Εκτιμούμε την αφοσίωση των Ανθρώπων μας και εργαζόμαστε συστηματικά για να διασφαλίσουμε μια υγιή ισορροπία της επαγγελματικής και προσωπικής τους ζωής. Στο πλαίσιο αυτό, σε συνεργασία με εξειδικευμένο συνεργάτη, έχουμε ξεκινήσει το υποστηρικτικό Πρόγραμμα Βοήθειας των Εργαζομένων του ΟΠΑΠ το οποίο προσφέρει υποστήριξη στους Ανθρώπους μας αλλά και στις οικογένειές τους.

Συγχρόνως, επενδύοντας στην εκπαίδευση και την εξέλιξη όλων των εργαζομένων μας, διασφαλίζουμε τη διατήρηση αλλά και την ανάπτυξη των απαραίτητων ταλέντων για την επίτευξη των στρατηγικών μας στόχων. Το 2015, ξεκινήσαμε το πρόγραμμα Operacademy, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες εκπαίδευσης και ανάπτυξης του Ομίλου ΟΠΑΠ και μέσω του οποίου σχεδιάζουμε όλα τα εκπαιδευτικά μας προγράμματα.

Η υγεία και η ασφάλεια των Ανθρώπων μας είναι αδιαμφισβήτητα εξαιρετικά σημαντικές, καθώς αποτελούν βασική προϋπόθεση για την επιτυχή λειτουργία της επιχείρησής μας. Έχουμε αναπτύξει μια Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία αποδεικνύοντας τη δέσμευσή μας να διαμορφώσουμε μια κουλτούρα πρόληψης σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία. Η Πολιτική έχει επικοινωνηθεί σε όλους τους εργαζομένους και περιγράφει τις ενέργειές που ακολουθεί ο ΟΠΑΠ με στόχο τη συνεχή βελτίωση του χώρου εργασίας. Επιπλέον, εφαρμόζουμε Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία βάσει του προτύπου OHSAS 18001: 2007.

Έχουμε ενσωματώσει την αρχή της ακεραιότητας στις βασικές μας αξίες, καθώς θεωρούμε ότι αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για τη δημιουργία ενός υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος, το οποίο προάγει την απόδοση των εργαζομένων. Στον Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς μας εκφράζουμε την δέσμευσή μας ενάντια στις διακρίσεις λόγω φυλής, φύλου, οικογενειακής κατάστασης, πολιτικών πεποιθήσεων, θρησκείας, καταγωγής, σεξουαλικού προσανατολισμού, ηλικίας και αναπηρίας, καθώς και στις διακρίσεις σε εργασιακά θέματα, όπως οι προσλήψεις, οι μισθοί, οι προαγωγές και η εργασιακή ανέλιξη. Ακολουθούμε αυστηρά τα διεθνώς αναγνωρισμένα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως περιγράφονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στις δέκα Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών, ενώ παράλληλα όλοι οι εργαζόμενοί μας καλύπτονται από την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

Στις αρχές του 2019, υπογράφηκε η νέα επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας, η οποία καλύπτει όλους τους εργαζομένους της ΟΠΑΠ Α.Ε., με αναδρομική ισχύ από 01.01.2018. Τα βασικά στοιχεία της

σύμβασης αφορούν το βασικό μισθό, τα επιδόματα, τις άδειες κ.λπ.. Για τις σχετικές αναδρομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας πραγματοποιήθηκε στο τέλος χρήσης πρόβλεψη ύψους € 651 χιλ..

Προσφορά στην Κοινωνία

Ο στόχος μας

Πιστεύουμε ότι ο ρόλος μας στην κοινωνία ξεπερνά τις επιχειρηματικές μας δραστηριότητες και έχουμε ευθύνη να ενισχύσουμε την κοινωνική ανάπτυξη και ευημερία. Δεσμευόμαστε να υποστηρίξουμε τα ενδιαφερόμενα μέρη και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, να διευκολύνουμε την ανάπτυξη και την υπεύθυνη λειτουργία της εφοδιαστικής μας αλυσίδας, καθώς και να μειώσουμε το περιβαλλοντικό μας αποτύπωμα και την κατανάλωση φυσικών πόρων.

Η προσέγγισή μας

Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης στρατηγικής κοινωνικής προσφοράς του ΟΠΑΠ, εστιάζουμε σε πρωτοβουλίες μεγάλης κλίμακας σε τρεις βασικούς τομείς: Υγεία, Αθλητισμός και Απασχόληση. Ταυτόχρονα, δεν παραλείπουμε να στηρίζουμε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες και κοινότητες, ανταποκρινόμενοι σε εξειδικευμένες ανάγκες της κοινωνίας μας.

Για την επίτευξη του στόχου μας για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση της συνολικής θετικής επίδρασή μας στην ελληνική οικονομία, εφαρμόσαμε το πρόγραμμα «ΟΠΑΠ Forward». Το πρόγραμμα αυτό έχει σχεδιαστεί για να παρέχει μια μοναδική ευκαιρία σε αναπτυσσόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, προσφέροντάς τους εξειδικευμένες υπηρεσίες (στρατηγική καθοδήγηση, εκπαίδευση, πρόσβαση σε επενδυτές κ.λπ.) που θα τις βοηθήσουν να ανακαλύψουν το σύνολο των δυνατοτήτων τους, να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας και να αναπτυχθούν. Ο ΟΠΑΠ, για να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος, συνεργάζεται με τον παγκόσμιο μη κερδοσκοπικό οργανισμό Endeavor. Η Endeavor υποστηρίζει κάποιες από τις πιο υποσχόμενες εταιρείες παγκοσμίως βοηθώντας τις να αναπτυχθούν μέσω ενός μοναδικού δικτύου έμπειρων επιχειρηματικών ηγετών. Με την υποστήριξη της Endeavor, οι επιλεγμένες εταιρείες θα είναι σε θέση να εξελιχθούν ταχύτερα, να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να συμβάλουν στην ανάπτυξη της οικονομίας. Το πρόγραμμα υποστηρίζει 40 Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις σε όλη την Ελλάδα. Το «ΟΠΑΠ Forward» έχει βοηθήσει τις εταιρείες που συμμετέχουν να δημιουργήσουν 417 νέες άμεσες θέσεις εργασίας και να υποστηρίξουν άλλες 3.184 νέες έμμεσες θέσεις εργασίας μέσω της δημιουργίας νέων συνεργασιών, ενώ παράλληλα αύξησαν το συνολικό κύκλο εργασιών τους κατά 20%.

Στηρίζοντας τις προσπάθειές μας για αναβάθμιση των ιατρικών υποδομών, συνεχίζουμε τις ανακαινίσεις των Παιδιατρικών Νοσοκομείων «Η Αγία Σοφία» και «Παναγιώτη & Αγγλαΐας Κυριακού». Το φιλόδοξο έργο μας είναι σε πλήρη εξέλιξη και μετά την ολοκλήρωσή του, τα δύο εξειδικευμένα Νοσοκομεία θα είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των παιδιών από όλη την Ελλάδα σε υψηλής ποιότητας εγκαταστάσεις. Εντός του 2018, οι εργασίες ανακαίνισης των δύο Νοσοκομείων ολοκληρώθηκαν κατά 50%. Συγκεκριμένα παραδόθηκαν η Μονάδα Ημερήσιας Νοσηλείας και η Κεντρική Αποστείρωση του

νοσοκομείου «Η Αγία Σοφία», καθώς και η 2^η Παιδιατρική Νοσηλευτική Μονάδα του νοσοκομείου «Παναγιώτη & Αγλαΐας Κυριακού».

Έχοντας θέσει ως προτεραιότητα να αναπτύξουμε τις βάσεις και να δημιουργήσουμε αξία για τις μελλοντικές γενιές, συνεχίσαμε το πρόγραμμα των «Αθλητικών Ακαδημαϊκών» για τρίτο έτος, σε μια προσπάθεια να εμπνεύσουμε τις αξίες του δίκαιου παιχνιδιού και της ομαδικής εργασίας στα παιδιά.

Ο ΟΠΑΠ επιδιώκει να καλλιεργεί το αίσθημα του εθελοντισμού μεταξύ των εργαζομένων του, προωθώντας μια σειρά εθελοντικών δράσεων και διευκολύνοντας τη συμμετοχή των εργαζομένων του. Αναγνωρίζουμε πλήρως ότι οι δραστηριότητες και οι δράσεις των προμηθευτών μας μπορούν να επηρεάσουν την υπεύθυνη λειτουργία του ΟΠΑΠ και ως εκ τούτου προσπαθούμε να οικοδομήσουμε μια βιώσιμη εφοδιαστική αλυσίδα. Συνεργαζόμαστε με τους προμηθευτές μας με διαφανή και αντικειμενικό τρόπο, προσφέροντας ίσες ευκαιρίες σε όλους. Χρησιμοποιούμε την επιρροή και το μέγεθός μας για να στηρίξουμε την τοπική οικονομία στις περιοχές που δραστηριοποιούμαστε, μέσω συνεργασιών με τοπικούς προμηθευτές και αγορών τοπικών προϊόντων.

Λαμβάνουμε υπόψη μας τα παγκόσμια περιβαλλοντικά ζητήματα και εργαζόμαστε συστηματικά για την ελαχιστοποίηση των δυνητικών αρνητικών επιπτώσεών μας σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων μας, συμμορφούμενοι με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία και τις σχετικές διατάξεις, και εκτελώντας όλες τις απαραίτητες εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Σύμφωνα με το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, το οποίο είναι πιστοποιημένο κατά ISO14001: 2015, διαχειριζόμαστε τις δραστηριότητές μας με τρόπο που αποτρέπει τη ρύπανση του περιβάλλοντος, τόσο όσον αφορά τη λειτουργία μας, όσο και τις δραστηριότητες των κύριων προμηθευτών μας, μέσω συγκεκριμένων όρων στους διαγωνισμούς, αναθέσεων και συμβάσεων. Επιπλέον, το Νοέμβριο του 2018, εφαρμόσαμε ένα Σύστημα Διαχείρισης Ενέργειας, πιστοποιημένο σύμφωνα με το πρότυπο ISO5001, συμμορφούμενοι με τις νομικές υποχρεώσεις για την ενεργειακή διαχείριση που ορίζονται στο Ν.4342/2015.

Προσδιορισμός των ουσιωδών θεμάτων για τη βιώσιμη λειτουργία μας

Ο ΟΠΑΠ ενημερώνεται διαρκώς για τα παγκόσμια οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις, διασφαλίζοντας ότι τα θέματα αυτά λαμβάνονται υπόψιν κατά τον σχεδιασμό της στρατηγικής μας βιώσιμης ανάπτυξης. Ως η μεγαλύτερη Εταιρεία τυχερών παιχνιδιών στην Ελλάδα, αναγνωρίζουμε το μέγεθος των επιχειρηματικών μας δραστηριοτήτων και τις επακόλουθες επιπτώσεις που μπορεί να έχουν για την οικονομία, το περιβάλλον και την κοινωνία. Για το λόγο αυτό, προσδιορίζουμε τα ουσιώδη ζητήματα που είναι πιο σημαντικά τόσο για τη βιώσιμη ανάπτυξή μας, όσο και για τα ενδιαφερόμενα μέρη μας. Το 2017 εντοπίσαμε και προτεραιοποιήσαμε τα θέματα αυτά μέσω συγκεκριμένης μεθοδολογίας που περιελάμβανε 4 στάδια, ως εξής:

Στάδιο 1: Πλαίσιο Θεμάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης

Λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα και τη στρατηγική του ΟΠΑΠ, τις μελλοντικές τάσεις και τις τρέχουσες πρακτικές του κλάδου εντοπίσαμε 38 πιθανά ουσιώδη θέματα βιώσιμης ανάπτυξης.

Στάδιο 2: Ανάλυση Ουσιωδών Θεμάτων από τη Διοίκηση του ΟΠΑΠ

Τα περισσότερα από αυτά τα θέματα είχαν ήδη συμπεριληφθεί στο μητρώο εταιρικών κινδύνων του ΟΠΑΠ, το οποίο περιλαμβάνει τον πλήρη κατάλογο των κινδύνων που εντοπίζονται και αξιολογούνται από την Ανώτατη Διοίκηση (δηλ. Γενικούς Διευθυντές). Ο Διευθύνων Σύμβουλος και το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθούν τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της.

Για κάθε ζήτημα, η Ανώτατη Διοίκηση αξιολογεί τον πιθανό αντίκτυπο και την πιθανότητα να συμβεί. Τα νέα θέματα που δεν είχαν αξιολογηθεί κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων αξιολογήθηκαν σε δεύτερη φάση από μέλη της Ανώτατης Διοίκησης.

Στάδιο 3: Συμμετοχή Ενδιαφερομένων Μερών

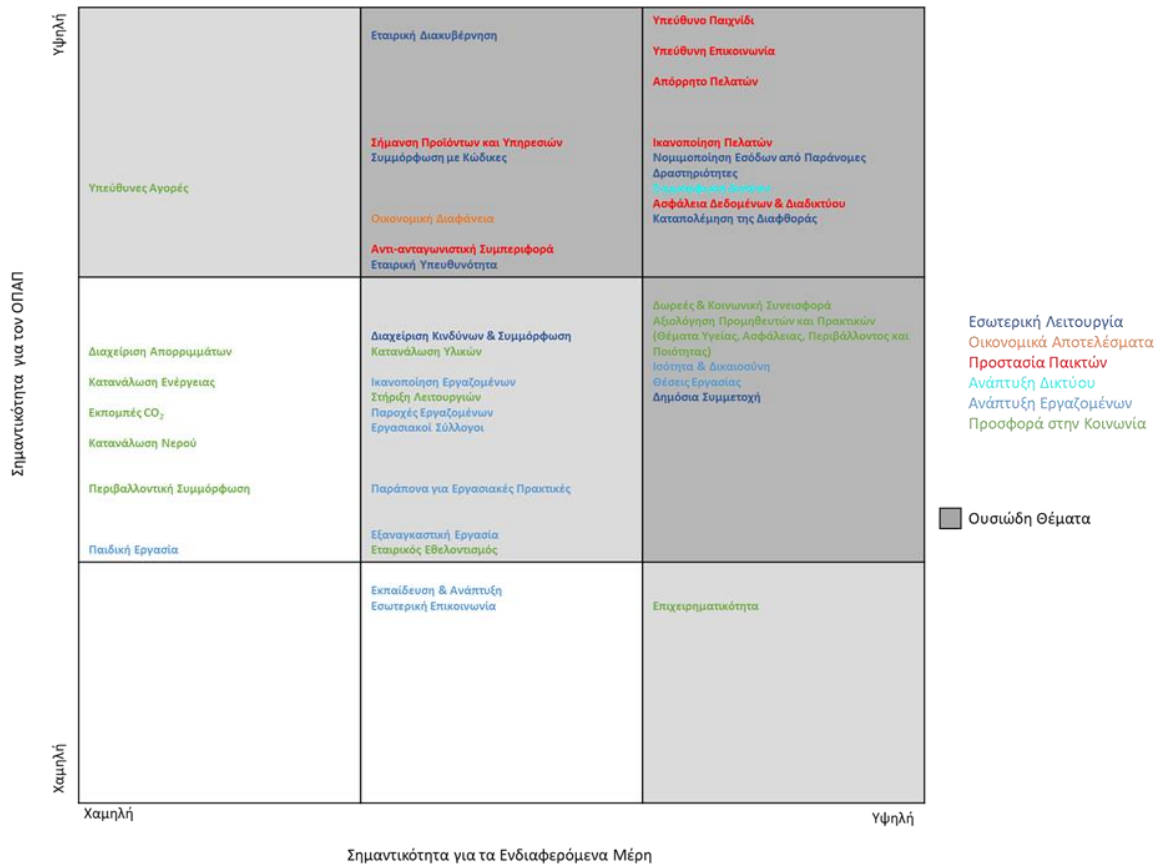
Για να αξιολογήσουμε τις προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών, χρησιμοποιήσαμε την πληροφόρηση και τα μηνύματα που λαμβάνουμε μέσω της επικοινωνίας μας μαζί τους, καθώς και τα ευρήματα όλων των διαθέσιμων ερευνών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Οι πληροφορίες ανακτήθηκαν από διάφορες πηγές και μονάδες των δραστηριοτήτων μας.

Στάδιο 4: Προτεραιοποίηση

Τα αποτελέσματα των παραπάνω διαδικασιών συνδυάστηκαν για τη δημιουργία του χάρτη ουσιωδών θεμάτων (όπως παρουσιάζεται παρακάτω), ο οποίος απεικονίζει τη σημαντικότητα όλων των θεμάτων για τον ΟΠΑΠ και τα ενδιαφερόμενα μέρη του.

Αναγνωρίζουμε ότι όλα τα θέματα είναι σημαντικά για τη βιώσιμη ανάπτυξή μας, εστιάζουμε όμως στα ζητήματα που προσδιορίστηκαν ως πιο σημαντικά από τον ΟΠΑΠ και τα ενδιαφερόμενα μέρη μας.

Χάρτης Ουσιωδών Θεμάτων ΟΠΑΠ

Βασικά αποτελέσματα για το 2018

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ενδεικτικοί δείκτες για το 2018. Το σύνολο των αποτελεσμάτων για την επίδοσή μας σε θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας θα παρουσιαστεί στο Integrated Report (χρηματοοικονομικά και μη-χρηματοοικονομικά στοιχεία) που θα εκδώσει ο Όμιλος ΟΠΑΠ μέσα στο 2019.

Δείκτης	Όμιλος ¹	Εταιρεία
Εσωτερική Λειτουργία		
Καταδικαστικές αποφάσεις για διαφθορά ή δωροδοκία κατά του ΟΠΑΠ ή των εργαζομένων του (αριθμός)	-	-
Συνολική αξία προστίμων ή κυρώσεων (δηλ. ακόμη και αν ασκήθηκε έφεση) για τη μη συμμόρφωση με νόμους και κανονισμούς σχετικά με περιστατικά διαφθοράς και δωροδοκίας (€)	-	-
Προστασία Παικτών		
Ενημέρωση εργαζομένων για το Υπεύθυνο Παιχνίδι (%)	100%	100%
Ενημέρωση Πρακτόρων για το Υπεύθυνο Παιχνίδι (%)	100%	100%
Ανάπτυξη Δικτύου		

Δείκτης	Όμιλος ¹	Εταιρεία
Καταστήματα ΟΠΑΠ (αριθμός)	3.910	3.910
Gaming Halls	351	351
Επιπρόσθετα σημεία πώλησης για τα προϊόντα της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ	8.503	-
Ανάπτυξη Εργαζομένων		
Εργαζόμενοι (αριθμός)	1.262	1.108
Εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (%)	97%	100%
Εργαζόμενοι με συμβάσεις αορίστου χρόνου	97%	97%
Γυναίκες Εργαζόμενες (%)	43%	44%
Θανάσιμα ατυχήματα (αριθμός)	-	-
Παράπονα σχετικά με θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων (συμπεριλαμβανομένης της παιδικής, εξαναγκαστικής και υποχρεωτικής εργασίας), τα οποία κατατέθηκαν μέσω επίσημων μηχανισμών παραπόνων (αριθμός)	-	-
Προσφορά στην Κοινωνία		
Δράσεις για την κοινωνία (αριθμός)	366	364
Κοινωνική συνεισφορά (εκατ. €)	23,7	23,6
Σημαντικοί προμηθευτές ² με συμβατικές ρήτρες για θέματα βιώσιμης ανάπτυξης (π.χ. εργασιακές πρακτικές, περιβαλλοντικά ζητήματα, επιπτώσεις στην κοινωνία, ανθρώπινα δικαιώματα όπως παιδική, καταναγκαστική και υποχρεωτική εργασία) (%)	100%	100%
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (MWh) ³	3.975	3.975
Κατανάλωση νερού (m ³) ³	10.102	10.102
Κατανάλωση χαρτιού (σε τόνους)	16	14

¹ Τα στοιχεία αναφέρονται στις εταιρείες ΟΠΑΠ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε, ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., TORA DIRECT Α.Ε., ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. και TORA WALLET Α.Ε..

² Ως σημαντικοί προμηθευτές ορίζονται οι προμηθευτές των οποίων η ετήσια αμοιβή ξεπερνά τα € 50.000.

³ Τα στοιχεία αναφέρονται σε όλα τα κτίρια μας σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Τα κτίρια αυτά χρησιμοποιούνται από κοινού από τις εταιρείες ΟΠΑΠ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε, ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., TORA DIRECT Α.Ε. και TORA WALLET Α.Ε. Τα στοιχεία δεν περιλαμβάνουν την κατανάλωση της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε..

7. Μερισματική πολιτική της ΟΠΑΠ Α.Ε. - Διάθεση καθαρών κερδών

Αναφορικά με τη διανομή μερίσματος, η Διοίκηση της Εταιρείας λαμβάνοντας υπόψη της, μεταξύ άλλων, την πορεία της Εταιρείας, τις προοπτικές καθώς και τα επενδυτικά σχέδια, προτείνει τη διανομή μερίσματος ίσου με € 0,70 ανά μετοχή προ παρακράτησης φόρου (σύμφωνα με την κείμενη φορολογική νομοθεσία) έναντι € 0,40 ανά μετοχή το 2017.

Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, βασισμένο στα αποτελέσματα της περιόδου που έληξε στις 30.06.2018, ενέκρινε τη διανομή προμερίσματος ύψους € 0,10 ανά μετοχή. Η ημερομηνία προσδιορισμού (record date) ορίστηκε στις 15.10.2018.

Βάσει των προαναφερόμενων στοιχείων, το συνολικό μέρισμα (έναντι του μερίσματος χρήσης 2017) προ παρακράτησης φόρου, διαμορφώνεται ως ακολούθως:

	2018	2017
Προμέρισμα	0,1000	0,1000
Ειδικό μέρισμα	-	0,7000
Τελικό μέρισμα	<u>0,6000</u>	<u>0,3000</u>
Συνολικό μέρισμα	0,7000	1,1000

8. Αριθμός και ονομαστική αξία μετοχών

Όλες οι μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Εταιρεία είναι κοινές μετοχές.

Ο συνολικός εγκεκριμένος αριθμός κοινών μετοχών ήταν 319.000.000 στις 31.12.2018 με ονομαστική αξία € 0,30 ανά μετοχή (€ 0,30 το έτος 2017). Όλες οι εκδοθείσες μετοχές είναι πλήρως εξοφλημένες.

Δεν υπήρχαν μεταβολές στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά τη χρήση που έληξε την 31.12.2018.

9. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης 2018 και μέχρι την ημερομηνία ανακοίνωσης της ετήσιας οικονομικής έκθεσης

Συμφωνία για την απόκτηση του 51% των δραστηριοτήτων του Ομίλου Stoiximan στην Ελλάδα και την Κύπρο υπό την GML Interactive Ltd

Η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD στις 03.01.2019, μετά την ολοκλήρωση διεξαγωγής έρευνας δέουσας επιμέλειας (due diligence), συμφώνησε στην απόκτηση του 51% των δραστηριοτήτων του Ομίλου Stoiximan στην Ελλάδα και την Κύπρο υπό την GML Interactive Ltd, 100% θυγατρική εταιρεία της TCB Holdings Ltd («TCB»), έναντι συνολικού τιμήματος € 94.860 χιλ., πλέον των καθαρών ταμειακών διαθεσίμων κατά την ημέρα κλεισίματος.

Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, ο ΟΠΑΠ θα αποκτήσει τον από κοινού, με δύο μετόχους της TCB, έλεγχο των δραστηριοτήτων του Ομίλου Stoiximan στην Ελλάδα και την Κύπρο, ενώ η συναλλαγή τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ρύθμισης της αγοράς τυχερών παιχνιδιών και ανταγωνισμού.

Πρώρη εξόφληση μακροπρόθεσμου δανείου από την ΟΠΑΠ Α.Ε.

Η Εταιρεία, στις 22.01.2019, εξόφλησε πλήρως, πολύ πριν από τη λήξη του, ήτοι την 31.12.2021, το μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους € 6.041 χιλ. το οποίο της είχε χορηγήσει η θυγατρική ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD το 2018.

Η ΚΚCG και η ΕΜΜΑ αποφάσισαν να διαχωρίσουν τα περιουσιακά στοιχεία του ομίλου SAZKA

Σε κοινή ανακοίνωση τους στις 14.03.2019, η ΚΚCG και η ΕΜΜΑ Capital ανακοίνωσαν τη συμφωνία τους για το διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων του SAZKA Group.

Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, που τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών και των αρχών ανταγωνισμού, η ΚΚCG θα κατέχει το 100% των μετοχών του SAZKA Group ενώ η συμμετοχή της ΕΜΜΑ Capital θα εξαλειφθεί πλήρως. Επομένως, αναφορικά με τον ΟΠΑΠ, η ΕΜΜΑ Delta Hellenic Holdings παραμένει ο στρατηγικός μέτοχος κατέχοντας 33% του μετοχικού κεφαλαίου, που ελέγχεται από κοινού από το SAZKA Group και τη Georgiella Holdings.

10. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Ο Όμιλος παρουσιάζει ορισμένους Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης της Απόδοσης εκτός Δ.Π.Χ.Α. που απορρέουν από τις Οικονομικές Καταστάσεις και ιδιαίτερα το δείκτη «Καθαρός Δανεισμός / Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA)». Ο δείκτης που ορίζεται και υπολογίζεται αναλυτικά κατωτέρω, χρησιμοποιείται ευρέως προκειμένου να παρουσιάσει τη σχέση κερδών με το επίπεδο δανεισμού του Ομίλου και τη δυνατότητα εξυπηρέτησης του χρέους. Οι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης της Απόδοσης δε θα πρέπει να θεωρηθεί ότι υποκαθιστούν άλλα μεγέθη που έχουν υπολογισθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στα Δ.Π.Χ.Α..

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	Δ %
Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) / Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	22,9%	21,1%	8,6%
Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε Μετόχους της Εταιρείας / Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	9,3%	8,7%	6,9%
Καθαρός Δανεισμός	458.996	436.167	5,2%
Συνολικός Δανεισμός / Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	85,6%	89,8%	(4,7%)
Καθαρός Δανεισμός / Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) τελευταίων δώδεκα μηνών	1,3	1,4	(8,8%)

Δείκτης Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) ως ποσοστό % επί των καθαρών εσόδων προ εισφορών

Υπολογίζεται ως ο λόγος των Κερδών προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) της χρήσης προς τα Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) της χρήσης.

Δείκτης Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε Μετόχους της Εταιρείας ως ποσοστό % επί των καθαρών εσόδων προ εισφορών

Υπολογίζεται ως ο λόγος των Καθαρών Κερδών της χρήσης προς τα Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) της χρήσης.

Καθαρός Δανεισμός

Υπολογίζεται ως το άθροισμα Βραχυπρόθεσμων Δανείων πλέον Μακροπρόθεσμων Δανείων τέλους χρήσης μείον το υπόλοιπο του λογαριασμού «Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα» τέλους χρήσης.

Συνολικός Δανεισμός / Ίδια Κεφάλαια

Υπολογίζεται ως ο λόγος του αθροίσματος Βραχυπρόθεσμων Δανείων πλέον Μακροπρόθεσμων Δανείων τέλους χρήσης προς το Σύνολο ιδίων κεφαλαίων τέλους χρήσης.

Καθαρός Δανεισμός / Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA)

Υπολογίζεται ως ο λόγος του Καθαρού Δανεισμού (βλ. ανωτέρω) προς τα Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) των τελευταίων δώδεκα μηνών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΟΠΑΠ Α.Ε. ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡ. 7-8 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007.

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε ενενήντα πέντε εκατομμύρια επτακόσιες χιλιάδες ευρώ (€ 95.700.000), διαιρούμενο σε τριακόσια δεκαενέα εκατομμύρια (319.000.000) κοινές ονομαστικές, με δικαίωμα ψήφου, μετοχές, ονομαστικής αξίας τριάντα λεπτών του ευρώ (€ 0,30) εκάστη.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας δεν μεταβλήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης 01.01.2018 έως 31.12.2018.

Όλες οι μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Τα δικαιώματα των μετόχων της Εταιρείας, που πηγάζουν από τη μετοχή της, ισοδυναμούν με το ποσοστό συμμετοχής τους στο καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο Νόμος και το Καταστατικό της και ειδικότερα:

- Το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας.

- Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Εταιρείας καθώς επίσης και το δικαίωμα στην περιουσία της σε περίπτωση εκκαθάρισης. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Εταιρεία μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής ανακοινώνεται από την Εταιρεία μέσω των μέσων ενημέρωσης που προβλέπονται στο Ν. 3556/2007 και τις οικείες αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο μετά την παρέλευση 5 ετών από το τέλος του έτους κατά το οποίο ενέκρινε την διανομή του η Γενική Συνέλευση.
- Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων διατηρεί όλες τις αρμοδιότητες και εξουσίες της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με το άρθρο 46 του καταστατικού της). Η ευθύνη των μετόχων της Εταιρείας περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.
- Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβασή τους από το καταστατικό.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3556/2007

Οι μέτοχοι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που βάσει δήλωσής τους την 31.12.2018 κατέχουν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών της και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Επωνυμία	Ποσοστό
Emma Delta Hellenic Holdings Limited	33,00%
Επενδυτικό Κοινό	67,00%

4. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν υφίστανται από τις διατάξεις του καταστατικού της Εταιρείας περιορισμοί των δικαιωμάτων ψήφου στους κατόχους αυτών.

6. Συμφωνίες μετόχων γνωστές στην Εταιρεία, που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεων του καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920 όπως αυτός έχει αντικατασταθεί από 01.01.2019 από τον Ν. 4548/2018.

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων Μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του καταστατικού της Εταιρείας, με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως, η οποία υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920 όπως αυτός έχει αντικατασταθεί από 01.01.2019 από το άρθρο 13 του Ν. 4548/2018, μπορεί να εκχωρείται στο Διοικητικό Συμβούλιο το δικαίωμα, με απόφασή του που θα λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) τουλάχιστον του συνόλου των Μελών του, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η εν λόγω εξουσία. Η εξουσία αυτή του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει την εξαετία για κάθε ανανέωση. Δεν έχει ληφθεί τέτοια απόφαση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο του καταστατικού, με απόφαση της καταστατικής Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπίζεται πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Δ.Σ. και στο προσωπικό της Εταιρείας, καθώς επίσης και των συνδεδεμένων με αυτή εταιρειών, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης (option) απόκτησης μετοχών, με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 13 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/1920 όπως αυτός έχει αντικατασταθεί από 01.01.2019 από το άρθρο 26 του Ν. 4548/2018. Δεν έχει ληφθεί τέτοια απόφαση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920 όπως αυτός έχει αντικατασταθεί από 01.01.2019 από τα άρθρα 48-52 του Ν. 4548/2018, οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών Εταιρείες μπορούν να αποκτούν ίδιες μετοχές, με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων τους, η οποία ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις των προβλεπόμενων αποκτήσεων και, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν και τη διάρκεια για την οποία χορηγείται η έγκριση. Η απόκτηση αυτών γίνεται με ευθύνη των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, με τις προϋποθέσεις που

προβλέπονται στο νόμο. Δεν υπάρχει αντίθετη διάταξη στο καταστατικό της Εταιρείας. Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 27.04.2017 αποφάσισε και καθόρισε τις λεπτομέρειες για την υλοποίηση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι ποσοστού 5% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ήτοι έως 15.950.000 μετοχές. Οι αγορές ιδίων μετοχών θα πραγματοποιούνται εφόσον κατά περίπτωση θα κρίνονται πιο συμφέρουσες από άλλες προσφερόμενες επενδυτικές δυνατότητες και θα το επιτρέπουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρείας για τους οριζόμενους στον Κανονισμό 2273/2003 της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στην απόφαση 1/503/13.03.2009 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σκοπούς. Το προτεινόμενο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών θα ολοκληρωθεί σε 24 μήνες από τη λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση, ήτοι το αργότερο μέχρι και 26.04.2019, και θα πραγματοποιηθεί με ανώτατη τιμή αγοράς το ποσό των € 13,00 ανά μετοχή και κατώτατη τιμή αγοράς εκάστης μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι € 0,30 ανά μετοχή.

Κατά τη διάρκεια των ετών 2015, 2016, 2017 και 2018 η Εταιρεία πρόεβη σε αγορά 406.542, 581.263, 194.696 και 647.123 ιδίων μετοχών, αντίστοιχα.

9. Σημαντικές συμφωνίες που έχει συνάψει η Εταιρεία που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών

Δεν υφίσταται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

10. Κάθε συμφωνία που η Εταιρεία έχει συνάψει με τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμό της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2019

Kamil Ziegler

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

III. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31.12.2018 του Ομίλου και της Εταιρείας εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΠΑΠ Α.Ε. στις 26.03.2019 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρείας www.opap.gr καθώς και στο διαδικτυακό τόπο του Χ.Α. όπου και θα παραμείνουν στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών από την ημερομηνία της συντάξεως και δημοσιοποίησής τους.

Επισημαίνεται ότι τα δημοσιευθέντα συνοπτικά οικονομικά στοιχεία και πληροφορίες που προκύπτουν από τις Οικονομικές Καταστάσεις στοχεύουν στο να παράσχουν στον αναγνώστη μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση, την οικονομική θέση και τα συνολικά εισοδήματα του Ομίλου και της Εταιρείας αλλά δεν παρέχουν την ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων των χρηματοοικονομικών επιδόσεων και των ταμειακών ροών της Εταιρείας και του Ομίλου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).

Οι ελεγκτές των ενοποιημένων και ατομικών οικονομικών καταστάσεων της ΟΠΑΠ Α.Ε. για τις χρήσεις που έληξαν την 31.12.2018 και την 31.12.2017 είναι η ελεγκτική εταιρεία KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε..

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε. (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την Εταιρική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2018, τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων Χρήσης και Συνολικού Εισοδήματος, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής(ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερμένου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα Θέματα Ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχό μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

1. Αναγνώριση εσόδου – καθαρά έσοδα προ εισφορών

Αναφορά στη σημείωση σημαντικών λογιστικών πολιτικών 8.4 «Αναγνώριση εσόδων»

Σημαντικό θέμα ελέγχου	Πώς εξετάστηκε το θέμα κατά τον έλεγχό μας
<p>Οι ροές εσόδων του Ομίλου και της Εταιρείας για τη συντριπτική πλειοψηφία των προσφερόμενων παιχνιδιών υπολογίζονται βάσει πολύπλοκων συστημάτων πληροφορικής, με διαφορετικές βάσεις υπολογισμού των εσόδων, και βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε αυτοματοποιημένες διαδικασίες που προβλέπονται από το σχετικό ρυθμιστικό πλαίσιο. Η διαχείριση του μεγάλου πλήθους συναλλαγών που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο, και η εξαγωγή ορθών δεδομένων από τα συστήματα πληροφορικής, εξαρτώνται κυρίως από τους εξουσιοδοτημένους οργανισμούς υπηρεσιών, οι οποίοι έχουν αναπτύξει ειδικές πλατφόρμες πληροφορικής για το σκοπό αυτό. Υπάρχει ο κίνδυνος να υπάρχουν λάθη στη διαμόρφωση και παραμετροποίηση του κάθε πληροφοριακού συστήματος με αποτέλεσμα τα έσοδα να υπολογίζονται λανθασμένα, τα συστήματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης να μην ενημερώνονται σωστά από τα πληροφοριακά συστήματα στα οποία καταχωρούνται τα πρωτογενή στοιχεία των πελατών, καθώς και να πραγματοποιούνται αλλαγές από μη εξουσιοδοτημένα άτομα σε</p>	<p>Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες σχετικά με το θέμα αυτό περιλάμβαναν μεταξύ άλλων τη λήψη και αξιολόγηση των Εκθέσεων αναφοράς επί της περιγραφής, του σχεδιασμού και της λειτουργικής αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου με βάση το Διεθνές Πρότυπο Αναθέσεων Διασφαλίσεων 3402 που έχουν εκδώσει οι ελεγκτές των ανεξάρτητων οργανισμών που παρέχουν υπηρεσίες στον Όμιλο και την Εταιρεία μέσω ειδικής πλατφόρμας πληροφορικής ενώ εξετάσαμε και τις συμπληρωματικές δικλίδες ελέγχου του Ομίλου και της Εταιρείας στους οργανισμούς αυτούς. Επιπλέον, με τη βοήθεια των εσωτερικών εμπειρογνομημόνων μας στον τομέα του ελέγχου των πληροφορικών συστημάτων, εξετάσαμε και αξιολογήσαμε το σχεδιασμό και την λειτουργική αποτελεσματικότητα των κύριων εσωτερικών δικλίδων ελέγχου των συστημάτων πληροφορικής και διενεργήσαμε ελεγκτικές διαδικασίες για την ορθή μεταφορά των αποτελεσμάτων στα συστήματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης του Ομίλου και της Εταιρείας. Διενεργήσαμε επιπλέον ουσιαστικές αναλυτικές διαδικασίες επί των σημαντικών ροών εσόδου του Ομίλου και της Εταιρείας και ελέγξαμε</p>

Σημαντικό θέμα ελέγχου	Πώς εξετάστηκε το θέμα κατά τον έλεγχό μας
<p>οποιοδήποτε από αυτά τα πληροφοριακά συστήματα. Τα έσοδα αποτελούν επίσης τη βάση υπολογισμού για τα έξοδα προμηθειών και διαφόρων υποχρεώσεων σχετικά με τα παιχνίδια.</p> <p>Λόγω του σημαντικού μεγέθους των εσόδων και της πολυπλοκότητας των σχετικών πληροφοριακών συστημάτων και διαδικασιών, η αναγνώριση των εσόδων από παιχνίδια θεωρήθηκε ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου</p>	<p>δειγματοληπτικά την καταγραφή του εσόδου στη σωστή χρήση.</p>

2. Απομείωση Ασώματων Ακινήτοποιήσεων και Υπεραξίας

Αναφορά στις σημειώσεις σημαντικών λογιστικών πολιτικών 8.8 «Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων» και 12.1 «Ασώματες ακινήτοποιήσεις» και 12.4 «Υπεραξία»

Σημαντικό θέμα ελέγχου	Πώς εξετάστηκε το θέμα κατά τον έλεγχό μας
<p>Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος έχει ασώματες ακινήτοποιήσεις ΕΥΡΩ 1 122 920 χιλιάδες και υπεραξία ΕΥΡΩ 34 275 χιλιάδες. Η Εταιρεία έχει ασώματες ακινήτοποιήσεις ΕΥΡΩ 972 679 χιλιάδες.</p> <p>Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο χρειάζεται απομείωση. Αν υπάρχει τέτοια ένδειξη ο Όμιλος και η Εταιρεία διενεργούν έλεγχο απομείωσης προκειμένου να εκτιμήσουν το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου. Εάν το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου είναι μικρότερο από τη λογιστική του αξία, η αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται με τη διαφορά να καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Επιπλέον, ανεξάρτητα από το εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία διενεργούν έλεγχο απομείωσης για ασώματες ακινήτοποιήσεις που δεν είναι</p>	<p>Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες που σχετίζονται με την απομείωση των ασώματων ακινήτοποιήσεων και της υπεραξίας περιλάμβαναν μεταξύ άλλων τη συμφωνία των υποθέσεων των μελλοντικών ταμειακών ροών με τους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς από το Διοικητικό Συμβούλιο, την εκτίμηση της ακρίβειας των προϋπολογισμών με βάση την ιστορική εμπειρία καθώς και την αξιολόγηση του ρυθμού ανάπτυξης που χρησιμοποιείται στους προϋπολογισμούς του Ομίλου και της Εταιρείας και των παραμέτρων τους, με αναφορά στις τρέχουσες επιδόσεις τους και τα σχέδια τους.</p> <p>Χρησιμοποιήσαμε τους εσωτερικούς μας εμπειρογνώμονες στις αποτιμήσεις για να υπολογίσουμε ανεξάρτητα τον κατάλληλο συντελεστή</p>

Σημαντικό θέμα ελέγχου	Πώς εξετάστηκε το θέμα κατά τον έλεγχό μας
<p>ακόμα διαθέσιμες για χρήση, καθώς και για την υπεραξία. Ο έλεγχος απομείωσης είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που απαιτεί σημαντική κρίση της Διοίκησης και βασίζεται σε υποθέσεις σχετικά με τη μελλοντική κερδοφορία και τις ταμειακές ροές, επιλέγοντας τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης και τον κατάλληλο μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης. Λόγω της υποκειμενικότητας αυτών των βασικών υποθέσεων που χρησιμοποιούνται από τη Διοίκηση στον έλεγχο απομείωσης, τον κίνδυνο αβεβαιότητας που ενυπάρχει στις υποθέσεις αυτές, καθώς επίσης και στη σημαντικότητα του ύψους των λογαριασμών αυτών, η απομείωση των ασώματων ακινητοποιήσεων και της υπεραξίας θεωρήθηκε ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.</p>	<p>προεξόφλησης προκειμένου να τον συγκρίνουμε με αυτόν που χρησιμοποίησε η Διοίκηση αντιπαραβάλλοντάς τον και με πληροφορίες της εξωτερικής αγοράς. Διεξαγάγαμε ανάλυση ευαισθησίας σχετικά με τις υποθέσεις της Διοίκησης για την αξιολόγηση των βασικών παραδοχών, καθώς και για την παρουσίαση λογικά πιθανών εναλλακτικών μελλοντικών σεναρίων. Επιπλέον εξετάσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων στις Οικονομικές Καταστάσεις.</p>

3. Απομείωση των συμμετοχών σε θυγατρικές εταιρείες

Αναφορά στις σημειώσεις σημαντικών λογιστικών πολιτικών 8.8 «Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων» και 12.5 «Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες»

Σημαντικό θέμα ελέγχου	Πώς εξετάστηκε το θέμα κατά τον έλεγχό μας
<p>Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρεία κατείχε συμμετοχές ύψους ΕΥΡΩ 270 725 χιλιάδες σε θυγατρικές εταιρείες που αποτιμώνται αρχικά στο κόστος κτήσης, το οποίο προσαρμόζεται σε περίπτωση που απαιτείται απομείωση. Αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις για απομείωση, η Εταιρεία διενεργεί έλεγχο απομείωσης προκειμένου να εκτιμήσει το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου. Εάν το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου είναι μικρότερο από τη λογιστική του αξία, η αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται με τη διαφορά να καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ο έλεγχος απομείωσης είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που απαιτεί</p>	<p>Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες που σχετίζονται με την απομείωση των συμμετοχών σε θυγατρικές εταιρείες περιλάμβαναν μεταξύ άλλων την εξέταση κατά πόσο υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης για κάθε μια συμμετοχή. Στις περιπτώσεις που απαιτήθηκε έλεγχος απομείωσης, στο πλαίσιο υπολογισμού του ανακτήσιμου ποσού των συμμετοχών σε θυγατρικές, εξετάσαμε το μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε από τη Διοίκηση για την εκτίμηση της αξίας λόγω χρήσης και στο πλαίσιο αυτό, συμφωνήσαμε τις υποθέσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των θυγατρικών εταιρειών με τους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς από το Διοικητικό Συμβούλιο. Εκτιμήσαμε την ακρίβεια των</p>

Σημαντικό θέμα ελέγχου	Πώς εξετάστηκε το θέμα κατά τον έλεγχό μας
<p>σημαντική κρίση της Διοίκησης και βασίζεται σε υποθέσεις σχετικά με τη μελλοντική κερδοφορία και τις ταμειακές ροές, δεδομένου του περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιούνται οι επενδύσεις της Εταιρείας όπου επηρεάζεται από το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το αντικείμενο των εργασιών τους, επιλέγοντας τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης και τον κατάλληλο μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης.</p> <p>Λόγω της υποκειμενικότητας αυτών των βασικών υποθέσεων που χρησιμοποιούνται από τη Διοίκηση στον έλεγχο απομείωσης καθώς και τον κίνδυνο αβεβαιότητας που ενυπάρχει στις υποθέσεις αυτές, καθώς επίσης και στη σημαντικότητα του ύψους των συμμετοχών αυτών στις Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις, η απομείωση των συμμετοχών σε θυγατρικές εταιρείες θεωρήθηκε ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.</p>	<p>προϋπολογισμών με βάση την ιστορική εμπειρία και αξιολογήσαμε το ρυθμό ανάπτυξης που χρησιμοποιείται στους προϋπολογισμούς των θυγατρικών της Εταιρείας και των παραμέτρων τους, με αναφορά στις τρέχουσες επιδόσεις τους και τα σχέδια τους. Χρησιμοποιήσαμε τους εσωτερικούς μας εμπειρογνώμονες στις αποτιμήσεις για να υπολογίσουμε ανεξάρτητα τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης, προκειμένου να τον συγκρίνουμε με αυτόν που χρησιμοποίησε η Διοίκηση, αντιπαραβάλλοντάς τον με πληροφορίες της εξωτερικής αγοράς. Διεξαγάγαμε ανάλυση ευαισθησίας σχετικά με τις υποθέσεις της Διοίκησης για την αξιολόγηση των βασικών παραδοχών, καθώς και για την παρουσίαση λογικά πιθανών εναλλακτικών μελλοντικών σεναρίων. Επιπλέον εξετάσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων στις Οικονομικές Καταστάσεις.</p>

Άλλες Πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων» και στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου όπως εμπεριέχονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση αλλά δεν περιλαμβάνουν τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και την Έκθεση Ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδης σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνη της Διοίκησης και των Υπευθύνων για τη Διακυβέρνηση επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 του Ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.

- Καταλήγουμε σε συμπέρασμα για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε σε αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας, και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή, εκτός εάν νόμος ή κανονισμός αποκλείει τη δημοσιοποίηση ενός θέματος ή όταν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, διαπιστώσουμε ότι ένα θέμα δε θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί με την έκθεσή μας, διότι ενεργώντας κατ' αυτό τον τρόπο θα αναμενόταν εύλογα ότι οι αρνητικές επιπτώσεις θα υπερτερούσαν από τα οφέλη δημοσίου συμφέροντος μιας τέτοιας δημοσιοποίησης.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- (α) Στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν.4548/2018.
- (β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των Άρθρων 150 και 153 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.
- (γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδη σφάλματα στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας με ημερομηνία 21 Μαρτίου 2019 που προβλέπεται από το άρθρο 11 του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

3. Παροχή μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της εταιρείες μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της εταιρείες, κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 12.40 των συνημμένων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές της Εταιρείας με την από 11 Μαΐου 2011 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Στη συνέχεια επαναδιοριστήκαμε ως Ορκωτοί Ελεγκτές της Εταιρείας με την από 22 Μαΐου 2014 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 5 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Αθήνα, 27 Μαρτίου 2019

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ

ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Νικόλαος Βουνισέας, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 18701

1. Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Της 31 Δεκεμβρίου 2018 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2018	31.12.2017 Αναμορφωμένο*	31.12.2018	31.12.2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ασώματες ακινητοποιήσεις	12.1	1.122.920	1.169.776	972.679	1.001.442
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	12.2	111.467	109.298	88.421	86.994
Επενδύσεις σε ακίνητα	12.3	903	922	903	922
Υπεραξία	12.4	34.275	51.775	-	-
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	12.5	-	-	270.725	281.945
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	12.6	50.089	-	-	-
Μακροπρόθεσμες εμπορικές απαιτήσεις	12.11	2	2	2	2
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	12.7	47.151	22.553	47.464	40.225
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	12.8	<u>1.897</u>	<u>3.495</u>	-	-
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		1.368.704	1.357.822	1.380.194	1.411.530
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	12.9	191.454	246.102	101.563	94.270
Αποθέματα	12.10	10.662	7.920	1.053	1.927
Εμπορικές απαιτήσεις	12.11	137.417	127.829	43.512	54.360
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	12.12	<u>41.686</u>	<u>58.532</u>	<u>17.898</u>	<u>29.896</u>
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		381.220	440.383	164.026	180.454
Σύνολο Ενεργητικού		1.749.923	1.798.205	1.544.220	1.591.984
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	12.13	95.700	95.700	95.700	95.700
Αποθεματικά	12.14	33.156	33.034	31.900	31.900
Ίδιες μετοχές	12.15	(14.497)	(9.039)	(14.497)	(9.039)
Κέρδη εις νέο		<u>608.395</u>	<u>595.016</u>	<u>604.126</u>	<u>598.462</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν σε μετόχους της Εταιρείας		722.754	714.711	717.229	717.023
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	12.16	<u>36.782</u>	<u>44.752</u>	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		759.536	759.462	717.229	717.023
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	12.17	650.260	513.098	601.351	467.342
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	12.8	-	-	12.701	9.252
Προγράμματα παροχών προσωπικού	12.18	4.807	3.084	4.409	2.735
Προβλέψεις	12.19	28.273	31.187	26.893	29.773
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	12.20	<u>12.021</u>	<u>9.567</u>	<u>9.300</u>	<u>7.804</u>
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		695.361	556.936	654.654	516.907
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	12.17	191	169.171	20.011	169.171
Εμπορικές υποχρεώσεις	12.21	176.685	173.860	64.394	77.005
Υποχρεώσεις από φόρους	12.22	73.136	89.771	60.752	78.409
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	12.23	<u>45.015</u>	<u>49.004</u>	<u>27.181</u>	<u>33.470</u>
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		295.026	481.807	172.337	358.054
Σύνολο υποχρεώσεων		990.387	1.038.743	826.991	874.961
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		1.749.923	1.798.205	1.544.220	1.591.984

* Τα ποσά της χρήσης 2017 είναι αυτά που προέκυψαν μετά την αναμόρφωση των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3, σχετικά με την οριστικοποίηση του ποσού της υπεραξίας που προκύπτει από την εξαγορά της θυγατρικής εταιρείας NEUROSOFT Α.Ε. (βλέπε σημείωση 7.4).

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 89 έως 175 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων.

2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Της 31 Δεκεμβρίου 2018 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017 Αναμορφωμένο*	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια		4.390.861	4.422.902	3.644.812	3.684.005
Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων έχει ως ακολούθως:					
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)		1.547.015	1.455.514	1.294.097	1.201.589
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	12.25	(507.080)	(482.578)	(442.800)	(416.874)
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)		1.039.935	972.936	851.297	784.715
Προμήθειες πρακτόρων	12.26	(381.090)	(369.924)	(312.796)	(302.659)
Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	12.27	(52.954)	(38.270)	(36.403)	(21.740)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	12.28	128.788	119.636	41.768	38.012
Λοιπά λειτουργικά κόστη	12.29	(91.940)	(91.731)	-	-
		642.738	592.647	543.866	498.328
Λειτουργικά έξοδα		(289.138)	(286.192)	(254.924)	(238.358)
Κόστος μισθοδοσίας	12.30	(76.052)	(63.781)	(63.471)	(55.294)
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	12.31	(65.839)	(67.431)	(48.352)	(47.485)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	12.32	(147.247)	(154.980)	(143.101)	(135.579)
Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA)		353.600	306.455	288.942	259.971
Αποσβέσεις και απομείωση	12.1&12.2&12.3&12.4	(114.308)	(92.008)	(71.149)	(66.631)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		239.292	214.447	217.793	193.339
Χρηματοοικονομικά έσοδα	12.33	2.887	2.934	1.091	1.412
Χρηματοοικονομικά έξοδα	12.33	(26.368)	(23.998)	(23.711)	(20.656)
Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα)	12.34 & 12.6	<u>89</u>	<u>(267)</u>	<u>4.836</u>	<u>6.592</u>
Κέρδη προ φόρων		215.900	193.115	200.008	180.687
Φόρος εισοδήματος	12.35	(70.599)	(61.578)	(64.818)	(55.125)
Κέρδη μετά φόρων		145.301	131.538	135.190	125.563
Κατανεμόμενα σε:					
Μετόχους της Εταιρείας		143.312	126.151	135.190	125.563
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	12.16	<u>1.988</u>	<u>5.387</u>	-	-
Κέρδη μετά φόρων		145.301	131.538	135.190	125.563
Βασικά και απομειωμένα κέρδη (μετά φόρων) ανά μετοχή σε €	12.36	0,4511	0,3969	0,4256	0,3950

* Τα ποσά της χρήσης 2017 είναι αυτά που προέκυψαν μετά την αναμόρφωση των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3, σχετικά με την οριστικοποίηση του ποσού της υπεραξίας που προκύπτει από την εξαγορά της θυγατρικής εταιρείας NEUROSOFT Α.Ε. (βλέπε σημείωση 7.4).

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 89 έως 175 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων.

3. Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

Της 31 Δεκεμβρίου 2018 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017 Αναμορφωμένο*	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Κέρδη χρήσης		145.301	131.538	135.190	125.563
Λοιπά συνολικά εισοδήματα – στοιχεία που δε θα ταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες)	12.18	(101)	255	(127)	29
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί		<u>25</u>	<u>(74)</u>	<u>32</u>	<u>(8)</u>
Σύνολο στοιχείων που δε θα ταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων		(77)	181	(96)	20
Λοιπά συνολικά εισοδήματα – στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Ζημίες από αποτίμηση παραγώγων για αντιστάθμιση κινδύνου		(1.057)	(214)	(1.057)	(214)
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί		<u>264</u>	<u>62</u>	<u>264</u>	<u>62</u>
Σύνολο στοιχείων που ενδέχεται να ταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων		(793)	(152)	(793)	(152)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων		(870)	29	(889)	(131)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων		144.431	131.567	134.301	125.431
Κατανεμόμενα σε:					
Μετόχους της Εταιρείας		142.439	126.129	134.301	125.431
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		<u>1.992</u>	<u>5.438</u>	=	=
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων		144.431	131.567	134.301	125.431

* Τα ποσά της χρήσης 2017 είναι αυτά που προέκυψαν μετά την αναμόρφωση των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3, σχετικά με την οριστικοποίηση του ποσού της υπεραξίας που προκύπτει από την εξαγορά της θυγατρικής εταιρείας NEUROSOFT Α.Ε. (βλέπε σημείωση 7.4).

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 89 έως 175 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων.

4. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

4.1. Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Της 31 Δεκεμβρίου 2018 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Κέρδη εις νέο Αναμορφωμένο*	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές Αναμορφωμένο*	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	95.700	32.417	(7.454)	914.614	1.035.277	36.954	1.072.231
Κέρδη χρήσης	-	-	-	126.151	126.151	5.387	131.538
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	=	=	=	(22)	(22)	51	29
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	126.129	126.129	5.438	131.567
Συναλλαγές με τους Μετόχους της Εταιρείας							
Αγορά ιδίων μετοχών	-	-	(1.585)	-	(1.585)	-	(1.585)
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	-	-	(165)	(165)	-	(165)
Αποθεματικά θυγατρικών εταιρειών	-	617	-	(617)	-	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα	=	=	=	(444.944)	(444.944)	(1.698)	(446.643)
Συνολικές συναλλαγές με τους Μετόχους της Εταιρείας	-	617	(1.585)	(445.727)	(446.695)	(1.698)	(448.393)
Μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής							
Απόκτηση θυγατρικής με μη ελέγχουσα συμμετοχή	=	=	=	=	=	4.057	4.057
Συνολικές μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής	-	-	-	-	-	4.057	4.057
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017 Αναμορφωμένο*	95.700	33.034	(9.039)	595.016	714.711	44.752	759.463
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	95.700	33.034	(9.039)	595.016	714.711	44.752	759.463
Κέρδη χρήσης	-	-	-	143.312	143.312	1.988	145.301
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	=	=	=	(873)	(873)	4	(870)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	142.439	142.439	1.992	144.431
Συναλλαγές με τους Μετόχους της Εταιρείας							
Αγορά ιδίων μετοχών (Σημ. 12.15)	-	-	(5.458)	-	(5.458)	-	(5.458)
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	-	-	(301)	(301)	(69)	(370)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής εταιρείας	-	-	-	-	-	(6.261)	(6.261)
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	(1.539)	(1.539)	-	(1.539)
Αποθεματικά θυγατρικών εταιρειών	-	122	-	(122)	-	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα	=	=	=	(127.098)	(127.098)	(3.632)	(130.730)
Συνολικές συναλλαγές με τους Μετόχους της Εταιρείας	-	122	(5.458)	(129.060)	(134.396)	(9.961)	(144.357)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	95.700	33.156	(14.497)	608.395	722.754	36.782	759.536

* Τα ποσά της χρήσης 2017 είναι αυτά που προέκυψαν μετά την αναμόρφωση των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3, σχετικά με την οριστικοποίηση του ποσού της υπεραξίας που προκύπτει από την εξαγορά της θυγατρικής εταιρείας NEUROSOFT Α.Ε. (βλέπε σημείωση 7.4).

4.2. Ατομική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Της 31 Δεκεμβρίου 2018 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Κέρδη εις νέο	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	95.700	31.900	(7.454)	917.975	1.038.121
Κέρδη χρήσης	-	-	-	125.563	125.563
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	≡	≡	≡	(131)	(131)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	125.431	125.431
Αγορά ιδίων μετοχών	-	-	(1.585)	-	(1.585)
Μερίσματα πληρωθέντα	≡	≡	≡	(444.944)	(444.944)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	95.700	31.900	(9.039)	598.462	717.023
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	95.700	31.900	(9.039)	598.462	717.023
Κέρδη χρήσης	-	-	-	135.190	135.190
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	≡	≡	≡	(889)	(889)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	-	-	-	134.301	134.301
Αγορά ιδίων μετοχών (Σημ. 12.15)	-	-	(5.458)	-	(5.458)
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	(1.539)	(1.539)
Μερίσματα πληρωθέντα	≡	≡	≡	(127.098)	(127.098)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	95.700	31.900	(14.497)	604.126	717.229

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 89 έως 175 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων.

5. Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Της 31 Δεκεμβρίου 2018 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01.- 31.12.2018	01.01.-31.12.2017 Αναμορφωμένο*	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Κέρδη προ φόρων		215.900	193.115	200.008	180.687
Προσαρμογή για:					
Αποσβέσεις	12.1 & 12.2 & 12.3	96.767	89.266	71.149	66.631
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα		23.449	21.083	17.772	12.671
Προγράμματα παροχών προσωπικού	12.18	1.573	1.516	1.501	1.413
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις		2.990	1.554	1.751	1.162
Άλλες προβλέψεις		(1.823)	(1.884)	(1.789)	(1.923)
Απομείωση αξίας ασώματων ακινητοποιήσεων & υπεραξίας	12.1 & 12.4	17.541	2.742	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές		32	(19)	13	(19)
Ζημία απομείωσης συμμετοχής σε θυγατρική εταιρεία	12.5	-	-	27.202	13.659
(Κέρδη) / ζημίες από συγγενείς	12.6	(89)	267	-	-
Κέρδη από επενδυτικές δραστηριότητες		(34)	(47)	(34)	(28)
Άλλα μη ταμειακά στοιχεία		-	-	2.755	2.755
Σύνολο		356.307	307.593	320.327	277.008
Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης					
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		(2.742)	5.155	875	423
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		(14.636)	(63.274)	7.766	(43.714)
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)		2.658	14.994	(13.780)	20.857
Αύξηση / (μείωση) φόρων πληρωθέντων		(10.248)	33.861	(11.579)	34.650
Σύνολο		331.338	298.330	303.608	289.225
Τόκοι έξοδα πληρωθέντα		(26.555)	(21.992)	(23.813)	(18.440)
Φόροι εισοδήματος πληρωθέντες		(51.674)	(31.412)	(43.724)	(25.665)
Ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		253.110	244.925	236.071	245.120
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Είσπραξη από πώληση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων		55	125	53	45
Επιπλέον αντίτιμο για την εξαγορά θυγατρικής/συγγενούς, καθαρό από τα αποκτηθέντα ταμειακά διαθέσιμα	12.4 & 12.6	(48.000)	(31.583)	-	-
Εισπράξεις από δάνεια σε τρίτους		5.106	1.564	3.382	-
Εισπράξεις από δάνεια σε θυγατρικές εταιρείες		-	-	700	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	12.5	-	-	(15.982)	(15.000)
Δάνεια χορηγηθέντα σε τρίτους		(16.290)	-	-	-
Δάνεια χορηγηθέντα σε εταιρείες του Ομίλου		-	-	(750)	(3.600)
Αγορά ασώματων ακινητοποιήσεων	12.1	(30.154)	(38.667)	(28.263)	(15.560)
Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων και επενδύσεων σε ακίνητα	12.2 & 12.3	(21.968)	(57.614)	(15.551)	(53.219)
Μερίσματα εισπραχθέντα	12.34	-	-	4.836	6.592
Τόκοι εισπραχθέντες		1.935	2.406	740	1.151
Ταμειακές εκροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(109.316)	(123.769)	(50.835)	(79.590)
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Εισπράξεις από χορηγούμενα και εκδοθέντα δάνεια	12.17	260.180	350.000	270.000	350.000
Πληρωμές δανείων	12.17	(290.752)	(46.041)	(290.661)	(36.018)
Έξοδα έκδοσης δανείων		(1.750)	(4.726)	(1.425)	(4.726)
Αγορά ιδίων μετοχών	12.15	(5.458)	(1.585)	(5.458)	(1.585)
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών		(370)	(165)	-	-
Επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής		(6.261)	-	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα		(130.731)	(446.060)	(127.099)	(444.362)
Φόρος μερισμάτων προηγούμενων χρήσεων		(23.300)	-	(23.300)	-
Ταμειακές εκροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(198.442)	(148.578)	(177.943)	(136.691)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(54.648)	(27.421)	7.293	28.838
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης	12.9	246.102	273.523	94.270	65.433
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης		191.454	246.102	101.563	94.270

* Τα ποσά της χρήσης 2017 είναι αυτά που προέκυψαν μετά την αναμόρφωση των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3, σχετικά με την οριστικοποίηση του ποσού της υπεραξίας που προκύπτει από την εξαγορά της θυγατρικής εταιρείας NEUROSOFT Α.Ε. (βλέπε σημείωση 7.4).
Οι συννημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 89 έως 175 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Οικονομικών Καταστάσεων.

6. Πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο

6.1. Γενικές πληροφορίες

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. (η “Εταιρεία” ή “μητρική εταιρεία”) ιδρύθηκε το 1958 ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, ανασυστάθηκε σε ανώνυμη εταιρεία το 1999 με έδρα την Ελλάδα και η τήρηση των λογιστικών βιβλίων ως ανώνυμης εταιρείας ξεκίνησε το 2000. Έδρα της Εταιρείας, η οποία αποτελεί και το βασικό τόπο διεξαγωγής των εργασιών της, είναι η Λεωφόρος Αθηνών 112, 104 42 Αθήνα, Ελλάδα. Οι μετοχές της ΟΠΑΠ Α.Ε. είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Ο όμιλος ΟΠΑΠ, πέραν της μητρικής εταιρείας, περιλαμβάνει και τις εταιρείες στις οποίες η ΟΠΑΠ Α.Ε., είτε άμεσα είτε έμμεσα, ασκεί έλεγχο (σημείωση 9).

Οι Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου ενοποιούνται από τη SAZKA Group a.s..

Οι Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018 (συμπεριλαμβανομένων και των συγκριτικών στοιχείων της χρήσεως που έληξε την 31.12.2017), εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 26.03.2019 και υπόκεινται σε έγκριση από τη Γενική Συνέλευση.

6.2. Φύση δραστηριοτήτων

Στις 13.10.2000 η Εταιρεία απέκτησε από το Ελληνικό Δημόσιο το 20ετές αποκλειστικό δικαίωμα διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας συγκεκριμένων αριθμολαχείων και παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων, με κάθε πρόσφορο μέσο που διατίθεται από την τρέχουσα τεχνολογία, έναντι τιμήματος € 322.817 χιλ.. Η Εταιρεία απέκτησε επίσης, το αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης και διαχείρισης οποιουδήποτε νέου παιχνιδιού πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων στην Ελλάδα, καθώς και το δικαίωμα πρώτης προτίμησης για κάθε νέο παιχνίδι που θα επιτραπεί με Νόμο. Ο αριθμός των παιχνιδιών αυξήθηκε σταδιακά με την πάροδο του χρόνου και περιλαμβάνει επί του παρόντος 13 παιχνίδια. Το παραπάνω αποκλειστικό δικαίωμα της Εταιρείας έχει επεκταθεί για μια περίοδο 10 ετών, δηλαδή μέχρι τις 12.10.2030.

Ως εκ τούτου, η Εταιρεία κατέχει το αποκλειστικό δικαίωμα διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας, με κάθε πρόσφορο μέσο, έξι αριθμολαχείων (ΤΖΟΚΕΡ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, EXTRA 5, SUPER 3 και ΚΙΝΟ), τριών παιχνιδιών αθλητικών και λουπών στοιχηματισμών (ΠΡΟΠΟ, ΠΡΟΠΟΓΚΟΛ και ΣΤΟΙΧΗΜΑ [το οποίο περιλαμβάνει τα MONITOR GAMES και το GO LUCKY]), δύο νέων τυχερών παιχνιδιών (BINGO και SUPER 4) καθώς επίσης και των παιχνιδιών "Προγνωστικά Αγώνων Καλαθοσφαίρισης" και "Προγνωστικά Αγώνων Ομαδικών Αθλημάτων" (τα τελευταία τέσσερα παιχνίδια δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη). Τα ανωτέρω αριθμολαχεία και παιχνίδια στοιχηματισμών προσφέρονται και στην Κύπρο, μέσω των θυγατρικών εταιρειών ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD και ΟΠΑΠ SPORTS LTD, αντίστοιχα.

Άδεια VLTs

Τον Νοέμβριο του 2011, σύμφωνα με το αρ. 39 του Ν.4002/2011 χορηγήθηκε στην ΟΠΑΠ Α.Ε. άδεια για την εγκατάσταση και εκμετάλλευση 35.000 παιγνιομηχανημάτων εντός της Ελληνικής επικράτειας. Η διάρκεια της άδειας οριζόταν στα 10 έτη και το συνολικό αντίτιμο που καταβλήθηκε από την ΟΠΑΠ Α.Ε. ανήλθε σε € 560.000 χιλ..

Τον Νοέμβριο του 2017, σύμφωνα με τροποποίηση του ανωτέρω νόμου που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αρ. φύλλου 176, ο αριθμός των παιγνιομηχανημάτων περιορίζεται σε 25.000 ενώ, η διάρκεια της άδειας επεκτείνεται από 10 σε 18 έτη και αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης της εμπορικής λειτουργίας του πρώτου παιγνιομηχανήματος. Σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στον ισχύοντα νόμο, η ΟΠΑΠ Α.Ε. υποχρεούται να θέσει σε εμπορική λειτουργία το σύνολο των παιγνιομηχανημάτων μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του 2019. Μετά την παρέλευση της ως άνω προθεσμίας, ο αριθμός των μη λειτουργούντων παιγνιομηχανημάτων αφαιρείται από το συνολικό αριθμό των παιγνιομηχανημάτων, αζημίως για το Ελληνικό Δημόσιο, εκτός αν η μη εμπρόθεσμη εγκατάσταση και λειτουργία αυτών οφείλεται σε υπαιτιότητα της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων. Μια νέα σύμβαση παραχώρησης υπογράφηκε σε συνέχεια της τροποποίησης του προαναφερόμενου νόμου.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε., μέσω της πλήρως ελεγχόμενης θυγατρικής της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, ήταν επικεφαλής της κοινοπραξίας των εταιρειών ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, Lottomatica Giochi e Partecipazioni S.r.l., Intralot Lotteries Limited και Scientific Games Global Gaming S.a r.l., η οποία ανακηρύχθηκε νικήτρια στο διαγωνισμό για την από 30.07.2013 παραχώρηση 12ετούς αποκλειστικής άδειας λειτουργίας και διαχείρισης των Κρατικών Λαχείων και του Στιγμιαίου Λαχείου (ΣΚΡΑΤΣ) στην Ελληνική επικράτεια, η οποία περιλαμβάνει το Εθνικό Λαχείο, το Λαϊκό Λαχείο, το Ευρωπαϊκό Λαχείο, το Στιγμιαίο Λαχείο (ΣΚΡΑΤΣ), το Στεγαστικό Λαχείο και το Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο. Η κοινοπραξία έχει καταβάλλει αμοιβή ύψους € 190.000 χιλ. Επιπροσθέτως, η κοινοπραξία θα καταβάλει 30% του μικτού εσόδου (GGR) της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. στο κράτος (με εξαίρεση το Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο). Σε κάθε περίπτωση το ποσό αυτό δε θα πρέπει να είναι μικρότερο από € 30.000 χιλ. για τον πρώτο χρόνο λειτουργίας και € 50.000 χιλ. για τα επόμενα έντεκα (11) χρόνια (σύνολο € 580.000 χιλ. καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης). Η εταιρεία ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD κατέχει το 67% του καταβληθέντος μετοχικού κεφαλαίου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε..

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.

Στις 22.12.2014 ιδρύθηκε η εταιρεία ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.. Σκοπός της είναι η άσκηση του αποκλειστικού 20ετούς δικαιώματος διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου ιπποδρομιακού στοιχήματος στην Ελλάδα, έναντι αμοιβής € 40.501 χιλ., σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της από 24.04.2015

Σύμβασης Παραχώρησης με το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), το γενικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς επίσης και το γενικότερο ρυθμιστικό πλαίσιο.

Λοιπές δραστηριότητες του Ομίλου

TORA DIRECT A.E.

Στις 19.11.2014, η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, 100% θυγατρική της ΟΠΑΠ Α.Ε, εξαγόρασε το 90% του μετοχικού κεφαλαίου της TORA DIRECT A.E. (πρώην Payzone Hellas A.E.) και στις 24.08.2015 προχώρησε στην εξαγορά του υπόλοιπου μη ελεγχόμενου 10%, έναντι συνολικού τιμήματος € 9.135 χιλ. Η TORA DIRECT A.E. παρέχει υπηρεσίες συναλλαγών με ηλεκτρονικά μέσα, υπηρεσίες πώλησης άυλου χρόνου ομιλίας καθώς επίσης και υπηρεσίες είσπραξης λογαριασμών κοινής ωφελείας.

TORA WALLET A.E.

Την 01.09.2016 συστάθηκε η εταιρεία TORA WALLET A.E. με κύριο σκοπό τη διενέργεια εργασιών και δραστηριοτήτων που επιτρέπονται για τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος. Η TORA WALLET A.E. είναι 100% θυγατρική της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD (100% θυγατρική της ΟΠΑΠ Α.Ε.). Η διαδικασία αδειοδότησης ολοκληρώθηκε στις 12.02.2018, οπότε και αρχίζει επίσημα τις δραστηριότητές της.

NEUROSOFT A.E.

Στις 02.08.2017 ολοκληρώθηκε η διαδικασία εξαγοράς επιπλέον ποσοστού (28,19%) της NEUROSOFT A.E. από την ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD (100% θυγατρική εταιρεία) διαμορφώνοντας το συνολικό ποσοστό συμμετοχής σε 67,72%.

Η NEUROSOFT A.E. είναι εταιρεία παραγωγής λογισμικού που εξειδικεύεται στο σχεδιασμό, την παραγωγή, προσαρμογή και συντήρηση ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο του Μιλάνου.

TCB HOLDINGS LTD

Στις 18.12.2018 η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD Α.Ε. ολοκλήρωσε την εξαγορά ποσοστού 36,75% στη μητρική εταιρεία του Ομίλου Stoiximan, TCB Holdings Ltd, έναντι συνολικού τιμήματος € 50.000 χιλ.. Η επένδυση είναι ευθέως συμπληρωματική στις διαδικτυακές δραστηριότητες του ΟΠΑΠ και προσφέρει διαδικτυακή παρουσία σε διεθνές επίπεδο.

Δίκτυο διανομής

Οι δραστηριότητες του Ομίλου προσφέρονται μέσω ενός διευρυμένου online και συμβατικού δικτύου πωλήσεων. Στην ελληνική επικράτεια υπάρχουν συνολικά 12.413 σημεία διανομής για την προώθηση των προϊόντων της ΟΠΑΠ Α.Ε., της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. εκ των οποίων τα 351 αφορούν Gaming Halls. Τα προϊόντα της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., εκτός των πρακτορείων, διατίθενται

επίσης και μέσω χονδρεμπόρων, mini-markets και πλανόδιων πωλητών. Στην Κύπρο, τα σημεία πώλησης ανέρχονται σε 201 και περιλαμβάνουν τα πρακτορεία της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD και της ΟΠΑΠ SPORTS LTD.

Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε. (του άρθρου 28 παρ.3Α, Ν.4002/2011)

Η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε., η οποία προβλέπεται στο άρθρο 28 παρ.3Α του Νόμου 4002/2001 συνιστάται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.. Το ένα μέλος της προέρχεται από τα διορισμένα μέλη της Ε.Ε.Ε.Π., τα δε άλλα δύο επιλέγονται με τις προϋποθέσεις, τα προσόντα και τη διαδικασία που ορίζεται από τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων. Η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΠΑΠ Α.Ε. για να εξασφαλίσει ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. και οι πράκτορες συμμορφώνονται με την ισχύουσα νομοθεσία και τηρούν τις συμβατικές υποχρεώσεις της ΟΠΑΠ Α.Ε. προς το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου ελέγχει την ΟΠΑΠ Α.Ε. ώστε να διασφαλίζεται: Η συμμόρφωσή της με τους όρους της Σύμβασης Παραχώρησης του αποκλειστικού δικαιώματος διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας των σε αυτήν αναφερόμενων παιγνίων, της άδειας εγκατάστασης και εκμετάλλευσης παιγνιομηχανημάτων VLTs και της νομοθεσίας τυχερών παιχνιδιών, η προστασία των καταναλωτών από τον εθισμό και την εγκληματικότητα που σχετίζεται με τα τυχερά παιχνίδια, η προστασία των ανηλίκων και άλλων ευάλωτων ομάδων, η αξιοπιστία των παιχνιδιών και η πληρωμή των κερδών στους νικητές, η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η πληρωμή των φόρων και των εισφορών που οφείλονται στο Ελληνικό Δημόσιο. Το Δ.Σ. της ΟΠΑΠ Α.Ε. (ή τα λοιπά πρόσωπα με σχετική εξουσιοδότηση στη λήψη αποφάσεων εκ μέρους της) θέτει στη διάθεση της Τριμελούς Επιτροπής Ελέγχου όλα τα σχετικά με τις αρμοδιότητές της κείμενα προτάσεων, αποφάσεων ή άλλων εγγράφων πριν από κάθε λήψη απόφασης. Η ΟΠΑΠ Α.Ε. υποχρεούται να απέχει από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης για την οποία η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου έχει εκφράσει τις ενστάσεις της. Η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση την Ε.Ε.Ε.Π. εάν κρίνει ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. πρόκειται να παραβιάσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο ή την ισχύουσα νομοθεσία. Η Ε.Ε.Ε.Π. είναι αρμόδια να αποφανθεί για κάθε διαφωνία μεταξύ της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της Τριμελούς Επιτροπής Ελέγχου.

7. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ατομικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ισχύουν από 1 Ιανουαρίου 2018.

Οι ατομικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους και την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά στις λογιστικές πολιτικές.

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί τη χρήση λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί την κρίση της Διοίκησης κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου. Οι περιπτώσεις οι οποίες περιλαμβάνουν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης και πολυπλοκότητας ή οι περιπτώσεις όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις Οικονομικές Καταστάσεις, περιλαμβάνονται στη σημείωση 7.2 “Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές”.

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2018, είναι ίδιες με αυτές που ακολουθήθηκαν κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2017 και περιγράφονται σε αυτές.

Τα ποσά των οικονομικών καταστάσεων απεικονίζονται σε χιλιάδες ευρώ, εκτός αν ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Διαφορές που τυχόν παρουσιάζονται μεταξύ των κονδυλίων στις Οικονομικές Καταστάσεις και των αντίστοιχων κονδυλίων στις σημειώσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

7.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί και είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικές για περιόδους που ξεκινούν την τρέχουσα χρήση

Βελτιώσεις Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Κύκλος 2014-2016) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Στο πλαίσιο του προγράμματος των ετήσιων βελτιώσεων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το Συμβούλιο εξέδωσε μη επείγουσες αλλά απαραίτητες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 1 και στο ΔΛΠ 28.

Η υιοθέτηση των ανωτέρω βελτιώσεων από τον Όμιλο και την Εταιρεία δεν είχε επιπτώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμόζεται σήμερα. Επίσης καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχον μοντέλο του ΔΛΠ 39.

Με βάση τις πρόνοιες του νέου προτύπου, τα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομούνται και επιμετρούνται με βάση το πλαίσιο του επιχειρηματικού μοντέλου εντός του οποίου κατέχονται και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών.

Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 7.3.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 7.3.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποίηση) «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Την 20.6.2016 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2 με το οποίο διευκρινίστηκαν τα ακόλουθα:

- κατά την αποτίμηση της εύλογης αξίας μίας παροχής που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με μετρητά, ο λογιστικός χειρισμός των επιπτώσεων από τους όρους κατοχύρωσης (vesting conditions) καθώς και από τους όρους που δεν σχετίζονται με την εκπλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων (non-vesting conditions) ακολουθεί τη λογική που εφαρμόζεται στις παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους,

- στις περιπτώσεις που η φορολογική νομοθεσία επιβάλλει στην εταιρεία να παρακρατά ένα ποσό φόρου (το οποίο αποτελεί φορολογική υποχρέωση του υπαλλήλου) το οποίο αφορά στις αμοιβές που σχετίζονται με την αξία της μετοχής και το οποίο θα πρέπει να αποδοθεί στις φορολογικές αρχές, η συναλλαγή στο σύνολό της θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μία παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και η οποία διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, αν ως τέτοια θα χαρακτηρίζονταν αν δεν υπήρχε το ζήτημα του συμψηφισμού της φορολογικής υποχρέωσης,
- στην περίπτωση που τροποποιηθούν οι όροι που διέπουν τις παροχές που εξαρτώνται από την αξία της μετοχής έτσι ώστε αυτές να πρέπει να αναταξινομηθούν από παροχές που καταβάλλονται με μετρητά σε παροχές που καταβάλλονται με τη μορφή συμμετοχικών τίτλων, η συναλλαγή θα πρέπει να λογιστικοποιηθεί ως παροχή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους από την ημερομηνία που πραγματοποιείται η τροποποίηση.

Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο και την Εταιρεία δεν είχε επιπτώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 4 (Τροποποίηση) «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Την 12.9.2016 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 4 με την οποία διευκρινίζει ότι:

- οι ασφαλιστικές εταιρείες, των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνδέεται με τις ασφάλειες, έχουν τη δυνατότητα να λάβουν προσωρινή εξαίρεση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, και
- όλες οι εταιρείες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια και υιοθετούν το ΔΠΧΑ 9 έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάζουν τις μεταβολές στην εύλογη αξία επιλέξιμων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στα λοιπά αποτελέσματα που καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση και όχι στα αποτελέσματα.

Η ανωτέρω τροποποίηση δεν έχει εφαρμογή στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα»: Αναταξινομήσεις από ή στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποίηση στο ΔΛΠ 40 με την οποία διευκρίνισε ότι μια οικονομική οντότητα θα αναταξινομήσει ένα περιουσιακό στοιχείο στην ή από την κατηγορία επενδυτικών ακινήτων όταν και μόνο όταν μπορεί να αποδειχθεί η αλλαγή στη χρήση. Αλλαγή στη χρήση υφίσταται όταν το περιουσιακό στοιχείο έχει τα κριτήρια ή πάψει να έχει τα κριτήρια που ορίζουν τι είναι επένδυση σε ακίνητα. Μια αλλαγή στην πρόθεση της διοίκησης για τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου, από μόνη της, δεν είναι αρκετή για να αποδείξει αλλαγή στη χρήση. Επίσης, τα

παραδείγματα στον κατάλογο των περιπτώσεων που αποδεικνύουν την αλλαγή στη χρήση επεκτάθηκαν για να συμπεριλαμβάνουν περιουσιακά στοιχεία υπό κατασκευή και όχι μόνο ολοκληρωμένα ακίνητα. Η υιοθέτηση του εν λόγω προτύπου από τον Όμιλο και την Εταιρεία δεν είχε επιπτώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Διερμηνεία 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Η διερμηνεία πραγματεύεται τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όταν μία εταιρεία αναγνωρίζει ένα μη νομισματικό στοιχείο του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων που προκύπτει από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής πριν η εταιρεία να αναγνωρίσει το σχετικό στοιχείο του ενεργητικού, το έξοδο ή το έσοδο. Η διερμηνεία διευκρίνισε πως ως ημερομηνία της συναλλαγής, προκειμένου να καθοριστεί η συναλλαγματική ισοτιμία που θα χρησιμοποιηθεί κατά την αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου, του εσόδου ή του εξόδου, πρέπει να θεωρηθεί η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού στοιχείου του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων (δηλαδή της προκαταβολής). Επίσης, στην περίπτωση που υφίστανται πολλαπλές προκαταβολές, θα πρέπει να ορίζεται διακριτή ημερομηνία συναλλαγής για κάθε πληρωμή ή είσπραξη.

Η υιοθέτηση της διερμηνείας αυτής δεν είχε επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019):

Η διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημίας, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

Η διερμηνεία δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε.. Η υιοθέτηση της ερμηνείας αυτής δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις το Ομίλου και της Εταιρείας.

Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Πληροφορήσεως 16: «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το νέο πρότυπο διαφοροποιεί σημαντικά τη λογιστική των μισθώσεων για τους μισθωτές ενώ ουσιαστικά διατηρεί τις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΛΠ 17 για τους εκμισθωτές. Ειδικότερα, το ΔΠΧΠ 16 καταργεί

την κατάταξη των μισθώσεων είτε ως λειτουργικές μισθώσεις είτε ως χρηματοδοτικές μισθώσεις για τον μισθωτή και εισάγει ένα λογιστικό μοντέλο ενός μισθωτή, βάσει του οποίου ο μισθωτής υποχρεούται να αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου (στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία) για όλες τις μισθώσεις, εκτός εάν εφαρμόζεται εξαίρεση αναγνώρισης. Κατά συνέπεια, η φύση των δαπανών που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες μισθώσεις θα αλλάξει και ο μισθωτής θα αναγνωρίσει την απόσβεση για το δικαίωμα χρήσης και το έξοδο τόκου για τις υποχρεώσεις μίσθωσης. Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι ο πραγματικός αντίκτυπος της υιοθέτησης του προτύπου την 01.01.2019 μπορεί να αλλάξει επειδή:

- Ο Όμιλος δεν έχει ακόμα οριστικοποιήσει τη δοκιμή και την αξιολόγηση των ελέγχων στα νέα συστήματα πληροφορικής και
- οι νέες λογιστικές πολιτικές υπόκεινται σε αλλαγές έως ότου ο Όμιλος παρουσιάσει τις πρώτες Οικονομικές Καταστάσεις που περιλαμβάνουν την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι μισθωτής

Ο Όμιλος ΟΠΑΠ θα εφαρμόσει το νέο πρότυπο χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση βάσει της οποίας τα συγκριτικά στοιχεία του προηγούμενου έτους δεν θα επαναδιατυπωθούν. Επομένως, ο Όμιλος θα αναγνωρίσει το σωρευτικό αποτέλεσμα της αρχικής εφαρμογής του προτύπου ως προσαρμογής στα ίδια κεφάλαια. Οι βραχυπρόθεσμες μισθώσεις (μίσθωση εντός ενός έτους) και οι μισθώσεις για τις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι χαμηλής αξίας (χαμηλότερο από € 4.500) δεν θα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 16.

Η υποχρέωση μίσθωσης που θα αναγνωριστεί από τον Όμιλο κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής θα αποτιμάται στην παρούσα αξία των υπόλοιπων πληρωμών μίσθωσης που προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης του μισθωτή. Κατά την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής, ο Όμιλος θα αναγνωρίσει επίσης ένα δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου σε ποσό ίσο με την υποχρέωση μίσθωσης και προσαρμοσμένο κατά το ποσό των τυχόν προπληρωμένων ή δεδουλευμένων πληρωμών μίσθωσης που σχετίζονται με τη μίσθωση αυτή που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης αμέσως πριν από την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής. Οι πληρωμές μισθώσεων σχετίζονται περισσότερο με ενοίκια κτιρίων για διαχειριστικούς σκοπούς, οχήματα και καταστήματα παιχνιομηχανημάτων (που υπενοικιάζονται σε πράκτορες υπό καθεστώς λειτουργικής μίσθωσης). Ως εκ τούτου, στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης αναμένεται σημαντική αύξηση του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά την πρώτη εφαρμογή λόγω της κεφαλαιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων που έχουν δικαίωμα χρήσης και της αναγνώρισης των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις. Επιπλέον, όσον αφορά την Κατάσταση Αποτελεσμάτων, η φύση των εξόδων που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις θα μεταβληθεί επίσης, καθώς το ΔΠΧΠ 16 αντικαθιστά το κόστος λειτουργικής μίσθωσης με ένα τέλος απόσβεσης για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν δικαίωμα χρήσης και το έξοδο τόκου επί των

υποχρεώσεων μίσθωσης. Αυτό θα οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση των κερδών προ φόρων τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA).

Ο πραγματικός αντίκτυπος της εφαρμογής του ΔΠΧΠ 16 θα εξαρτηθεί από το σχετικό επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου από 01.01.2019, τον προσδιορισμό των συμβάσεων μίσθωσης που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του νέου προτύπου κατά την ημερομηνία αυτή και την τελευταία αξιολόγηση των όρων των μισθώσεων, ιδίως όσον αφορά την άσκηση οποιασδήποτε επέκτασης μίσθωσης ή επιλογές τερματισμού. Με βάση την τελευταία αξιολόγηση της διοίκησης, ο αναμενόμενος αντίκτυπος της υιοθέτησης του ΔΠΧΠ 16 έχει ως εξής:

- **Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης Ομίλου την 01.01.2019:**

Κατά την πρώτη εφαρμογή του νέου προτύπου, η αναμενόμενη επίπτωση στον Όμιλο είναι αύξηση στα συνολικά περιουσιακά του στοιχεία λόγω της κεφαλαιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων που έχουν δικαίωμα χρήσης κατά € 85.690 (εξαιρώντας αναπροσαρμογές για προπληρωμένες ή δεδουλευμένες πληρωμές μισθωμάτων) και μια αντίστοιχη αύξηση των υποχρεώσεων από ενοίκια.

- **Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης Εταιρείας την 01.01.2019:**

Κατά την πρώτη εφαρμογή του νέου προτύπου η αναμενόμενη επίπτωση στην Εταιρεία είναι αύξηση στα συνολικά περιουσιακά της στοιχεία λόγω της κεφαλαιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων που έχουν δικαίωμα χρήσης κατά € 52.778 (εξαιρώντας αναπροσαρμογές για προπληρωμένες ή δεδουλευμένες πληρωμές μισθωμάτων) και μια αντίστοιχη αύξηση των υποχρεώσεων από ενοίκια.

- **Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2019 του Ομίλου:**

Στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου, αναμένεται ότι οι «Αποσβέσεις και Απομείωση» θα αυξηθούν κατά € 6.576 περίπου λόγω της απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης, τα «Χρηματοοικονομικά Έξοδα» θα αυξηθούν περίπου κατά € 3.069 λόγω των τόκων στις υποχρεώσεις από μισθώσεις και τα «Λειτουργικά Έξοδα» θα μειωθούν περίπου κατά € 9.156 οδηγώντας σε βελτίωση των Κερδών προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA).

- **Κατάσταση Αποτελεσμάτων 2019 της Εταιρείας:**

Στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της Εταιρείας, αναμένεται ότι οι «Αποσβέσεις και Απομείωση» θα αυξηθούν κατά € 4.162 περίπου λόγω της απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης, τα «Χρηματοοικονομικά Έξοδα» θα αυξηθούν περίπου κατά € 1.794 λόγω των τόκων στις υποχρεώσεις από μισθώσεις και τα «Λειτουργικά Έξοδα» θα μειωθούν περίπου κατά € 5.874 οδηγώντας σε βελτίωση των Κερδών προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA).

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι Εκμισθωτής

Δεν αναμένεται σημαντική επίπτωση στις μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η τροποποίηση παρέχει στις εταιρείες τη δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων εάν μια συγκεκριμένη προϋπόθεση πληρείται, αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης αυτής δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία, στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης, με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης αυτής δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η τροποποίηση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης αυτής δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2015 (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι βελτιώσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε συγκεκριμένα ΔΠΧΑ.

Η υιοθέτηση των βελτιώσεων αυτών δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποίηση) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εξετάζουν τις ενδεχόμενες επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της εν λόγω τροποποίησης στις Οικονομικές Καταστάσεις. Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε..

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, η τροποποίηση διασφαλίζει ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εξετάζουν τις ενδεχόμενες επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση της εν λόγω τροποποίησης στις Οικονομικές Καταστάσεις. Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε..

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Στις 18 Μαΐου 2017, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων ολοκλήρωσε το μακροχρόνιο έργο του για την ανάπτυξη λογιστικού προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και δημοσίευσε το ΔΠΧΑ 17

«Ασφαλιστήρια συμβόλαια». Το ΔΠΧΑ 17 αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4, το οποίο επιτρέπει σήμερα μια ευρεία ποικιλία πρακτικών. Το ΔΠΧΑ 17 θα επηρεάσει θεμελιωδώς τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια και επενδυτικά συμβόλαια με χαρακτηριστικά διακριτικής συμμετοχής.

Το ανωτέρω πρότυπο δεν έχει εφαρμογή στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 10 και ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και μιας συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας» (δεν έχει καθοριστεί ακόμα η ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής)

Οι τροποποιήσεις διευθετούν μία ασυνέπεια μεταξύ των διατάξεων του ΔΠΧΑ 10 και του ΔΛΠ 28 σχετικά με την πώληση ή εισφορά των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και μιας συγγενούς εταιρείας ή κοινοπραξίας. Η βασική συνέπεια των τροποποιήσεων είναι πως αναγνωρίζεται ολόκληρο το κέρδος ή η ζημία μιας συναλλαγής που περιλαμβάνει μία δραστηριότητα (είτε με τη μορφή μιας θυγατρικής είτε όχι). Μερικό κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν αποτελούν μια δραστηριότητα, ακόμα και αν αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχουν τη μορφή μιας θυγατρικής.

7.2. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί τη διενέργεια κρίσεων και εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, τις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής αναφοράς καθώς και τα παρουσιαζόμενα ποσά εσόδων και δαπανών κατά τη διάρκεια της παρουσιαζόμενης περιόδου. Τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις συνεχώς αναθεωρούνται και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλες παραμέτρους, συμπεριλαμβανομένων και των εκτιμήσεων για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται εύλογα σύμφωνα με τις περιστάσεις. Τέλος, σε περίπτωση αναθεώρησης εκτιμήσεων και κρίσεων, η εφαρμογή γίνεται μόνο μελλοντικά και όχι αναδρομικά.

7.2.1. Κρίσεις

Κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου, κρίσεις, πέραν αυτών που περιλαμβάνουν εκτιμήσεις, διενεργούνται από τη Διοίκηση και οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά που αναγνωρίζονται στη χρηματοοικονομική αναφορά. Η σημαντικότερη κρίση σχετίζεται με:

- **την ανακτησιμότητα των εισπρακτέων λογαριασμών**

Η Διοίκηση εξετάζει σε κάθε περίοδο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων την ανακτησιμότητα των κονδυλίων που περιλαμβάνονται στους εισπρακτέους λογαριασμούς, σε συνδυασμό και με

εξωτερική πληροφόρηση, (βάσεις δεδομένων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας πελατών, νομικοί κλπ.) προκειμένου να αποφασίσει για την ανακτησιμότητα των κονδυλίων που περιλαμβάνονται στους εισπρακτέους λογαριασμούς.

7.2.2. Εκτιμήσεις και παραδοχές

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις Οικονομικές Καταστάσεις και τις σχετικές γνωστοποιήσεις θα πρέπει να εκτιμηθούν, απαιτώντας από τη Διοίκηση να χρησιμοποιήσει παραδοχές αναφορικά με τις αξίες ή τις συνθήκες οι οποίες δεν μπορούν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά τη στιγμή προετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων. Μία «κρίσιμη λογιστική εκτίμηση» είναι εκείνη που συνδυάζει σημαντικότητα στην απεικόνιση των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης και των αποτελεσμάτων της και απαιτεί από τη Διοίκηση της Εταιρείας πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή σύνθετες κρίσεις, ενώ συχνά υπάρχει ανάγκη εκτιμήσεων σχετικά με την επίδραση γεγονότων τα οποία θεωρούνται ως ενδογενώς αβέβαια. Η Εταιρεία αξιολογεί τις εκτιμήσεις και παραδοχές σε συνεχή βάση, στηριζόμενη σε ιστορικά στοιχεία και εμπειρία, σε συμβουλές ειδικών, σε τάσεις και μεθόδους οι οποίες θεωρούνται εύλογες σε σχέση με τις περιστάσεις, καθώς και σε προβλέψεις αναφορικά με το πώς αυτές ενδέχεται να μεταβληθούν στο μέλλον. Επίσης, στη σημείωση 8. «Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών», γίνεται αναφορά στις λογιστικές πολιτικές που έχουν επιλεγεί από τις προτεινόμενες αποδεκτές εναλλακτικές και περιλαμβάνει εκτιμήσεις και παραδοχές της Διοίκησης.

Κόστος παροχών αποχώρησης

(βλέπε σημείωση: 8.17)

Εκτιμώμενη απομείωση υπεραξίας και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων

(βλέπε σημειώσεις: 8.7 και 8.8)

Φόροι εισοδήματος

(βλέπε σημείωση: 8.14)

Προβλέψεις

(βλέπε σημείωση: 8.15)

Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

(βλέπε σημείωση: 8.15)

Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων

(βλέπε σημείωση: 8.5 και 8.6)

Απομείωση συμμετοχών

(βλέπε σημείωση: 8.1)

7.3. Μεταβολές στις λογιστικές αρχές

Την 01.01.2018 ο Όμιλος υιοθέτησε και εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» και το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» ακολουθώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Ως εκ τούτου, η επίδραση από την εφαρμογή των προτύπων αναγνωρίστηκε κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής τους (01.01.2018) ενώ, οι πληροφορίες που αφορούν στη χρήση 2017 δεν αναπροσαρμόστηκαν αλλά αποτυπώθηκαν σύμφωνα με τα προγενέστερα σχετικά πρότυπα και διερμηνείες.

Η επίδραση των δύο προτύπων στον Όμιλο και την Εταιρεία παρουσιάζονται παρακάτω.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις κατασκευής», το ΔΛΠ 18 «Έσοδα» καθώς επίσης, και όλες τις σχετικές διερμηνείες για έσοδα από συμβόλαια με πελάτες, εκτός αν αυτά τα συμβόλαια εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων.

Το νέο πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβάσεις με πελάτες τα οποία συνοψίζονται ως εξής:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των διακριτών υποχρεώσεων εκτέλεσης (separate performance obligations).
3. Προσδιορισμός του αντιτίμου.
4. Επιμερισμός του αντιτίμου στις επιμέρους υποχρεώσεις εκτέλεσης.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή εφόσον) μια οικονομική οντότητα εκπληρώνει μια υποχρέωση εκτέλεσης.

Η βασική αρχή είναι ότι, μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Επίσης, περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Έτσι, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15 τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο των αγαθών ή υπηρεσιών, προσδιορίζοντας τον χρόνο της μεταβίβασης του ελέγχου, είτε σε δεδομένη χρονική στιγμή είτε σε βάθος χρόνου.

Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών.

Την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία υιοθέτησαν το ΔΠΧΑ 15 χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο, σύμφωνα με την οποία η επίδραση από τη μετάβαση

αναγνωρίστηκε σωρευτικά στα «Κέρδη εις νέο» χωρίς επαναδιατύπωση των ποσών της συγκριτικής περιόδου. Ωστόσο, εξαιτίας του γεγονότος ότι το κύριο έσοδο του Ομίλου προέρχεται από την διεξαγωγή τυχερών παιγνίων, δραστηριότητα που δεν σχετίζεται με τη σύναψη συμβάσεων με πελάτες, δεν υπήρξε καμία επίδραση στην κερδοφορία ή την χρηματοοικονομική θέση τους κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΧΠΑ 15 και συνεπώς, δεν έγινε καμία προσαρμογή στα «Κέρδη εις νέο» την 1 Ιανουαρίου 2018.

Τέλος, αναφορικά με τις μεταγενέστερες περιόδους, η επίδραση που αναμένεται από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 για τον Όμιλο είναι μη σημαντική, πηγάζει μόνο από τις εταιρείες του Ομίλου που δεν δραστηριοποιούνται στο κλάδο των τυχερών παιγνίων και θα αφορά συμβάσεις που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών. Επίσης, καθιερώνει μία νέα προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχον μοντέλο του ΔΛΠ 39.

α) Ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 δεν είχε επίδραση στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Σε ότι αφορά όμως στην κατάταξη και την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αξίζει να αναφερθούν τα παρακάτω:

Εκτός από τις απαιτήσεις από πελάτες που αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής, ο Όμιλος, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αποτιμά αρχικά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής. Μεταγενέστερα, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η κατάταξη προσδιορίζεται από τα δύο παρακάτω κριτήρια:

- Το επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, το κατά πόσο δηλαδή στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη ταμειακών ροών ή η είσπραξη ταμειακών ροών και η πώληση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και,

- Εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου («SPPI» κριτήριο).

Σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από το ΔΠΧΑ 9, η νέα κατάταξη και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει ως εξής:

- **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος.**

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία διατηρούνται στο πλαίσιο του επιχειρηματικού μοντέλου με στόχο τη διακράτησή τους και την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών που πληρούν το «SPPI» κριτήριο. Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος.

- **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων**

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν πληρούν τα κριτήρια για επιμέτρηση στο αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν κατέχει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στη συγκεκριμένη κατηγορία.

Σημειώνεται ότι, κατά την 01.01.2018, τόσο για τον Όμιλο όσο και για την Εταιρεία, δεν υπήρξε επίδραση από την παραπάνω αναταξινόμηση.

β) Απομείωση

Ο Όμιλος έχει δύο κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο νέο μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του ΔΠΧΑ 9:

- τις απαιτήσεις από πελάτες και
- τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος.

Παρόλο που τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεδομένου ότι διατηρούν τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμά τους σε αξιόπιστα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης η αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης ήταν επουσιώδης.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος οφείλει να υιοθετήσει το μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών τόσο για τις απαιτήσεις από πελάτες όσο και για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος. Διευκρινίζεται ότι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα στις ταμειακές ροές που είναι απαιτητές από τους πελάτες (κυρίως πράκτορες) και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος προσδοκά τελικά ότι θα εισπράξει. Όλες οι υστερήσεις ταμειακών ροών προεξοφλούνται.

Απαιτήσεις από πελάτες

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος χρησιμοποιεί πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημίας με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων, βασιζόμενο στα ιστορικά στοιχεία του Ομίλου για πιστωτικές ζημιές, προσαρμοσμένο για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον.

Την 01.01.2018 ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν επηρεάστηκαν από την υιοθέτηση του συγκεκριμένου προτύπου ωστόσο, για τη χρήση 2018 το επιπλέον ποσό επισφάλειας από πελάτες (κυρίως πράκτορες) που προέκυψε ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 ανέρχεται σε € 549 για τον Όμιλο και σε € 305 για την Εταιρεία.

Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος

Για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιείται η γενική προσέγγιση. Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία θεωρείται ότι έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και η τυχόν πρόβλεψη ζημίας περιορίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών.

Σημειώνεται ότι, κατά την 01.01.2018, τόσο για τον Όμιλο όσο και για την Εταιρεία, δεν υπήρξε καμία επίδραση στα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος.

Τέλος, αναφορικά με τη λογιστική αντιστάθμιση, το ΔΠΧΑ 39 διατήρησε τον γενικό μηχανισμό λογιστικής αντιμετώπισης του ΔΛΠ 39 ωστόσο, εισάγεται πλέον μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία που επιλέγονται για λογιστική αντιστάθμιση και τον έλεγχο για την αποτελεσματικότητά τους.

Οι αλλαγές που σχετίζονται με τη λογιστική αντιστάθμιση δεν επηρέασαν τον Όμιλο και την Εταιρεία.

7.4. Αναμόρφωση κονδυλίων συγκριτικής οικονομικής πληροφόρησης

Την 02.08.2017 ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του, ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, εξαγόρασε ποσοστό 38,19% της NEUROSOFT Α.Ε. με τίμημα εξαγοράς στα € 34.197. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, ο Όμιλος αύξησε τη συμμετοχή του από 29,53% σε 67,72%.

Κατά τη χρήση 2018, ολοκληρώθηκε η αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της NEUROSOFT Α.Ε., με αποτέλεσμα να προκύψει αναπροσαρμογή (αύξηση) της εύλογης αξίας της Εταιρείας ποσού € 4.283 που οφείλεται στην αναγνώριση μιας προηγουμένως μη αναγνωρισθείσας

ασώματης ακινητοποίησης που ικανοποίησε τα κριτήρια επιμέτρησης και αναγνώρισης, ήτοι πελατειακές σχέσεις ποσού € 6.033 και σχετική αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση € 1.750.

Βάσει των ανωτέρω προσαρμογών η υπεραξία που προκύπτει από την εξαγορά της NEUROSOFT Α.Ε. μειώθηκε κατά € 2.901 από την αρχική προσωρινή αναγνώριση και υπολογίζεται ως εξής:

Εύλογη αξία Καθαρής Θέσης (67,72%)	8.512
Εύλογη αξία προϋπάρχοντος μεριδίου (29,53%)	11.908
Τίμημα εξαγοράς	<u>34.197</u>
Υπεραξία	37.592

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων», κατά τη διάρκεια της περιόδου επιμέτρησης, ο αποκτών θα προσαρμόσει αναδρομικά τα προσωρινά ποσά που αναγνωρίστηκαν κατά την ημερομηνία απόκτησης ώστε να αντικατοπτρίζουν νέες πληροφορίες που ελήφθησαν για γεγονότα και συνθήκες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία απόκτησης και, εάν ήταν γνωστά, θα είχαν επηρεάσει την επιμέτρηση των ποσών που αναγνωρίστηκαν από εκείνη την ημερομηνία. Ως εκ τούτου οι προσαρμογές των ανωτέρω κονδυλίων έχουν επηρεάσει αναδρομικά τις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31.12.2017 ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ			
	ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟ	ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ	ΔΙΑΦΟΡΑ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ασώματες ακινητοποιήσεις	1.169.776	1.163.867	5.909
Υπεραξία	51.775	54.676	(2.901)
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	<u>3.495</u>	<u>5.209</u>	<u>(1.714)</u>
Σύνολο Ενεργητικού	1.798.205	1.796.910	1.295
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Κέρδη εις νέο	595.016	595.075	(59)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	<u>44.752</u>	<u>43.397</u>	<u>1.354</u>
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	759.462	758.167	1.295
Σύνολο Υποχρεώσεων	1.038.743	1.038.743	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	1.798.205	1.796.910	1.295

ΟΜΙΛΟΣ			
	ΑΝΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟ	ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ	ΔΙΑΦΟΡΑ
Αποσβέσεις και απομείωση	(92.008)	(91.885)	(123)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	214.447	214.570	(123)
Κέρδη προ φόρων	193.115	193.238	(123)
Φόρος εισοδήματος	(61.578)	(61.613)	36
Κέρδη μετά φόρων	131.538	131.625	(87)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	131.567	131.655	(87)

8. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

Οι σημαντικότερες λογιστικές πολιτικές οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων συνοψίζονται κατωτέρω. Θα πρέπει να επισημανθεί, όπως αναφέρθηκε και στην παράγραφο 7.2, ότι χρησιμοποιούνται λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων. Αν και αυτές οι εκτιμήσεις στηρίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης για τα τρέχοντα γεγονότα, τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν σε σχέση με αυτές τις εκτιμήσεις.

8.1. Ενοποίηση και συμμετοχή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται σε, ή έχει δικαιώματα σε, μεταβλητές αποδόσεις της εταιρείας λόγω της συμμετοχής του στην εταιρεία αυτή και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του στην εταιρεία αυτή. Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στον Όμιλο και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της εξαγοράς για τη λογιστικοποίηση της συνένωσης επιχειρήσεων. Το τίμημα της εξαγοράς για την απόκτηση μιας θυγατρικής εταιρείας υπολογίζεται ως το σύνολο των εύλογων αξιών των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται, των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται προς τους πρώην μετόχους και των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν από τον Όμιλο. Το τίμημα της εξαγοράς περιλαμβάνει επίσης την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που προκύπτουν από μια συμφωνία ενδεχόμενου ανταλλάγματος. Σε μία συνένωση επιχειρήσεων οι συναφείς με την εξαγορά δαπάνες εξοδοποιούνται. Τα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Εάν υπάρχει, ο Όμιλος αναγνωρίζει μη ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική, στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρείας.

Στην περίπτωση που μία απόκτηση πραγματοποιείται σε επιμέρους στάδια, η τρέχουσα αξία της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στην αποκτηθείσα εταιρεία επαναμετράται στην εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την επαναμέτρηση της εύλογης αξίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Κάθε ενδεχόμενο τίμημα που δίνεται από

τον Όμιλο, αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του την ημερομηνία της εξαγοράς. Μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος, που θεωρήθηκε στοιχείο του ενεργητικού ή υποχρέωση, αναγνωρίζονται, είτε στην κατάσταση των αποτελεσμάτων, είτε ως μεταβολή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Το ενδεχόμενο τίμημα που χαρακτηρίστηκε ως στοιχεία της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται ως την τελική τακτοποίηση του μέσω της καθαρής θέσης.

Η υπεραξία είναι το υπερβάλλον ποσό του συνόλου του τιμήματος που καταβλήθηκε, του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσα συμμετοχή και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία, έναντι της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Εφόσον το τίμημα εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε, το κέρδος από τη συναλλαγή αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας της. Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία η οποία έχει αναγνωριστεί σε μία συνένωση επιχειρήσεων, κατανέμεται, από την ημερομηνία απόκτησης, στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών του Ομίλου, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από τη συνένωση, ανεξαρτήτως εάν τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις της αποκτηθείσας εταιρείας έχουν κατανεμηθεί στις συγκεκριμένες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές παρουσιάζουν το μέρος των κερδών ή των ζημιών και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στον Όμιλο. Αν οι ζημιές μιας θυγατρικής που αφορούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές υπερβαίνουν τις μη ελέγχουσες συμμετοχές στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής, το υπερβάλλον ποσό επιμερίζεται στους μετόχους της μητρικής εκτός από το ποσό για το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές έχουν μια υποχρέωση και είναι ικανές να καλύψουν τις ζημιές αυτές. Στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρείας, οι συμμετοχές σε θυγατρικές εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημιές απομείωσης, αν υπάρχουν.

Όλες οι θυγατρικές του Ομίλου έχουν ως ημερομηνία κλεισίματος την 31 Δεκεμβρίου.

Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές, τα υπόλοιπα και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημιές στις συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται.

Συγγενείς επιχειρήσεις

Οι συγγενείς εταιρείες είναι εκείνες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί σημαντική επιρροή, αλλά όχι έλεγχο επί της οικονομικής και επιχειρηματικής στρατηγικής τους και συνήθως κατέχεται ποσοστό συμμετοχής μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου.

Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες στις οποίες ασκείται σημαντική επιρροή αποτιμώνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συμμετοχή αναγνωρίζεται αρχικά στην αξία κτήσης της, αυξομειούμενη με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη και τις ζημιές της συμμετοχής μετά

την ημερομηνία απόκτησης. Η επένδυση του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες περιλαμβάνει υπεραξία όπως έχει προσδιοριστεί κατά την απόκτηση.

Η συμμετοχή του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες μετά την απόκτηση αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και η συμμετοχή στις μεταβολές στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά την απόκτηση, αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Κέρδη ή ζημίες από συναλλαγές με συγγενείς εταιρείες απαλείφονται κατά το μέρος της συμμετοχής του Ομίλου σε αυτές. Μερίσματα που λαμβάνονται από αυτές τις συμμετοχές απαλείφονται μειώνοντας την αξία της συμμετοχής. Περαιτέρω, η αξία των συμμετοχών αναπροσαρμόζεται με την τυχόν σωρευτική απομείωση της αξίας τους. Όταν οι ζημίες που αναλογούν στον Όμιλο υπερβαίνουν την λογιστική αξία της συμμετοχής, η λογιστική αξία μειώνεται στο μηδέν χωρίς περαιτέρω αναγνώριση ζημιών, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία ο Όμιλος έχει δημιουργήσει υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές, για λογαριασμό της συγγενούς εταιρείας.

8.2. Μετατροπή ξένου νομίσματος

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, παρουσιάζονται σε ευρώ (€) το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της μητρικής εταιρείας και όλων των θυγατρικών της.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών (spot exchange rate).

Κέρδη και ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της περιόδου και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, είτε ως χρηματοοικονομικά έσοδα, είτε ως χρηματοοικονομικά έξοδα, εκτός και αν καταχωρηθούν στην καθαρή θέση, χαρακτηριζόμενες ως αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή αντιστάθμιση καθαρών επενδύσεων.

8.3. Λειτουργικοί τομείς

Η πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα προσδιορίζεται βάσει των εσωτερικών αναφορών και της πληροφόρησης που παρέχεται στους επικεφαλής λήψης των επιχειρηματικών αποφάσεων, όπως ορίζεται και από το ΔΠΧΑ 8. Κάθε λειτουργικός τομέας αντιπροσωπεύει ξεχωριστή κατηγορία προσφερόμενων παιχνιδιών ή λοιπές δραστηριότητες των εταιρειών του Ομίλου. Δραστηριότητες που δεν αποτελούν διακριτούς τομείς συγκεντρώνονται και απεικονίζονται σε μία κατηγορία με τίτλο «Λοιπά».

8.4. Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

Ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 15 για πρώτη φορά την 01.01.2018. Πληροφορίες σχετικές με τη λογιστική πολιτική του Ομίλου σχετικά με τα έσοδα από συμβόλαια παρέχεται στη Σημείωση 7.3.

Έσοδα από παιχνίδια:

Τα έσοδα του Ομίλου και της Εταιρείας από παιχνίδια αφορούν προμήθειες ή σταθερό ποσοστό επί των κερδών ή παρόμοια έσοδα. Τα έσοδα από παιχνίδια παρουσιάζονται καθαρά μετά την αφαίρεση των κερδών των παιχτών.

Έσοδα που αφορούν πράξεις τυχερών παιχνιδιών στις οποίες η Εταιρεία αναλαμβάνει ανοικτές θέσεις έναντι των παικτών, καταχωρούνται καθαρά μετά την αφαίρεση των κερδών νικητών όπως αυτά υπολογίζονται σύμφωνα με την έκβαση του παιχνιδιού. Το έσοδο από στοιχηματικές δραστηριότητες αντιπροσωπεύει το καθαρό κέρδος ή ζημία από τις στοιχηματικές δραστηριότητες περιόδου συν το κέρδος ή ζημία από την επανεκτίμηση των ανοιχτών θέσεων στο τέλος της περιόδου. Επίσης, έσοδα τα οποία αφορούν γεγονότα μεταγενέστερης λογιστικής περιόδου λογίζονται ως μεταχρονολογημένα και αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της περιόδου κατά την οποία ολοκληρώνεται το γεγονός.

Οι Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια δεν αποτελούν έσοδα του Ομίλου αλλά αναφέρονται στις ακαθάριστες εισπράξεις που εισπράχθηκαν ή είναι εισπρακτέες κατά το τέλος της χρήσης από τους πελάτες και σχετίζονται με όλα τα παιχνίδια πλην των VLTs. Τα τελευταία δεν εμφανίζουν μικτές εισπράξεις αλλά απευθείας καθαρά έσοδα προ εισφορών.

Άλλα λειτουργικά έσοδα:

Τα άλλα λειτουργικά Έσοδα περιλαμβάνουν:

- Έσοδα από προμήθεια

Το Ειδικό Κρατικό Λαχείο Κοινωνικής Αντίληψης ή Πρωτοχρονιάτικο, εκδίδεται μια φορά το χρόνο και η κλήρωση πραγματοποιείται την τελευταία ημέρα του έτους. Τα Καθαρά Έσοδα από αυτό το λαχείο αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο. Το λαχείο αυτό παράγεται, λειτουργεί, προβάλλεται, κυκλοφορεί και η εν γένει διαχείρισή του πραγματοποιείται από την Ελληνικά Λαχεία έναντι διαχειριστικής αμοιβής ίσης προς 17% των μικτών εισπράξεων από τους παίκτες. Η προαναφερθείσα διαχειριστική αμοιβή περιλαμβάνει όλα τα έξοδα της Εταιρείας, τα οποία σχετίζονται με τη λειτουργία του Πρωτοχρονιάτικου Λαχείου, συμπεριλαμβανομένων και των προμηθειών του δικτύου πωλητών. Η αναγνώριση του εσόδου αυτού γίνεται μία φορά το χρόνο, κατά το μήνα Δεκέμβριο.

- **Λοιπά Έσοδα**

Στα λοιπά έσοδα περιλαμβάνονται έσοδα που προέρχονται από πώληση πάγιου και λοιπού εξοπλισμού, από λειτουργικές μισθώσεις και έσοδα από λοιπές υπηρεσίες όπως π.χ από προπληρωμένες κάρτες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας και κάρτες χρήσης internet.

Έσοδα από τόκους:

Αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλούμενων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

Έσοδα από μερίσματα:

Αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Έξοδα:

Αναγνωρίζονται στη κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση. Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

8.5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις στο ιστορικό κόστος κτήσης, μειωμένες με τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν απομειώσεις της αξίας τους. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα καταλογισμένες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων. Μεταγενέστερα, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος μειωμένο με τυχόν απομειώσεις.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσώματων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνο κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από τη χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στην κατάσταση κατάσταση αποτελεσμάτων όταν πραγματοποιούνται.

Κατά την πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της περιόδου που αφορούν.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσώματων ακινητοποιήσεων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Οικόπεδα	-
Κτίρια	20 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	3-9 έτη
Μεταφορικά μέσα	6,5 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων ακινητοποιήσεων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι οι λογιστικές αξίες των ενσώματων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η δε διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις ελέγχονται για απομείωση.

Πάγια αξίας έως € 1,5 αποσβένονται εντός της χρήσης.

8.6. Ασώματες ακινητοποιήσεις

Στις ασώματες ακινητοποιήσεις συμπεριλαμβάνονται τα δικαιώματα και οι άδειες λογισμικού.

Λογισμικό

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 3 χρόνια.

Δικαιώματα

Τα αποκλειστικά δικαιώματα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος αγοράς ή εκτίμησης και μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος μειωμένο με τυχόν απομείωση της αξίας τους. Το αποκλειστικό δικαίωμα λειτουργίας με κάθε πρόσφορο μέσο που παρέχεται από την τρέχουσα τεχνολογία, αριθμολαχείων και παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων που παραχωρήθηκε σε εταιρείες του Ομίλου από το Ελληνικό Δημόσιο λογιστικοποιείται στο κόστος όπως αυτό ορίστηκε από ανεξάρτητους εκτιμητές και αποσβένεται εντός της περιόδου που αφορά. (Σημείωση 8.8, όπου περιγράφονται οι διαδικασίες ελέγχου απομείωσης).

Επεκτάσεις σε υπάρχοντα αποκλειστικά δικαιώματα και νέες άδειες για διεξαγωγή νέων παιγνιομηχανημάτων σε αποκλειστική βάση, λογίζονται ως ξεχωριστά πάγια στοιχεία και αποσβένονται κατά τη διάρκεια που αφορούν με βάση τη σταθερή μέθοδο.

Άυλα περιουσιακά στοιχεία αξίας έως € 1,5 αποσβένονται εντός της χρήσης.

8.7. Υπεραξία

Υπεραξία προκύπτει κατά την απόκτηση θυγατρικών εταιρειών και υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του τιμήματος και της εύλογης αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών της αποκτώμενης εταιρείας από την καθαρή εύλογη αξία της συμμετοχής του Ομίλου στα αποκτώμενα καθαρά περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της αποκτούμενης εταιρείας. Αν το συνολικό τίμημα της εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας της.

Ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας διενεργείται σε ετήσια βάση ή πιο συχνά αν γεγονότα ή αλλαγές σε περιστάσεις καταδεικνύουν ενδεχόμενη απομείωση (Σημείωση 8.8, όπου περιγράφονται οι διαδικασίες ελέγχου απομείωσης). Η λογιστική αξία της υπεραξίας συγκρίνεται με το ανακτήσιμο ποσό το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα κόστη πώλησης. Τυχόν απομείωση αναγνωρίζεται ως έξοδο και δεν μπορεί να αναστραφεί μεταγενέστερα.

8.8. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Υπεραξία, οι ασώματες ακινητοποιήσεις που έχουν απεριόριστη ωφέλιμη ζωή και οι ασώματες ακινητοποιήσεις που δεν έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούνται δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως. Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης όταν κάποια γεγονότα και αντικειμενικές ενδείξεις καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Καθαρή αξία πώλησης θεωρείται το ποσό από την πώληση ενός στοιχείου του ενεργητικού στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά από την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του στοιχείου ενεργητικού, ενώ η αξία χρήσης βασίζεται σε αποτίμηση της παρούσας αξίας μελλοντικών ταμειακών ροών, καθώς είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη χρήση ενός στοιχείου ενεργητικού και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών (cash-generating units). Ως αποτέλεσμα, ορισμένα στοιχεία ενεργητικού εξετάζονται αυτόνομα, ενώ κάποια άλλα σε επίπεδο μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών.

Η ζημία λόγω μείωσης της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, αναγνωρίζεται από την επιχείρηση όταν η λογιστική αξία των στοιχείων αυτών (ή της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών) είναι μεγαλύτερη από το ανακτήσιμο ποσό τους. Η ζημία απομείωσης χρεώνεται pro rata σε όλα τα στοιχεία της μονάδας

δημιουργίας ταμειακών ροών. Με εξαίρεση το λογαριασμό «Υπεραξία», όλα τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού εξετάζονται σε επόμενες περιόδους, καθώς ενδείξεις που οδήγησαν σε αναγνώριση ζημίας απομείωσης στο παρελθόν μπορεί να μην υφίστανται πλέον και επομένως πραγματοποιείται αναστροφή της αναγνωρισμένης απομείωσης στα αποτελέσματα.

8.9. Μισθώσεις

Ο Όμιλος συνάπτει συμφωνίες οι οποίες εμπεριέχουν συναλλαγές που δεν έχουν τον νομικό τύπο μιας μίσθωσης αλλά της εκχωρείται το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων (ενσώματες ακινητοποιήσεις) έναντι μιας σειράς πληρωμών.

Η εκτίμηση για το εάν μία συμφωνία περιέχει στοιχείο μίσθωσης πραγματοποιείται κατά την έναρξη της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και τις ιδιαίτερες συνθήκες. Μετά την έναρξη της συμφωνίας πραγματοποιείται επαναξιολόγησή της για το εάν περιέχει στοιχείο μίσθωσης όταν συμβαίνει κάποιο από τα παρακάτω:

- α) υπάρχει μεταβολή στους όρους της σύμβασης, εκτός κι αν η μεταβολή απλά ανανεώνει ή παρατείνει τη συμφωνία,
- β) ασκείται δικαίωμα ανανέωσης ή συμφωνείται μια παράταση, εκτός κι αν όρος της ανανέωσης ή της παράτασης αρχικά είχε περιληφθεί στη μισθωτική περίοδο,
- γ) υπάρχει μια μεταβολή στο κατά πόσο η εκπλήρωση εξαρτάται από ένα καθορισμένο περιουσιακό στοιχείο και
- δ) υπάρχει σημαντική αλλαγή στο περιουσιακό στοιχείο.

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Η ιδιοκτησία ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στο μισθωτή εάν μεταβιβάζονται σε αυτόν ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο ανεξάρτητα από τον νομικό τύπο της σύμβασης. Κατά την έναρξη της μίσθωσης το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του ή εάν είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων συμπεριλαμβανομένων και επιπλέον καταβολών εάν υπάρχουν, που καλύπτονται από το μισθωτή. Ένα αντίστοιχο ποσό αναγνωρίζεται ως υποχρέωση από τη χρηματοδοτική μίσθωση ανεξαρτήτως εάν μερικές από τις καταβολές μισθωμάτων αποδίδονται προκαταβολικά κατά την έναρξη της μίσθωσης.

Η μεταγενέστερη λογιστική αντιμετώπιση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν αποκτηθεί με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, π.χ. η χρησιμοποιούμενη μέθοδος απόσβεσης και ο προσδιορισμός της ωφέλιμης ζωής του, είναι ίδια με αυτή που εφαρμόζεται σε συγκρίσιμα αποκτώμενα, εκτός συμβάσεων μίσθωσης, περιουσιακά στοιχεία. Η λογιστική αντιμετώπιση της αντίστοιχης υποχρέωσης αφορά στη σταδιακή μείωσή της, με βάση τις ελάχιστες καταβολές των μισθωμάτων, μείον

τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις οι οποίες αναγνωρίζονται ως έξοδο στα χρηματοοικονομικά έξοδα. Οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις κατανέμονται στη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου και αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης. Όλες οι υπόλοιπες μισθώσεις αντιμετωπίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι καταβολές στις συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης αναγνωρίζονται ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων με την ευθεία μέθοδο (συσχετισμός εσόδου χρήσης και εξόδου). Οι σχετιζόμενες δαπάνες, όπως η συντήρηση και η ασφάλιση, αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος δε μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τους εκμισθωτές στη διαπραγμάτευση και συμφωνία μιας λειτουργικής μίσθωσης, προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης ως έσοδα μίσθωσης.

8.10. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν ταμειακά και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα. Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ταυτόχρονα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για μια οικονομική οντότητα και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο για μια άλλη οικονομική οντότητα.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται, κατά την αρχική αναγνώριση, ως μεταγενέστερα επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Με εξαίρεση τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι απαιτήσεις από πελάτες αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής όπως ορίζεται από το ΔΠΧΑ 15.

Για να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, πρέπει να δημιουργούνται ταμειακές ροές που αποτελούν «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων» επί του ανεξόφλητου

υπολοίπου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή είναι γνωστή ως «SPPI» κριτήριο και γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού μέσου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- στο αποσβεσμένο κόστος
- στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που καταχωρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, αποτιμώνται μεταγενέστερα βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου (EIR) και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται, τροποποιείται ή απομειώνεται.

Για επενδύσεις οι οποίες διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση τις τιμές προσφοράς της αγοράς. Για επενδύσεις για τις οποίες δεν υπάρχει ενεργός αγορά, η εύλογη αξία προσδιορίζεται μέσω τεχνικών αποτίμησης, εκτός εάν το εύρος των ορθολογικών εκτιμήσεων της εύλογης αξίας είναι σημαντικά μεγάλο και οι πιθανότητες των διάφορων εκτιμήσεων δεν μπορούν εύλογα να αξιολογηθούν, οπότε δεν επιτρέπεται η αποτίμηση αυτών των επενδύσεων στην εύλογη αξία. Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση των περιουσιακών στοιχείων μέσα σε ένα χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται από κανονισμό ή παραδοχή της αγοράς, αναγνωρίζεται κατά την ημερομηνία διακανονισμού (δηλαδή την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται ή παραδίδεται στον Όμιλο ή την Εταιρεία).

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον η αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει απομειωθεί ως ακολούθως:

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν πρόβλεψη ζημίας έναντι αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα σε όλες τις συμβατικές ταμειακές ροές που είναι απαιτητές σύμφωνα με τη σύμβαση και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος ή η Εταιρεία προσδοκούν να εισπράξουν, προεξοφλημένες με βάση το κατά προσέγγιση αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται σε δύο στάδια. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα επιμετρά την πρόβλεψη ζημίας για το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος του χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα

επιμετρά την πρόβλεψη ζημίας για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής, ανεξάρτητα από το πότε προέκυψε η αθέτηση.

Για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν την πρόβλεψη ζημίας για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής χωρίς να παρακολουθούν τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή ένα μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος μίας ομάδας παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν:

- τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν εκπνεύσει,
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό τη μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης, ή
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενώ παράλληλα, είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτό είτε (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία μεταβιβάζει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από ένα περιουσιακό στοιχείο ή συνάπτει σύμβαση μεταβίβασης, αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Όταν ο Όμιλος ούτε μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και διατηρεί τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου, τότε το στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει παράλληλα και μια συνδεδεμένη υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετρώνται σε βάση που αντανακλά τα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις που έχει διατηρήσει ο Όμιλος ή η Εταιρεία.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή που λαμβάνει τη μορφή της εγγύησης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος που ο Όμιλος θα μπορούσε να υποχρεωθεί να επιστρέψει.

8.11. Αποθέματα

Τα αποθέματα απεικονίζονται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος καθορίζεται με βάση το μέσο ετήσιο σταθμικό κόστος. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων, μειωμένη με το εκτιμώμενο κόστος για την ολοκλήρωση αυτών και το εκτιμώμενο για την πραγματοποίηση της πώλησης κόστος. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αύξησης της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας αποθεμάτων που έχουν απομειωθεί, η απομείωση αυτή αντισταθμίζεται.

8.12. Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά σε τραπεζικούς λογαριασμούς και στο ταμείο καθώς επίσης και τις βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστότητας όπως τα προϊόντα της αγοράς χρήματος και τις τραπεζικές καταθέσεις με χρονικό ορίζοντα τριών μηνών ή λιγότερο. Οι δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνονται στα Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα. Οι δεσμευμένες καταθέσεις είναι ταμειακά ισοδύναμα τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα προς χρήση. Αυτά τα ταμειακά ισοδύναμα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την Εταιρεία μέχρι την επέλευση ενός συγκεκριμένου χρονικού σημείου ή γεγονότος στο μέλλον.

8.13. Ίδια κεφάλαια

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται από την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Οι κοινές μετοχές καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια.

Η διαφορά υπέρ το άρτιο περιλαμβάνει όλα τα επιπρόσθετα ποσά που λήφθηκαν κατά την έκδοση μετοχικού κεφαλαίου. Έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση της διαφοράς υπέρ το άρτιο.

Οι ίδιες μετοχές αφορούν μετοχές της Εταιρείας, οι οποίες έχουν εκδοθεί και μεταγενέστερα έχουν επανακτηθεί από την Εταιρεία χωρίς να έχουν ακυρωθεί. Οι ίδιες μετοχές δε μειώνουν τον αριθμό των μετοχών που έχουν εκδοθεί αλλά μειώνουν τον αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία. Οι ίδιες μετοχές αποτιμώνται στο κόστος κτήσης και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κανένα κέρδος ή ζημία δεν αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης από την αγορά, πώληση, έκδοση ή διαγραφή ιδίων μετοχών.

Έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Τα έξοδα τα οποία σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσης της επιχείρησης που αποκτάται.

8.14. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενος φόρος

Ο φόρος της χρήσης αποτελείται από τον τρέχοντα φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της περιόδου, εκτός από τους φόρους που σχετίζονται με κονδύλια που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Σε αυτή την περίπτωση, ο φόρος αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης, βάσει των ισχυουσών φορολογικών διατάξεων και συντελεστών φόρου, κατά την ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων στις χώρες όπου ο Όμιλος δραστηριοποιείται και δημιουργεί φορολογητέο εισόδημα. Επιπλέον, περιλαμβάνονται τυχόν πρόσθετοι φόροι εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις. Η διοίκηση περιοδικά προβαίνει σε εκτιμήσεις κατά την υποβολή φορολογικών δηλώσεων σε περιπτώσεις που οι σχετικές φορολογικές διατάξεις επιδέχονται ερμηνείας και προβαίνει στο σχηματισμό προβλέψεων, όπου χρειάζεται, με βάση τα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση αναγνωρίζεται για όλες τις προσωρινές φορολογητέες διαφορές. Ωστόσο, σύμφωνα και με το ΔΛΠ 12, κανένας αναβαλλόμενος φόρος δεν αναγνωρίζεται σε σχέση με την Υπεραξία. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δε λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση ενός στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού, σε συναλλαγή άλλη εκτός από εκείνης της συνένωσης επιχειρήσεων, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε τα λογιστικά ούτε τα φορολογικά κέρδη και ζημιές. Δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και κοινοπραξίες, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δε θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον. Επιπλέον, φορολογητέες ζημιές οι οποίες μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις όπως και τυχόν πιστωτικοί φόροι του Ομίλου εξετάζονται ως προς την αναγνώρισή τους ως αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, χωρίς προεξόφληση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται ως τμήμα των φορολογικών εξόδων στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Μόνο αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις οι οποίες σχετίζονται με αλλαγές σε στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεων καταλογισμένα απευθείας στην καθαρή θέση, αναγνωρίζονται απευθείας στην καθαρή θέση. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού και μειώνονται στην έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ωφέλεια από τη χρήση μέρους ή του συνόλου των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει προηγούμενη μη αναγνωρισθείσα αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, στο βαθμό που γίνεται πιθανό ότι μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα επιτρέψουν την ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

8.15. Προβλέψεις, ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες δεσμεύσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανό να απαιτηθεί μια εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης και το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Ο χρόνος εκκαθάρισης της υποχρέωσης μπορεί να παραμένει αβέβαιος. Προβλέψεις δεν αναγνωρίζονται για μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Όταν μέρος ή το σύνολο της απαιτούμενης δαπάνης για διακανονισμό μίας πρόβλεψης αναμένεται να διακανονισθεί από άλλο μέρος, ο διακανονισμός αναγνωρίζεται μόνο όταν είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι θα ληφθεί όταν η Εταιρεία διακανονήσει την υποχρέωση και απεικονίζεται ως ξεχωριστή απαίτηση. Το ποσό που αναγνωρίζεται κατ' αυτόν τον τρόπο δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό της πρόβλεψης. Η δαπάνη που σχετίζεται με μία πρόβλεψη παρουσιάζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, καθαρή από το ποσό που αναγνωρίζεται ως διακανονισμός τρίτου. Στις περιπτώσεις όπου η χρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης είναι η παρούσα αξία των δαπανών που αναμένονται να απαιτηθούν για το διακανονισμό της υποχρέωσης. Ο συντελεστής προεξόφλησης αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς αναφορικά με τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους σχετιζόμενους με την υποχρέωση κινδύνους. Όταν χρησιμοποιείται προεξόφληση, το σωρευτικό ποσό της πρόβλεψης αυξάνεται κάθε περίοδο για να αποδώσει τη χρονική μεταβολή. Αυτό το ποσό αναγνωρίζεται ως κόστος δανεισμού στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης κάθε Ισολογισμού και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανakλούν τις τρέχουσες εκτιμήσεις. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ή απομακρύνεται το ενδεχόμενο εκκαθάρισης της υποχρέωσης μέσω εκροών πόρων, η πρόβλεψη αναστρέφεται.

Στις περιπτώσεις όπου η ενδεχόμενη εκροή πόρων ως αποτέλεσμα τρέχουσας υποχρέωσης δεν είναι πιθανή ή το ποσό δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα τότε καμία υποχρέωση δεν αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις εκτός και αν προέκυψαν από συνένωση επιχειρήσεων. Αυτές οι ενδεχόμενες

υποχρεώσεις αναγνωρίζονται κατά τον καθορισμό της κατανομής της αξίας εξαγοράς σε απαιτήσεις και υποχρεώσεις που εξαγοράστηκαν κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκρών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη.

Πιθανές χρηματικές ροές οικονομικών οφελών προς τον Όμιλο οι οποίες δεν ικανοποιούν τα κριτήρια αναγνώρισης μιας απαίτησης θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

8.16. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν δάνεια και υπεραναλήψεις, εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μείον το κόστος συναλλαγών, στην περίπτωση των δανείων και των πληρωτέων υποχρεώσεων.

Οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές μισθώσεις μετρούνται στην αρχική αξία μείον το κεφαλαιουχικό στοιχείο των πληρωμών των μισθωμάτων.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν η δέσμευση που απορρέει από την υποχρέωση, ακυρώνεται ή εκπνέει. Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα δάνεια χωρίζονται σε μακροπρόθεσμα, αν λήγουν σε περισσότερο από ένα έτος και σε βραχυπρόθεσμα αν λήγουν σε ένα έτος ή λιγότερο.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νόμιμο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται

από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να μπορεί να εκτελεσθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλομένου.

8.17. Κόστος παροχών αποχώρησης

Η μητρική εταιρεία, οι θυγατρικές της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., TORA DIRECT Α.Ε., TORA WALLET Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. και NEUROSOFT Α.Ε. καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις πρακτικές του Ομίλου. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας ή ο μισθός. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, καθώς και του κόστους παρελθόντων υπηρεσιών. Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Τα έξοδα της υποχρέωσης καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών των ασφαλισμένων. Τα έξοδα για προγράμματα καθορισμένων παροχών, όπως εκτιμώνται, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες Προσωπικού. Επιπροσθέτως, βάσει των επιταγών του ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) τα αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) αναγνωρίζονται πλέον στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταβάλλεται ένα καθορισμένο, κατά περίπτωση, ποσό εισφοράς σε έναν ανεξάρτητο φορέα. Δεν υπάρχει περαιτέρω υποχρέωση, νομική ή τεκμαρτή, να καταβάλλει επιπλέον εισφορές, σε περίπτωση που ο φορέας αυτός δεν έχει τα απαραίτητα περιουσιακά στοιχεία για την κάλυψη των παροχών, που σχετίζονται με την υπηρεσία του προσωπικού στο τρέχον ή σε παρελθόντα έτη. Οι εισφορές αναγνωρίζονται στις δαπάνες προσωπικού εφαρμόζοντας την αρχή των

δεδουλευμένων. Τυχόν προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως απαίτηση εφόσον συνοδεύονται είτε με επιστροφή μετρητών είτε με μείωση μελλοντικών εισφορών.

Μακροπρόθεσμο πρόγραμμα παροχής κινήτρων

Κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στις 28.03.2017, ενέκρινε τη θέσπιση ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος παροχής κινήτρων, με την καταβολή μέρους των καθαρών κερδών της Εταιρείας σε εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ και σε ανώτερα διοικητικά στελέχη της Εταιρείας, εξαιρώντας τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 3 έτη, για τη χρονική περίοδο 2017-2019. Οι στόχοι σχετίζονται α. με την κερδοφορία της Εταιρείας κατά την προαναφερθείσα τριετή χρονική περίοδο και β. με την αύξηση της τιμής της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

8.18. Επενδύσεις σε ακίνητα

Στην κατηγορία αυτή ο Όμιλος αναγνωρίζει κτίρια ή τμήματα κτιρίων και την αναλογία τους επί του οικοπέδου, τα οποία δεν χρησιμοποιεί για την κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών. Οι επενδύσεις αυτές, αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους. Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσης, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες ζημίες από την απομείωση της αξίας τους. Έξοδα συντηρήσεων και επισκευών των επενδύσεων σε ακίνητα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, η ωφέλιμη ζωή τους έχει καθορισθεί ίση με αυτή των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων.

9. Δομή του Ομίλου

Η δομή του Ομίλου κατά την 31.12.2018 έχει ως εξής:

Επωνυμία Εταιρείας	Ποσοστό Συμμετοχής	Έδρα	Μέθοδος Ενοποίησης	Κύρια Δραστηριότητα
ΟΠΑΠ Α.Ε.	Μητρική εταιρεία	Ελλάδα		Αριθμολαχεία και Στοιχήματα
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	67%	Ελλάδα	Πλήρης	Λαχεία
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	100%	Κύπρος	Πλήρης	Αριθμολαχεία
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	100%	Κύπρος	Πλήρης	Εταιρεία Στοιχημάτων
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	100%	Κύπρος	Πλήρης	Εταιρεία Συμμετοχών - Στοιχημάτων
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	100%	Ελλάδα	Πλήρης	Αθλητικά γεγονότα – Προβολή - Υπηρεσίες
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	100%	Κύπρος	Πλήρης	Εταιρεία Συμμετοχών
TORA DIRECT Α.Ε.	100%	Ελλάδα	Πλήρης	Υπηρεσίες συναλλαγών με ηλεκτρονικά μέσα - Πώληση άυλου χρόνου ομιλίας - Είσπραξη λογαριασμών
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	100%	Ελλάδα	Πλήρης	Αμοιβαίο Ιπποδρομιακό Στοιχείο
TORA WALLET Α.Ε.	100%	Ελλάδα	Πλήρης	Ίδρυμα ηλεκτρονικού χρήματος
NEUROSOFT Α.Ε.	67,72%	Ελλάδα	Πλήρης	Παροχή Λογισμικού
TCB HOLDINGS LTD	36,75%	Μάλτα	Καθαρή Θέση	Εταιρεία συμμετοχών

Στις 18.12.2018 η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ολοκλήρωσε την εξαγορά ποσοστού 36,75% στη μητρική εταιρεία του Ομίλου Stoiximan, TCB Holdings Ltd, έναντι συνολικού τιμήματος € 50.000. Συνεπώς, από το Δεκέμβριο 2018, η τελευταία λογίζεται ως συγγενής για τον Όμιλο ΟΠΑΠ. Από το συνολικό τίμημα, € 48.000 πληρώθηκαν την ίδια μέρα, ενώ τα υπόλοιπα € 2.000 λογίστηκαν ως ενδεχόμενη υποχρέωση πληρωμής σύμφωνα με τη σχετική σύμβαση. Η υποχρέωση τακτοποιήθηκε στις 19 Φεβρουαρίου 2019. Εκτός αυτού, δεν υπάρχουν άλλες αλλαγές στη δομή του Ομίλου στις 31.12.2018 σε σύγκριση με τις 31.12.2017.

Όλες οι θυγατρικές επιχειρήσεις έχουν την ίδια ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων με αυτή της Εταιρείας.

10. Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους του Ομίλου και της Εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση υπό τον τίτλο «Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις» την ημερομηνία κατά την οποία η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της μητρικής.

11. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα

Για λόγους διοικητικής πληροφόρησης και λήψης αποφάσεων, ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους εξής λειτουργικούς τομείς:

Της 31 Δεκεμβρίου 2018 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

ΟΜΙΛΟΣ 01.01-31.12.2018	Αριθμολαχεία	Παιχνίδια Στοιχηματισμού	Σκρατς και Λαχεία	VLTs	Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών & Λοιπές Υπηρεσίες	Λοιπά	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	779.944	406.244	152.168	208.659	-	-	1.547.015
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	<u>(259.123)</u>	<u>(139.710)</u>	<u>(45.651)</u>	<u>(62.598)</u>	-	-	<u>(507.080)</u>
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	520.821	266.535	106.518	146.061	-	-	1.039.935
Προμήθειες πρακτόρων	(190.194)	(98.778)	(40.597)	(50.135)	-	(1.387)	(381.090)
Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	(308)	(8.520)	(14.413)	(29.713)	-	-	(52.954)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	-	1.151	75	-	89.721	37.840	128.788
Λοιπά λειτουργικά κόστη	-	-	-	-	<u>(81.923)</u>	<u>(10.017)</u>	<u>(91.940)</u>
	330.320	160.388	51.583	66.213	7.798	26.436	642.738
Λειτουργικά έξοδα	<u>(129.883)</u>	<u>(76.543)</u>	<u>(17.009)</u>	<u>(34.738)</u>	<u>(8.879)</u>	<u>(22.086)</u>	<u>(289.138)</u>
Αποσβέσεις και απομείωση	<u>(24.177)</u>	<u>(15.791)</u>	<u>(17.444)</u>	<u>(33.744)</u>	<u>(260)</u>	<u>(22.893)</u>	<u>(114.308)</u>
Λειτουργικό αποτέλεσμα	176.260	68.054	17.130	(2.268)	(1.342)	(18.542)	239.292

ΟΜΙΛΟΣ 01.01-31.12.2017	Αριθμολαχεία	Παιχνίδια Στοιχηματισμού	Σκρατς και Λαχεία	VLTs	Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών & Λοιπές Υπηρεσίες	Λοιπά	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	817.989	421.058	158.916	57.550	-	-	1.455.514
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	(272.085)	(145.395)	(47.833)	(17.265)	-	-	(482.578)
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	545.904	275.663	111.083	40.285	-	-	972.936
Προμήθειες πρακτόρων	(207.067)	(106.277)	(41.404)	(13.793)	-	(1.382)	(369.924)
Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	(1.107)	(14.210)	(14.894)	(8.059)	-	-	(38.270)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	-	699	36	-	82.905	35.996	119.636
Λοιπά λειτουργικά κόστη	-	-	-	-	(75.757)	(15.974)	(91.731)
	337.730	155.876	54.820	18.433	7.148	18.640	592.647
Λειτουργικά έξοδα	(146.720)	(87.501)	(19.577)	(10.381)	(7.850)	(14.163)	(286.192)
Αποσβέσεις και απομείωση	(21.393)	(29.139)	(3.900)	(33.744)	(180)	(3.652)	(92.008)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	169.617	39.235	31.343	(25.691)	(882)	825	214.447

Γεωγραφική πληροφόρηση

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Η Ελλάδα είναι η χώρα-έδρα της Εταιρείας, των θυγατρικών ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., TORA DIRECT Α.Ε., TORA WALLET Α.Ε. και NEUROSOFT Α.Ε..

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	Ελλάδα	Κύπρος	Διεταιρικές Συναλλαγές	Σύνολο
Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια	4.111.785	279.076	-	4.390.861
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) και Άλλα λειτουργικά έσοδα	1.628.058	91.877	(44.132)	1.675.803
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	964.356	75.579	-	1.039.935
Σύνολο Ενεργητικού	1.892.475	316.450	(459.002)	1.749.923
Σύνολο Υποχρεώσεων	1.023.858	35.033	(68.503)	990.387

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017	Ελλάδα	Κύπρος	Διεταιρικές Συναλλαγές	Σύνολο
Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια	4.170.505	252.397	-	4.422.902
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) και Άλλα λειτουργικά έσοδα	1.529.206	84.464	(38.520)	1.575.150
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	903.165	69.771	-	972.936
Σύνολο Ενεργητικού	1.944.875	301.295	(447.965)	1.798.205
Σύνολο Υποχρεώσεων	1.053.848	29.601	(44.706)	1.038.743

12. Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

12.1. Ασώματες ακινητοποιήσεις

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις αφορούν λογισμικό, άδειες χρήσης, δικαιώματα παιχνιδιών και πελατειακές σχέσεις τα οποία αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Λογισμικό	Δικαιώματα Παιχνιδιών	Κόστος ανάπτυξης	Πελατειακές σχέσεις αναμορφωμένο	Λοιπά	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2017)	11.296	1.203.494	-	2.068	-	1.216.858
Προσθήκες	16.429	-	1.988	6.033	-	24.450
Απόκτηση μέσω συνένωσης επιχειρήσεων	78	-	4.037	-	-	4.115
Μεταφορά από ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	710	-	-	-	-	710
Επιβάρυνση αποσβέσεων	(6.521)	(66.395)	(316)	(382)	-	(73.614)
Απομείωση αξίας παγίου	-	(14.856)	-	-	-	(14.856)
Αναστροφή απομείωσης αξίας παγίου	-	<u>12.114</u>	-	-	-	<u>12.114</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2017)	21.991	1.134.357	5.709	7.719	-	1.169.776
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2018)	21.991	1.134.357	5.709	7.719	-	1.169.776
Προσθήκες	28.903	-	1.190	-	60	30.154
Επιβάρυνση αποσβέσεων	(7.917)	(67.143)	(1.356)	(554)	-	(76.970)
Μεταφορές αποσβέσεων	(105)	105	-	-	-	-
Απομείωση αξίας παγίου	-	-	<u>(41)</u>	-	-	<u>(41)</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2018)	42.871	1.067.320	5.503	7.165	60	1.122.920

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Λογισμικό	Δικαιώματα Παιχνιδιών	Λοιπά	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017				
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2017)	10.282	1.030.808	-	1.041.090
Προσθήκες	15.560	-	-	15.560
Μεταφορά από ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	710	-	-	710
Επιβάρυνση αποσβέσεων	<u>(5.929)</u>	<u>(49.990)</u>	-	<u>(55.919)</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2017)	20.623	980.818	-	1.001.442
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018				
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2018)	20.623	980.818	-	1.001.442
Προσθήκες	28.202	-	60	28.263
Επιβάρυνση αποσβέσεων	(7.140)	(49.884)	-	(57.025)
Μεταφορές αποσβέσεων	<u>(105)</u>	<u>105</u>	-	<u>-</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2018)	41.580	931.039	60	972.679

Το υπόλοιπο έναρξης για τα 'Δικαιώματα Παιχνιδιών' περιλαμβάνει ποσό ύψους € 300.000 το οποίο αποτελεί προπληρωμή της Εταιρείας έναντι της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων προς το Ελληνικό Δημόσιο για την περίοδο από 12.10.2020 έως 12.10.2030. Η μελλοντική αξία της εν λόγω προπληρωμής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην από 2013 τροποποίηση της από 12.12.2011 πρόσθετης πράξης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΟΠΑΠ Α.Ε., ανέρχεται σε € 1.831.200.

Οι προσθήκες του Ομίλου για την τρέχουσα χρήση περιλαμβάνουν κυρίως:

- Λογισμικό και άδειες σχετικά με την πλατφόρμα ramestoixima.gr ύψους € 13.574
- Λογισμικό και άδειες σχετικά με τα παιχνιομηχανήματα (VLTs) ύψους € 8.395
- Αναβάθμιση λογισμικού ποσού € 2.529
- Λογισμικό, άδειες και αναβάθμιση διάφορων εφαρμογών, ιστότοπων, πλατφόρμων, τηλεφωνικού κέντρου Εταιρείας, πύλης εσωτερικής επικοινωνίας με πράκτορες (portal), μηχανογραφικού συστήματος κ.λ.π. ύψους € 4.465.
- Κεφαλαιοποίηση εξόδων μισθοδοσίας της NEUROSOFT Α.Ε. ύψους € 710 (2017: €1.475) για το σχεδιασμό και την παραγωγή λογισμικού προς πώληση και € 480 (2017: € 513) της TORA WALLET Α.Ε. για το σχεδιασμό και την παραγωγή λογισμικού για ίδια χρήση.

Οι προσθήκες του Ομίλου στη χρήση 2017 αφορούσαν κυρίως λογισμικά των Virtual Games ποσού € 3.691 και λογισμικά για τα παιχνιομηχανήματα (VLTs) ποσού € 4.009. Επιπλέον, ποσό € 608 αφορούσε την αναβάθμιση του εταιρικού ιστότοπου της ΟΠΑΠ Α.Ε. αλλά και της πύλης (portal) για το δίκτυο εσωτερικής επικοινωνίας με τους πράκτορες. Τέλος, ποσό € 747 αφορούσε στην αναβάθμιση της παικτικής πλατφόρμας της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε..

Σχετικά με την απομείωση και την αναστροφή απομείωσης που πραγματοποιήθηκαν το 2017, ποσό € 14.856 αφορούσε την απομείωση της αξίας της εικοσαετούς άδειας δικαιώματος αποκλειστικής διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου υποδρομακού στοιχήματος από την ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. Το ποσό της απομείωσης προέκυψε από την προεξόφληση των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ρών που απορρέουν από τη συνεχή χρησιμοποίησή της μέχρι τη λήξη της το 2035.

Η αναστροφή απομείωσης ποσού € 12.114 αναφερόταν στη δωδεκαετή άδεια λειτουργίας της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. συνολικού κόστους κτήσης € 190.000. Το 2015 είχε απομειωθεί κατά € 15.021 και το 2017 προέκυψε αναστροφή απομείωσης χρησιμοποιώντας το μοντέλο προεξόφλησης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ρών που απορρέουν από τη συνεχή χρησιμοποίησή της άδειας μέχρι την λήξη της το 2026.

Δεν υπάρχουν βάρη επί των ασώματων ακινητοποιήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας.

12.2. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

ΟΜΙΛΟΣ	Γήπεδα	Κτίρια	Εγκατ/σεις & μηχανήματα	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017							
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2017)	8.929	19.615	1.746	166	36.236	892	67.583
Προσθήκες	-	579	47.424	-	9.609	-	57.612
Απόκτηση μέσω συνένωσης επιχειρήσεων	-	288	29	18	202	-	537
Μεταφορά από ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	-	-	2.976	-	(2.085)	(892)	-
Μεταφορά σε ασώματες ακινήτοποιήσεις	-	-	-	-	(710)	-	(710)
Μειώσεις παγίων	-	-	(449)	(27)	(435)	-	(911)
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-	(2.674)	(1.887)	(40)	(11.028)	-	(15.630)
Μειώσεις αποσβέσεων	-	-	436	12	367	-	816
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2017)	8.929	17.808	50.275	129	32.157	-	109.298
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018							
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2018)	8.929	17.808	50.275	129	32.157	-	109.298
Προσθήκες	-	641	7.503	23	13.727	74	21.968
Μειώσεις παγίων	-	(3)	(6.564)	(33)	(3.182)	-	(9.782)
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-	(2.965)	(6.004)	(39)	(10.771)	-	(19.778)
Μειώσεις αποσβέσεων	-	-	6.563	23	3.174	-	9.760
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2018)	8.929	15.481	51.774	103	35.105	74	111.467

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Γήπεδα	Κτίρια	Εγκατ/σεις & μηχανήματα	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017							
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2017)	8.929	19.228	1.336	100	14.712	892	45.196
Προσθήκες	-	356	47.258	-	5.603	-	53.217
Μεταφορά από ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	-	-	2.976	-	(2.085)	(892)	-
Μεταφορά σε ασώματες ακίνητοποιήσεις	-	-	-	-	(710)	-	(710)
Μειώσεις παγίων	-	-	(448)	-	(371)	-	(820)
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-	(2.612)	(1.788)	(26)	(6.267)	-	(10.693)
Μειώσεις αποσβέσεων	-	-	<u>436</u>	-	<u>367</u>	-	<u>803</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2017)	8.929	16.972	49.770	75	11.248	-	86.994
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018							
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2018)	8.929	16.972	49.770	75	11.248	-	86.994
Προσθήκες	-	175	7.025	-	8.351	-	15.551
Μειώσεις παγίων	-	(3)	(6.563)	(12)	(3.168)	-	(9.747)
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-	(2.847)	(5.804)	(24)	(5.429)	-	(14.105)
Μειώσεις αποσβέσεων	-	-	<u>6.563</u>	<u>3</u>	<u>3.162</u>	-	<u>9.727</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2018)	8.929	14.297	50.990	41	14.164	-	88.421

Οι προσθήκες του Ομίλου για τη χρήση 2018 στην κατηγορία Εγκαταστάσεις και μηχανήματα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- δαπάνες ύψους € 5.259 για την αγορά εξοπλισμού (i-links) και την εγκατάσταση των παιγνιομηχανημάτων (VLTs) στο δίκτυο της ΟΠΑΠ Α.Ε..
- δαπάνες ύψους € 893 για την τοποθέτηση των μηχανών αυτόματης εξυπηρέτησης (SSBTs) στο δίκτυο της ΟΠΑΠ Α.Ε.
- τερματικά στοιχηματισμού της ΟΠΑΠ SPORTS LTD ύψους € 425.

Οι προσθήκες του Ομίλου για τη χρήση 2018 στην κατηγορία Λοιπός εξοπλισμός περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- περιφερειακά μηχανών αυτόματης εξυπηρέτησης (SSBTs) (υπολογιστές, τάμπλετ, πίνακες κ.λ.π.) ποσού € 3.882
- περιφερειακά για παιγνιομηχανήματα (VLTs) (συσκευές UPS, τάμπλετ) και έπιπλα καταστημάτων παιγνιομηχανημάτων (gaming halls) ποσού € 1.210
- επικοινωνιακός και λοιπός εξοπλισμός πρακτορείων ΟΠΑΠ ποσού € 6.081

Το 2017, οι προσθήκες αφορούσαν κυρίως το πρόγραμμα τεχνολογικής αναβάθμισης της Εταιρείας.

Επί των ενσώματων ακινητοποιήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.

12.3. Επενδύσεις σε ακίνητα

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 40 οι Επενδύσεις σε Ακίνητα έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	922	940	922	940
Αποσβέσεις περιόδου	(19)	(19)	(19)	(19)
Προσθήκες	-	<u>1</u>	-	<u>1</u>
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	903	922	903	922
Κόστος κτήσης	2.014	2.014	2.014	2.014
Σωρευμένες αποσβέσεις	<u>(1.111)</u>	<u>(1.092)</u>	<u>(1.111)</u>	<u>(1.092)</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο	903	922	903	922

Η αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2018 αφορά επενδυτικό ακίνητο που βρίσκεται επί της οδού Πανεπιστημίου 25 (5^{ος} όροφος) στην Αθήνα.

Το έσοδο που έλαβε η Εταιρεία από την εκμίσθωση των ακινήτων, ανήλθε σε € 249 για τη χρήση 2018.

Η ωφέλιμη ζωή των κτιρίων εκτιμάται περίπου σε 20 έτη και χρησιμοποιείται η σταθερή μέθοδος απόσβεσης.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Εταιρείας η τρέχουσα αξία των ακινήτων δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αναπόσβεστη αξία τους.

12.4. Υπεραξία

Η υπεραξία, η οποία προκύπτει κατά την ενοποίηση επιχειρήσεων που προέρχονται από εξαγορά, αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		
	31.12.2018	31.12.2017 Αναμορφωμένο	31.12.2017 Δημοσιευμένο
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	8.435	8.435	8.435
TORA DIRECT A.E.	5.749	5.749	5.749
NEUROSOFT A.E.	<u>20.092</u>	<u>37.592</u>	<u>40.493</u>
Σύνολο	34.275	51.775	54.676

Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης από ανεξάρτητους εκτιμητές στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης.

Το ανακτήσιμο ποσό για τις θυγατρικές εταιρείες ΟΠΑΠ SPORTS LTD, TORA DIRECT A.E. προσδιορίστηκε με βάση τη μέθοδο της αξίας χρήσης. Η αξία χρήσης υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας προβλέψεις ταμειακών ροών που βασίστηκαν στα εγκεκριμένα από τη διοίκηση επιχειρηματικά σχέδια μέχρι πέντε έτη και οι οποίες προβλήθηκαν στη συνέχεια στο διηνεκές.

Οι βασικές παραδοχές που λήφθηκαν υπόψη για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης από τους ανεξάρτητους εκτιμητές ήταν οι εξής:

ΟΠΑΠ SPORTS LTD

Παραδοχές μελέτης απομείωσης	31.12.2018	31.12.2017
Επιτόκιο προεξόφλησης (WACC)	10,43%	8,39%
Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	2,40%	2,22%
Φορολογικός συντελεστής	12,50%	12,50%
Περίοδος καθαρών ταμειακών ροών	5 χρόνια	5 χρόνια

TORA DIRECT A.E.

Παραδοχές μελέτης απομείωσης	31.12.2018	31.12.2017
Επιτόκιο προεξόφλησης (WACC)	10,54%	9,83%
Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	1,86%	1,04%
Φορολογικός συντελεστής	28,00%	29,00%
Περίοδος καθαρών ταμειακών ροών	5 χρόνια	5 χρόνια

Από τον έλεγχο ευαισθησίας που έγινε σχετικά με τις άνω παραδοχές και ιδιαίτερα την αύξηση ή μείωση κατά μία μονάδα βάσης στο προεξοφλητικό επιτόκιο (WACC) καθώς και στο ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές των ταμειακών ροών, δεν προέκυψαν αποκλίσεις που θα απαιτούσαν τη μεταβολή της λογιστικής αξίας της υπεραξίας των ανωτέρω θυγατρικών εταιρειών.

NEUROSOFTE A.E.

Την 02.08.2017 ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του, ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, εξαγόρασε ποσοστό 38,19% της NEUROSOFTE A.E.. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, ο Όμιλος αύξησε τη συμμετοχή του από 29,53% σε 67,72%, αποκτώντας τον πλήρη έλεγχο και ως εκ τούτου, από 02.08.2017 αλλάζει η μέθοδος ενοποίησης από τη μέθοδο της καθαρής θέσης στη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Η NEUROSOFTE A.E. παρέχει ήδη στον Όμιλο υπηρεσίες που υποστηρίζουν ευθέως την υλοποίηση της τεχνολογικής του αναβάθμισης. Η επένδυση αυτή έχει στρατηγικό χαρακτήρα και θα ενισχύσει περαιτέρω τις σχέσεις μεταξύ των δύο εταιρειών προσφέροντας πρόσθετα οφέλη σε συνεργασία με την έμπειρη ομάδα ανάπτυξης λογισμικού της NEUROSOFTE A.E..

Κατά τη διάρκεια της περιόδου από 01.01.2018 έως 31.12.2018, η NEUROSOFTE A.E. συνεισέφερε στον Όμιλο κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) € 869 (2017: € 687) και ζημίες προ φόρων € 669 (2017: κέρδη προ φόρων € 278).

Δεδομένου ότι η οριστικοποίηση του ποσού της υπεραξίας θα ολοκληρωνόταν εντός 12 μήνων από την εξαγορά της NEUROSOFT Α.Ε., παρακάτω παρουσιάζονται τα τελικά βασικά μεγέθη σχετικά με την προαναφερθείσα εξαγορά.

Τίμημα εξαγοράς

Το τίμημα για την εξαγορά του 38,19% ανήλθε σε € 34.197.

Κόστη σχετικά με την εξαγορά

Τα σχετικά κόστη είναι ασήμαντα και για το λόγο αυτό δεν αναλύονται περαιτέρω.

Αναγνωρισμένα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κατά την εξαγορά

Σαν αποτέλεσμα της οριστικοποίησης της τιμής αγοράς (purchase price allocation), αναγνωρίστηκε μια προηγουμένως μη αναγνωρισθείσα ασώματη ακινητοποίηση που ικανοποίησε τα κριτήρια επιμέτρησης και αναγνώρισης, ήτοι πελατειακές σχέσεις. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της εξαγορασθείσας εταιρείας κατά την ημερομηνία της εξαγοράς πριν και μετά την προαναφερθείσα προσαρμογή.

	Αρχική αναγνώριση	Προσαρμογή	Τελική αναγνώριση
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	537	-	537
Ασώματες ακινητοποιήσεις	4.115	6.033	10.148
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	116	-	116
Αποθέματα	674	-	674
Εμπορικές απαιτήσεις	2.965	-	2.965
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.613	-	2.613
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	804	-	804
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	(1.112)	(1.749)	(2.862)
Προγράμματα παροχών προσωπικού	(312)	-	(312)
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	(982)	-	(982)
Φορολογικές υποχρεώσεις	(353)	-	(353)
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	(779)	-	(779)
ΣΥΝΟΛΟ	8.287	4.283	12.570

Οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση σε εύλογη αξία των εξαγορασμένων σημαντικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού είναι ίδιες με αυτές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 108 έως 124 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης.

Υπεραξία

Η προκύπτουσα υπεραξία από τη σταδιακή εξαγορά της NEUROSOFT Α.Ε. αναγνωρίζεται οριστικά ως ακολούθως:

Τίμημα κατά την ολοκλήρωση (για το 38,19% των μετοχών)	34.197
Μη ελέγχουσα συμμετοχή με βάση το αναλογικό της μερίδιο στις απαιτήσεις και υποχρεώσεις της Neurosoft	4.057
Εύλογη αξία προϋπάρχοντος μεριδίου (29,53%)	11.908
Εύλογη αξία καθαρών στοιχείων ενεργητικού	(12.570)
Υπεραξία	37.592

Αποτίμηση τέλους χρήσης

Το ανακτήσιμο ποσό της NEUROSOFT Α.Ε. προσδιορίστηκε με βάση τη μέθοδο της Εύλογης Αξίας μείον Κόστος Πώλησης για την οποία χρησιμοποιήθηκε η Μέθοδος Συγκρίσιμων Εταιρειών. Η μέθοδος της εύλογης αξίας κατηγοριοποιήθηκε ως Επίπεδο 2 (Level 2) σύμφωνα με την τεχνική αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκε.

Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας εντοπίστηκαν μέσω της βάσης δεδομένων του Reuters ένας ικανοποιητικός αριθμός εταιρειών που είναι εισηγμένες σε διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές σχετικά συγκρίσιμες με την NEUROSOFT Α.Ε. (ανάπτυξη λογισμικού και κλάδος ICT) .

Για να βρεθεί η εύλογη αξία, υπολογίστηκαν οι ακόλουθοι πολλαπλασιαστές αποτίμησης, με βάση συγκρίσιμες παραμέτρους εταιρειών στις 31.12.2019 και 31.12.2020, στους οποίους εφαρμόστηκαν διαφορετικά βάρη:

- Επιχειρηματική αξία / πολλαπλασιαστής Πωλήσεων ,
- Επιχειρηματική αξία / πολλαπλασιαστής Κέρδη προ τόκων και φόρων και
- Επιχειρηματική αξία / πολλαπλασιαστής Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων.

Επιπλέον, στα αποτελέσματα αποτίμησης που προέκυψαν από τη χρήση των προαναφερθέντων πολλαπλασιαστών, υπολογίστηκαν κόστη πώλησης 1% ως έξοδα πώλησης, προκειμένου να εκτιμηθεί η Εύλογη Αξία μείον Κόστος Πώλησης.

Το ανακτήσιμο ποσό στο 67,72% των μετοχών της NEUROSOFT Α.Ε., βάσει της ανωτέρω μεθοδολογίας, εκτιμήθηκε ότι είναι της τάξης των € 28.400. Δεδομένου ότι η λογιστική αξία της αντίστοιχης περιόδου είναι στα € 45.900, υποδεικνύεται απομείωση ύψους € 17.500.

Ο Όμιλος κατέγραψε μια ισόποση ζημία απομείωσης βασιζόμενος στην ανωτέρω μελέτη.

Υπεραξία κατά την ημερομηνία κτήσης	37.592
Ζημία Απομείωσης	(17.500)
Υπεραξία στις 31.12.2018	20.092

12.5. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

Οι θυγατρικές της Εταιρείας που περιλαμβάνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις της είναι οι εξής:

Ενοποιημένη θυγατρική	% Άμεσης Συμμετοχής	Αξία κτήσης 2018	Αξία κτήσης 2017	Χώρα εγκατάστασης	Κύρια δραστηριότητα	Μέθοδος ενοποίησης
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	100%	1.704	1.704	Κύπρος	Αριθμολαχεία	Πλήρης ενοποίηση
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	100%	11.499	11.499	Κύπρος	Εταιρεία Συμμετοχών-Στοιχημάτων	Πλήρης ενοποίηση
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	100%	48.000	43.000	Ελλάδα	Υπηρεσίες	Πλήρης ενοποίηση
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	100%	16.900	16.900	Κύπρος	Εταιρεία Στοιχημάτων	Πλήρης ενοποίηση
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	100%	<u>252.732</u>	<u>241.750</u>	Κύπρος	Εταιρεία Συμμετοχών	Πλήρης ενοποίηση
ΣΥΝΟΛΟ		330.836	314.854			
Απομειώσεις		<u>(60.111)</u>	<u>(32.909)</u>			
Αξία την 31η Δεκεμβρίου		270.725	281.945			

Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, οι συμμετοχές σε θυγατρικές εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημίες απομείωσης.

Η αξία της συμμετοχής στην ΟΠΑΠ SPORTS LTD έχει απομειωθεί κατά το ποσό των € 1.300 στη χρήση 2005 και κατά το ποσό των € 5.950 στη χρήση 2007. Για τις χρήσεις 2008 έως και 2018 δεν προέκυψε περαιτέρω απομείωση της αξίας της, σύμφωνα με τις εκθέσεις αποτίμησης του ανεξάρτητου εκτιμητή (Σημείωση 12.4).

Η αξία της συμμετοχής στην ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. απομειώθηκε κατά το ποσό των € 12.000 στη χρήση 2016 και € 8.187 στη χρήση 2017, καθώς σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της διοίκησης οι σωρευμένες ζημίες δεν είναι πιθανό να ανακτηθούν πλήρως.

Επιπλέον στη χρήση 2017, η ΟΠΑΠ Α.Ε. προχώρησε σε απομείωση των συμμετοχών της στις ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD και ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD κατά € 1.326 και € 4.146 αντίστοιχα.

Τέλος, στη χρήση 2018 απομειώθηκε περαιτέρω η συμμετοχή της Εταιρείας στην ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, ήτοι κατά € 27.202.

Η κίνηση των συμμετοχών σε θυγατρικές έχει ως εξής:

	2018	2017
Συμμετοχές σε θυγατρικές την 1η Ιανουαρίου	281.945	280.604
Αύξηση / (μείωση) μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	15.982	15.000
Ζημίες απομείωσης	<u>(27.202)</u>	<u>(13.659)</u>
Συμμετοχές σε θυγατρικές την 31η Δεκεμβρίου	270.725	281.945

Στις 21.08.2018 πραγματοποιήθηκε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου συνολικού ποσού € 5.000 της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε..

Το μετοχικό κεφάλαιο της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD αρχικά μειώθηκε κατά € 19.017 (02.05.2018) και στη συνέχεια αυξήθηκε κατά € 30.000 (11.10.2018) οδηγώντας σε μια καθαρή αύξηση € 10.983 σε ετήσια βάση.

12.6. Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες

Η ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων των συγγενών εταιρειών οι οποίες ενοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης, δεν διαφέρουν από την ημερομηνία αναφοράς της μητρικής εταιρείας.

Η ανάλυση και κίνηση των συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες έχει ως εξής:

	31.12.2018	31.12.2017
TCB HOLDINGS LTD	50.089	-
Σύνολο	50.089	-

Στις 07.06.2017 υπεγράφη από την ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD συμφωνία εξαγοράς ποσοστού 38,19% της NEUROSOFT A.E. έναντι συνολικού τιμήματος € 34.197. Μετά και τις σχετικές εγκρίσεις που ελήφθησαν από τις αρμόδιες αρχές ανταγωνισμού της Κύπρου και την πληρωμή του συμφωνηθέντος τιμήματος που πραγματοποιήθηκε στις 02.08.2017, η ΟΠΑΠ Α.Ε συμμετέχει με ποσοστό 67,72% στο μετοχικό κεφάλαιο της NEUROSOFT A.E., αποκτά τον πλήρη έλεγχο της εταιρείας και ως εκ τούτου, από τις 02.08.2017 αλλάζει η μέθοδος ενοποίησης από τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης στη μέθοδο της πλήρους Ενοποίησης (Σημείωση 12.4).

Το μερίδιο στις ζημίες της συγγενούς NEUROSOFT A.E. που αναγνώρισε ο Όμιλος για την περίοδο 01.01.2017-31.07.2017 ανερχόταν σε € 267.

Στις 18.12.2018 η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD Α.Ε. ολοκλήρωσε την εξαγορά ποσοστού 36,75% στη μητρική εταιρεία του Ομίλου Stoiximan, TCB Holdings Ltd, έναντι συνολικού τιμήματος € 50.000. Από το συνολικό τίμημα, € 48.000 πληρώθηκαν την ίδια μέρα, ενώ τα υπόλοιπα € 2.000 λογίστηκαν ως ενδεχόμενη υποχρέωση πληρωμής σύμφωνα με τη σχετική σύμβαση. Η υποχρέωση τακτοποιήθηκε στις 19 Φεβρουαρίου 2019.

Συνεπώς, από το Δεκέμβριο 2018, η τελευταία θεωρείται συγγενής για τον Όμιλο ΟΠΑΠ.

Το μερίδιο στα κέρδη της συγγενούς TCB HOLDINGS LTD που αναγνώρισε ο Όμιλος για την περίοδο 19.12.2018-31.12.2018 ανέρχεται σε € 89.

Με βάση τα ανωτέρω η αξία της συμμετοχής προκύπτει ως εξής:

Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2016	12.175
Μερίδιο στις ζημίες περιόδου 01.01.2017-01.08.2017	(267)
Διαγραφή λόγω αλλαγής μεθόδου ενοποίησης	<u>(11.908)</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2017	-
Κόστος κτήσης	50.000
Μερίδιο στα κέρδη περιόδου 19.12.2018-31.12.2018	<u>89</u>
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο 31.12.2018	50.089

12.7. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Εγγυητικές καταβολές	1.303	1.172	1.068	921
Προκαταβολές παροχών αποχώρησης και στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό	391	457	391	457
Δάνεια σε τρίτους	19.894	2.928	2.659	-
Προκαταβολές σε προμηθευτές	25.223	17.920	25.223	17.920
Άλλες απαιτήσεις	<u>340</u>	<u>76</u>	<u>18.122</u>	<u>20.927</u>
Σύνολο	47.151	22.553	47.464	40.225

Σε επίπεδο Ομίλου, προκαταβολές σε προμηθευτές ποσού € 25.223 (€ 17.920 το 2017) αφορά το μακροπρόθεσμο μέρος της απαίτησης από προμηθευτή παιχνιομηχανημάτων (VLTs) για προκαταβολή αμοιβής του σύμφωνα με ειδικό όρο στη μεταξύ τους σύμβαση. Τα δάνεια σε τρίτους σχετίζονται με δάνεια που έχουν χορηγήσει κυρίως η Εταιρεία και η θυγατρική ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ποσού € 2.659 και € 17.049 αντίστοιχα.

Σε επίπεδο Εταιρείας, ποσό € 14.572 που συμπεριλαμβάνεται στις άλλες απαιτήσεις αφορά στο υπόλοιπο των αποθεματικών κεφαλαίων για την αναμόρφωση της ενιαίας εταιρικής εικόνας των σημείων πώλησης (πρακτορείων) από τη θυγατρική ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., για λογαριασμό της ΟΠΑΠ Α.Ε.. Τα κεφάλαια αυτά είχαν μεταφερθεί στην εν λόγω θυγατρική κατά την περίοδο 2004 έως 2007. Τέλος, το υπόλοιπο ποσό € 3.550 αφορά διεταιρικά δάνεια (ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. € 50, TORA DIRECT Α.Ε. € 3.500).

12.8. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται επί των προσωρινών διαφορών, σύμφωνα με τη μέθοδο του ισολογισμού, με τη χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρείες του Ομίλου.

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φόρων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης, καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση/(υποχρέωση)	3.495	12.154	(9.252)	(3.962)
Χρέωση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (Σημ. 12.35)	(1.887)	(5.785)	(3.744)	(5.344)
Φόρος που λογίζεται στην καθαρή θέση μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 12.35)	289	(12)	296	54
Προσθήκη λόγω απόκτησης μέσω συνένωσης επιχειρήσεων (Σημ. 12.4)	-	(2.862)	-	-
Υπόλοιπο λήξης, καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση/(υποχρέωση)	1.897	3.495	(12.701)	(9.252)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων ανά κατηγορία κατά τη διάρκεια της χρήσης έχει ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπο έναρξης (1 Ιανουαρίου 2018)	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα (Σημ. 12.35)	Πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα (Σημ. 12.35)	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	2.415	(808)	-	1.607
Ασώματες ακινητοποιήσεις	(15.410)	(2.302)	-	(17.712)
Έξοδα επομένων χρήσεων	(8.766)	40	-	(8.726)
Αποζημιώσεις προσωπικού	571	33	25	629
Προβλέψεις	12.695	(5.963)	-	6.732
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	<u>11.990</u>	<u>7.112</u>	<u>264</u>	<u>19.367</u>
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ (υποχρέωση)	3.495	(1.887)	289	1.897

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Υπόλοιπο έναρξης (1 Ιανουαρίου 2018)	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα (Σημ. 12.35)	Πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα (Σημ. 12.35)	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	2.479	(983)	-	1.497
Ασώματες ακινητοποιήσεις	(17.945)	(2.226)	-	(20.171)
Έξοδα επομένων χρήσεων	(5.446)	1.422	-	(4.024)
Αποζημιώσεις προσωπικού	470	24	32	526
Προβλέψεις	8.508	(1.894)	-	6.614
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	<u>2.681</u>	<u>(89)</u>	<u>264</u>	<u>2.856</u>
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ (υποχρέωση)	(9.252)	(3.744)	296	(12.701)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων ανά κατηγορία κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης έχει ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπο έναρξης (1 Ιανουαρίου 2017)	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα (Σημ. 12.35)	(Χρέωση)/ Πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα (Σημ. 12.35)	Προσθήκη λόγω απόκτησης μέσω συνένωσης επιχειρήσεων (Σημ. 12.4)	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	1.683	732	-	-	2.415
Ασώματες ακινητοποιήσεις	(9.635)	(5.775)	-	-	(15.410)
Έξοδα επομένων χρήσεων	(7.515)	(1.252)	-	-	(8.766)
Αποζημιώσεις προσωπικού	425	220	(74)	-	571
Προβλέψεις	10.845	1.850	-	-	12.695
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	<u>16.351</u>	<u>(1.560)</u>	<u>62</u>	<u>(2.862)</u>	<u>11.990</u>
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ (υποχρέωση)	12.154	(5.785)	(12)	(2.862)	3.495

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Υπόλοιπο έναρξης (1 Ιανουαρίου 2017)	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα (Σημ. 12.35)	(Χρέωση)/ Πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα (Σημ. 12.35)	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	1.947	532	-	2.479
Ασώματες ακινητοποιήσεις	(13.483)	(4.462)	-	(17.945)
Έξοδα επομένων χρήσεων	(4.870)	(576)	-	(5.446)
Αποζημιώσεις προσωπικού	393	86	(8)	470
Προβλέψεις	9.303	(795)	-	8.508
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	<u>2.749</u>	<u>(130)</u>	<u>62</u>	<u>2.681</u>
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ (υποχρέωση)	(3.962)	(5.344)	54	(9.252)

Ορισμένες εταιρείες του Ομίλου την 31.12.2018 έχουν συσσωρεύσει φορολογικές ζημιές συνολικού ύψους € 57.907 (2017: € 41.910). Για τις συγκεκριμένες φορολογικές ζημιές δεν έχει αναγνωρισθεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, εξαιτίας της αβεβαιότητας όσον αφορά στο χρόνο των διαθέσιμων φορολογητέων κερδών, έναντι των οποίων οι ζημιές θα μπορούν να αντισταθμιστούν.

12.9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο	2.636	11.191	1.106	2.697
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	<u>188.818</u>	<u>234.911</u>	<u>100.457</u>	<u>91.574</u>
Σύνολο	191.454	246.102	101.563	94.270

Οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις αποτελούνται από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας. Τα πραγματικά επιτόκια καθορίζονται σύμφωνα με τα κυμαινόμενα επιτόκια και διαπραγματεύονται κατά περίπτωση.

Στις βραχυπρόθεσμες καταθέσεις περιλαμβάνονται δεσμευμένες καταθέσεις ποσού € 1.489 (2017: € 1.183), κυρίως λόγω δικαστικών αποφάσεων και εγγυήσεων από τους πράκτορες, που αναλύονται ως εξής: για την Εταιρεία € 152, για την ΟΠΑΠ SPORTS LTD € 355, για την ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD € 960, για την ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. € 20 και για την NEUROSOFT Α.Ε. € 2.

Σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση της 01.10.2018 σχετικά με τους περιορισμούς ανάληψης μετρητών και μεταφοράς κεφαλαίων κίνησης που αρχικά επιβλήθηκαν στις 28.06.2015, δεν υπάρχουν πια περιορισμοί στις αναλήψεις και τις μεταφορές κεφαλαίων εντός της χώρας ενώ οι περιορισμοί για τις συναλλαγές εκτός χώρας έχουν σταδιακά χαλαρώσει.

Τέλος, ο Όμιλος διατηρεί μέρος των καταθέσεων του σε πιστωτικά ιδρύματα εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

12.10. Αποθέματα

Στα αποθέματα του Ομίλου συμπεριλαμβάνονται:

- Αποθέματα ποσού € 6.406 (2017: €4.221) της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. σχετικά με την κατασκευή των καταστημάτων Gaming Halls υπό εξέλιξη τα οποία θα πωληθούν με την ολοκλήρωσή τους.
- Αποθέματα ποσού € 2.350 (2017: € 1.173) της TORA DIRECT Α.Ε. που αφορούν κυρίως κάρτες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας και Internet.
- Αποθέματα ποσού € 808 (2017: € 559) της NEUROSOFT Α.Ε. που αφορούν αναλώσιμα παραγωγής.
- Αποθέματα ποσού € 46 (2017: € 39) της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. που αφορούν αναλώσιμα της κτηνιατρικής κλινικής.

- Δελτία των αριθμολαχείων και των παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων, κουπόνια για το ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ κλπ. της Εταιρείας ποσού € 1.053 (2017: € 1.927).

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχουν ενεχυριασμένα αποθέματα.

12.11. Εμπορικές απαιτήσεις

Η ανάλυση των εμπορικών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις από πελάτες (έσοδα από παιχνίδια)	111.088	108.480	32.303	43.654
Προεξοφλημένες απαιτήσεις από πελάτες (οφειλές-ρυθμίσεις πρακτόρων)	134	133	35	35
Επισφαλείς απαιτήσεις από πράκτορες	36.690	34.292	35.331	33.716
Άλλες απαιτήσεις	<u>27.759</u>	<u>20.189</u>	<u>11.550</u>	<u>10.911</u>
Μερικό σύνολο βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων	175.672	163.093	79.219	88.316
Μείον προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις-ρυθμίσεις	<u>(38.255)</u>	<u>(35.264)</u>	<u>(35.707)</u>	<u>(33.956)</u>
Σύνολο βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων	137.417	127.829	43.512	54.360
Προεξοφλημένες απαιτήσεις από οφειλές-ρυθμίσεις πρακτόρων πέραν του ενός έτους	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
Σύνολο μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
Σύνολο απαιτήσεων	137.419	127.831	43.514	54.362

Η αναμενόμενη είσπραξη του συνόλου των εμπορικών απαιτήσεων παρατίθεται παρακάτω:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Αναμενόμενος χρόνος είσπραξης:				
Λιγότερο από 3 μήνες	135.758	127.803	43.042	54.334
Μεταξύ 3 και 6 μηνών	447	14	255	14
Μεταξύ 6 μηνών και 1 έτους	<u>1.212</u>	<u>11</u>	<u>214</u>	<u>11</u>
Σύνολο βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων	137.417	127.829	43.512	54.360
Μεγαλύτερη του 1 έτους	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
Γενικό σύνολο	137.419	127.831	43.514	54.362

Η χρονική ωρίμανση επισφαλών απαιτήσεων από πράκτορες της Εταιρείας είναι η κάτωθι:

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	31.12.2018
Λιγότερο από 1 έτος	1.266
Μεταξύ 1 και 5 ετών	3.392
Περισσότερο από 5 έτη	<u>30.673</u>
Σύνολο επισφαλών απαιτήσεων από πράκτορες	35.331

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχουν ενεχυριασμένες εμπορικές απαιτήσεις.

12.12. Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

Η ανάλυση των λοιπών κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις από φόρους εισοδήματος	-	12.106	-	12.106
Στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό	49	56	49	56
Λοιπές απαιτήσεις - έσοδα εισπρακτέα	12.864	22.920	8.504	9.486
Προπληρωθέντα έξοδα	12.722	12.007	9.345	7.325
Διεταιρική συναλλαγή διαφορών κερδών νικητών με ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	-	-	-	924
Απαιτήσεις από φόρους	<u>16.051</u>	<u>11.443</u>	-	-
Σύνολο	41.686	58.532	17.898	29.896

Οι απαιτήσεις από φόρους εισοδήματος της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν την απαίτηση για φόρο εισοδήματος της Εταιρείας ποσού € 12.106 καθώς, η προκαταβολή φόρου εισοδήματος για τη χρήση 2017 που κατέβαλε με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης για τη χρήση 2016 ήταν μεγαλύτερη από την σχηματισθείσα πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος που αναλογεί στην τρέχουσα χρήση.

Στις λοιπές απαιτήσεις – έσοδα εισπρακτέα του Ομίλου στις 31.12.2018 περιλαμβάνονται δάνεια που έχουν δοθεί από την ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD σε τρίτους ποσού € 3.458 (2017: € 8.680), απαιτήσεις από μισθώσεις της ΟΠΑΠ Α.Ε. ποσού € 3.662 (2017: € 3.126) καθώς και προβλέψεις εσόδου ποσού € 767 (2017: € 3.236).

Οι απαιτήσεις από φόρους περιλαμβάνουν την προπληρωθείσα εισφορά 30% επί των καθαρών εσόδων προ εισφορών (GGR) επόμενων περιόδων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. ποσού € 16.051 (2017: € 11.443).

12.13. Μετοχικό κεφάλαιο

Ο συνολικός αριθμός των εγκεκριμένων μετοχών είναι:

	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017
Κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας €0,30	319.000.000	319.000.000
	319.000.000	319.000.000

Οι μετοχές που έχουν εκδοθεί και πλήρως εξοφληθεί είναι:

	Αριθμός μετοχών	Αξία
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	319.000.000	95.700
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	319.000.000	95.700

12.14. Αποθεματικά

Η ανάλυση των αποθεματικών έχει ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Τακτικό αποθεματικό
Στις 31.12.2017	33.034
Μεταβολές στη χρήση	<u>122</u>
Στις 31.12.2018	33.156

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Τακτικό αποθεματικό
Στις 31.12.2017	31.900
Στις 31.12.2018	31.900

Το τακτικό αποθεματικό είναι ποσό ίσο με το 5% τουλάχιστον των ετήσιων καθαρών κερδών που προστίθεται κάθε χρόνο. Η υποχρέωση σχηματισμού παύει όταν ανέλθει κατ' ελάχιστο στο 1/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το ποσό αυτό δεν είναι διαθέσιμο για διανομή. Μετά τη διανομή της χρήσης του 2003, για την Εταιρεία το αποθεματικό έχει φτάσει το υποχρεωτικό όριο και επιπλέον κράτηση δεν είναι πλέον υποχρεωτική.

Η αύξηση των αποθεματικών του Ομίλου οφείλεται στο σχηματισμό Τακτικού Αποθεματικού από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. ποσού € 122 (2017: 617).

12.15. Ίδιες Μετοχές

Αρχικά, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 20.04.2015 και στη συνέχεια η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 27.04.2017 αποφάσισε και καθόρισε τις λεπτομέρειες για την υλοποίηση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι ποσοστού 5% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ήτοι έως 15.950.000 μετοχές. Οι αγορές ιδίων μετοχών θα πραγματοποιούνται εφόσον κατά περίπτωση θα κρίνονται πιο συμφέρουσες από άλλες προσφερόμενες επενδυτικές δυνατότητες και θα το επιτρέπουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρείας για τους οριζόμενους στον Κανονισμό 2273/2003 της Επιτροπής

Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στην απόφαση 1/503/13.03.2009 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σκοπούς. Το προτεινόμενο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών θα ολοκληρωθεί σε εικοσιτέσσερις μήνες από τη λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση της 27.04.2017, ήτοι το αργότερο μέχρι και 26.04.2019, και θα πραγματοποιηθεί με ανώτατη τιμή αγοράς το ποσό των 13,00 ευρώ ανά μετοχή και κατώτατη τιμή αγοράς εκάστης μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι 0,30 ευρώ ανά μετοχή.

Επιπροσθέτως, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας εξουσιοδοτήθηκε ειδικά προκειμένου να ρυθμίσει περαιτέρω τους ειδικότερους όρους και τις σχετικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του ανωτέρω προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών της Εταιρείας.

Σε συνέχεια των παραπάνω η Εταιρεία προέβη σε αγορά ιδίων μετοχών όπως αναλύεται ακολούθως:

Ίδιες μετοχές	Αριθμός μετοχών	Αξία κτήσης	% ιδίων μετοχών στο σύνολο των μετοχών
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	-	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	<u>406.542</u>	<u>2.719</u>	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	406.542	2.719	0,1%
Αγορά ιδίων μετοχών	<u>581.263</u>	<u>4.735</u>	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	987.805	7.454	0,3%
Αγορά ιδίων μετοχών	<u>194.696</u>	<u>1.585</u>	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	1.182.501	9.039	0,4%
Αγορά ιδίων μετοχών	<u>647.123</u>	<u>5.458</u>	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	1.829.624	14.497	0,6%

12.16. Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές του Ομίλου ανέρχονται σε € 36.783 κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 (2017: € 43.397), προέρχονται από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και NEUROSOFT Α.Ε.. Αντιπροσωπεύουν το 33% επί των ιδίων κεφαλαίων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., το οποίο ανήκει στις INTRALOT LOTTERIES LIMITED (16,5%) και SCIENTIFIC GAMES GLOBAL GAMING S.R.L. (16,5%) και το 32,28% επί των ιδίων κεφαλαίων της NEUROSOFT Α.Ε..

Τα βασικά οικονομικά στοιχεία των δύο αυτών εταιρειών παρουσιάζονται παρακάτω:

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.	Σύνολο
Μη ελέγχουσες συμμετοχές (%)	33%	32,28%	
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	127.792	10.910	
Κυκλοφορούν ενεργητικό	125.641	7.800	
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	(49.760)	(3.243)	
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>(104.415)</u>	<u>(2.991)</u>	
Ίδια κεφάλαια	99.258	12.477	
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	32.755	4.027	36.783

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	152.168	-	
Κέρδη μετά φόρων	6.315	(295)	
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	<u>8</u>	<u>3</u>	
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	6.322	(292)	
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	2.084	(95)	1.988
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	3	1	4

Συνοπτική κατάσταση ταμειακών ροών για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	17.194	1.094
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	118	(867)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	<u>(20.511)</u>	<u>62</u>
Καθαρή αύξηση/(μείωση) διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων	(3.198)	289

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε. Δημοσιευμένο	Προαρμογές λόγω οριστικοποίησης της τιμής αγοράς της NEUROSOFT Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε. Αναμορφωμένο	Σύνολο
Μη ελέγχουσες συμμετοχές (%)	33%		32,28%		
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	142.568	5.878	5.909	11.788	
Κυκλοφορούν ενεργητικό	110.277	6.860	-	6.860	
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	(40.414)	(2.247)	(1.714)	(3.960)	
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>(89.310)</u>	<u>(1.919)</u>	-	<u>(1.919)</u>	
Ίδια κεφάλαια	123.121	8.573	4.196	12.768	
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	40.630	2.767	1.354	4.122	44.752

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε. Δημοσιευμένο	Προαρμογές λόγω οριστικοποίησης της τιμής αγοράς της NEUROSOFT Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε. Αναμορφωμένο	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	158.916	-	-	-	
Κέρδη μετά φόρων	16.284	129	(87)	42	
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	<u>2</u>	<u>157</u>	-	<u>157</u>	
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	16.285	286	(87)	199	
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	5.374	42	(28)	-	5.387
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	1	51	-		51

Συνοπτική κατάσταση ταμειακών ροών για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	9.852	1.409
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	105	(1.502)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	<u>(15.146)</u>	<u>(23)</u>
Καθαρή μείωση διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων	(5.188)	(116)

12.17. Δάνεια

Ο δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Συνολικές μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις (1-5 έτη)	650.260	513.098	601.351	467.342
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων (έως 1 έτος)	-	169.000	20.000	169.000
Βραχυπρόθεσμα δάνεια (αλληλόχρεοι λογ/σμοί) (έως 1 έτος)	<u>191</u>	<u>171</u>	<u>11</u>	<u>171</u>
Συνολικές βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	191	169.171	20.011	169.171
Συνολικές δανειακές υποχρεώσεις	650.450	682.269	621.361	636.513

Τα δάνεια του Ομίλου και της Εταιρείας κινήθηκαν στη χρήση ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ	Έτος λήξης	31.12.2017				31.12.2018	
		Λογιστική αξία	Νέα δάνεια	Αποπληρωμές	Έξοδα απόσβεσης	Εναπομείνασα ονομαστική αξία	Λογιστική αξία
Δάνειο, ποσό € 916	2026	756	-	(92)	-	664	664
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €250.000	2023	-	250.000	-	(1.196)	250.000	248.804
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €200.000	2022	196.798	-	-	713	200.000	197.510
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €100.000	2021	100.000	-	(100.000)	-	-	-
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €50.000	2020	40.000	10.000	-	(714)	50.000	49.286
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €45.000	2020	40.500	-	(40.500)	-	-	-
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €5.000	2020	5.000	-	-	-	5.000	5.000
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €50.000	2020	49.771	-	-	(289)	50.000	49.482
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €100.000	2020	99.273	-	-	240	100.000	99.513
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €75.000	2018	75.000	-	(75.000)	-	-	-
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €75.000	2018	75.000	-	(75.000)	-	-	-
Αλληλόχρεος, ποσό € 500		-	180	-	-	180	180
Αλληλόχρεος, ποσό € 15.000		<u>171</u>	-	<u>(161)</u>	-	<u>11</u>	<u>11</u>
Σύνολο		682.269	260.180	(290.752)	(1.246)	655.855	650.450

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Έτος λήξης	31.12.2017				31.12.2018	
		Λογιστική αξία	Νέα δάνεια	Αποπληρωμές	Έξοδα απόσβεσης	Εναπομείνουσα ονομαστική αξία	Λογιστική αξία
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €250.000	2023	-	250.000	-	(1.196)	250.000	248.804
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €200.000	2022	196.798	-	-	713	200.000	197.510
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €100.000	2021	100.000	-	(100.000)	-	-	-
Δάνειο, ποσό €6.041	2021	-	6.041	-	-	6.041	6.041
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €45.000	2020	40.500	-	(40.500)	-	-	-
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €50.000	2020	49.771	-	-	(289)	50.000	49.482
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €100.000	2020	99.273	-	-	240	100.000	99.513
Δάνειο, ποσό €20.000	2019	-	20.000	-	-	20.000	20.000
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €75.000	2018	75.000	-	(75.000)	-	-	-
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €75.000	2018	75.000	-	(75.000)	-	-	-
Αλληλόχρεος, ποσό € 15.000		<u>171</u>	-	<u>(161)</u>	-	<u>11</u>	<u>11</u>
Σύνολο		636.513	276.041	(290.661)	(532)	626.052	621.361

Το μεσοσταθμικό επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου και της Εταιρείας είναι 3,4% (2017: 3,9%).

Το δάνειο ποσού € 6.041 της Εταιρείας, αντιπροσωπεύει μη ταμειακό μέγεθος που σχετίζεται με δάνειο εισπρακτέο που εκχωρήθηκε στην ΟΠΑΠ Α.Ε. κατά τη διάρκεια του 2018.

Οι ανωτέρω δανειακές συμβάσεις δεν περιλαμβάνουν εξασφαλίσεις με υποθήκες και προσημειώσεις επί των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας.

12.18. Προγράμματα παροχών προσωπικού

Μακροπρόθεσμο πρόγραμμα παροχής κινήτρων

Κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στις 28.03.2017, ενέκρινε τη θέσπιση ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος παροχής κινήτρων, με την καταβολή μέρους των καθαρών κερδών της Εταιρείας σε εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ και σε ανώτερα διοικητικά στελέχη της Εταιρείας, εξαιρώντας τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 3 έτη, για τη χρονική περίοδο 2017-2019. Οι στόχοι σχετίζονται α. με την κερδοφορία της Εταιρείας κατά την προαναφερθείσα τριετή χρονική περίοδο και β. με την αύξηση της τιμής της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Τέλος, το πρόγραμμα ορίζει ότι το μέγιστο ποσό που θα διανεμηθεί σε έως και 30 δικαιούχους ανέρχεται σε € 7.000.

Κατά την 31.12.2018 η υποχρέωση που απορρέει από το παραπάνω πρόγραμμα τόσο για την Εταιρεία όσο και για τον Όμιλο ανέρχεται σε € 2.305 (2017: € 1.113).

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Η ελληνική εργατική νομοθεσία (Ν.2112/1920) προβλέπει η αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης να βασίζεται στα χρόνια υπηρεσίας των εργαζομένων στην εταιρεία λαμβάνοντας υπόψη τις αποδοχές τους κατά την ημερομηνία αποχώρησης. Η υποχρέωση που προκύπτει από την ανωτέρω δέσμευση αποτιμάται με αναλογιστικές μελέτες, που εκπονούνται από ανεξάρτητες αναλογιστικές εταιρείες. Η τελευταία αναλογιστική μελέτη πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2018.

Η κίνηση της υποχρέωσης που καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος είναι η εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης	3.084	1.507	2.735	1.355
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.573	1.509	1.501	1.413
Κόστος τόκου	67	36	62	18
Κόστος (αποτέλεσμα) διακανονισμών	<u>710</u>	<u>217</u>	<u>684</u>	<u>157</u>
Ζημία/(κέρδος) που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα χρήσεως	2.349	1.763	2.247	1.589
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	-	(28)	-	(24)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως λόγω εμπειρίας	<u>101</u>	<u>(227)</u>	<u>127</u>	<u>(5)</u>
(Κέρδη)/ζημίες που καταχωρήθηκαν στην καθαρή θέση	101	(255)	127	(29)
Υποχρέωση από την εξαγορά της Neurosoft Α.Ε.	-	312	-	-
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	<u>(727)</u>	<u>(243)</u>	<u>(700)</u>	<u>(180)</u>
Υπόλοιπο λήξης	4.807	3.084	4.409	2.735

Οι βασικές υποθέσεις που υιοθετήθηκαν για την εκπόνηση των αναλογιστικών μελετών στις 31.12.2018 και 31.12.2017 για το πρόγραμμα αποχώρησης ήταν:

	2018	2017
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,40%	1,40%
Αναμενόμενο ποσοστό αυξήσεων στους μισθούς	2,00%	2,00%
Μέσος χρόνος παραμονής στην υπηρεσία	7,33 - 29,81	8,00 - 29,93
Πληθωρισμός	2,00%	2,00%

Το εκτιμώμενο κόστος υπηρεσίας για την επόμενη χρήση ανέρχεται σε € 368 για την Εταιρεία και € 456 για τον Όμιλο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη μεταβολή της αναλογιστικής υποχρέωσης του Ομίλου και της Εταιρείας εάν το επιτόκιο προεξόφλησης ήταν κατά 0,5% μεγαλύτερο ή μικρότερο αυτού που έχει

χρησιμοποιηθεί καθώς και την αντίστοιχη μεταβολή εάν το αναμενόμενο ποσοστό αύξησης μισθών ήταν κατά 0,5% μεγαλύτερο ή μικρότερο αυτού που έχει χρησιμοποιηθεί:

Ανάλυση Ευαισθησίας Αποτελεσμάτων (ΟΜΙΛΟΣ)	Αναλογιστική υποχρέωση	Ποσοστιαία Μεταβολή
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	2.247	-10%
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	2.791	12%
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	2.753	10%
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	2.270	-9%

Ανάλυση Ευαισθησίας Αποτελεσμάτων (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)	Αναλογιστική υποχρέωση	Ποσοστιαία Μεταβολή
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	1.890	-10%
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	2.347	12%
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	2.315	10%
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	1.909	-9%

12.19. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	34.049	32.673
Προβλέψεις περιόδου	17.978	17.910
Αναστροφή προβλέψεων	(19.862)	(19.833)
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	<u>(977)</u>	<u>(977)</u>
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	31.187	29.773
Προβλέψεις περιόδου	1.706	1.706
Αναστροφή προβλέψεων	(3.529)	(3.495)
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	<u>(1.091)</u>	<u>(1.091)</u>
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	28.273	26.893

Από το ποσό των € 28.273 (2017: € 31.187), ποσό € 26.893 (2017: € 29.773) αφορά κυρίως προβλέψεις για κάλυψη αποζημιώσεων από αγωγές διαφόρων τρίτων, πρακτόρων και προσωπικού κατά της Εταιρείας, ενώ ποσό € 1.258 (2017: € 1.258) αφορά σωρευτική πρόβλεψη φορολογικών διαφορών της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. (Σημείωση 12.38).

12.20. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Εγγυητικές καταθέσεις από πράκτορες	9.785	8.968	8.029	7.590
Παράγωγο (σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων)	1.271	214	1.271	214
Επιχορηγήσεις	<u>965</u>	<u>386</u>	-	-
Σύνολο	12.021	9.567	9.300	7.804

Οι καταθέσεις εγγυήσεων από πράκτορες αντιπροσωπεύουν:

- ποσά που κατατίθενται για να εξασφαλίσουν συνολικά τις υποχρεώσεις των πρακτόρων (οι καταθέσεις των εγγυήσεων επιστρέφονται στους πράκτορες όταν αυτοί παύουν να ενεργούν ως πράκτορες)
- ποσά για αύξηση πιστωτικών ορίων

Οι επιχορηγήσεις αφορούν την κάλυψη επενδύσεων έναντι του ενοικίου που καταβάλλει η ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. προς την εταιρεία ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. για το ακίνητο στο Μαρκόπουλο Αττικής. Συγκεκριμένα, στη σύμβαση προβλέπεται ότι ο Εκμισθωτής θα καλύπτει επενδύσεις συνολικού ποσού έως € 2.000, κατά τα πρώτα τρία χρόνια της σύμβασης, για βελτίωση του ακινήτου σε σχέση με τη διεξαγωγή των ιπποδρομιών ή την αναβάθμιση της αξίας του ακινήτου, υπό προϋποθέσεις. Οι σχετικές επενδύσεις θα καλύπτονται από τον μισθωτή και θα συμψηφίζονται με τα μισθώματα.

Οι υποχρεώσεις από χρηματοοικονομικά μέσα σχετίζονται με υποχρέωση που προέρχεται από σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίου (swap) με σκοπό την αντιστάθμιση κινδύνου κυμαινόμενου επιτοκίου στον οποίο η τελευταία είναι εκτεθειμένη. Η αποτίμηση του παραγώγου (σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίου) προέκυψε από τη διαφορά ανάμεσα στο συμβατικό επιτόκιο του (0,365%) και το επιτόκιο αγοράς του ίδιου παραγώγου κατά την 31.12.2018.

12.21. Εμπορικές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των εμπορικών υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προμηθευτές (υπηρεσιών, αγαθών & παγίων)	55.018	69.131	32.950	47.516
Κέρδη σε νικητές & αδιάθετα κέρδη	109.509	92.527	28.793	27.735
Άλλες υποχρεώσεις (αμοιβές – αποδόσεις)	2.565	3.230	732	90
Υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων	<u>9.593</u>	<u>8.972</u>	<u>1.919</u>	<u>1.664</u>
Σύνολο	176.685	173.860	64.394	77.005

Οι προμηθευτές δεν είναι έντοκος λογαριασμός και συνήθως διακανονίζεται εντός 60 ημερών τόσο στον Όμιλο όσο και στην Εταιρεία.

Οι υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων αναφέρονται σε πωλήσεις επόμενης λογιστικής περιόδου (βλ. 8.4).

12.22. Υποχρεώσεις από φόρους

Η ανάλυση των υποχρεώσεων από φόρους έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρεώσεις φόρου εισοδήματος	8.648	2.370	6.691	-
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων	56.750	53.022	44.734	43.524
Λοιποί φόροι (παρακρατούμενοι, ΦΠΑ)	<u>7.738</u>	<u>34.379</u>	<u>9.327</u>	<u>34.885</u>
Σύνολο	73.136	89.771	60.752	78.409

Σύμφωνα με το Ν. 4389/2016, επιβάλλεται από 01.01.2016 εισφορά με συντελεστή 35% επί των καθαρών εσόδων της ΟΠΑΠ Α.Ε., (έσοδα από παίγνια μείον κέρδη νικητών παικτών, σύμφωνα με τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα), έναντι 30% που ίσχυε από 01.01.2013, σύμφωνα με το Ν. 4093/2012.

Το συνολικό ποσό της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων για την Εταιρεία στη χρήση 2018 ανήλθε στα € 442.800 και το οφειλόμενο ποσό την 31.12.2018 στα € 44.734. Αντίστοιχα, στη χρήση 2017 το συνολικό ποσό της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων ανήλθε σε € 416.874, ενώ το οφειλόμενο κατά την 31.12.2017 ποσό ήταν € 43.524. Το οφειλόμενο ποσό προς το Ελληνικό Δημόσιο την 31.12.2018 που αφορά στην εισφορά επί των καθαρών εσόδων παρουσιάζει αύξηση σε σχέση με τη συγκριτική περίοδο ως αποτέλεσμα της αυξημένης δραστηριότητας.

Στους Λοιπούς φόρους της Εταιρείας κατά την 31.12.2017 περιλαμβάνεται ποσό € 23.300 που αφορά φόρο μερισμάτων, ενώ δεν υπάρχει αντίστοιχη υποχρέωση κατά την 31.12.2018.

12.23. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Δωρεές	2.052	3.621	2.052	3.547
Χορηγίες	8.678	9.181	710	707
Αποδοχές προσωπικού	8.593	6.717	8.108	6.087
Μερίσματα και προμερίσματα πληρωτέα	1.999	2.029	1.999	2.029
Ασφαλιστικές εισφορές πληρωτέες	2.950	2.793	2.366	2.251
Λοιπές υποχρεώσεις	20.742	24.663	11.945	18.848
Σύνολο	45.015	49.004	27.181	33.470

Σε επίπεδο Εταιρείας, η διακύμανση στις λοιπές υποχρεώσεις παρατηρείται ως αποτέλεσμα της μειωμένης δεδουλευμένης υποχρέωσης εξόδων ποσού € 5.223 έναντι € 10.819 στις 31.12.2018 και 31.12.2017 αντίστοιχα. Επιπλέον, η δεδουλευμένη υποχρέωση για τόκους ομολογιακών δανείων μειώθηκε κατά € 1.303.

Σε επίπεδο Ομίλου, οι λοιπές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν εκτός των άλλων δεδουλευμένες υποχρεώσεις εξόδων ποσού € 8.382 (2017: € 12.525), δεδουλευμένες υποχρεώσεις για τόκους ομολογιακών δανείων ποσού € 2.713 (2017: € 4.432), υποχρεώσεις προς ελληνικά υπουργεία σχετικές με μισθώσεις ύψους € 1.471 (2017: 1.464), υποχρέωση προς το ελληνικό κράτος σχετικά με Πρωτοχρονιάτικο λαχείο ύψους € 3.397 (2017: € 3.537) και υποχρεώσεις στους νικητές σχετικές με ειδικές κληρώσεις ύψους €1.052 (2017: € 1.199).

12.24. Μερίσματα

Η δέκατη όγδοη (18^η) Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΟΠΑΠ Α.Ε. που έλαβε χώρα την Τετάρτη 25.04.2018, ενέκρινε την προταθείσα από το Διοικητικό Συμβούλιο διανομή (διάθεση) κερδών και αποφάσισε την καταβολή συνολικού μερίσματος € 0,40 ανά μετοχή προ παρακράτησης φόρου για την εταιρική χρήση 2017. Καθώς έχει ήδη διανεμηθεί στους μετόχους προμερίσμα ύψους € 0,10 ανά μετοχή σύμφωνα με την από 11.09.2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, το υπόλοιπο μερίσματος για τη χρήση 2017 ανέρχεται στα € 0,30 ανά μετοχή προ της σχετικής παρακράτησης φόρου.

Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στην από 11.09.2018 συνεδρίασή του αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2018 ύψους € 0,10 ανά μετοχή προ παρακράτησης φόρου και εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών.

12.25. Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές

Σύμφωνα με το Ν. 4389/2016, επιβάλλεται από 01.01.2016 εισφορά με συντελεστή 35% επί των καθαρών εσόδων της ΟΠΑΠ Α.Ε., (έσοδα από παίγνια μείον κέρδη νικητών παικτών, σύμφωνα με τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα), έναντι 30% που ίσχυε από 01.01.2013, σύμφωνα με το Ν. 4093/2012.

Επιπλέον, βάσει του Νόμου περί Στοιχημάτων του 2012 της Κυπριακής Δημοκρατίας, καταβάλλεται φόρος στοιχήματος ίσος με 13% επί των καθαρών αποδοχών από στοιχημα από την OPAP SPORTS LTD. Τέλος, βάσει της διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας και Κυπριακής Δημοκρατίας, ορίζεται το ποσό που αποδίδεται ως εισφορά στην Κυπριακή Δημοκρατία από την OPAP KYΠPOY LTD.

Το συνολικό ποσό της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων από παιχνίδια στη χρήση 2018 για τον Όμιλο ανέρχεται σε € 507.080 (2017: € 482.578) και για την Εταιρεία σε € 442.800 (2017: € 416.874).

12.26. Προμήθειες πρακτόρων

Για την Εταιρεία, οι προμήθειες των πρακτόρων από τον Απρίλιο του 2017 όπου τίθεται σε ισχύ η νέα σύμβαση με τους πράκτορες, υπολογίζονται σε ποσοστό επί των Καθαρών Εσόδων από Παιχνίδια (NGR) και όχι ως ποσοστό επί των Μικτών Εισπράξεων από παιχνίδια που ίσχυε έως τότε.

Για τις υπόλοιπες εταιρείες του Ομίλου, οι προμήθειες των πρακτόρων υπολογίζονται ως ποσοστό επί των Μικτών Εισπράξεων από παιχνίδια το οποίο διαφοροποιείται ανάλογα το παιχνίδι αλλά και ειδικότερα για την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και το κανάλι διάθεσης (πωλητές χονδρικής, mini market, υφιστάμενο δίκτυο ΟΠΑΠ κλπ.).

12.27. Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)

Οι συγκεκριμένες προμήθειες αφορούν μόνο τις εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο χώρο των τυχερών παιγνίων και το ύψος τους κινείται ανάλογα της παικτικής δραστηριότητας καθώς υπολογίζονται ως ποσοστό επί των μικτών εισπράξεων από παιχνίδια (Wagers) ή των καθαρών εσόδων από παιχνίδια (NGR).

Η διαφοροποίηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος οφείλεται κυρίως στην λειτουργία των νεοεισαχθέντων παιχνιδιών του Ομίλου, VLTs και Virtual Games. Συγκεκριμένα,

- VLTs: Ο αριθμός των ενεργών μηχανών αυξήθηκε κατά 8.937 κομμάτια κατά τη διάρκεια της χρήσης.
- Virtual Games: Εισήχθησαν τον Απρίλιο του 2017. Συνεπώς η προηγούμενη περίοδος δεν είναι πλήρως συγκρίσιμη.

12.28. Λοιπά λειτουργικά έσοδα

Η ανάλυση των άλλων λειτουργικών εσόδων έχει ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Προμήθεια εσόδου από Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο	2.171	2.197	-	-
Έσοδα από προπληρωμένες κάρτες και κάρτες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας	89.051	82.322	-	-
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών πληροφορικής	6.822	1.726	-	-
Αμοιβές διοικητικής υποστήριξης	-	-	31.091	29.842
Λοιπά έσοδα	<u>30.744</u>	<u>33.391</u>	<u>10.677</u>	<u>8.170</u>
Σύνολο	128.788	119.636	41.768	38.012

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών πληροφορικής περιλαμβάνουν τα έσοδα της NEUROSOFT Α.Ε. και η διακύμανση στα έτη οφείλεται στο γεγονός ότι ενοποιήθηκε πλήρως στον Όμιλο ΟΠΑΠ τον Αύγουστο του 2017. Μέχρι τότε, η ισχύουσα μέθοδος ενοποίησης ήταν μέσω καθαρής θέσης.

Οι αμοιβές διοικητικής υποστήριξης στην Εταιρεία αφορούν έσοδα από τις θυγατρικές της, ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε βάσει συμφωνίας σε επίπεδο υπηρεσιών (SLA).

Τα λοιπά έσοδα της Εταιρείας περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την καθαρή επίδραση της πρόβλεψης για επίδικα θέματα ποσού € 1.789 (2017: € 1.923), μη επαναλαμβανόμενα έσοδα ποσού € 3.558 (2017: € 512) και έσοδα λειτουργικών μισθώσεων ποσού € 3.490 (2017: € 1.963). Επιπλέον, σε επίπεδο Ομίλου, τα λοιπά έσοδα περιλαμβάνουν τα έσοδα της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. από κατασκευαστικές και λοιπές υποστηρικτικές υπηρεσίες στο δίκτυο του ΟΠΑΠ ποσού € 6.458 (2017: € 7.779).

12.29. Λοιπά λειτουργικά κόστη

Στα λοιπά λειτουργικά κόστη του Ομίλου συμπεριλαμβάνεται η ανάλωση καρτών κινητής και σταθερής τηλεφωνίας της TORA DIRECT Α.Ε ποσού € 81.923 (2017: € 75.757), το κόστος των πωληθέντων καταστημάτων παιχνιομηχανημάτων (Gaming Halls) της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. ποσού € 9.087 (2017: € 15.388) καθώς επίσης και η ανάλωση εμπορευμάτων της NEUROSOFT Α.Ε. ποσού € 930 (2017: € 640) για την παραγωγή και ανάπτυξη λογισμικών και συστημάτων πληροφορικής.

12.30. Κόστος μισθοδοσίας

Οι αμοιβές προσωπικού της Εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Μισθοί και ημερομίσθια	59.983	50.324	49.921	43.784
Ασφαλιστικές εισφορές	12.328	10.352	10.135	8.787
Λοιπά έξοδα προσωπικού	1.459	1.344	1.229	1.152
Κόστος προγραμμάτων παροχών προσωπικού	1.573	1.516	1.501	1.413
Κόστος παροχών αποχώρησης	<u>710</u>	<u>246</u>	<u>684</u>	<u>157</u>
Σύνολο	76.052	63.781	63.471	55.294

Ο αριθμός του μόνιμου καθώς και μερικής απασχόλησης προσωπικού της Εταιρείας στις 31.12.2018 και 31.12.2017 είναι 1.108 και 1.045 αντίστοιχα, ενώ του Ομίλου στις 31.12.2018 και 31.12.2017 είναι 1.493 και 1.422 αντίστοιχα.

12.31. Έξοδα προβολής και διαφήμισης

Οι δαπάνες προβολής και διαφήμισης αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Δωρεές και Χορηγίες	22.385	27.386	15.760	20.155
Έξοδα διαφήμισης	<u>43.454</u>	<u>40.045</u>	<u>32.592</u>	<u>27.330</u>
Σύνολο	65.839	67.431	48.352	47.485

Τα έξοδα για δωρεές της Εταιρείας για τη χρήση 2018 ανέρχονται σε € 4.177 (2017: € 6.413) και τα έξοδα για χορηγίες σε € 11.583 (2017: € 13.742). Σε επίπεδο Ομίλου, τα σχετικά έξοδα ανέρχονται σε € 4.385 και € 18.000 αντίστοιχα (2017: € 6.548, € 20.838). Συνολικά, τα έξοδα προβολής και διαφήμισης τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και επίπεδο Εταιρείας δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερη διαφοροποίηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος σε συνέχεια της απόφασης της διοίκησης να συγκρατήσει τη συγκεκριμένη δαπάνη σταθερή.

12.32. Άλλα λειτουργικά έξοδα

Τα άλλα λειτουργικά έξοδα αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Κόστος παρόχων πληροφορικής	44.201	52.256	48.225	51.783
Αμοιβές οργανισμών κοινής ωφέλειας και τηλεπικοινωνίες	14.749	13.754	11.517	10.571
Ενοίκια	10.628	8.809	6.423	5.248
Λοιπά έξοδα	72.204	74.439	71.847	62.578
Ανάλωση αποθεμάτων	<u>5.464</u>	<u>5.722</u>	<u>5.089</u>	<u>5.398</u>
Σύνολο	147.247	154.980	143.101	135.579

Το κόστος παροχών πληροφορικής τόσο του Ομίλου όσο και της Εταιρείας είναι μειωμένο λόγω του τερματισμού σύμβασης με έναν πάροχο πληροφορικής και την αντικατάστασή της με μια νέα με ευνοϊκότερους όρους.

Σε επίπεδο Εταιρείας, στα λοιπά έξοδα συμπεριλαμβάνεται ζημία απομείωσης σε θυγατρική ύψους € 27.202 (2017: € 13.359).

12.33. Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα)

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα και έξοδα αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Τόκοι και έξοδα ομολογιακών δανείων	(23.868)	(22.477)	(22.124)	(20.051)
Άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα	(2.436)	(1.484)	(1.525)	(587)
Κόστος τόκου συνταξιοδοτικών προγραμμάτων	(64)	(36)	(62)	(18)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(26.368)	(23.998)	(23.711)	(20.656)
Τόκοι καταθέσεων	1.142	2.020	573	1.323
Δάνεια προσωπικού	3	4	3	4
Άλλα χρηματοοικονομικά έσοδα	1.742	909	514	84
Αναστροφή τόκων προεξόφλησης προηγούμενης χρήσης	-	1	-	1
Χρηματοοικονομικά έσοδα	2.887	2.934	1.091	1.412
Καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα	(23.481)	(21.064)	(22.621)	(19.245)

Τα άλλα χρηματοοικονομικά έσοδα είναι διαφοροποιημένα στην τρέχουσα χρήση λόγω του αντίκτυπου του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 9 σχετικά με την αναδιάρθρωση των ομολογιακών δανείων της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.. Υπό τις επιταγές του νέου προτύπου, αναγνωρίστηκαν κέρδη κατά την ημέρα της αναδιάρθρωσης ύψους € 228 και € 525 αντίστοιχα.

12.34. Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα

Η Εταιρεία το 2018, εμφανίζει έσοδα από μερίσματα θυγατρικών συνολικού ποσού € 4.836 (2017: € 6.592). Συγκεκριμένα το μερίσμα από την ΟΡΑΡ CYPRUS LTD ήταν € 4.000 (2017: € 6.092) και από την ΟΠΑΠ SPORTS LTD € 836 (2017: € 500).

12.35. Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος που έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αναλύεται ως εξής:

Ποσά που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Τρέχων φόρος	(68.713)	(55.792)	(61.074)	(49.780)
Αναβαλλόμενος φόρος	(3.491)	(5.785)	(6.253)	(5.344)
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή στον αναβαλλόμενο φόρο	1.605	-	2.508	-
Σύνολο φόρου εισοδήματος	(70.599)	(61.578)	(64.818)	(55.125)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	32,7%	31,9%	32,4%	30,5%

Η επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή στον αναβαλλόμενο φόρο ποσού € 1.605 για τον Όμιλο και € 2.508 για την Εταιρεία οφείλεται στη σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα τα επόμενα έτη από την επαναμέτρηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από αναβαλλόμενη φορολογία.

Ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Αναβαλλόμενος φόρος	336	(12)	344	54
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή στον αναβαλλόμενο φόρο	(47)	=	(47)	=
Σύνολο	289	(12)	296	54

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος», αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται χωρίς προεξόφληση με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν την περίοδο της πραγματοποίησής τους υπό την προϋπόθεση ότι έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Ο Νόμος 4579/2018 (ΦΕΚ Α' 201/03.12.2018), τροποποιεί τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Νόμος 4172/2013) σχετικά με τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων, μειώνοντας τον φορολογικό συντελεστή ως εξής:

- 28% για τη χρήση 2019
- 27% για τη χρήση 2020
- 26% για τη χρήση 2021
- 25% για τη χρήση 2022 και έπειτα

Συνεπώς, για την τρέχουσα χρήση, ο τρέχων φόρος υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας συντελεστή 29% ενώ ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας συντελεστές από 25% μέχρι 28%.

Σε επίπεδο Ομίλου, πρέπει να αναφερθεί ότι δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για τις ζημίες που εμφανίζουν ορισμένες εκ των εταιρειών του Ομίλου καθώς ο Όμιλος δεν θεωρεί ότι αναμένεται να υπάρξει μελλοντικό φορολογικό κέρδος έναντι του οποίου οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες μπορεί να χρησιμοποιηθούν. Στη χρήση 2018 οι ζημίες για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ανήλθαν σε € 12.011 (2017: € 27.593). Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημίες του Ομίλου για τις οποίες επίσης δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ανήλθαν σε € 57.907 (2017: € 45.896).

Η συμφωνία μεταξύ του ποσού φόρου εισοδήματος και του ποσού που προκύπτει από την εφαρμογή του ισχύοντος συντελεστή φορολογίας εισοδήματος της Εταιρείας στην Ελλάδα (29%) επί των αποτελεσμάτων προ φόρων, έχει ως ακολούθως:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Κέρδη προ φόρων	215.900	193.151	200.008	180.687
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του φορολογικού συντελεστή της Μητρικής (29%)	(62.611)	(56.014)	(58.002)	(52.399)
<u>Προσαρμογές στο φόρο σε σχέση με:</u>				
Ζημιές απομείωσης συμμετοχών που δεν αναγνωρίζονται φορολογικά	-	-	(7.889)	(3.961)
Ζημιά απομείωσης υπεραξίας που δεν αναγνωρίζονται φορολογικά	(5.075)	-	-	-
Επίδραση φόρου από έξοδα που δεν εκπίπτουν φορολογικά	(3.871)	(2.827)	(2.092)	(2.123)
Επίδραση φόρου από αφορολόγητα και κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντα έσοδα	2.937	2.789	1.453	2.118
Επίδραση μη αναγνώρισης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών	(3.483)	(4.404)	-	-
Επίδραση διαφορετικών φορολογικών συντελεστών άλλων χωρών	841	2.195	-	-
Λοιποί φόροι	(103)	2.712	(83)	2.654
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή	1.605	-	2.508	-
Λοιπές διαφορές	<u>(838)</u>	<u>(6.029)</u>	<u>(715)</u>	<u>(1.413)</u>
Συνολική δαπάνη φόρων	(70.599)	(61.578)	(64.818)	(55.125)

12.36. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίστηκαν ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν στους μετόχους της Εταιρείας (σε ευρώ)	143.312.296	126.150.801	135.189.853	125.562.682
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών	317.677.214	317.840.974	317.677.214	317.840.974
Βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή (σε ευρώ)	0,4511	0,3969	0,4256	0,3950

Τα βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή συμπίπτουν καθώς η Εταιρεία δεν έχει μειωτικά των κερδών στοιχεία.

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών στις 31.12.2018 υπολογίζεται ως ακολούθως:

	2018	2017
Εκδοθείσες κοινές μετοχές την 1 Ιανουαρίου	319.000.000	319.000.000
Επίδραση κατοχής ιδίων μετοχών	<u>(1.322.786)</u>	<u>(1.159.026)</u>
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών την 31 Δεκεμβρίου	317.677.214	317.840.974

12.37. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου κατά τη χρήση 2018 ενοποιήθηκαν από την SAZKA Group a.s..

Ως συνδεδεμένες εταιρείες, πέραν των εταιρειών του Ομίλου, νοούνται οι επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει με μεγάλο ποσοστό η μητρική εταιρεία, οι επιχειρήσεις που ανήκουν στους μεγάλους μετόχους, οι επιχειρήσεις τις οποίες ελέγχουν τα μέλη του Δ.Σ. και τα διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας καθώς και τα κοντινά μέλη της οικογένειας αυτών.

Τα ποσά των εσόδων και εξόδων σωρευτικά από την έναρξη της χρήσης 2018 και 2017 και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας στη λήξη των εν λόγω χρήσεων που έχουν προκύψει από συναλλαγές της με συνδεδεμένα μέρη, όπως ορίζονται από το ΔΛΠ 24, καθώς και τα συγκριτικά τους μεγέθη, έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Έσοδα - Πωλήσεις				
Θυγατρικές	=	=	<u>36.463</u>	<u>36.807</u>
Σύνολο	-	-	36.463	36.807

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Έξοδα - Αγορές				
Θυγατρικές	-	-	12.647	7.964
Λοιπές συνδεδεμένες	<u>3.620</u>	<u>7.271</u>	<u>3.620</u>	<u>6.473</u>
Σύνολο	3.620	7.271	16.266	14.437

Τα έσοδα της Εταιρείας από συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη αφορούν κυρίως έσοδα από δικαιώματα και παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών ενώ τα αντίστοιχα έξοδα αφορούν κυρίως κόστη παροχών πληροφορικής. Τα έξοδα του Ομίλου δε, αφορούν ως επί το πλείστον παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις				
Θυγατρικές	=	=	<u>29.567</u>	<u>32.756</u>
Σύνολο	-	-	29.567	32.756

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές	-	-	29.036	5.440
Λοιπές συνδεδεμένες	<u>380</u>	<u>600</u>	<u>380</u>	<u>600</u>
Σύνολο	380	600	29.416	6.040

Αμοιβές Δ.Σ. και μισθοδοσία	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017 Αναμορφωμένα	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017 Αναμορφωμένα
Μέλη Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη	<u>5.596</u>	<u>5.708</u>	<u>5.032</u>	<u>5.236</u>
Σύνολο	5.596	5.708	5.032	5.236

Όλες οι παραπάνω διεταιρικές συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων (arm's length).

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναμορφωθεί καθώς ο Όμιλος και η Εταιρεία άλλαξαν την πολιτική τους σχετικά με τον ορισμό των διευθυντικών στελεχών.

Επομένως, πρώτον τροποποιήθηκε η σύνθεση των διευθυντικών στελεχών και δεύτερον αποφασίστηκε τα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου να απαρτίζονται πλέον μόνο από στελέχη της Εταιρείας.

Οι αμοιβές των μελών του Δ.Σ. και η μισθοδοσία των Διευθυντών του Ομίλου και της Εταιρείας, αναλύονται σε:

- α) αμοιβές των μελών Δ.Σ. του Ομίλου, οι οποίες ανέρχονται σε € 1.000 για το 2018 και € 881 για το 2017,
- β) αμοιβές των Διευθυντών του Ομίλου οι οποίες ανέρχονται στο ποσό των € 4.596 για το 2018 και € 4.827 για το 2017 (2017 δημοσιευμένο: € 10.573) ,
- γ) αμοιβές των μελών Δ.Σ. της Εταιρείας, οι οποίες ανέρχονται σε € 436 για το 2018 και € 409 για το 2017.

Υποχρεώσεις από αμοιβές Δ.Σ. και μισθοδοσία	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017 Αναμορφωμένα	31.12.2018	31.12.2017 Αναμορφωμένα
Μέλη Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη	<u>278</u>	<u>159</u>	<u>186</u>	<u>158</u>
Σύνολο	278	159	186	158

Τα υπόλοιπα τέλους περιόδου από αμοιβές Δ.Σ. και μισθοδοσία αφορούν σε:

- α) υποχρεώσεις χρήσης από αμοιβές και λοιπές παροχές Μελών Δ.Σ. και Διευθυντών του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε € 278 για τη χρήση 2018 και € 159 για τη χρήση 2017 (2017 δημοσιευμένο: € 450),
- β) υποχρεώσεις χρήσης από μισθούς και λοιπές παροχές Διευθυντών της Εταιρείας διαμορφώθηκαν σε € 186 για τη χρήση 2018 και € 158 για τη χρήση 2017 (2017 δημοσιευμένο: € 342).

Από τα ανωτέρω, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές εταιρείες έχουν απαλειφθεί από τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου.

12.38. Λοιπές γνωστοποιήσεις

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

A) Φορολογικές υποχρεώσεις:

Οι εταιρείες του Ομίλου που υποχρεούνται σε έλεγχο φορολογικής συμμόρφωσης από τακτικούς ελεγκτές, έχουν ελεγχθεί από τον εκλεγμένο κατά Κ.Ν. 2190/1920 τακτικό ελεγκτή, σύμφωνα με το άρθρο 82 παρ.5 του ν. 2238/1994 ως ίσχυε και το άρθρο 65Α παρ 1. του ν.4174/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 4262/2014 και έχουν εκδοθεί οι σχετικές Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς επιφυλάξεις. Ειδικότερα, οι ελεγμένες φορολογικά χρήσεις από τακτικούς ελεγκτές έχουν ως εξής:

Επωνυμία Εταιρείας	Χρήσεις
ΟΠΑΠ Α.Ε.	2011-2018
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	2011-2018
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	2014-2018
TORA DIRECT Α.Ε.	2011-2018
TORA WALLET Α.Ε.	2017-2018
NEUROSOFT S.A.	2011-2018
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	2016-2018

Σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/05.01.2016, δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης. Συνεπώς, οι φορολογικές υποχρεώσεις για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Σε μελλοντικό φορολογικό έλεγχο, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον φόροι και προσαυξήσεις, ποσά τα οποία εκτιμάται ότι δε θα είναι σημαντικά.

Επιπρόσθετα, οι εταιρείες του Ομίλου με έδρα εκτός Ελλάδας δεν είναι φορολογικά ελεγμένες για τις εξής χρήσεις:

Επωνυμία Εταιρείας	Χρήσεις
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	2013 – 2018
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	2018
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	2004 – 2018
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	2012 – 2018

Για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις έχει διενεργηθεί συνολική σωρευτική πρόβλεψη από την ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. για πιθανές φορολογικές διαφορές ποσό € 1.258.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. έχει προσφύγει στα διοικητικά δικαστήρια, αναμένοντας την εκδίκαση της υπόθεσης, για την επιβολή το 2014 πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων για τη χρήση 2010, συνολικού ύψους € 29.568 και παράλληλα η ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. έχει επίσης ασκήσει κάθε

νόμιμο δικαίωμα έναντι της επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων συνολικού ποσού € 2.773 που προέκυψαν από τον φορολογικό έλεγχο που διενεργήθηκε το 2016 για τη χρήση 2012.

B) Επίδικες υποθέσεις:

Εκτιμήσεις σχετικά με τις υποθέσεις που αφορούν δικαστικές απαιτήσεις τρίτων έναντι της Εταιρείας και του Ομίλου, για τις οποίες πιθανολογείται αρνητική έκβαση, έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη πλέον τόκων για την Εταιρεία ύψους € 26.457 και για τον Όμιλο € 26.544, ενώ το συνολικό ύψος των απαιτήσεων αυτών ανέρχεται για την Εταιρεία στο ποσό των € 28.087 και για τον Όμιλο σε € 29.027.

Αυτή η συνολική σωρευτική πρόβλεψη έως 31.12.2018 αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Εργατικές υποθέσεις	5.481	7.110	5.393	7.022
Αγωγές ιδιωτών	<u>21.064</u>	<u>22.315</u>	<u>21.064</u>	<u>22.315</u>
Σύνολο πρόβλεψης	26.544	29.425	26.457	29.337

Επίσης, σύμφωνα με επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας, έχουν κατατεθεί αγωγές τρίτων κατά εταιρειών του Ομίλου με απαιτήσεις ύψους € 138.459 (2017: € 79.135), για τις οποίες ωστόσο, δεν είναι πιθανό το ενδεχόμενο αρνητικής έκβασης και για το λόγο αυτό δεν έχει διενεργηθεί σχετική πρόβλεψη. Πέραν των ανωτέρω δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές της Εταιρείας και του Ομίλου, καθώς επίσης και αποφάσεις δικαστικών ή διοικητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

Γ) Αίτηση Διαιτησίας κατά της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.

Στις 24.4.2015 η ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. υπέγραψε με το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) σύμβαση παραχώρησης 20-ετούς αποκλειστικού δικαιώματος διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου υποδρομιακού στοιχήματος στην Ελλάδα. Η εν λόγω σύμβαση κυρώθηκε από την Ελληνική Βουλή στις 23.10.2015 και τέθηκε σε ισχύ στις 08.01.2016.

Τον Μάιο 2017, η εταιρεία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου ΑΕ» (ΤΑΙΠΕΔ) άσκησε διαιτητική αγωγή κατά της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. ενώπιον του Δικαστηρίου Διεθνούς Διαιτησίας του Λονδίνου (LCIA). Το ΤΑΙΠΕΔ ισχυρίστηκε ότι η ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. είχε υποχρέωση να καταβάλει τόκο 10% (ίσο με € 2.025) επί της τελευταίας δόσης του συμβατικού ανταλλάγματος (€ 20.250) που προέβλεπε η από 24 Απριλίου 2015 Σύμβαση Παραχώρησης.

Η ακροαματική διαδικασία έλαβε χώρα στις 23-24 Απριλίου 2018 και η διαιτητική απόφαση εκδόθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2018. Το Δικαστήριο δικαίωσε την ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. και απέρριψε την αξίωση του ΤΑΙΠΕΔ για δήθεν επιπρόσθετο συμβατικό τίμημα περίπου € 2.000. Το ΤΑΙΠΕΔ υποχρεώθηκε επίσης να

πληρώσει όλα τα νομικά έξοδα της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. (περίπου € 400).

Δεσμεύσεις

Οι μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων είναι:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Λιγότερο από 1 έτος	92.461	107.518	33.140	49.015
Από 1-5 έτη	235.224	264.088	31.611	52.587
Περισσότερο από 5 έτη	153.478	209.748	13.597	11.508

Αξίζει να σημειωθεί ότι από τον παραπάνω πίνακα έχουν εξαιρεθεί οι συμβάσεις από τις οποίες προκύπτουν τακτικές μη σταθερές υποχρεώσεις λόγω αντικειμενικών δυσκολιών στον ακριβή και αξιόπιστο υπολογισμό τους.

12.39. Χρηματοοικονομικά μέσα, παράγοντες και διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Εύλογη αξία και ιεραρχία εύλογης αξίας

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για παρόμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: λοιπές τεχνικές για τις οποίες όλες οι εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία είναι παρατηρήσιμες, είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Επίπεδο 3: τεχνικές που χρησιμοποιούν εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία και δε βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν υπήρξαν μεταφορές μεταξύ των Επιπέδων 1 και 2, ούτε μεταφορές εντός και εκτός του Επιπέδου 3 για τη μέτρηση της εύλογης αξίας. Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται μία σύγκριση, των λογιστικών αξιών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας που διακρατώνται στο αποσβεσμένο κόστος και των εύλογων αξιών τους:

ΟΜΙΛΟΣ	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Εμπορικές απαιτήσεις	137.419	127.831	137.419	127.831
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	191.454	246.102	191.454	246.102
Δάνεια στο προσωπικό	170	291	170	291
Εγγυητικές καταβολές	1.303	1.172	1.303	1.172
Προκαταβολές παροχών αποχώρησης	221	221	221	221

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	650.260	513.098	653.560	518.898
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	191	169.171	191	169.171
Εμπορικές υποχρεώσεις	176.685	173.860	176.685	173.860
Δεδουλευμένοι τόκοι	2.713	4.378	2.713	4.378
Υποχρεώσεις από παράγωγα (swap)	1.271	214	1.271	214

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Εμπορικές απαιτήσεις	43.514	54.362	43.514	54.362
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	101.563	94.270	101.563	94.270
Δάνεια στο προσωπικό	170	291	170	291
Εγγυητικές καταβολές	1.068	921	1.068	921
Προκαταβολές παροχών αποχώρησης	221	221	221	221

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	601.351	467.342	604.651	473.142
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	20.011	169.171	20.011	169.171
Εμπορικές υποχρεώσεις	64.394	77.005	64.394	77.005
Δεδουλευμένοι τόκοι	2.916	4.219	2.916	4.219
Υποχρεώσεις από παράγωγα (swap)	1.271	214	1.271	214

Η εύλογη αξία των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων προσδιορίζεται με βάση τις διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές. Η εύλογη αξία των υπόλοιπων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων προσεγγίζει τις λογιστικές τους αξίες.

Στη συνέχεια παραθέτουμε τους κυριότερους κινδύνους και τις αβεβαιότητες στις οποίες εκτίθεται ο Όμιλος και η αντιμετώπισή τους από τα όργανα του Ομίλου.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με πολιτικές και οικονομικές συνθήκες, καθώς και με τις συνθήκες της αγοράς και τις εξελίξεις στην Ελλάδα

Σε μακροοικονομικό επίπεδο, στην ελληνική οικονομία καταγράφεται τάση εξισορρόπησης αναφορικά με το δημοσιονομικό και εμπορικό ισοζύγιο ενώ συνεχίζεται η ανάκαμψη, με ρυθμό ανάπτυξης στην περιοχή του 2%. Παράλληλα, η βελτίωση στην απασχόληση συντέινει στην περαιτέρω κάμψη της ανεργίας το 2018, ιδιαίτερα για τον κλάδο του Τουρισμού και του Λιανικού Εμπορίου, που προήλθε κυρίως από τη σημαντική βελτίωση των καταναλωτικών προσδοκιών και της χαλάρωσης των capital controls. Παρόλα αυτά, η ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας συνέπεσε με μια συγκυρία όπου τόσο η ευρωπαϊκή, όσο και η παγκόσμια οικονομία δείχνουν να εισέρχονται σε μια περίοδο κόπωσης, ενώ δεν απουσιάζει η ανησυχία για τον κίνδυνο ήπιας ύφεσης. Η εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας την τρέχουσα χρονιά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ανάκτηση της εμπιστοσύνης και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας που θα αποτελέσουν τη βάση για διατηρήσιμη ανάπτυξη.

Η δραστηριότητα του Ομίλου επηρεάζεται σημαντικά από το ύψος του διαθέσιμου εισοδήματος και της καταναλωτικής δαπάνης που με τη σειρά τους επηρεάζονται από τις κρατούσες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα, όπως τα επίπεδα της ανεργίας, τα επιτόκια, τα επίπεδα πληθωρισμού, τα ποσοστά φορολόγησης και το ύψος της αύξησης του ΑΕΠ. Περαιτέρω, η οικονομική ύφεση, η οικονομική αβεβαιότητα και η τυχόν αντίληψη μέρους των πελατών του Ομίλου ότι οι οικονομικές συνθήκες χειροτερεύουν, μπορούν να προκαλέσουν μείωση στη χρήση των υπηρεσιών διεξαγωγής παιγνίων υπό τις διάφορες μορφές που τις παρέχει ο Όμιλος στο κοινό.

Η επιστροφή στην οικονομική σταθερότητα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ενέργειες και τις αποφάσεις θεσμικών οργάνων στη χώρα και στο εξωτερικό, καθώς επίσης και από την αξιολόγηση της Ελληνικής οικονομίας από τους διεθνείς πιστωτές στο πλαίσιο των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής.

Τυχόν επιπλέον αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία θα επηρέαζαν την ομαλή λειτουργία της ωστόσο, η Διοίκηση προσαρμόζεται διαρκώς στις καταστάσεις και διασφαλίζει ότι πραγματοποιούνται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για να διατηρήσει ανεπηρέαστες τις δραστηριότητές της.

Αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις

Ο κλάδος των τυχερών παιγνίων στην Ελλάδα ρυθμίζεται ενδελεχώς από την Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων. Οι ελληνικές αρχές έχουν το δικαίωμα να τροποποιούν μονομερώς, τήρουμένων των υποχρεώσεων που απορρέουν από έγκυρες συμφωνίες παραχώρησης, το νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τον τρόπο και τις μεθόδους λειτουργίας των παιγνίων που παρέχει ο Όμιλος. Οι εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο της Ελλάδας δημιουργούν νέες κανονιστικές προκλήσεις για τον Όμιλο. Τυχόν αλλαγές στο κανονιστικό περιβάλλον ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση, είτε μέσω περιορισμού των στοιχηματικών δραστηριοτήτων, είτε μέσω αλλαγής του κόστους συμμόρφωσης.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. συμμορφώνεται διαρκώς με τα κανονιστικά πρότυπα, κατανοώντας και αντιμετωπίζοντας τις αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις με αποτελεσματικό τρόπο. Τυχόν αποτυχία συμμόρφωσης του Ομίλου με τους εφαρμοστέους κανόνες και το ρυθμιστικό πλαίσιο, καθώς και η θέσπιση νέων νόμων ή/και περαιτέρω επιβολή ρυθμίσεων θα μπορούσε να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου. Επιπλέον, περιορισμοί στη διαφήμιση μπορούν να μειώσουν την ικανότητα στην προσέγγιση νέων πελατών και να επηρεάσουν αρνητικά τους στρατηγικούς στόχους, οι οποίοι περιλαμβάνουν την επικέντρωση στη διαρκή αύξηση της αξίας.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. συνεργάζεται ενεργά και συζητάει με τις αρμόδιες αρχές, τους νομοθέτες και κάθε ενδιαφερόμενο, παρακολουθεί διαρκώς το μεταβαλλόμενο κανονιστικό και νομικό περιβάλλον και μέσα από τις κατάλληλες διαδικασίες και ελέγχους, έχει επιτευχθεί ένας ορθολογικός και ισορροπημένος κανονισμός παιγνίων.

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια, να επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχουν. Η διαχείριση του κινδύνου της αγοράς συνίσταται στην προσπάθεια του Ομίλου και της Εταιρείας να ελέγχουν την έκθεσή τους σε αποδεκτά όρια.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και την Κύπρο και οι συμφωνίες που έχει συνάψει με προμηθευτές σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ είναι ελάχιστες. Τα κέρδη του Ομίλου προέρχονται από τα τυχερά παιχνίδια που πραγματοποιούνται σε ευρώ, οι εταιρικές συναλλαγές και οι εταιρικές δαπάνες εκφράζονται και πραγματοποιούνται σε ευρώ και ως εκ τούτου η Εταιρεία και ο Όμιλος δε βρίσκεται σε ουσιαστικό συναλλαγματικό κίνδυνο. Επιπρόσθετα, το μεγαλύτερο ποσοστό της βάσης του κόστους του Ομίλου είναι, είτε ανάλογη με τα έσοδα (ενδεικτικά κέρδη στους νικητές, προμήθεια πρακτόρων) είτε με συναλλαγές με εγχώριες εταιρείες (πχ. πληροφορικής, μάρκετινγκ).

Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο επιτοκίου κυρίως λόγω του δανεισμού του. Οι υφιστάμενες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2018 ανέρχονται σε € 650.450 και € 621.361, αντίστοιχα. Ο Όμιλος ακολουθεί όλες τις εξελίξεις της αγοράς σε σχέση με το περιβάλλον διαμόρφωσης επιτοκίων και πράττει ανάλογα. Κατά την 31.12.2018, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε

κίνδυνο επιτοκίου για ποσό € 5.855 επί του συνολικού δανεισμού αφού ο κίνδυνος των € 99.513 έχει αντισταθμιστεί μέσω σύμβασης ανταλλαγής επιτοκίου (swap) και τα € 545.082 έχουν σταθερό επιτόκιο.

Διαχείριση κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη των επιχειρηματικών σχεδίων και την μεγιστοποίηση της αξίας προς όφελος των μετόχων. Ο Όμιλος έχει βελτιώσει σημαντικά την κεφαλαιακή του διάρθρωση όπως αποδεικνύεται από τα επίπεδα του δείκτη Καθαρός Δανεισμός/EBITDA που ανήλθε σε 1,3x στις 31/12/2018. Επιπρόσθετα, παράγει υψηλές ταμειακές ροές που επιτρέπουν την καλύτερη διαχείριση των απαιτούμενων ταμειακών διαθεσίμων για την διασφάλιση της ομαλής καθημερινής του λειτουργίας. Ταυτόχρονα διαφοροποιεί τα ταμειακά του διαθέσιμα ώστε να επιτύχει ευελιξία στην διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης εντός του πλαισίου των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων που έχει επιβληθεί στην Ελλάδα.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και πραγματοποιεί τις αναγκαίες προσαρμογές προκειμένου να εναρμονίζεται με τις αλλαγές στο επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί και επιχειρεί. Για τη βελτιστοποίηση της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει το μέρισμα που καταβάλλεται στους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους ή να εκδώσει νέες μετοχές.

Το κεφάλαιο για τις χρήσεις 2018 και 2017 αναλύεται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	650.260	513.098	601.351	467.342
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	<u>191</u>	<u>169.171</u>	<u>20.011</u>	<u>169.171</u>
Συνολικός Δανεισμός	650.450	682.269	621.361	636.513
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	<u>(191.454)</u>	<u>(246.102)</u>	<u>(101.563)</u>	<u>(94.270)</u>
Καθαρός Δανεισμός	458.996	436.167	519.798	542.243
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	759.536	759.462	717.229	717.023
Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA)	353.600	306.455	288.942	259.971
Συνολικός Δανεισμός / Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	85,6%	89,8%	86,6%	88,8%
Καθαρός Δανεισμός / Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA)	1,3	1,4	1,8	2,1

Μια αλλαγή κατά μία μονάδα βάσης στα επιτόκια κατά την 31.12.2018, θα είχε πολύ μικρή επίπτωση στα αποτελέσματα και στα Ίδια Κεφάλαια.

Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο επέρχεται, κατά κύριο λόγο, από τις επισφαλείς απαιτήσεις των πρακτόρων καθώς επίσης και από οφειλές πρακτόρων στις οποίες έχουν γίνει διακανονισμοί, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους πράκτορες καθώς και το οικονομικό περιβάλλον. Η κύρια πολιτική διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου είναι η καθιέρωση πιστωτικών ορίων ανά πράκτορα. Επιπλέον, ο Όμιλος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για να περιορίσει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Επίσης, είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με τους φορείς, με τους οποίους έχει κατατεθειμένα κεφάλαια ή με τους οποίους έχει συμβατικές σχέσεις.

Διαχειρίζεται τον πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από τους πράκτορες με διάφορους τρόπους. Κάθε πράκτορας υποχρεούται να καταβάλει χρηματική εγγύηση προς διασφάλιση των απαιτήσεων του Ομίλου. Οι εν λόγω καταθέσεις συγκεντρώνονται και είναι στη διάθεσή του Ομίλου σε περίπτωση μη πληρωμής οφειλής από τους πράκτορες. Επιπροσθέτως, έχει θεσπιστεί ανώτατο ποσό που μπορεί να οφείλει κάθε πράκτορας ανά λογιστική περίοδο. Στην περίπτωση που τα οφειλόμενα ποσά ανά πράκτορα υπερβαίνουν το αντίστοιχο όριο ανά λογιστική περίοδο, οι τερματικές μηχανές των πρακτόρων κλείνουν αυτόματα και δε δέχονται στοιχήματα.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν δύο κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που ενδέχεται να προκαλέσουν πιστωτικό κίνδυνο:

- τις εμπορικές απαιτήσεις και
- τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Παρόλο που τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεδομένου ότι διατηρούν τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμά τους σε αξιόπιστα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης η αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης ήταν επουσιώδης.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία η πρόβλεψη ζημίας επιμετρύται πάντα σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια ζωής για τις εμπορικές απαιτήσεις και τα λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Διευκρινίζεται ότι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα στις ταμειακές ροές που είναι απαιτητές από τους πελάτες (κυρίως πράκτορες) και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος προσδοκά τελικά ότι θα εισπράξει. Όλες οι υστερήσεις ταμειακών ροών προεξοφλούνται.

Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
<i>Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων</i>				
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	191.454	246.102	101.563	94.270
Εμπορικές απαιτήσεις και Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	179.106	186.363	61.412	84.258
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	<u>47.151</u>	<u>22.553</u>	<u>47.464</u>	<u>40.225</u>
Σύνολο	417.711	455.017	210.439	218.754

Η ενηλικίωση των ανωτέρω χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού έχει ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Εντός 3 μηνών	368.899	432.437	162.506	178.501
Από 3 έως 6 μήνες	447	14	255	14
Από 6 μήνες έως 1 έτος	1.212	11	214	11
Πάνω από 1 έτος	<u>47.153</u>	<u>22.555</u>	<u>47.464</u>	<u>40.227</u>
Σύνολο	417.711	455.017	210.439	218.754

Το σύνολο των παραπάνω χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ληξιπρόθεσμο ούτε απομειωμένο εκτός των επισφαλών απαιτήσεων που είναι και ληξιπρόθεσμες και απομειωμένες καθώς και «Απαιτήσεων από πρακτορεία» που δεν είναι ληξιπρόθεσμες αλλά είναι απομειωμένες. Και οι δύο ανωτέρω κατηγορίες περιλαμβάνονται στις Εμπορικές απαιτήσεις (Σημείωση 12.11) για τις οποίες έχει γίνει πλήρης κάλυψη με προβλέψεις.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διατηρεί τον κίνδυνο ρευστότητας σε χαμηλά επίπεδα μέσω της διαχείρισης της απόδοσης των κερδών των νικητών και μέσω του σωστού σχεδιασμού του κάθε παιχνιδιού. Με εξαίρεση τα παιχνίδια προκαθορισμένης απόδοσης που βασίζονται σε αθλητικά γεγονότα, τα υπόλοιπα παιχνίδια έχουν θεωρητική απόδοση κερδών (που σχετίζεται με τα κέρδη που διανέμονται στους νικητές) και βασίζονται στην απόδοση που έχει βγει βάσει μαθηματικών υπολογισμών. Καθώς η θεωρητική απόδοση κερδών των νικητών υπολογίζεται από ένα μεγάλο αριθμό κληρώσεων, ενδεχομένως να προκύψουν αποκλίσεις στα αριθμολαχεία σε μικρό χρονικό διάστημα. Για παράδειγμα το KINO είναι παιχνίδι σταθερών αποδόσεων που απονέμει στους νικητές περίπου το 69,5% των ακαθάριστων εισπράξεων, με απόκλιση της τάξης του 1%. Επίσης, διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας περιορίζοντας το μέγεθος των κερδών των νικητών. Για παράδειγμα το KINO έχει μέγιστο έπαθλο της τάξης του € 1.000. Αντίστοιχα κέρδη ανά στήλη ορίζονται για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ, παιχνίδι προκαθορισμένης απόδοσης του οποίου τα κέρδη καθορίζονται από τη σωστή πρόβλεψη των αποτελεσμάτων των αθλητικών ή άλλων γεγονότων που από τη φύση τους προσφέρονται για στοιχηματισμό. Για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ εφαρμόζεται

ολοκληρωμένη μεθοδολογία διαχείρισης του κινδύνου σε διάφορα στάδια του κύκλου των αθλητικών στοιχημάτων, θέτοντας διαφορετικά όρια στοιχηματισμού ανά άθλημα, ανά πρωτάθλημα και ανά παιχνίδι αντιμετωπίζοντας το κάθε γεγονός με διαφορετικό τρόπο. Ανά πάσα στιγμή μπορούν να εντοπιστούν τα στοιχήματα που έχουν παιχτεί, που έχουν ληφθεί και που έχουν γίνει αποδεκτά ή όχι. Επιπλέον, η ομάδα που εκδίδει τις αποδόσεις μπορεί να παρακολουθεί κάθε στοιχίμα μεγάλου χρηματικού ποσού και να διαπραγματευτεί με τον παίκτη ούτως ώστε το ποσό στοιχηματισμού να είναι εντός των ορίων έγκρισης. Τέλος, χρησιμοποιείται λογισμικό για να εντοπίσει σε πραγματικό χρόνο τα στοιχήματα που είναι ύποπτα καθώς επίσης και περιπτώσεις στημένων στοιχημάτων ή πιθανές ευκαιρίες κερδοσκοπίας.

Η ωρίμανση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31.12.2018 και 31.12.2017 για τον Όμιλο και την Εταιρεία χωρίς την επίπτωση τόκων αναλύεται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	Σύνολο Υποχρεώσεων
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018				
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	12.021	12.021
Δάνεια	191		650.260	650.450
Εμπορικές υποχρεώσεις	123.181	53.504	-	176.685
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>45.015</u>	-	-	<u>45.015</u>
Σύνολο	168.386	53.504	662.281	884.171

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	Σύνολο Υποχρεώσεων
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017				
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	9.567	9.567
Δάνεια	159.671	9.500	513.098	682.269
Εμπορικές υποχρεώσεις	143.988	29.872	-	173.860
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>49.004</u>	-	-	<u>49.004</u>
Σύνολο	352.664	39.372	522.665	914.700

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	Σύνολο Υποχρεώσεων
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018				
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	9.300	9.300
Δάνεια	11	20.000	601.351	621.361
Εμπορικές υποχρεώσεις	64.394	-	-	64.394
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>27.181</u>	-	-	<u>27.181</u>
Σύνολο	91.585	20.000	610.651	722.236

ΕΤΑΙΡΕΙΑ Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	Σύνολο Υποχρεώσεων
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	7.804	7.804
Δάνεια	159.671	9.500	467.342	636.513
Εμπορικές υποχρεώσεις	77.005	-	-	77.005
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>33.470</u>	-	-	<u>33.470</u>
Σύνολο	270.145	9.500	475.146	754.791

Κίνδυνος ασφάλειας

Η αξιοπιστία και η διαφάνεια σε σχέση με την λειτουργία των παιχνιδιών του Ομίλου διασφαλίζονται με διάφορα μέτρα ασφαλείας τα οποία είναι σχεδιασμένα να προστατεύουν τα δεδομένα των πληροφοριακών συστημάτων από τυχόν παραβιάσεις ασφαλείας όπως ανάκτηση και παράνομη αποθήκευση δεδομένων καθώς επίσης και τυχαία ή σκόπιμη καταστροφή δεδομένων. Τα μέτρα ασφαλείας καλύπτουν το σύστημα επεξεργασίας δεδομένων, τις εφαρμογές του λογισμικού, την ακεραιότητα και την διαθεσιμότητα των δεδομένων και την λειτουργία του online δικτύου. Όλες οι επιχειρησιακά κρίσιμες εφαρμογές που σχετίζονται με τη διεξαγωγή και διάθεση των παιγνίων φιλοξενούνται σε συστήματα που εξασφαλίζουν υψηλή διαθεσιμότητα αλλά και μετάπτωση σε Δευτερεύον Μηχανογραφικό εφόσον κριθεί απαραίτητο. Επίσης, διεξάγεται αξιολόγηση της κρισιμότητας όλων των συστημάτων, είτε σχετίζονται ευθέως με τη διάθεση των παιγνίων είτε όχι, ώστε να ενταχθούν στο σχέδιο ανάκαμψης από καταστροφές (Disaster Recovery Plan) εφόσον, κριθεί απαραίτητο. Όλες οι εφαρμογές εντάσσονται σε σχήμα λήψης αντιγράφων ασφαλείας με συχνότητα που επιβάλλει η κρισιμότητά τους.

Κίνδυνος μεταβολής φορολογικής νομοθεσίας

Η εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου και ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται υπόκεινται σε διάφορους φόρους, τέλη και εισφορές όπως οι εισφορές επί των Καθαρών Εσόδων προ εισφορών (GGR), ο φόρος επί των κερδών των παικτών και ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων.

Ο Όμιλος εκτίθεται στον κίνδυνο αλλαγής του υπάρχοντος φορολογικού καθεστώτος παιγνίων ή των συντελεστών φορολόγησης παιγνίων, η οποία μπορεί να επιφέρει απρόσμενη αύξηση του κόστους και να επηρεάσει αρνητικά την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων του Ομίλου για αειφόρα έσοδα και πρόσθετες επενδύσεις. Ο Όμιλος επιδιώκει να ανταποκριθεί άμεσα σε κάθε πιθανή αλλαγή φορολογίας, μέσω της διατήρησης των απαιτούμενων για φορολογικό σχεδιασμό πόρων και αναπτύσσοντας σχέδια εκτάκτου ανάγκης, έτσι ώστε να εφαρμοστούν οι απαραίτητες δράσεις μείωσης των κινδύνων και ελαχιστοποίησης των συνολικών επιπτώσεων.

Κίνδυνος καταλογισμού πρόσθετων επιβαρύνσεων – ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD

Τον Οκτώβριο του 2017, ο Γενικός Εισαγγελέας επέδωσε στον Γενικό Ελεγκτή, κατόπιν σχετικού αιτήματός του, γνωμοδότηση, σύμφωνα με την οποία η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD δήθεν δεν καταβάλλει στην Κυπριακή Δημοκρατία τα ποσά που οφείλονται βάσει της Διμερούς Διακρατικής Συμφωνίας, προβαίνοντας σε μία νέα ερμηνεία της τελευταίας, τελείως διαφορετική από την ερμηνεία που έχει αποδώσει η Κυπριακή Δημοκρατία καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της Διμερούς Διακρατικής Συμφωνίας από το 2003. Ο Γενικός Λογιστής της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο οποίος είναι αρμόδιος σύμφωνα με τη Διμερή Διακρατική Συμφωνία να ελέγχει τους λογαριασμούς της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD, διαφοροποίησε τη θέση του από τον Γενικό Εισαγγελέα, υποστηρίζοντας τη μέθοδο με την οποία η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD υπολόγιζε τις αποδόσεις της στην Κυπριακή Δημοκρατία. Καμία αξίωση δεν έχει εγερθεί μέχρι σήμερα κατά της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD και η ΟΠΑΠ Α.Ε. είναι πεπεισμένη ότι η ερμηνεία του Γενικού Εισαγγελέα είναι αβάσιμη.

Νέο σχέδιο νόμου αδειοδότησης τυχερών παιγνίων στην Κύπρο

Η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD λειτουργεί στην Κύπρο βάσει της Διμερούς Διακρατικής Συμφωνίας του 2003 («Συμφωνία») μεταξύ της Κυπριακής και της Ελληνικής Δημοκρατίας. Η Συμφωνία δύναται να καταγγελθεί από οποιοδήποτε εκ των δύο Κρατών, ύστερα από προηγούμενη ειδοποίηση 12 μηνών.

Ο Νόμος 51(I) 2018 με τίτλο «Νόμος του 2018 για Ορισμένα Τυχερά Παιγνία» ψηφίστηκε από το Κυπριακό Κοινοβούλιο στις 18 Μαΐου 2018 και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο, ειδική επιτροπή θα διενεργήσει τη διαδικασία παραχώρησης και θα υποβάλει πρόταση στον Υπουργό Οικονομικών για την επιλογή του κατάλληλου παρόχου, στον οποίο θα χορηγηθεί η αποκλειστική άδεια για την παροχή ορισμένων αριθμοπαιγνίων στην Κυπριακή Δημοκρατία. Η Επιτροπή αυτή, αρχικά, θα προβεί στην αξιολόγηση της καταλληλότητας του υφιστάμενου παρόχου, δηλαδή της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD. Αν ο υφιστάμενος πάροχος δεν κριθεί κατάλληλος για να του χορηγηθεί αποκλειστική άδεια, η Επιτροπή θα ζητήσει την εκδήλωση ενδιαφέροντος από μέχρι πέντε (5) ενδιαφερόμενα μέρη. Ο υποψήφιος πάροχος θα υπογράψει σύμβαση παραχώρησης με την Κυπριακή Δημοκρατία και θα του χορηγηθεί μια αποκλειστική, μη εκχωρήσιμη άδεια. Τα προς αδειοδότηση παιχνίδια, όπως αυτά θα οριστούν στη σύμβαση παραχώρησης, θα υπάγονται στις ακόλουθες κατηγορίες: (α) παιχνίδια κατηγορίας «αριθμολαχείου», τα οποία αφορούν στην ορθή πρόβλεψη τυχαίων αριθμών που προκύπτουν με κλήρωση, και (β) παιχνίδια με μεταβλητές αποδόσεις, που βασίζονται στη σωστή πρόβλεψη συνδυασμών αποτελεσμάτων αθλητικών γεγονότων με μεταβλητές αποδόσεις.

12.40. Ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές

Οι ελεγκτές της Εταιρείας καθώς και όλων των θυγατρικών της με εξαίρεση τη NEUROSOFTE A.E. για τη χρήση 2018 ήταν η ελεγκτική εταιρεία KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ.. Οι ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές της Εταιρείας και του Ομίλου (εξαιρουμένων της NEUROSOFTE A.E.) αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	GROUP		COMPANY	
	2018	2017	2018	2017
Αμοιβές για ελεγκτικές υπηρεσίες και φορολογικό πιστοποιητικό	475	473	203	203
Αμοιβές για άλλες υπηρεσίες διασφάλισης	247	243	211	207
Λοιπές αμοιβές	<u>98</u>	<u>200</u>	<u>98</u>	<u>192</u>
Σύνολο	820	916	511	601

12.41. Αναταξινομήσεις κονδυλίων

Στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας χρήσης 2017, ποσό € 214 αναταξινομήθηκε από τις 'Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις' στις 'Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις'.

Η αναταξινόμηση πραγματοποιήθηκε για την καλύτερη παρουσίαση και συγκρισιμότητα των κονδυλίων μεταξύ των δύο συγκριτικών περιόδων.

12.42. Μεταγενέστερα γεγονότα

Συμφωνία για την απόκτηση του 51% των δραστηριοτήτων του Ομίλου Stoiximan στην Ελλάδα και την Κύπρο υπό την GML Interactive Ltd

Η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, στις 03.01.2019, μετά την ολοκλήρωση διεξαγωγής έρευνας δέουσας επιμέλειας (due diligence), συμφώνησε στην απόκτηση του 51% των δραστηριοτήτων του Ομίλου Stoiximan στην Ελλάδα και την Κύπρο υπό την GML Interactive Ltd , 100% θυγατρική εταιρεία της TCB Holdings Ltd («TCB»), έναντι συνολικού τιμήματος € 94.860, πλέον των καθαρών ταμειακών διαθεσίμων κατά την ημέρα κλεισίματος.

Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, ο ΟΠΑΠ θα αποκτήσει τον από κοινού, με δύο μετόχους της TCB, έλεγχο των δραστηριοτήτων του Ομίλου Stoiximan στην Ελλάδα και την Κύπρο, ενώ η συναλλαγή τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ρύθμισης της αγοράς τυχερών παιχνιδιών και ανταγωνισμού.

Πρόωρη εξόφληση μακροπρόθεσμου δανείου από την ΟΠΑΠ Α.Ε.

Η Εταιρεία, στις 22.01.2019, εξόφλησε πλήρως, πολύ πριν από τη λήξη του, ήτοι την 31.12.2021, το μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους € 6.041 το οποίο της είχε χορηγήσει η θυγατρική ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD το 2018.

Η ΚΚCG και η ΕΜΜΑ αποφάσισαν να διαχωρίσουν τα περιουσιακά στοιχεία του ομίλου SAZKA

Σε κοινή ανακοίνωση τους στις 14.03.2019, η ΚΚCG και η ΕΜΜΑ Capital ανακοίνωσαν τη συμφωνία τους για το διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων του SAZKA Group.

Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, που τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών και των αρχών ανταγωνισμού, η ΚΚCG θα κατέχει το 100% των μετοχών του SAZKA Group ενώ η συμμετοχή της ΕΜΜΑ Capital θα εξαλειφθεί πλήρως. Επομένως, αναφορικά με τον ΟΠΑΠ, η ΕΜΜΑ Delta Hellenic Holdings παραμένει ο στρατηγικός μέτοχος κατέχοντας 33% του μετοχικού κεφαλαίου, που ελέγχεται από κοινού από το SAZKA Group και τη Georgiella Holdings.

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 12.02.2019 αποφάσισε την αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου κατά το ποσό των € 5.000 με καταβολή μετρητών και με έκδοση 5.000.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 1 η καθεμία. Η καταβολή των μετρητών πραγματοποιήθηκε στις 13.02.2019.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.**Το Μέλος του Δ.Σ. και ο
Διευθύνων Σύμβουλος****Το Μέλος του Δ.Σ., ο
Αναπληρωτής Διευθύνων
Σύμβουλος και Επικεφαλής
Οικονομικής Διεύθυνσης****Ο Διευθυντής Λογιστικής
και Ενοποίησης****Kamil Ziegler****Damian Cope****Michal Houst****Πέτρος Ξαρχάκος**

IV. Στοιχεία και πληροφορίες χρήσης 2018

<p style="text-align: center;">ΟΠΑΠ Α.Ε. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΓΕΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε. ΑΡ.Μ.Α.Ε. 46329/06/0015 Αρ. Γ.Ε.ΜΗ. 3823201000 Λ. Αθηνών 112, 104 42 Αθήνα ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018 ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 (Δημοσιεύματα βάσει του Κ.Ν. 2190/20, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενσωματωμένες και μη, κατά το Δ.Π.Χ.Α.)</p>									
<p>Το παρόντα στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοιχείων σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και το αποτελεσμα της ΟΠΑΠ Α.Ε. ("Εταιρεία") και του ΟΜΙΛΟΥ ΟΠΑΠ ("Ομίλος"), συνιστάται επαρκώς στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την Εταιρεία ή τον Όμιλο, να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου του εκδότη, όπου αναφέρονται οι ενσωματωμένες και απομεικτικές οικονομικές καταστάσεις, που έχουν υποταχθεί σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτό έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε., καθώς και η έκθεση ελέγχου του νόμου ελέγχου, όπως αυτή απαιτείται.</p>		<p>Αρχίδα Αρχή: Διεύθυνση διαδικτύου Εταιρείας: www.opap.gr Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:</p>		<p>Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Διεύθυνση Εταιρειών Kamli Ziegler, Damian Cope, Σπυρίδων Φινιάς, Pawel Saroch, Michal Houst, Σπυρίδων Κωστόπουλος, Χρήστος Κοτσικούζος, Pawel Horak, Robert Chvátil, Marco Sals, Igor Rusek, Rudolf Jurak, Δημήτρης Παπαγιάννης</p>		<p>Ημερομηνία έκδοσης των οικονομικών καταστάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο: Ορκισμός Ελεγκτικής Λογιστικής: Ελεγκτική εταιρεία: Τύπος έκδοσης ελέγχου ελεγκτών:</p>		<p>26 Μαρτίου 2019 Νικόλαος Βουντοτάς (AM ΣΟΕΛ 18701) ΚΡΜΣ Ορκιστού Ελεγκτικής Α.Ε (AM ΣΟΕΛ 114) Με σύμφωνη γνώμη</p>	
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ					ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ				
(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)					(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)				
ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017
ΕΜΕΡΗΤΙΚΟ				Αυτομαγεύμενες δραστηριότητες					
Αρμόδιες ακινοποιήσεις				Κέρδη προ φόρων					
Ενοίκια ακινοποιήσεων				Προσαρμογές για:					
Επενδύσεις σε ακίνητα				Αποβιώσεις					
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία				Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα					
Αποβιώσεις				Ζυγιστά αποτελέσματα συμμετοχών σε θυγατρική εταιρεία					
Εμπορικές Απατήσεις				Κέρδη / (μειώσεις) από συλλεγές					
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία				Αλλες προβλέψεις					
				Απομείωση αξίας - ουσιαστών ακινοποιήσεων και υποβλήσεων					
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΕΡΗΤΙΚΟ				Συνολικά/αγασματέως διαφορές					
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				Ζυγιστά αποτελέσματα συμμετοχών σε θυγατρική εταιρεία					
Μετοχές κεφάλαιο				Κέρδη / (μειώσεις) από συλλεγές					
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων				Κέρδη από επενδυτικές δραστηριότητες					
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων μετόχων Εταιρείας (α)				Άλλα μη τομεακά στοιχεία					
Μη ελεγχόμενες συμμετοχές (β)									
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ)=(α)+(β)									
Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				Μειώσεις από κεφάλαιο κίνησης:					
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				Αύξηση / (μείωση) αποβλήτων					
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				Αύξηση / (μείωση) αποβλήτων					
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζικών)					
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)				Αύξηση / (μείωση) φόρων πληρωτέων					
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ) + (δ)				Τόκοι έρβα πληρωτέα					
				Φόροι εισοδήματος πληρωτέους					
				Τομεακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες (α)					
				253.110					
				244.925					
				236.071					
				245.120					
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ					ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ				
(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)					(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)				
ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017
Καθαρά έσοδα προ φόρων (GGR)				Επενδυτικές δραστηριότητες					
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)				Εισπραχές από πωλήσεις ενσωματωμένων και ουσιαστών ακινοποιήσεων					
Λειτουργικά αποτελέσματα				Αγορά ενσωματωμένων και ουσιαστών ακινοποιήσεων					
Κέρδη προ φόρων				Απώλεια για την εξαγορά θυγατρικής/συγγενούς, καθαρά					
				Εισπραχές από δάνεια σε τρίτους					
Κέρδη μετά φόρων (Α)				Εισπραχές από δάνεια σε θυγατρικές					
-Μείωση της Εταιρείας				Δάνεια χορηγηθέντα σε τρίτους					
-Μη ελεγχόμενες συμμετοχές				Δάνεια χορηγηθέντα σε εταιρείες του Ομίλου					
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων (Β)				Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών					
Συνεργειακά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων (Α)+(Β)				Αύξηση / (μείωση) αποβλήτων					
-Μείωση της Εταιρείας				Μερίσματα καταβληθέντα					
-Μη ελεγχόμενες συμμετοχές				Τομεακές εισροές από επενδυτικές δραστηριότητες (β)					
Κέρδη μετά φόρων ανά μετοχή - βασικά και απομειωμένα				(109.316)					
Προτεινόμενο μέρισμα ανά μετοχή (σε €)				(123.769)					
Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποβλήτων και απομειωμένων (ΕΒΙΤΔΑ)				(80.835)					
				(79.590)					
				353.600					
				288.942					
				259.971					
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ					ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)					(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)				
ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσης (1.1.2018 και 1.1.2017 αντίστοιχα)				Χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Συνεργειακά συνολικά εισοδήματα				Εισπραχές από χορηγηθέντα και εκδοθέντα δάνεια					
Μερίσματα πληρωθέντα				Περιμετρικές δαπάνες					
Απόκτηση θυγατρικής με μη ελεγχόμενα συμμετοχή				Αγορά ιδίων μετοχών					
Αγορά ιδίων μετοχών				Έρβα έκδοσης δανείων					
Έσοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών				Έρβα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών					
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών				Αύξηση / (μείωση) αποβλήτων					
Λοιπές κινήσεις				Επίστροφη μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής					
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσης (31.12.2018 και 31.12.2017 αντίστοιχα)				Μερίσματα πληρωθέντα					
				Τομεακές εισροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)					
				(198.442)					
				(148.578)					
				(177.943)					
				(136.681)					
				(50.648)					
				(27.421)					
				7.293					
				28.838					
				246.102					
				273.523					
				94.270					
				65.433					
				191.454					
				246.102					
				101.563					
				94.270					

ΠΡΟΣΒΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1α. Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας και των εταιρειών του Ομίλου παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 12.38 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

1β. Για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις έχει διενεργηθεί ουσιαστική πρόβλεψη για πιθανές φορολογικές διαφορές ποσού € 1.258 χιλ. για τον Όμιλο.

2. Έπισημασε τον Νόμο που αφορά την Εταιρεία δεν υφίστανται εμπόδια βάρη.

3α. Σύμφωνα με επιστολή του Νομικού τμήματος σχετικά με τις υποθέσεις που αφορούν δικαστικές απαιτήσεις τρίτων έναντι της ΟΠΑΠ Α.Ε. για τις οποίες πιθανολογείται αρνητική έκβαση, θα απαιτηθούν ποσά ύψους € 26.457 χιλ. για την Εταιρεία και € 26.544 χιλ. για τον Όμιλο για τη διακτάση τους ενώ το συνολικό ύψος των απαιτήσεων αυτών ανέρχεται στο ποσό των € 26.987 χιλ. για την Εταιρεία και € 27.027 χιλ. για τον Όμιλο.

3β. Οι συνολικές προβλέψεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής:

i) για επείγουσα υπό διαπραγμάτευση, το ποσό των € 26.457 χιλ. για την Εταιρεία και € 26.544 χιλ. για τον Όμιλο,

ii) για φορολογικές διαφορές, το ποσό των € 1.258 χιλ. για τον Όμιλο, και

iii) για προγράμματα παρόντων προσωπικών, ποσό € 4.609 χιλ. για την Εταιρεία και € 4.807 χιλ. για τον Όμιλο.

3γ. Επίσης, σύμφωνα με επιστολή του Νομικού τμήματος, έχουν καταβείβει ορισμένες τμήματα με απαιτήσεις ύψους € 138.459 χιλ. για τον Όμιλο για τις οποίες υπάρχει, οι πιθανότητες αρνητικής έκβασης δεν είναι σημαντικές και για το λόγο αυτό δεν έχουν διαπραγματευθεί οριστικές προσεγγίσεις.

4. Ο αριθμός του απαγορευμένου προσωπικού της ΟΠΑΠ Α.Ε. την 31.12.2018 και 31.12.2017, ανέρχεται σε 1.108 και 1.045 αντίστοιχα (1.483 και 1.422 αντίστοιχα του Ομίλου).

5. Τα ποσά των εσόδων, εκροών, απελευθέρωσης και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου με συνδεμένα μέτρα, όπως ορίζονται από το ΔΠΧΑ 24, για τη χρήση 2017 αναλύονται ως εξής:

(Ποσό σε χιλιάδες ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Εισροές	-	36.483
Εκροές	3.620	16.286
Απατήσεις	-	29.567
Υποχρεώσεις	-	389
Συνολικές και αμειβθείς διευθυντικές απελευθέρωσης και μέλων της Διοίκησης	5.986	5.132
Απατήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	-	-
Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης	278	186

Από τις ανωτέρω συναλλαγές, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές εταιρείες έχουν απαλειφθεί από το ενσωματωμένο οικονομικό στοιχεία του Ομίλου.

6. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε € 95.700 χιλ., το οποίο διαφέρει σε 319.000.000 ονομαστικές μετοχές με διάκριση ψήφου, αντιστοιχώντας φέρους έκδοσης 0,30 ευρώ.

7. Ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή της Εταιρεία στις 31.12.2018 ανέρχεται σε 1.829.624 συνολικές αξίας κτήσης € 14.497 χιλ., ποσό το οποίο μειώνει τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας και του Ομίλου.

8. Στη σημείωση 9 των οικονομικών καταστάσεων περιγράφεται η δομή του Ομίλου και συγκεκριμένα οι εταιρείες που του ανήκουν με το ποσοστό συμμετοχής, την κατάσταση τους έρβα, τη μέθοδο ενσωμάτωσης και την κύρια δραστηριότητά τους.

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2019

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.	Το Μέλος του Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος	Το Μέλος του Δ.Σ. Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και Επιτελικός Διευθυντής	Ο Διευθυντής Λογιστικής και Ενοπιότητας
Kamil Ziegler	Damian Cope	Michal Houst	Πέτρος Ξορκός

V. Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου για την περίοδο από 01.01.2018 έως 31.12.2018

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4.1.2 του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών (εφεξής το «Χ.Α.»), την απόφαση υπ' αριθ. 25/17.07.2008 του Δ.Σ. του Χ.Α. και την υπ' αριθ. απόφαση 8/754/14.04.2016 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (εφεξής η «Ε.Κ.»), γνωστοποιείται ότι, από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου ποσού διακοσίων εκατομμυρίων ευρώ (€ 200.000 χιλ.) με την έκδοση 200.000 κοινών ανώνυμων ομολογίων με ονομαστική αξία € 1.000 έκαστη, που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την από 28.02.2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και την από 08.03.2017 απόφαση έγκρισης του περιεχομένου του Ενημερωτικού Δελτίου της Ε.Κ., αντλήθηκε συνολικά καθαρό ποσό ευρώ διακοσίων εκατομμυρίων (€ 200.000 χιλ.). Τα έξοδα της έκδοσης, ανερχόμενα σε € 3.726 χιλ. καλύφθηκαν εξ' ολοκλήρου από λουπά διαθέσιμα της Εταιρείας. Περαιτέρω, οι εκδοθείσες 200.000 κοινές ανώνυμες ομολογίες εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στην οργανωμένη αγορά τίτλων σταθερού εισοδήματος του Χρηματιστηρίου Αθηνών στις 22.03.2017. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα συγκεκριμένα ανά κατηγορία χρήσης/επένδυσης προοριζόμενα ποσά, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των σκοπούμενων επενδύσεων καθώς και η έως την 31.12.2018 διάθεση των αντληθέντων κεφαλαίων:

(ποσά σε χιλ. Ευρώ)				
Τομέας Επένδυσης	2017-2019	Ποσό αντληθέντων κεφαλαίων που καταβλήθηκαν κατά την περίοδο 01.01.18-31.12.18	Ποσό αντληθέντων κεφαλαίων που καταβλήθηκαν κατά την περίοδο 21.03.17-31.12.17	Υπόλοιπο προς χρήση
				2019
Πληροφοριακά συστήματα και εξοπλισμός πρακτορειών	75.871	18.488	33.971	23.412
VLTs	25.190	14.093	7.590	3.507
SSBTs & Virtual games	16.539	6.223	6.501	3.815
Κάλυψη χρηματοδοτικών αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης	<u>82.400</u>	-	<u>82.400</u>	-
Σύνολο	200.000	38.804	130.462	30.734

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2019

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Το Μέλος του Δ.Σ. και ο
Διευθύνων Σύμβουλος

Το Μέλος του Δ.Σ., ο
Αναπληρωτής Διευθύνων
Σύμβουλος και Επικεφαλής
Οικονομικής Διεύθυνσης

Kamil Ziegler

Damian Cope

Michal Houst

Έκθεση ευρημάτων από τη διενέργεια προσυμφωνημένων διαδικασιών επί της Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων

Προς το Διοικητικό Συμβούλιο της
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε.

Σύμφωνα με την εντολή που λάβαμε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε. (η «Εταιρεία») με την από

26 Μαρτίου 2019 επιστολή ανάθεσης έργου, διενεργήσαμε τις διαδικασίες όπως αναφέρονται κατωτέρω σχετικά με την «Έκθεση Διάθεσης των Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση του Ομολογιακού Δανείου Ευρώ 200 000 000» (η «Έκθεση») που διενεργήθηκε τον Μάρτιο του 2017. Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει την ευθύνη για τη σύνταξη της προαναφερόμενης Έκθεσης σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το Ενημερωτικό Δελτίο της 8 Μαρτίου 2017.

Διενεργήσαμε την εργασία αυτή σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Συναφών Υπηρεσιών 4400 «Αναθέσεις για την Εκτέλεση Προσυμφωνημένων Διαδικασιών Αναφορικά με Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση». Ευθύνη μας είναι να εκτελέσουμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες και να σας γνωστοποιήσουμε τα ευρήματά μας.

Διαδικασίες που διενεργήθηκαν

Συγκεκριμένα οι διαδικασίες που διενεργήθηκαν συνοψίζονται ως εξής:

- 1) Εξετάσαμε τη συνέπεια του περιεχομένου του Πίνακα Αντληθέντων Κεφαλαίων ανά τομέα επένδυσης (ο «Πίνακας») που περιλαμβάνεται στην Έκθεση με τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο, που εκδόθηκε από την Εταιρεία την 8 Μαρτίου 2017.
- 2) Συγκρίναμε τα ποσά που αναφέρονται ως «Ποσά αντληθέντων κεφαλαίων που καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018 (1.1.2018-31.12.2018)» στον Πίνακα με τα αντίστοιχα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στα βιβλία και στοιχεία της Εταιρείας από την 1 Ιανουαρίου 2018 έως και την 31 Δεκεμβρίου 2018.
- 3) Εξετάσαμε εάν τα αντληθέντα κεφάλαια από το Ομολογιακό Δάνειο έχουν διατεθεί από την 1 Ιανουαρίου 2018 έως και την 31 Δεκεμβρίου 2018 σύμφωνα με τις προβλεπόμενες χρήσεις τους, με βάση τα οριζόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο της 8 Μαρτίου 2017 στην παράγραφο 4.1.1, όπως αναπροσαρμόστηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας την 26 Μαρτίου 2019, εξετάζοντας δειγματοληπτικά τα δικαιολογητικά που υποστηρίζουν τις σχετικές λογιστικές εγγραφές.

Ευρήματα

Από τη διενέργεια των προαναφερόμενων διαδικασιών διαπιστώσαμε τα εξής:

- 1) Το περιεχόμενο του Πίνακα είναι συνεπές με τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο που εκδόθηκε από την Εταιρεία την 8 Μαρτίου 2017.
- 2) Τα ποσά που αναφέρονται ως «Ποσά αντληθέντων κεφαλαίων που καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018 (1.1.2018-31.12.2018)» στον Πίνακα προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία της Εταιρείας από την 1 Ιανουαρίου 2018 έως και την 31 Δεκεμβρίου 2018.
- 3) Τα αντληθέντα κεφάλαια από το Ομολογιακό Δάνειο που έχουν διατεθεί από την 1 Ιανουαρίου 2018 έως και την 31 Δεκεμβρίου 2018 είναι σύμφωνα με τις προβλεπόμενες χρήσεις τους με βάση τα οριζόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο της 8 Μαρτίου 2017 στην παράγραφο 4.1.1, όπως αναπροσαρμόστηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας την 26 Μαρτίου 2019, εξετάζοντας δειγματοληπτικά τα δικαιολογητικά που υποστηρίζουν τις σχετικές λογιστικές εγγραφές.

Δεδομένου ότι η διενέργεια των προαναφερόμενων διαδικασιών δεν αποτελεί έλεγχο ή επισκόπηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης δεν εκφράζουμε οποιαδήποτε άλλη διαβεβαίωση πέραν των όσων αναφέρουμε ανωτέρω.

Αν είχαμε διενεργήσει επιπρόσθετες διαδικασίες ή αν είχαμε διενεργήσει έλεγχο ή επισκόπηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης, ενδεχομένως να είχαν υποπέσει στην αντίληψή μας άλλα θέματα, τα οποία θα σας γνωστοποιούσαμε

Περιορισμός Χρήσης

Η Έκθεσή μας αυτή απευθύνεται αποκλειστικά προς το Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε. στα πλαίσια της τήρησης των υποχρεώσεων της προς το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, και δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίησή της για άλλους σκοπούς.

Η παρούσα έκθεση περιορίζεται μόνο στα στοιχεία που αναφέρονται παραπάνω και δεν εκτείνεται στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 για τις οποίες εκδώσαμε Έκθεση Ελέγχου επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων με ημερομηνία 27 Μαρτίου 2019.

Αθήνα, 27 Μαρτίου 2019

Νικόλαος Βουνισέας
Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 18701

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
Στρατηγού Τόμπρα 3
Αγία Παρασκευή
ΑΜ ΣΟΕΛ 114